

POLICIJA I PRIMJEDBE JAVNOSTI: PROBLEMI, PRAKSA I PERSPEKTIVE

ALEKSANDAR SAŠA ŽEKOVIĆ
ZORANA BAĆOVIĆ

Aleksandar Saša Zeković

Zorana Baćović

POLICIJA I PRIMJEDBE JAVNOSTI: PROBLEMI, PRAKSA I PERSPEKTIVE

Izdavač:

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE
SKUPŠTINA CRNE GORE, BULEVAR SV. PETRA CETINJSKOG 10,
PODGORICA, CRNA GORA
www.kontrolapolicije.me

ALEKSANDAR SAŠA ZEKOVIĆ
ZORANA BAĆOVIĆ

POLICIJA
I PRIMJEDBE JAVNOSTI:
PROBLEMI, PRAKSA I PERSPEKTIVE

Gradanska kontrola policije
u 2014. i 2015. godini

Podgorica
2016

PREDGOVOR

POLICIJSKI INTEGRITET I DOKUMENTOVANJE POLICIJSKE PRAKSE

U Crnoj Gori kontrola rada policije ostvaruje se parlamentarnom, građanskom i unutrašnjom kontrolom. Oblici nadzora nad policijom jesu različiti, i nedovoljno umreženi i sinhronizovani, ali doprinose policijskom integritetu i demokratskom upravljanju policijom, unapređenju transparentnosti i povećanju efikasnosti policije, garantuju vladavinu prava i doprinose poštovanju ljudskih prava i sloboda.

Građanska kontrola policije ostvaruje se preko Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Zakonom o unutrašnjim poslovima ustanovljen je Savjet za građansku kontrolu rada policije - svojevrsni kolektivni ombudsman, specijalizovan za praćenje i ocjenu primjene policijskih ovlašćenja.

Savjet za građansku kontrolu rada policije je stručno nadzorno tijelo koje, u ime građana_ki Crne Gore, čuva policijski integritet i prati i poboljšava policijsku praksu u vezi sa poštovanjem ljudskih prava i stim u vezi primjenom policijskih ovlašćenja.

Savjetu se mogu obraćati građani_ke i službenici_ce policije. Građani_ke, građanske strukture, mediji i političke partije ovu mogućnost koriste u punoj mjeri. Na žalost, obraćanje policijskih službenika_ca je prava rijekost što ukazuje, i dalje, na značajnu zatvorenost policijske organizacije i postojanje straha kod njih da prijavljaju neetičko, protivzakonito, neprofesionalno i postupanje kojima se krše ljudska prava i slobode. Savjet preduzima intenzivne napore da unaprijedi svoju vidljivost u samoj policiji i poboljša svoju dostupnost za sve službenike_ce policije. U tom procesu Savjet posebno računa na bliskost i snaženje policijskog sindikata i na česte posjete svim organizacionim jedinicima i redovan kontakt sa policijskim službenicima_cama koji_e trebaju biti, poboljšano, informisani_e o naporima, aktivnostima i te Kovinama rada Savjeta za građansku kontrolu policije.

Savjet ocjenjuje primjenu policijskih ovlašćenja i u tom pogledu postupa po predstavkama građana_ki, policijskih službenika_ca, ali i po sopstvenoj inicijativi, što je Savjet u svojoj minuloj, desetogodišnjoj, praksi maksimalno koristio. Postupak pred Savjetom može se

pokrenuti i po predstavkama drugih subjekata ukoliko se odnose na povredu ljudskih prava i sloboda u vršenju policijskih ovlašćenja. Ovu mogućnost, od osnivanja Savjeta, 2005. godine, posebno su koristile nevladine organizacije, za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, političke partije i poslanici Skupštine Crne Gore.

Znači, primarna uloga Savjeta je da postupa po pritužbama, da se bavi prigovorima javnosti u vezi sa policijskom praksom, kulturom, integritetom i primjenom policijskih ovlašćenja.

Postupanje po pritužbama predstavlja mehanizam snaženja odgovornosti u policiji, jer se naglašavaju greške i propusti koji se trebaju otkloniti i lekcije koje se trebaju naučiti. Sve to, skupa, doprinosi unapređenju policijske prakse i policijskog servisa u cijelini.

Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije, na zahtjev Savjeta, pružaju potrebne informacije i obaveštenja dok stručne poslove za rad Savjeta obavlja Služba Skupštine Crne Gore. Ovlašćeno službeno lice u vršenju poslova unutrašnje kontrole policije postupa, između ostalog, shodno Zakonu o unutrašnjim poslovima, i na osnovu analize ocjena i preporuka Savjeta za građansku kontrolu rada policije. Ima jako puno prostora za unapređenje kako zakonske pozicije i ovlašćenja Savjeta za građansku kontrolu policije tako i odnosa navedenih državnih organa prema Savjetu i njegovim tekovinama - ocjenama, zaključcima, preporukama.

Kroz intenzivan rad na svakom slučaju, intenzivnu komunikaciju s policijom i drugim subjektima, uključujući naravno i same građane, ke kao podnosioce pritužbi, utemeljenu analizu standarda i prakse, Savjet aktivno doprinosi da primjena policijskih ovlašćenja bude na nivou demokratskih i profesionalnih standarda.

Konačno, Savjet, daje ocjene i preporuke koje dostavlja ministru unutrašnjih poslova, koji je dužan da o preduzetim mjerama obavijesti Savjet, što u praksi uvjek i ne čini. Posebno to registrujemo kod predmeta koji govore o ozbiljnoj kompromitaciji policije. Za očekivati je da se takav pristup resornog ministra promijeni i bude na nivou povjerenja i demokratske prakse.

Savjet je, i pored svojih jako ograničenih kapaciteta i resursa, razvio praksu izvještavanja o poštovanju ljudskih prava u Crnoj Gori pri primjeni policijskih ovlašćenja. U svim do sada kreiranim izvještajima prikupljene su i predstavljene visoko kvalitetne informacije o svim pojedinačnim slučajevima na kojima je Savjet radio.

Intencija dokumentovanja policijske prakse jeste da se pruže informacije i potrebna pomoć: policijskim službenicima, cama u svakodnevnom radu (što podrazumijeva i odgovarajuća korektivna poнаšanja); donosiocima odluka u Ministarstvu unutrašnjih poslova, Vladi i Skupštini Crne Gore, u pogledu procjene kvaliteta menadžmenta policije i pri blagovremenom planiranju novih kadrovskih, pravnih i praktičnih mjera; da se podrži održivost uspostavljenih procedura i praksi na nivou domaćih i međunarodnih standarda; domaćem civilnom društvu u cjelovitom sagledavanju policijskog profesionalizma i

poštovanja ljudskih prava, kao i pri planiranju programskih, posebno obrazovnih, aktivnosti; međunarodnim organizacijama kako bi dobile još jedan objektivan i pouzdan izvor pri kreiranju odgovarajućih analiza, mišljenja, izvještaja i preporuka prema Crnoj Gori, posebno u kontekstu evropskih i širih integracija, i građanima_kama u pogledu snaženja samopouzdanja da prijavljiju postupke onih službenika_ca za koje cijene da nijesu dostojni policijskog posla i da postupaju suprotno standardima.

Dokumentovanje policijske prakse predstavlja i moći mehanizam prevencije torture koji svojim kvalitetom i pouzdanošću, sprečava prikrivanje nečovječnog i neprofesionalnog policijskog postupanja kao i nekažnjivost i odsustvo odgovornosti.

U ovoj knjizi sabrana su iskustva i tekovine u radu Savjeta u 2014. i 2015. godini.

Ranija praksa Savjeta dokumentovana je u knjigama, od istih autora, "Građanska kontrola rada policije u Crnoj Gori" (2005-08), "Služiti i štititi (2011), "Policija i ljudska prava: Građanska kontrola policije u praksi" (2009, 2010, 2012 i 2013). Sve knjige dostupne su na sajtu www.kontrolapolicije.me u rubruci "Publikacije".

Namjera dokumentovanja policijskog postupanja i odnosa menadžmenta policijske organizacije prema izdatim preporukama jeste da se konstruktivno, i argumentovano, ukaže na izazove, probleme i opstrukcije, ali i na postignuti napredak i poboljšanja i posebno na, moguće, perspektive daljeg razvoja policije u Crnoj Gori.

Redovno dokumentovanje policijskog postupanja, a na to smo posebno ponosni, predstavlja kreiranje zbirke dobre prakse koja može višestruko biti korisna široj javnosti. To je, od strane Savjeta, i izvanredan doprinos policijskoj istoriografiji.

Namjera je, da kroz publikovanje tekovina i prakse Savjeta za građansku kontrolu policije, doprinesemo kreiranju odgovarajuće nacionalne stručne literature koja će građane_ke, novinare_ke, civilno društvo, policijske službenike_ke, stručnjake_inje, akademsku zajednicu i donosioce_teljke odluka voditi kroz brojne praktične situacije, izazove i teškoće koje se javljaju pri funkcionisanju policije i sistema kontrole nad policijom.

Vjerujemo da se kroz prezentaciju iskustva i konkretnе slučajevе, na kojima je pažljivo i savjesno, tokom deset minulih godina, radio Savjet za građansku kontrolu rada policije, može podstaći, i dodatno argumentovati, diskusija o efektima aktuelnih rešenja ali i mogućnosti proširenja i snaženja kontrolnih, nadzornih, mehanizama i politika nad crnogorskom policijom.

mr.sc. Aleksandar Saša Zeković
Zorana Baćović

Građanin M.S. ukazao na zloupotrebe policijskog službenika

Građanin S.M. u obraćanju Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazao je na predmet koji se nalazi kod Osnovnog suda u Beranama a koji je, kako se navodi, počinio policijski službenik M.Š., i s tim u vezi istakao nedopustivim da počinilac krivičnog djela bude zaštićen od strane, kako navodi, pojedinaca koji utiču na državne organe, a ljudsko pravo i dostojanstvo s tim u vezi ostaju povrijeđeni. Podnositelj pritužbe u obraćanju dalje je naveo da imenovani počinilac krivičnog djela umjesto da je izgubio radno mjesto jer je krivično djelo napravio koristeći službeni položaj, uz pomoć rođaka, pašenoga, dobio je radno mjesto u Područnoj jedinici Budva.

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet uzeo u razmatranje i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije a uvažavajući odredbu člana 10 Poslovnika o radu koja, između ostalog propisuje, sadržaj predstavke koja je predmet razmatranja pred Savjetom i podnosiocu pritužbe građaninu S.M. radi konkretizacije njene sadržine, ukazivanja na konkretnu povredu prava, dostavljanja kontakt podataka i potkrijepljivanja iznijetog dokazima ukoliko iste posjeduje.

S iznijetim u vezi, Savjet je Upravi policije uputio inicijalni dopis a uslijed nedostavljanja predmetnog odgovora i dvije urgencije. Zaključno sa danom zaključenja predmeta odgovor Savjetu nije dostavljen, a Pošta Crne Gore je, imajući u vidu da je podnositelj pritužbe dostavio nepotpune kontakt podatke, dopis Savjeta vratila sa naznakom »Primalac nepoznat - bez bliže adrese«.

Na bazi iznijetog Savjet je, nakon rasprave, donio odluku da se ministru unutrašnjih poslova uputi dopis kojim Savjet konstatiše nedostavljanje relevantne dokumentacije o predmetnom slučaju od strane Uprave policije kao i nemogućnost ostvarenja komunikacije sa podnosiocem pritužbe posredstvom adrese naznačene u obraćanju, i obavjestili o odluci o okončanju razmatranja predmeta, uz ocjenu da će isto biti nastavljeno ukoliko Uprava policije tražene informacije dostavi u primjerenom roku. Ministar unutrašnjih poslova nikada nije povratno reagovao na obraćanje i obavještenje Savjeta.

Pritužba građanina S.J. sa Cetinja: Savjet ocijenio da policija ne može uživati povjerenje građana ukoliko najteža krivična djela ostaju neravjetljena

Građanin S.J. sa Cetinja pritužbom se obratio Savjetu za građansku kontrolu policije ukazujući na događaj koji se 15. jula 2013. godine oko 10 časova desio ispred Sportskog centra na Cetinju, načigled brojnih prolaznika i gostiju obližnjeg hotela, tokom kojeg je izvršen napad na njegovog sina T.J. Kritičnom prilikom nepoznati napadač je, kako se u pritužbi navodi, noseći periku i crne naočare sa razdaljine od desetak metara ispalio više hitaca u pravcu T.J. od kojih je ovaj pogoden sa šest, nakon čega se metalik sivim "Golfom V" sa pomoćnikom koji ga je čekao u automobilu odvezao sa lica mjesta.

Podnositelj pritužbe u obraćanju takođe je naveo da je tokom kritičnog događaja, imajući u vidu okolnosti pod kojima se događaj desio (dnevni uslovi, namjera izvršioca, broj ispaljenih hitaca, broj hitaca sa kojima je pogoden), moglo stradati i više lica, da je isti uznemirio građane Cetinja i Crne Gore, te da je u poro-

dicu, obzirom da je T. J. čudom i srećom preživio navedeni pokušaj ubistva, unijet nemir i nespokoј.

U obraćanju Savjetu građanin S.J. je istakao da je u vezi sa kritičnim događajem sa službenicima policije sa Cetinja imao korektne razgovore i da je u kontekstu rada državnih organa na rasvjetljavanju pokušaja ubistva porodica pokazala razumjevanje i strpljenje, ali i da je ubijeđenja, imajući u vidu okolnosti pod kojima se događaj desio, uz veće zalaganje i profesionalizam službenika Uprave policije moguće identifikovati izvršioca i lišiti ga slobode.

Od Savjeta je, uz konstataciju da iako je od izvršenja navedenog krivičnog djela prošlo tri mjeseca a izvršilac nije identifikovan niti lišen slobode, zatražio i istakao očekivanje da svim mehanizmima podstakne rasvjetljavanje pokušaja ubistva njegovog sina T.J.

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet uzeo u razmatranje i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije koja je izvjestila da se kritični događaj desio 15. jula 2013. godine oko 10,15 sati u Grahovskoj ulici na Cetinju u vrijeme dok se oštećeni T.J. pješice kretao improvizovanim parking prostorom ispred zgrade SC "Lovćen" kada mu je sa leđa prišao nepoznati počinilac, i sa udaljenosti od 2-3 m, iz pištolja nepoznate marke i kalibra u pravcu T.J. ispalio najmanje šest projektila. T.J. je kritičnom prilikom zadobio više ustrijeljnih i prostrijeljnih rana u predjelu donjih ekstremiteta i podlaktice lijeve ruke, te je nakon ukazane pomoći, u ambulantama Jedinice za hitnu medicinsku pomoći (HMP) i Odjeljenja Hirurgije bolnice "Danilo I" na Cetinju hospitalizovan u Kliničkom centru (KC) u Podgorici. Nakon izvršenog krivičnog djela, nepoznati počinilac se pješice udaljio u pravcu ulice Kružni put, iza zgrade SC "Lovćen", a zatim sjeo na mjesto suvozača u putničko motorno vozilo marke "Golf V" sive boje, nepoznatih registarskih oznaka, i udaljio u pravcu naselja Crna greda, a potom u nepoznatom pravcu.

U cilju boljeg sagledavanja rada policijskih službenika u ovom slučaju Uprava policije Savjetu je dostavila i hronološki osrvt na mjere i aktivnosti koje je policija preduzela po saznanju za ovo krivično djelo, između ostalih: postupanje po Planu akcije; obezbjeđenje lica mjesta sa akcentom na obezbjeđenje predmeta i tragova krivičnog dela; identifikovanje više neposrednih i posrednih očevidaca zadržanih na licu mjesta; informisanje susjednih odjeljenja i centara bezbjednosti o predmetnom događaju; pojačana kontrola na putnim pravcima; obavljanje razgovora sa licem T.J. na okolnosti događaja; obavljanje razgovora sa dežurnim ljekarom na Cetinju; obavljanje zamjenika višeg državnog tužioca u Podgorici; dostavljanje krivične prijave nadležnom tužilaštvu protiv nepoznatog počinjoca zbog sumnje da je počinio krivično djelo ubistvo u pokušaju; preduzimanje uviđajnih aktivnosti i izuzimanje tragova i dostavljanje istih Forenzičkom centru (FC) u Danilovgradu radi preduzimanja vještačenja; pretraga terena u užem i širem okruženju lica mjesta kom prilikom nijesu uočeni i pronađeni predmeti i tragovi koji bi se mogli povezati sa predmetnim krivičnim djelom; prikupljanje obavještenja od neposrednih i posrednih očevidaca događaja na osnovu čega je sa većom vjerovatnoćom utvrđen lični opis počinjoca i opis vozila kojim se nepoznati počinilac udaljio a pribavljena su i nova saznanja o samom događaju; utvrđen je lični opis i prikupljene informacije o garderobi koju je izvršilac imao na sebi kao i marka i tip motornog vozila kao i druge karakteristične pojedinosti; utvrđen je način izvršenja krivičnog djela i način

udaljenja sa lica mejsta; izvršeno je izuzimanje snimaka video nadzora i provjera alibija za lica sa područja Cetinja sa kojima je T.J. u prethodnom periodu bio u konfliktu i dr.

U odgovoru Uprave policije dalje se zaključuje da dosadašnjim aktivnostima u pravcu identifikacije počinioца nijesu dobijena korisna saznanja ali da se iste nastavljaju bez obzira na obimnost evidencija, te da su policijski službenici OB Cetinje u stalnom kontaktu sa oštećenim kako bi se provjeravala sva nova saznanja ili indicije o mogućoj povezanosti lica po bilo kom osnovu u ovom predmetu. Ovom prilikom iznijeto je i uvjerenje da policija preduzima sve objektivno moguće mјere i radnje u cilju identifikacije lica koja su povezana sa predmetnim krivičnim djelom, bilo u svojstvu izvršilaca ili izvršilaca, te da će Uprava policije sa ovim aktivnostima nastaviti i u nastupajućem periodu.

Savjet je predmetni odgovor proslijedio podnosiocu pritužbe S.J. na upoznavanje sa sadržinom, a u postupku obrade predmeta od Uprave policije je zatražio i informaciju u vezi sa izradom bezbjednosne procjene i bezbjednosnih rizika za lice T.J..

U odgovoru koji je Savjetu dostavila Uprava policije se, između ostalog, navodi da su policijski službenici OB Cetinje u proteklom periodu odmah po saznanju za navedeni događaj samostalno i u saradnji sa službenicima drugih organizacionih jedinica Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova preuzeli najširi spektar aktivnosti u cilju rasvjetljavanja svih okolnosti pod kojima je ovo krivično djelo počinjeno i u cilju identifikovanja počinioца te da je u sklopu istih ostvaren stalan i profesionalan kontakt sa oštećenim T. J., kako u cilju dobijanja novih korisnih saznanja o krivičnom djelu i počinioцу tako i u cilju dobijanja saznanja o potencijalno novom ugrožavanju njegovog integriteta. Na osnovu preuzetih operativnih i drugih aktivnosti Uprave policije nije došla do saznanja koja bi ukazivala na direktnu ugroženost imenovanog građanina, o čemu u prilog govori i izjava koju je T.J. dao, navodi se u odgovoru.

Nakon pribavljenje dokumentacije o slučaju i rasprave koja je uslijedila članovi Savjeta su konstatovali sljedeće: da Uprava policije, uprkos sprovođenju niza mјera i radnji u cilju rasvjetljavanja konkretnog pokušaja ubistva, ne može uživati povjerenje građana u rad i sposobnost njenih službenika, ukoliko najteža krivična djela, izvršena u dnevnim uslovima, u urbanom dijelu Prijestonice koji je pokriven bezbjednosnim kamerama i video nadzorom, pred građanima očevicima, ostaju neravjetljena. Nerasvjetljavanje takvih krivičnih djela doprinosi osjećanju nesigurnosti i nebezbjednosti oštećenog, njegove porodice, ali svakako i šire zajednice. Sa navedenog Savjet je usvojio Preporuku kojom je ministru unutrašnjih poslova naložio intenziviranje svih mјera i radnji službenika Uprave policije na rasvjetljavanju pokušaja ubistva g. T.J. sa Cetinja, te da se svojim profesionalnim i ličnim autoritetom založi da u domenu rada policije, predmetno krivično djelo što prije bude rasvjetljeno, a njegov izvršilac identifikovan. Savjet je ovom prilikom konstatovao da će naknadno, u razumnom roku, od Uprave policije i ministra zatražiti da bude obaviješten o mјerama i radnjama preuzetim u ovom predmetu nakon obavještenja i informacija koje je Uprava policije već dostavila Savjetu.

Preporuka Savjeta je dostavljena ministru unutrašnjih poslova i podnosiocu pritužbe, građaninu S.J.

Slučaj predavanja u kampu SAJ-a na Zlatici: Policija je pod stalnim političkim pritiscima

Na inicijativu svog člana Savjet za građansku kontrolu policije uzeo je u rad slučaj predavanja odnosno okupljanja policijskih službenika_ca u sjedištu Specijalne antiterorističke jedinice (SAJ) i Posebne jedinice Policije (PJP) u policijskom kampu na Zlatici.¹ Podnositac inicijative u svom obraćanju je naveo da se Savjet i u ranijem periodu intenzivno bavio pitanjima politizacije i stranačke neutralnosti službenika_ca policije i konstatovao da je zbog ukupnog kontinuiteta rada ovog tijela, u kontekstu razmatranja predmeta, neophodno zatražiti odgovarajuće detaljne informacije o slučaju.

Savjetnik predsjednika Crne Gore, mr V.V., u obrazloženju događaja, medijima je objasnio da se u konkretnom slučaju radilo o predavanju na kojem je govorio o NATO integracijama i da će sličnih predavanja biti i u budućnosti, dok su mediji informisali da se radilo o politički motivisanom skupu kojem su pristup navodno imali samo policijski službenici_ce porijeklom iz Mojkovca te da su tom prilikom pružene instrukcije povodom glasanja na opštinskim izborima u tom gradu.

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet uzeo u razmatranje i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije koja je informisala da u odnosu na predmetni događaj Odjeljenje za unutrašnju kontrolu Ministarstva unutrašnjih poslova sprovodi mjere i aktivnosti iz oblasti svoje nadležnosti o kojima će Savet blagovremeno izvestiti.

Po okončanju istih ministar unutrašnjih poslova Savjetu je dostavio Izvještaj Odjeljenja za unutrašnju kontrolu Ministarstva unutrašnjih poslova o izvršenoj kontroli u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja povodom objavljenih u dnevnom listu »Vijesti« 10. novembra 2013. godine pod naslovom »V.V. postrojio policajce: »Do izbora da utiću na terenu da se glasa za DPS«. U izvještaju u kojem su predstavljene mjere i aktivnosti preduzete u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja u predmetnom slučaju, između ostalog, se navodi da će na osnovu utvrđenog, shodno zakonom utvrđenim ovlašćenjima unutrašnje kontrole policije, ovo Odjeljenje podnijeti predlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv policijskog službenika M.M., komandanta Specijalne antiterorističke jedinice (SAJ) zbog nesporno utvrđene činjenice da je dana 9. novembra 2013. godine oko 14 časova, kao odgovorni starješina, neposredno omogućio ulazak neutvrđenom broju lica u službene prostorije SAJ, u Centru za obuku PJP i SAJ u Podgorici (Kamp Zlatica), radi prisustovanja predavanju koje je održao mr V.V., savjetnik Predsjednika Crne Gore, na način što je ovim licima omogućio ulazak u objekat broj 2 a da pri tom nije preduzeo potrebne mjere i radnje u cilju evidentiranja lica koja su tom prilikom ušla u objekat, što je za posljedicu imalo nemogućnost utvrđivanja broja i identiteta lica koja su prisustvovala ovom događaju, čime je počinio težu povredu službene dužnosti iz člana 106 s.1 t.11 (svaka radnja odnosno propuštanje radnje kojom se omogućava, ometa ili otežava izvršavanje službenih zadataka). Osim naznačenog ovo Odjeljenje je predložilo da direktor Uprave policije preispita i ocijeni da li policijski službenik M.M. ispunjava profesionalne i druge kriterijume potrebne za dalje obavljanje dužnosti komandanta SAJ-a, zbog prethodno naznačenih propusta u radu povodom predmetnog događaja i posljedica koje su nastale takvim propu-

¹ Inicijativa člana Savjeta mr Aleksandra Šeša Žekovića.

štanjem. Izvještajem se, takođe, predlaže da direktor Uprave policije opomene sve policijske službenike koji su učestvovali na predmetnom predavanju da ne mogu prisustvovati bilo kakvim sastancima, predavanjima ili obuci organizovanoj u službenim prostorijama državnih organa ako prethodno nijesu obaviješteni o obavezi prisustvovanja od strane neposrednog starješine ili starješine Uprave policije, uz upozorenje da su obavezni podnijeti pisani izvještaj o učešću na takvim aktivnostima neposrednom starješini. Pored navedenog, sagledavajući ostale činjenice i okolnosti utvrđene povodom predmetnog događaja, predloženo je: da se Izvještaj o izvršenoj kontroli dostavi Predsjedniku Crne Gore radi upoznavanja sa utvrđenim činjenicama i okolnostima u postupku unutrašnje kontrole povodom predmetnog događaja; da nadležni direktorat Ministartsva unutrašnjih poslova, u skladu sa važećim propisima, sačini obaveznu instrukciju o uslovima i načinu stavljanja na raspolažanje službenih prostorija MUP-a za potrebe drugih držanih organa ili službenika tih organa, u cilju spriječavanja da se u budućem periodu dogodi sličan događaj; da ministar unutrašnjih poslova sagleda stepen odgovornosti direktora Uprave policije u pogledu utvrđene činjenice da ga niko nije obavijestio o održavanju predmetnog predavanja iako je prethodno raspolažao saznanjem o održavanju istog i dao usmenu saglasnost za korišćenje prostorija SAJ u svrhu održavanja predavanja – bez pisanog zahtjeva organizatora predavanja, koji bi sadržavao temu i ciljeve predavanja i podatke o broju i strukturi učesnika.

Na bazi pribavljenе dokumentacije i sprovedene rasprave o slučaju, Savjet je zaključio da od ministra unutrašnjih poslova, saglasno odredbi člana 113 Zakona o unutrašnjim poslovima, u cilju utvrđivanja odgovornosti, zatraži da informiše o svim preduzetim mjerama i radnjama povodom zaključaka donijetih u Izvještaju, sa ciljem nastavka rada na predmetu.

U kontekstu ovog predmeta Savjet je, takođe, zaključio i sljedeće:

“Slučaj organizovanja predavanja policijskim službenicima_cama u sjedištu SAJ i PJP u Policijskom kampu na Zlatici, o kojem su prenijela sredstva javnog informisanja, nije izolovana pojava zloupotrebe policijskih službenika_ca u stranačkim aktivnostima, te da se Savjet u više navrata, prethodnih godina bavio ovim pitanjem (Slučaj direktora policije - Izborni štab u Mojkovcu; Slučaj profesionalne i politične neutralnosti policije; Slučaj promotivnog skupa u Tivtu), kada je ukazivao i utvrdio da je došlo do zloupotrebe službenika_ca policije u političke svrhe, koja činjenica imajući u vidu predstojeće izborne procese, od najodgovornijih lica u policiji zahtjeva punu profesionalnu pažnju i odgovornost da se ovakve ili slične pojave ne smiju ponoviti”.

Savjet je, takođe, konstatovao postojanje snažnih pritisaka političkih struktura i subjekata na ukupan sistem policije i njenih službenika_ca, u cilju njihovog pridobijanja i zloupotrebe u dnevno političke svrhe. Stoga, Savjet apeluje i poziva sve političke aktere da se uzdrže od bilo kakvih aktivnosti koje bi značile pritisak na policijsku strukturu i njene službenike_ce.

Sadržinu predmetnih zaključaka Savjet je dostavio i medijima.

Ministar unutrašnjih poslova u odgovoru dostavljenom Savjetu informisao je da je na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije dana 16. decembra 2013. godine Disciplinskom tužiocu podnijelo predlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv policijskog službenika M.M., komandanta SAJ, zbog težih povreda službene dužnosti iz člana 106 st.1 t.11 Zakona o

unutrašnjim poslovima (svaka radnja odnosno propuštanje kojom se onemogućava, ometa ili otežava izvršavanje službenih zadataka) i čl.83 st.1 t.1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno vršenje službenih obaveza). Po sprovedenom disciplinskom postupku od strane Disciplinske komisije, ministar je donio rješenje br.02/2-151-58/2013 od 24. januara 2014. godine, kojim je policijskom službeniku M.M. izrečena disciplinska mjera – novčana kazna u visini od 30% mjesecne zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena povreda službene dužnosti, za period od šest mjeseci.

Ministar je dalje izvjestio Savjet da je, nakon što je Odjeljene za unutrašnju kontrolu policije dostavilo Izvještaj o izvršenoj kontroli, isti prezentovan direktoru Uprave policije koji je, uvažavajući predlog unutrašnje kontrole da se preispitati ispunjavanje kriterijuma za dalje obavljanje dužnosti komandira SAJ, smijenio policijskog službenika M.M. sa naznačene dužnosti. Takođe, direktor Uprave policije postupio je i po sugestiji da se opomenu svi policijski službenici _ce koji su učestvovali na predmetnom predavanju da ne mogu prisustvovati bilo kakvim sastancima, predavanjima ili obuci organizованoj u službenim prostorijama državnih organa ako prethodno nijesu obaviješteni o obavezi prisustvovanja od strane neposrednog starještine ili starještine Uprave policije, uz upozorenje da su obavezni podnijeti pisani izvještaj o učešću na takvim aktivnostima neposrednom starješini. Osim prethodno naznačenog, izvještaj o izvršenoj kontroli u predmetnom slučaju, kako se navodi u odgovoru, ministar je uputio Predsjedniku Crne Gore, Filipu Vučiću, sa naznakom da je postupanje savjetnika, mr V.V., nanjelo štetu ugledu Ministarstva unutrašnjih poslova.

Predsjednik Crne Gore, nakon razmatranja dostavljenog Izvještaja, savjetnika, mr V.V., povukao je sa pozicije njegovog predstavnika u Savjetu za članstvo u NATO.

U odnosu na predlog unutrašnje kontrole policije da nadležni direktorat Ministarstva unutrašnjih poslova, u skladu sa važećim propisima, sačini obveznu instrukciju o uslovima i načinu stavljanja na raspolaganje službenih prostorija MUP-a za potrebe drugih državnih organa ili službenika tih organa, u cilju sprječavanja da se u budućem periodu dogodi sličan događaj, direktoru Direktorata za bezbjednosno zaštitne poslove i nadzor MUP-a je naloženo da sačini odgovarajuće uputstvo kojim bi se detaljno regulisala ova pitanja, čija izrada je u trenutku dostavljanja predmetnog obavještenja ministra unutrašnjih poslova bila u toku.

U kontekstu predloga unutrašnje kontrole da ministar unutrašnjih poslova sagleda stepen odgovornosti direktora Uprave policije, ministar je informisao Savjet da je, sagledavajući ukupne okolnosti ovog slučaja, ocijenio da nema osnova za preduzimanje mjera u cilju pokretanja postupka za utvrđivanje njegove odgovornosti u vezi sa predmetnim događajem.

Na bazi dostavljene dokumentacije sa posebnim osvrtom na gore naznačeni odgovor ministra unutrašnjih poslova, Broj:01-050/14-81650/2 od 04. februara 2014. godine, koji tretira zaključke Savjeta Br.45/5-13 od 22. januara 2014. godine, Savjet je konstatovao da je ministar unutrašnjih poslova postupio saglasno odredbi člana 113 stav 2 Zakona o unutrašnjim poslovima i o preduzetim mjerama u vezi sa predmetnim slučajem obavijestio Savjet, čime je ovo tijelo zaključilo rad na predmetu.²

² Ovo je bio gotovo i jedini slučaj u kojem je Ministar unutrašnjih poslova, mr Raško Konjević, ispoštovao zakonsku obavezu da obavijesti Savjet o preduzetim radnjama povodom usvojenih zaključaka. Takav pristup više nije ponovljen. Izostao je, i pred više upućenih urgencija, i povodom usvojenih zaključaka i preporuka u vezi sa postupanjem policije tokom protesta u Podgorici, oktobra 2015. godine.

Slučaj novinara D.I. iz Podgorice

Na inicijativu svog člana Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u rad slučaj lišenja slobode novinara u vezi sa iseljenjem starice J.V. iz stana na Zabjelu, u Podgorici, kojom prilikom je, kako su prenijeli mediji, u tekstu pod nazivom »D.I. nakon saslušanja pušten na slobodu« od 29. novembra 2013. godine, imenovani novinar u policiji proveo četiri i po sata tokom kojih je bio čuvan od strane jednog policajca i nije saslušan, potom odveden kod sudije za prekršaje gdje mu je nakon davanja izjave određen nastavak suđenja za 12. decembar 2013. godine.³ U opisu predmetnog događaja se navodi da je gđa J.V. iseljena na osnovu sudske presude u korist njene sestričine M.A., uz iznijetu tvrdnju da je prevarena jer je stan kupljen od njenog novca i preveden na bližnje. U novinskom tekstu koji je dostavljen u prilogu inicijative, takođe se navodi da je novinar D.I. tokom izvršenja presude pred standom gđe J.V. stajao jer je želio samo da razgovara sa njom, da mu je rečeno da ometa postupak izvršenja, te je od strane policije izvučen iz zgrade nakon čega su sudske izvršitelji iselili staricu, što im u proteklih nekoliko navrata nije polazilo za rukom. Navodi se i da su komšije ustvrdile da J.V. nije dobrog zdravstvenog stanja te da je završila u Urgentnom centru poslije ovog događaja, nakon čega je smještena kod sestre. Ovom prilikom novinar D.I. je izjavio da po rukama ima posjekotine i modrice od lisica ali da neće vaditi listu povreda.

S iznijetim u vezi, interesovanje za predmetni slučaj kod Savjeta za građansku kontrolu rada policije iznio i predsjednik nevladine organizacije Građanska alijansa (GA), B.R., sa ciljem pribavljanja odgovora od strane koga je vršen očigledan pritisak da se od 15.000 neizvršenih presuda hitno izvrši presuda vezana za slučaj građanke J.V.. Predsjednik GA ovom prilikom takođe je ukazao da se redakcija emisije »Robin Hud« emitovane 15. oktobra 2013. godine dopisom obratila Višem судu molbom da se izvršenje sudske presude u konkretnom slučaju odgodi do presude Višeg suda po žalbi na presudu Osnovnog suda u postupku za vraćanje novca stečenog bez osnova, uz konstataciju da nije jasno zašto Viši sud, iako je naveo u odgovoru redakciji, po ovom pitanju nije odlučio u kratkom roku. U obraćanju ove NVO takođe se navodi da je imenovani novinar priveden u sud tek nakon isteka zakonom predviđenog roka za lišenje slobode, da tokom saslušanja od strane sutkinje nije bila obezbjeđena javnost postupka, i iznio interesovanje da li je lišenje slobode u konkretnom slučaju zakonito sprovedeno te da li su ispoštovani standardi primjene sredstava prinude.

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet uzeo u razmatranje, isti dodijelio članu na obradu i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije koja je, između ostalog, informisala da su policijski službenici konkretnom prilikom postupali profesionalno, a sredstva prinude, fizičku snagu i sredstva za vezivanje upotrijebili u skladu sa zakonom. vi[

U prilog iznijetom direktor Uprave policije je istakao da je konkretna upotreba sredstava prinude opravdana u zakonskom roku na Kolegijumu načelnika Centra bezbjednosti Podgorica, te da je ista bila predmet razmatranja službenika Odjeljenja unutrašnje kontrole MUP-a, kojom prilikom je utvrđeno da su "sredstva prinude upotrijebljena radi izvršena službene radnje, a sve u skladu sa zakonom."

Savjet je predmetnim dopisom i kopijom akta, takođe, upoznat i sa činje-

³ Inicijativa člana Savjeta mrt Aleksandra Saše Žekovića.

nicom da je predsjednik Osnovnog suda u Podgorici, nakon izvršene asistencije i upoznavanja sa sadržinom zapisnika, dopisom obavijestio direktora Uprave policije o "visokoprofesionalnom i nadasve zakonitom postupanju policijskih službenika" u predmetnom slučaju.

Savjet je u postupku obrade predmeta u više navrata kontaktirao novinara D.I. kao i NVO GA sa ciljem pribavljanja dokumentacije na kojoj bi ovo tijelo moglo zasnovati svoju odluku, ali ista ovim putem nije obezbjeđena.

Nakon bazi pribavljenе dokumentacije o predmetu i rasprave koja je uslijedila članovi Savjeta su konstatovali da nakon dvije intervencije prema građaninu D.I. ovo tijelo nije moglo utvrditi „nesrazmjernu upotrebu sile od strane policije“ konkretnom prilikom, uz konstataciju da će ovo tijelo u slučaju da zainteresovana strana u međuvremenu dostavi traženi materijal predmetni slučaj ponovo uzeti u razmatranje.

Građanin na stručnom osposobljavanju u Upravi policije udario radnicu

Na inicijativu svoga člana Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u rad slučaj koji se desio u Beranama 11. oktobra 2013. godine o kojem je prenio dnevni list »Pobjeda« u tekstu pod nazivom »Policajac volonter udario radnicu« u kojem se, između ostalog, navodi da je "građanka M.R., radnica kioska "Kolt", podnijela prijavu Centru bezbjednosti u Beranama protiv policajca D.Š., uslijed napada tokom kojeg je D.Š., dok je boravila na radnom mjestu, pesnicom bez povoda udario u predjelu gornje usne".⁴

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet uzeo u razmatranje i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije koja je informisala da je kritičnom prilikom građanka M.R., ličnim prisustvom, prijavila da je tokom boravka na radnom mjestu, poslije kraće prepirke, D.Š. udario stisnutom pesnicom u glavu tj. u predjelu donje usne. U odgovoru se dalje navodi da su ovlašćeni policijski službenici CB Berane od D.Š. i M.R. zaprimili zapisnike o obaveštenju prikupljenim od građana na okolnosti prijave, da je građanin D.Š., s tim u vezi, alkotestiran testiran i da je konstatovano da posjeduje 1,84 g/kg alkohola u organizmu kao i da je građanka M.R. je od strane patrole, na lično insistiranje, prevežena u Urgentni centar Opšte bolnice u Beranama, radi ukazivanja ljekarske pomoći. Uprava policije, ovom prilikom, je informisala da je sa ovim događajem upoznat zamjenica Osnovnog državnog tužioca u Beranama, koja je nakon izvještaja ljekara specijaliste, kvalifikovala krivično djelo nasilničko ponašanje iz čl. 239 st.1 KZ CG. Savjet je, takođe, obavješten da je D.Š. angažovan na osnovu Ugovora o stručnom osposobljavanju na period od devet mjeseci, počev od 1. marta 2013. godine, da se ne radi o aktivnom službeniku Uprave policije – CB Berane, kao i da, kritičnom prilikom, D.Š. nije bio u službenoj uniformi.

Savjet je sa ciljem pribavljanja relevantne dokumentacije o predmetu dopisom a potom i dvijema urgencijama od Uprave policije zatražio kopiju sljedeće dokumentacije: Ugovora o stručnom osposobljavanju imenovanog lica, informaciju od neposrednog starješine o obimu zaduženja kao i mjesečne izvještaje o radu imenovanog lica.

⁴ Inicijativa člana Savjeta mr Aleksandra Saše Žeković.

U iznijetom kontekstu Uprava policije je dostavila odgovor, br. 086/14-6498 od 11. februara 2014. godine sa pratećom dokumentacijom ugovorom o stručnom osposobljavanju broj 130/13-14949 od 15.05.2013. godine zaključenim između Uprave policije i D.Š. i izvještajem o obavljanju stručnog osposobljavanja od 27.11.2013. godine.

Nakon sprovedene rasprave o predmetu, Savjet je konstatovao da lice D.Š. prilikom kritičnog događaja nije bilo policijski službenik već lice na stručnom osposobljavanju kod Uprave policije bez zasnivanja radnog odnosa, kao i da nije bio u uniformi Uprave policije, i s tim u vezi zauzeo stav da u konkretnom slučaju nema nadležnost da daje ocjenu o postupanju D.Š..

Ovom prilikom Savjet je takođe konstatovao da uvidom u gore navedene spise nije mogao naći da je bilo ikakvih propusta policijskih službenika u primjeni njihovih ovlašćenja prema g. D.Š. i gđi M.R., nakon što je došlo do opisnog incidenta (priklupljanje obavještenja od strane građana, sačinjavanje zapisnika, alkotestiranje D.Š., prevoženje oštećene u Urgentni centar radi pružanja ljekarske pomoći i upoznavanje nadležnog tužioca o cjelokupnom događaju).

Imajući navedeni događaj u vidu, kao i mogućnost dešavanja sličnih događaja u buduće, Savjet je uputio preporuku ministru unutrašnjih poslova da pokuša naći model kvalitetnije selekcije kandidata i za lica koja će zaključivati ugovor o stručnom osposobljavanju sa Upravom policije.

Preporuka Savjeta je dostavljena ministru unutrašnjih poslova.

Pritužba građanina A.D. iz Herceg Novog: Policija postupila profesionalno

Savjetu za građansku kontrolu policije obratio se građanin A.D. iz Herceg Novog ukazujući na slučaj koji se desio 11. decembra 2013. godine u ugostiteljskom objektu »Beer club« u Zelenici, u Herceg Novom u kojem je radio kao menadžer i zaposleni radnik, sa ciljem praćenja i ocjene primjene službenih radnji policije. U pritužbi se navodi da se kritičnom prilikom između njega i vlasnika objekta desio incident u kojem je intervenisala policija, posebno ukazujući na mogući protiv zakoniti uticaj vlasnika lokalna na policiju.⁵

Savjet je pritužbu uzeo u rad i od Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova (u daljem tekstu Uprava policije) zatražio detaljnu informaciju o incidentu i mjerama i radnjama koje je policija, tim povodom, preduzela.

Uprava policije je informisala da je događaj na štetu građanina A.D. registriran 11. decembra 2013. godine, te da su ovlašćeni policijski službenici CB Herceg Novi, u konsultaciji sa Osnovnim državnim tužiocem u Herceg Novom, shodno Zakonu istog dana podnijeli krivičnu prijavu zamjeniku Osnovnog državnog tužioca protiv Š.N. iz Herceg Novog, zbog osnovane sumnje da je izvršio krivično djelo iz člana 152 st.2 KZ CG-laka tjelesna povreda na štetu A.D. iz Herceg Novog. U odgovoru Uprave policije, takođe, se navodi da će službenici CB Herceg Novi i u narednom periodu vrlo profesionalno, precizno i krajnje objektivno, bez ikakve sumnje u bio koji vid protivzakonitog uticaja, rasvjetljavati i procesuirati sve oblike

⁵ Građanin A.D. je pred Savjetom, u svojoj pritužbi, iskazao sumnju, imajući u vidu navodni društveno-ekonomski status i uticaj N.Š., da se može desiti protivzakoniti uticaj na policiju prilikom rada na ovom predmetu.

krivičnih djela i prekršaja, bez obzira o kojem se licu radi, a sve u skladu sa pozitivnim zakonima Crne Gore, kao i da konstatacije iznijete na račun službe CB Herceg Novi cijeni neprihvatljivim.

U prilogu predmetnog odgovora Uprave policije Savjetu je dostavljena sljedeća dokumentacija: kopija krivične prijave KU 363/13 od 11. decembra 2013. godine; zapisnik o obavljenju prikupljenom od građanina A.D.; zapisnik o obavljenju prikupljenom od građanina M.D.; zapisnik o obavljenju prikupljenom od građanina J.M.; zapisnik o obavljenju prikupljenom od građanina N.Š.; kopija izvještaja ljekara Jedinice za HMP Herceg Novi na ime A.D. od 11. decembra 2013. godine; kopija telegrama Upravi policije o događaju; propratni akt OOT Herceg Novi.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o predmetu podnosičac pritužbe A.D. dostavio je izjašnjenje o konkretnom slučaju, u kojem je istakao zahvalnost na ukazanoj pomoći i savjetima prema članu Savjeta zaduženom za njegovu obradu, kao i zadovoljstvo na iskazanom profesionalnom odnosu pripadnika policije CB Herceg Novi u konkretnom slučaju, ljudskom odnosu i procesuiranju slučaja prema sudiji za prekršaje u kratkom roku.

Na bazi pribavljenih dokumentacione osnove i sprovedene cjelovite rasprave o slučaju, Savjet je usvojio sljedeće zaključke:

“Direktor Uprave policije povratno je informisao Savjet o svim detaljima slučaja i preduzetim radnjama. U prilogu odgovora priložena je obimna dokumentacija, što nije registrovano u ranijoj praksi, a koja nedvosmisleno potvrđuje blagovremnost, profesionalnost i efikasnost u postupanju policije.

“Građanin A.D. je, pošto je upoznat s odgovorom iz Uprave policije, iskažeao puno zadovoljstvo preduzetim radnjama i profesionalnim odnosom policijske organizacije prema njemu. Uz žaljenje zbog svojih rezervi u zakoniti i pravedni rad policije građanin A.D. se zahvalio Savjetu na blagovremenu pokrenutom postupku koji mu je pomogao da primjena policijskih ovlašćenja bude zakonita i efikasna kao i da otkloni ranije sumnje i uvjeri se u profesionalni pristup Centra bezbjednosti (CB) Herceg Novi”.

Savjet je ovom prilikom konstatovao da su službenici CB Herceg Novi maksimalno profesionalno i efikasno primijenili policijska ovlašćenja te da je blagovremeno nadležnom državnom tužiocu podnjeta krivična prijava protiv N.Š. zbog nanošenja lakših tjelesnih povreda na štetu građanina A.D., podnosioca pritužbe.

Savjet je, takođe, izrazio zadovoljstvo ostvarenom komunikacijom sa Upravom policije, dostupnošću dokumentacije i pohvalio ukupan ispoljeni pristup načelnika CB Herceg Novi.

Zaključak Savjeta je dostavljen podnosiocu pritužbe građaninu A.D. i ministru unutrašnjih poslova na upoznavanje sa sadržinom.

Različit tretman policije: Građanski protest povodom rođendana premijera Crne Gore

Na inicijativu svog člana Savjet za građansku kontrolu policije ocjenjivao je primjenu policijskih ovlašćenja na građanskom protestu koji je održan 15. februara 2014. godine u Podgorici a kojom prilikom je lišeno slobode više demonstranata a povrijeđeno nekoliko policijskih službenika.⁶

Savjet je od Uprave zatražio odgovorajuće izjašnjenje.

⁶ Inicijativa člana Savjeta, mr Aleksandra Saše Žekovića, Od 17.02.2014. godine zavedena je pod brojem 3-14; Dokumentacija Savjeta

Dana 20. februara 2014. godine povodom zadržavanja i procesuiranja učesnika građanskog protesta reagovala je i nevladina organizacija "Akcija za ljudska prava" koja je, između ostalog, javno pozvala Savjet za građansku kontrolu rada policije da ispita sve navode o kršenju prava grupe demonstranata od strane policije u odnosu na njihov tretman prilikom hapšenja i zadržavanja u policiji.

Na bazi sprovedene rasprave članovi Savjeta su, imajući u vidu odredbu člana 117 stav 1 tačka 6 Zakona o unutrašnjim poslovima, donijeli odluku da se Odjeljenju za unutrašnju kontrolu rada policije uputi preporuka sa inicijativom da u kontekstu postupanja pripadnika policije tokom građanskog protesta organizovanog u Podgorici dana 15. februara 2014. godine, uslijed interesa javnosti da zna i bude informisana o postupanju službenika policije, uzme u rad i ocjeni postupanje službenika policije u navedenom slučaju.

Takođe, članovi Savjeta su povodom predmetnih događaja usvojili saopštenje koje je dostavljeno sredstvima javnog informisanja sljedeće sadržine:

"Savjet za građansku kontrolu rada policije na sjednici održanoj 24. februara 2014. godine razmotrio je inicijativu podnijetu sa ciljem ocjene primjene policijskih ovlašćenja radi zaštite ljudskih prava i slobode povodom slučaja postupanja pripadnika policije tokom građanskog protesta organizovanog u Podgorici dana 15. februara 2014. godine kao i u slučaju nepostupanja policije u Kliničko centru kada je došlo do narušavanja javnog reda i mira od strane lica čiji identitet još uvek nije utvrđen. S tim u vezi, Savjet je imajući u vidu odredbu člana 117 stav 1 tačka 6 Zakona o unutrašnjim poslovima odlučio da uputi preporuku sa inicijativom da Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova uslijed interesa javnosti da zna i bude informisana o postupanju službenika policije u navedenim slučajevima uzme u rad i ocjeni postupanje službenika policije. Istovremeno Savjet je izrazio zabrinutost uslijed nepostupanja policije ili postupanja sa zakašnjenjem u slučajevima kada je došlo do narušavanja javnog reda i mira i uznenirenja građana zbog napada određenog broja lica na osoblje i inventar Klinicko centra Crne Gore u Podgorici.

Ovom prilikom Savjet je posebno konstatovao da se prema jednoj grupi građana suviše revnosno djeluje kada je u pitanju ne manje važno javno dobro dok se u drugim slučajevima postupa tek po pritisku javnosti.

Savjet je o zauzetom stavu povodom predmetnih događaja izvjestio ministra u unutrašnjih poslova" stoji na kraju saopštenja Savjeta za građansku kontrolu rada policije broj 3/4-14 od 26.02.2014 godine.

Ministar unutrašnjih poslova, u kontekstu zahtjeva Savjeta da informiše da li je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu rada policije uzelo u rad predmet koji se odnosi na građanski protest organizovan 15. februara 2014. godine u Podgorici, u odgovoru je naveo da je na osnovu sprovedenog postupka Unutrašnje kontrole povodom navedenog događaja, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu konstatovalo da su u konkretnom slučaju bili ispunjeni zakonski uslovi za primjenu policijskih ovlašćenja u vidu davanja upozorenja, izdavanja naređenja a zatim, uslijed nepostupanja po izdatim naređenjima, i za upotrebu fizičke snage kao sredstva prinude prema licima koja su nastavila sa pružanjem aktivnog i pasivnog otpora na licu mjeseta događaja, te da ne postoji osnov za pokretanje postupka za utvrđivanje

ogovornosti policijskih službenika koji su u predmetnom slučaju primjenili policijska ovlašćenja.

Nakon rasprave koja je uslijedila u odnosu na postupanje policije povodom građanskog protesta organizovanog u Podgorici 15. februara 2014. godine, uvažavajući obavlještenje ministra unutrašnjih poslova dostavljeno s tim u vezi da su sredstva prinude povodom konkretnog događaja upotrijebljena na zakonit način te da ne postoji osnov za pokretanje postupka za utvrđivanje odgovornosti policijskih službenika koji su postupali u konkretnom slučaju, Savjet je konstatovao da je ovim povodom prethodno izrazio svoj stav i sa istim upoznao javnost, putem saopštenja, i ministra unutrašnjih poslova.⁷

Zagorički huligani maltretirali osoblje Kliničkog centra: Provjera postupanja policije

Na inicijativu svog člana Savjet za građansku kontrolu policije ocjenjivao je primjenu policijskih ovlašćenja u Kliničkom centru Crne Gore povodom obavlještenja da je grupa huligana onemogućila normalan rad osoblja ove zdrastvene ustanove. "Obzirom da se radi o pripadnicima tzv. Zagoričkog klana nije isključeno da postoji i opravdani strah zdrastvenog osoblja od posledica koje mogu nastati prijavljivanjem ovog incidenta. Dužni smo provjeriti primjenu policijskih ovlašćenja u konkretnom slučaju" naveo je član Savjeta u svojoj inicijativi.⁸

Na ovom linku možete se upoznati sa stavom KCCG: <http://www.vijesti.me/vijesti/klinicki-centar-ne-pada-nam-pamet-da-molimo-policiju-da-radi-svoj-posao-clanak-179607> povodom incidenta.

Savjet je od Uprave zatražio odgovorajuće izjašnjenje a zamolnica je upućena je i upravi Kliničkog centra Crne Gore kako bi izvjestili o incidentu.

Interesantno je da se direktor KC Crne Gore, dr M.M., do zaključenja rada na ovom predmetu nije izjasnio na zamolnicu Savjeta a povodom slučaja kada su napadnuti i maltretirani radnici ove zdrastvene ustanove.

Ministar unutrašnjih poslova, u kontekstu zahtjeva Savjeta da informiše da li je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu rada policije uzelo u rad predmet ocjenu primjene policijskih ovlašćenja povodom incidenta u Kliničkom centru, izvjestio je Savjet da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu, postupajući po njegovom nalogu, sprovelo postupak unutrašnje kontrole u cilju ocjene zakonitosti postupanja službenika policije CB Podgorica povodom prijave medicinskog osoblja Urgentnog bloka Kliničko centra dana 15. februara 2014. godine da je od strane više lica došlo do narušavanja javnog reda i mira, kao i povodom sadržine saopštenja koje je Uprava policije dala ovim povodom.

U postupku unutrašnje kontrole je utvrđeno da postoji osnovana sumnja da je tokom predmetnog događaja, policijski službenik – komandir Stanice policije za dežurstvo CB Podgorica Đ.M. počinio težu povredu službene dužnosti iz člana 83 st.1 t.1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno vršenje službenih obaveza) uslijed čega je protiv njega podnijet predlog za pokretanje disciplinskog postupka.

Osim naznačenog, navedeno je u odgovoru ministra unutrašnjih poslova, konstatovano je i da postoji osnovana sumnja da je postupanje načelnika CB Po-

⁷ Zaključak Savjeta broj 3/10-14 od 28.04.2014; Dokumentacija Savjeta

⁸ Inicijativa člana Savjeta, mr Aleksandra Saše Žekovića, Od 17.02.2014. godine zavedena je pod brojem 3-14; Dokumentacija Savjeta

dgorica B.Ž. u vezi sa sačinjavanjem saopštenja za javnost povodom ovog slučaja, bilo u suprotnosti sa načelom policijskog postupanja utvrđenim u čl.19 st.1 Kodeksa policijske etike, uslijed čega je izvještaj o izvršenoj kontroli upućen Etičkom odboru, na ocjenu etičnosti postupanja imenovanog službenika u predmetnom događaju.⁹

Ministar unutrašnjih poslova je ovom prilikom napomenuo i da je u toku trajanja postupka unutrašnje kontrole, u ovom slučaju, direktor Uprave policije razriješio dužnosti načelnika CB Podgorica B.Ž. i rukovodioca Odjeljenja bezbjednosti policije CB Podgorica J.R. zbog propusta u organizaciji poslova i zadataka i njihovog izvršavanja na terenu u vezi sa paljenjem vozila ND „Vijesti“ u noći 12/13. februara 2014. godine i predmetnog incidenta u Urgentnom centru Kliničko centra Crne Gore, što je javno obrazložio na konferenciji za štampu održanoj dana 23. februara 2014. godine.¹⁰

Nakon rasprave koja je uslijedila u odnosu na postupanje policije povodom slučaja u Kliničko centru Savjet je konstatovao da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu rada policije sprovedlo postupak u cilju ocjene zakonitosti postupanja policijskih službenika CB Podgorica na osnovu kojeg je utvrđeno da postoji osnovana sumnja da je policijski službenik - komandir Stanice policije za dežurtsvo CB Podgorica Đ.M. počinio težu povredu službene dužnosti uslijed čega je protiv njega podnijet predlog za pokretanje disciplinskog postupka kao i da je Izvještaj o izvršenoj kontroli upućen Etičkom odboru na ocjenu etičnosti postupanja načelnika CB Podgorica B.Ž. u vezi sa sačinjavanjem saopštenja za javnost povodom ovog slučaja.

Savjet za građansku kontrolu policije, sredinom oktobra 2015. godine, za tražio je od Ministra unutrašnjih poslova da naloži nadležnom Direktoratu da Savjet informiše ishodu disciplinskog postupka i izrečenoj disciplinskoj mjeri prema policijskim službeniku Đ.M. i B. Ž. ali traženi odgovor nije pružen.

Građanka D.R. iz Bara žali se na odsustvo rezultata u radu policije

Građanka D.R. iz Bara pritužbom se obratila Savjetu za građansku kontrolu policije ukazujući na incidente koji, kako je navela, kontinuirano ugrožavaju njenu bezbjednost, a povodom kojih se prethodno obraćala Upravi policije Ministarstva unutrašnjih poslova - Centru bezbjednosti (CB) Bar, nadajući se blagovremenoj i efikasnoj zaštiti. Podnositeljka pritužbe je navela da je očekivana zaštita izostala te da je njena bezbjednost sve više neposredno ugrožena, da živi u velikom strahu i da nije sigurna da policija preduzima dovoljno efikasne mjere da je zaštiti od opasnosti kojima je izložena posljednjih mjeseci. S iznijetim u vezi, građanka D.R. u obraćanju Savjetu navodi razloge podnošenja pritužbe, i to: pribavljanje detaljne informacije o svim preduzetim službenim radnjama vezanim za incidente i rizične situacije predmetnog slučajainicirane od strane policije ili od nje lično, izrade odgovarajuće analize bezbjednosnih rizika, i ocjene primjene ovlašćenja od strane Savjeta u vezi sa rješavanjem incidenata na koje je ukazala što bi joj pomoglo da bolje razumije ulogu i pristup policije i osnaži građansko povjerenje.

⁹ Dopis ministra unutrašnjih poslova mr Raška Konjevića 01 broj 266/14-9575/2 od 02.04.2014. godine predsjedniku Savjeta Jovanu Poleksiću; Dokumentacija Savjeta

¹⁰ Nakon godinu i po dana J.R. je postavljen za načelnika Centra bezbjednosti Podgorica.

Građanka D.R. u prilogu pritužbe dostavila je hronološki prikaz incidentnih situacija koje je, kako je navela, uredno prijavila policiji ali u vezi sa kojima do dana podnošenja pritužbe nije dobila odgovor.

Savjet je donio odluku da predmet uzme u razmatranje i, shodno redovnoj proceduri, isti dodijelio članu na obradu.

Na bazi inicijalnog dopisa Savjeta Uprava policije je dostavila informaciju o postupanju službenika CB Bar po prijavama građanke D.R. i obavijestila da kod Dežurne službe CB Bar postoji evidencija svih događaja i postupanja pripadnika policije povodom konkretnih događaja o kojima je Savjetu dostavljen hronološki prikaz, opis događaja i postupanje policije.

Potom, Savjet je uputio urgenciju radi pribavljanja kontakt podataka policijskih službenika/inspektora CB Bar koji rade na predmetu a na koje je ukazala podnositeljka pritužbe D.R.

Obrađivač predmeta je od ministra unutrašnjih poslova u dva navrata zatražio informaciju o potencijalnom radnom angažovanju i profesionalnoj i bezbjednosnoj provjeri građanina I.Đ. sa posebnim osvrtom na njegovu moguću vezu sa određenim kriminalnim grupama na području Bara i izvršavanjem/učešćem u različitim krivičnim i prekršajnim djelima, imajući u vidu da je podnositeljka pritužbe u obraćanju Savjetu istakla da je imenovani najbliži rođak O.Đ. zbog kojeg je i podnijeta pritužba čime je, navodno, dodatno ugroženo njen povjerenje u policiju.

Upravi policije upućena je i druga urgencija sa ciljem pribavljanja kontakt podataka policijskih službenika/inspektora CB Bar koji rade na predmetu a na koje je ukazala podnositeljka pritužbe D.R., nakon čega je uslijedio odgovor (navodeći da su kontakt podaci Savjetu prethodno dostavljeni na koju činjenicu je obrađivač ukazao da nije tačna) a potom je od Uprave policije zatražena i informacija o efikasnosti i dovoljnosti profesionalnih mjera i radnji preuzetih na ovom predmetu kao i o nalazu Forenzičkog centra.

Potom, iz Ministarstva unutrašnjih poslova Savjetu je dostavljeno obavještenje da je sa I.Đ. zaključen Ugovor o stručnom osposobljavanju u Upravi policije Ministarstva unutrašnjih poslova za period 15. januar – 15. oktobar 2014. godine te da Ministarstvo ne može uticati na izbor korisnika, jer se upućivanje na stručno osposobljavanje kod poslodavca vrši na osnovu elektronske rang liste, automatski generisane na osnovu rezultata koje su korisnici ostvarili tokom studiranja (iskazanih u obliku prosječne ocjene tokom studiranja) i pet iskazanih preferenci korisnika. U odgovoru se, takođe, navodi da je za sve korisnike Programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem u Upravi policije Ministarstva unutrašnjih poslova izvršena bezbjednosna provjera, te da je za I.Đ., nakon izvršenih provjera od strane Sektora kriminalističke policije, utvrđeno da ne prolazi kroz kaznene evidencije.

Uprava policije, takođe, je informisala Savjet da je prilikom zaključivanja Ugovora o stručnom osposobljavanju od strane Sektora kriminalističke policije izvršena provjera te da je utvrđeno da I.Đ. nije evidentiran u kaznenoj evidenciji.

U kontekstu vatreñog oružja na koje je ukazala podnositeljka pritužbe D.R. a za koje je ustvrdila da pripada O.Đ. Uprava policije je informisala da je na osnovu izvršenih provjera o eventualnom legalnom posjedu istog utvrđeno da kod ovog organa navedena činjenica nije registrovana, da je ovim povodom građanka D.R. pozvana u prostorije CB Bar od koje je uzet zapisnik o obavještenju građanina na

okolnosti navoda koje je iznio Savjet o čemu je obavješten zamjenik Osnovnog državnog tužioca u Baru koja se izjasnila da u predmetnom događaju nema elemenata krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti.

Uprava policije, takođe, je informisala da su službenici CB Bar, tokom 2013. godine, po naredbi Osnovnog suda u Baru izvršili pretres kuće koju koristi O.D. kojom prilikom nisu pronađeni predmeti i tragovi krivičnog djela.

Na bazi pribavljenе dokumentacije i sprovedene cjelovite rasprave o slučaju Savjet je zaključio da je pri radu na ovom predmetu vodio intenzivnu komunikaciju sa podnositeljkom pritužbe, direktorom Uprave policije i kabinetom ministra unutrašnjih poslova. Zahvaljujući preduzetim naporima unaprijeden je kontakt između podnositeljke pritužbe i policijske organizacije što je pomoglo da se bolje razumiju preduzeti policijski poslovi i službene radnje kao i da se preduzmu dodatne mjere u cilju pomoći na rasvjetljavanju slučaja zbog kojeg je i upućena konkretna pritužba. Savjet je na osnovu pruženih informacija od strane policije, uključujući i izuzimanje dokaza, zaključio da preduzete službene mjere i radnje do sada nisu rezultirale precusuiranjem slučaja. Savjet je trenutno obustavio rad na predmetu ali će se povremeno kod podnositeljke pritužbe i Uprave policije MUP interesovati za ažurnije informacije.

Zaključak Savjeta je dostavljen podnositeljki pritužbe D.R. i ministru unutrašnjih poslova, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj učenika B.M. iz Bijelog Polja

Nevladina organizacija (NVO) "Građanska Alijansa", sa sjedištem u Podgorici, Savjetu za građansku kontrolu rada policije je dostavila pritužbu građanina B.M., učenika srednje škole iz Bijelog Polja, kojom je ukazano, prema navodima, na niz profesionalnih propusta u postupanju policije.¹¹

Ova NVO je pred Savjetom ukazala na potencijalno kršenje minimalnih procedura i zatražila provjeru tačnosti iznijetih navoda.

U prilogu obraćanja Savjetu su dostavljeni: Zahtjev za preduzimanje mjezbog prekoračenja ovlašćenja upućen Odjeljenju za unutrašnju kontrolu rada policije Ministarstva unutrašnjih poslova i Zapisnik o obavještenju primljenom od građanina B.M. od 5. aprila 2014. godine.

Građanin B.M. je ukazao da ga je policijski službenik I.H. optužio da je provalio kioske po Bijelom Polju i da je tražio, od njega, da to prizna. "I.H. mi je rekao da će me propustiti kroz šake ako ne priznam, da je moj drug već priznao i da će zbog toga on odmah sada kući" stoji u pritužbi građanina B.M. "Takođe, I.H. mi je rekao da je jako nervozan, jer je zbog mene morao rano da ustane pa se zbog toga prehladio" naveo je B.M.

Podnositac pritužbe je još naveo da mu je policijski službenik oduzeo mobilni telefon, da mu nije dozvolio da se javi roditeljima, i da mu je prijetio sproveđenjem kod državnog tužioca.¹²

Odmah po priјemu pritužbe od direktora Uprave policije je zatraženo odgovarajuće izjašnjenje, kako na dopis upućen 15.04.2014. godine nije bilo odgovora upućena je urgencija dana 28.05.2014. godine.

¹¹ Pritužbu je u ime NVO "Građanska Alijansa" Savjetu dostavio koordinator M.R. i ista je dana 15.04.2014.godine zavedena pod brojem 10-14; Dokumentacija Savjeta

¹² Potpisana izjava građanina B.M. iz Lješnice Bijelo Polje od 08.04.2014. upućena MUP Crne Gore; Savjet Dokumentacija

Povodom predmetne pritužbe Uprava policije informisala je Savjet da su, postupajući po prijavama da je na području Bijelog Polja izvršeno više krivičnih djela teških krađa dana 5. aprila 2014. godine, na osnovu prikupljenih obavještenja ovlašćeni policijski službenici došli do saznanja da su mogući izvršiocи ovih djela dva lica mlađe dobi, te da je na osnovu dobijenih operativnih saznanja da se dva lica, koja po opisu odgovaraju licima koja bi mogla biti izvršiocи krivičnih dela, nalaze u ulici Tršovoј, u Bijelom Polju, policijski službenici su legitimisali građane B.M. i A.K. U dopisu se dalje navodi da su u razgovoru sa policijskim službenicima imenovani građani obavješteni da moraju poći u prostorije CB Bijelo Polje, gdje će se obaviti službena radnja utvrđivanja identiteta, te da su iz razloga što nije moglo biti obezbjeđeno službeno vozilo, građani prihvatali da privatnim vozilom jednog od policijskih službenika budu prebačeni do prostorija CB Bijelo Polje. Savjet je ovom prilikom informisan i da prilikom davanja obavještenja istima nijesu upućivane nikakve prijetnje, niti je prema njima upotrijebljena fizička sila kao i da nije bilo iznuđivanja priznanja da su izvršili krivična djela, nakon čega su napustili CB Bijelo Polje.¹³

U odgovoru Uprave policije, takođe, se navodi da je utvrđivanje policijske odgovornosti jednog od policijskih službenika, konkretno I.H., u proceduri kod Odjeljenja za unutrašnju kontrolu MUP-a.

Nakon sprovedene rasprave o predmetu, usvojena je sljedeća Ocjena:

- (1) Savjet nije utvrdio da je prilikom primjene službenih ovlašćenja službenika policije I.H. u Centru Bezbjednosti Bijelo Polje, prema građaninu B.M., dana 05.04. 2014 godine, došlo do upotrebe sile i prijetnje bilo koje vrste;
- (2) Savjet je utvrdio da je ovlašćeni službenik policije I.H. prilikom preduzimanja službenih radnji prema građaninu B.M. izvršio niz profesionalnih propusta (nepokazivanje službene značke i službene legitimacije iako je u civilu preduzimao radnje, a potom, pri navedenim okolnostima - dovođenje istog sopstvenim vozilom u prostorije CB Bijelo Polje, te neunošenje u Zapisnik o obavještenju primljenom o građanina vremena – časa kada je davanje obavještenja započeto i završeno čime je povrijedio prava g. Mrdak Borisa).

Naime, navodi iz Zahtjeva za preduzimanja mjera zbog prekoračenja ovlašćenja od 08.04.2014. godine, koji se odnose na navodne prijetnje ovlašćenog službenika policije I.H. a koje su prema navodima upućene građaninu B.M., kao i navodno one-mogućavanje istom telefonskog poziva, radi javljanja porodici, nijesu potkrijepljeni bilo kojim drugim dokazima koji su u ovom predmetu bili dostupni Savjetu.

U Ocjeni Savjeta za građansku kontrolu rada policije dalje je navedeno da je kod činjenice da navodi podnosioca pritužbe o prijetnjama i onemogućavanju telefonskog poziva radi javljanja porodici, nijesu potkrijepljeni bilo kojim drugim dokazima, koji bi predstavlјali oslonac i utemeljenje za drugačiju odluku Savjeta, odlučeno kao u izreci gornje Ocjene.

Osvrćući se posebno na pritužbu podnosioca u dijelu nepokazivanja službene značke i službene legitimacije od strane ovlašćenog policijskog službenika I.H., neposredno prije i tokom preduzimanja službene radnje prema građaninu B.M., te dovođenje istog građanina u prostorije CB Bijelo Polje sopstvenim vozilom, te zadžavanja u CB Bijelo Polje duže od dva sata, Savjet je konstatovao da je članom 256 stav 2 Zakonika o krivičnom postupku propisano da "Prikupljanje obavješte-

¹³ Odgovor direktora Uprave policije predsjedniku Savjeta Jovanu Poleksiću 01/3 bfroj 08+4-20785/2 od 02.06.2014; Dokumentacija Savjeta

nja od istog lica može trajati onoliko koliko je neophodno da se dobije potrebno obavještenje, a najduže 6 sati" te da je imajući u vidu citiranu odredbu jasno da rok od 6 sati, u konkretnom, nije prekoračen. Dakle konkretnom prilikom B.M. imao je status građanina i davao je policiji obavještenja u svojstvu građanina, u kontekstu člana 259 Zakonika o krivičnom postupku, a propisani rok od 6 časova ne predstavlja rok bilo kakvog mogućeg prinudnog zadržavanja građanina, niti je trajanje nekog oblika lišenja slobode, već se samo radi o maksimalnom roku trajanja samog prikupljanja obavještenja, pa stoga ukoliko građanin odbije da pruža obavještenja policiji on se ne može zadržati, navedeno je u Ocjeni Savjeta.

Građanin B.M. kritičnom prilikom nije odbio da da obavještenja policiji već je dao obavještenje i to na Zapisniku koji sadrži dvije strane i to za Savjet nije bilo sporno.

Međutim, uvidom u Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina, 79-03 od 05.04.2014 godine, Savjet nije mogao zaključiti u kom vremenskom intervalu, dana 05.04.2014. godine je građanin B.M. davao obavještenja ovlašćenom policijskom službeniku I.H.

Ne upuštajući se u ocjenu da li se radi o namjeri ili o previdu imenovanog policijskog službenika, Savjet je ocijenio da svaki Zapisnik o obavještenju prikupljenom o građanina mora sadržati vrijeme početka i završetka te procesne radnje. To je između ostalog neohodno i sa aspekta revizije i provjerljivosti zakonitosti rada ovlašćenih policijskih službenika i Uprave policije u cijelini.

Praksa ne naznačavanja vremenskog intervala uzimanja na zapisnik obavještenja od građanina, može rezultirati svjesnim zloupotrebama policijskih službenika u kontekstu kršenja osnovnog prava čovjeka – prava na slobodu, i ne samo njegovim kršenjem već otežavanjem dokazivanja tog kršenja, takođe je navedeno u Ocjeni Savjeta.

S tim u vezi, Savjet je citirao odredbe Zakona o opštem upravnom postupku - član 64, kao i Zakonika o krivičnom postupku – član 208, i to odredbe kojima se reguliše sadržina zapisnika, koje propisuju da se u zapisnik unosi dan i čas kada je radnja izvršena, odnosno dan i čas kada je radnja započeta i završena:

Član 64: (1) U zapisnik se unosi: naziv organa koji vrši radnju; mjesto u kome se vrši radnja; dan i čas kad se vrši radnja; predmet u kome se ona vrši i imena službenih lica, prisutnih stranaka i njihovih zastupnika, punomoćnika ili predstavnika.

Član 208: (1) U zapisnik se unosi naziv državnog organa pred kojim se preduzima radnja, ime i prezime službenog lica koje radnju preduzima, mjesto gdje se preduzima radnja, dan i čas kad je radnja započeta i završena, imena i prezimena prisutnih lica i u kom svojstvu prisustvuju, kao i naznačenje krivičnog predmeta po kojem se preduzima radnja.

Nadalje, članom 29 Zakona o unutrašnjim poslovima propisano je legitimisanje i predstavljanje:

Član 29: Policijski službenik, kad obavlja policijske poslove u civilnom odijelu, dužan je da se, prije početka primjene policijskog ovlašćenja, predstavi pokazivanjem službene značke i službene legitimacije.

Savjet je imajući u vidu da iz pisanih izjašnjenja građanina B.M. i Uprave policije van svake sumnje proizilazi da je prilikom preduzimanja službene radnje prema građaninu B.M. ovlašćeni policijski službenik I.H. bio u civilnom odijelu,

da kod sebe nije imao službenu značku niti legitimaciju, iako se te večeri nalazio na dužnosti dežurnog inspektora u CB Bijelo Polje, te da je potom za dovođenje građanina B.M. u CB Bijelo Polje koristio sopstveno vozilo, ocijenio da je opisanim radnjama kao i neunošenjem u Zapisnik o obaveštenju prikupljenom od građanina B.M., vremena kada je radnja uzimanja obaveštenje započeta i završena, ovlašćeni policijski službenik I.H. prekršio gore citirane propise i zagarantovana prava građanina B.M.

Savjet je ovom prilikom napomenuo da, sama po sebi, upotreba sopstvenog vozila ovlašćenog policijskog službenika, uz pristanak građanina, radi njegovog dovođenja do prostorija CB ne bi bila sporna, da se konkretnom prilikom ovlašćeni policijski službenik pravilno predstavio pokazivanjem službene značke i službene legitimacije.

Kako je to konkretnom prilikom izostalo, a imajući u vidu da je građanin prema kome su primjenjivana ovlašćenja tek postao punoljetan Savjet je bio mišljenja da su takva postupanja ovlašćenog policijskog službenika kod građanina B.M. opravdano mogla proizvesti osjećanje straha, nesigurnosti i nepotrebne neizvjesnosti.

Shodno svemu navedenom, Savjet je Upravi policije uputio Preporuku da ubuduće, prilikom primjene policijskih ovlašćenja, njeni službenici dosljedno primjenjuju odredbe gore citiranih propisa, kako njihovo postupanje ne bi dovodilo do povrede osnovnih prava građana i umanjivanja ugleda Policije i njenih službenika.

Ocjena Savjeta je dostavljena podnosiocu pritužbe, koordinatoru programa ljudskih prava NVO "Građanska alijansa", ministru unutrašnjih poslova i direktoru Uprave policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Savjet za građansku kontrolu rada policije oktobra 2015. godine obratio se Odjeljenju za unutrašnju kontrolu rada policije interesujući se za ishod postupka provjere postupanja policijskog službenika I.H., iz CB Bijelo Polje. Savjet je zamolio rukovodioca ovog Odjeljenja, da shodno ranijoj praksi, obavi konsultaciju sa nadležnim Direktoratom MUP-a kako bi se dobili podaci i o eventualnom okončanju disciplinskog postupka i izrečenoj mjeri.

Rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova Savjetu je, tim povodom, pružio detaljnu informaciju:¹⁴

"Na osnovu sprovedenog postupka unutrašnje kontrole povodom ove pritužbe konstatovano je da postoji osnovana sumnja da su se, u konkretnom slučaju, u radnjama i postupanju policijskog službenika CB Bijelo Polje I.H. prema B.M. A.K. stekla obilježja teže povrede službene dužnosti iz 61. 83 st.1 t.4 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (zloupotreba položaja ill prekoračenje ovlašćenja u službi), uslijed čega je zaključeno da će protiv imenovanog službenika biti podnijet predlog za pokretanje disciplinskog postupka radi utvrđivanja njegove disciplinske odgovornosti ukoliko se steknu uslovi za podnošenje predloga, obzirom da je, u toku trajanja postupka unutrašnje kontrole, prestalo njegovo angažovanje u CB Bijelo Polje po osnovu ugovora o radu.

Dopisom TU.br. 452-1/14 od 12.06.2014. godine, Osnovno državno tužištvo u Bijelom Polju je dostavilo obaveštenje da je ocijenilo da u radnjama I.H. nema elemenata krivičnog djela zlostavljanje ili drugog krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti.

14 Odgovor rukovodioca Odjeljenja D.S. Savjetu broj 34 broj 050/15-61961/1 od 15.10.2015; Dokumentacija Savjeta

Pored naznačenog, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije je u kontinuitetu provjeravalo kod nadležne organizacione jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova da li je u međuvremenu došlo do promjene radno — pravnog statusa I.H. (kome je prestao radni odnos u Upravi policije — CB Bijelo Polje dana 01.05.2015. godine) kako bi se stekli formalno pravni uslovi za podnošenje predloga za pokretanje disciplinskog postupka protiv imenovanog zbog teže povrede službene dužnosti, i pri tome utvrdilo da I.H. nije ponovo zasnovao radni odnos u Upravi policije u vremenskom periodu od godinu dana, počev od dana kada mu je prestalo prethodno radno angažovanje u CB Bijelo Polje po osnovu ugovora o radu.

Polazeći od ovako utvrđene činjenice i činjenice da se predmetni događaj desio dana 05.04.2014.godine, a imajući u vidu odredbe Zakona o državnim službenicima i namještencima koje ukazuju da pokretanje disciplinskog postupka za težu povredu službene dužnosti zastarijeva u roku od šest mjeseci od dana saznanja za povredu službene dužnosti, odnosno u roku od jedne godine od dana kada je učinjena teža povreda službene dužnosti, kao i da je nadležno državno tužilaštvo ocijenilo da u radnjama I.H. nema elemenata krivičnog djela zlostavljanja ili drugog krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti (u protivnom bi se zaapsolutne rokove zastarjelosti primjenjivale odredbe zakona kojim se uređuje krivična odgovornost), evidentno je da je u predmetnom slučaju nastupila zastarjelost pokretanja disciplinskog postupka, uslijed čega se planirani predlog rukovodioca unutrašnje kontrole policije za pokretanje disciplinskog postupka protiv I.H. nije mogao realizovati” stoji na kraju odgovora Unutrašnje kontrole policije.¹⁵

Slučaj policijskog inspektora M.O.

Savjet za građansku kontrolu rada policije, po sopstvenoj inicijativi, uzeo je u rad slučaj policijskog inspektora M.O. koji je navodno građaninu V.Š. iz Podgorice nudio novac kako bi svjedočio o navodnim saznanjima u vezi nekih krivična djela. O tome su izvijestili pojedini mediji.¹⁶

U tekstu se navodi da je policijski inspektor M.O. navodno nudio 10.000 eura V.Š. kako bi prepoznao osobe koje su podmetnule bombu ispred stana načelnika CB Bar M.R.

Inspektor M.O. je negirao tvrdnje V.Š. i naveo da je “to dijete sklono delikvenciji”.

Savjet je već 27. marta 2014. godine uputio inicijalni dopis prema direktoru Uprave policije koji je tek sredinom jula odgovorio na isti. U međuvremenu upućena je jedna urgencija a o komunikaciji sa Upravom policije povodom ovog slučaja obaviješten je i Ministar unutrašnjih poslova.¹⁷

Slično obavještenje pruženo je i Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije MUP Crne Gore.

Direktor Uprave policije MUP Crne Gore, nakon urgencije, dostavio je Savjetu posebnu informaciju o ovom slučaju u kojoj je pojašnjeno da slučaj podmetanja eksplozivne naprave ispred stana načelnika CB Bar nije u nadležnosti službenika Stanice kriminalističke policije za suzbijanje kriminaliteta već je u nadležnosti službenika Stanice kriminalističke policije za suzbijanje krvnih i seksualnih delikata

¹⁵ Isto.

¹⁶ Tekst pod naslovom "Podgoričanin teško optužio policajca" objavljen je 27.03.2014. u ND "Vijesti"; Dokumentacija Savjeta

¹⁷ Obaveštenje predsjednika Savjeta Jovana Poleksića broj 9/4-14 od 27.06.2014; Dokumentacija Savjeta

tj. službenika Jedinice kriminalističke policije za suzbijanje krivičnih djela u vezi sa požarima, eksplozijama i havarijama (PEH) koji su zaduženi u postupanju vezano za taj predmet.

Napomenuto je, u odgovoru Savjetu iz Uprave policije, da isključivo službenici ove Jedinice mogu da preduzimaju mjere i radnje iz svoje nadležnosti. U odgovoru još navedeno da su je u prvoj polovini jula 2014. godine Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici odustalo od krivičnog gonjenja protiv službenika CB podgorica M.O. kojeg je V.Š. sumnjičio da je pokušao da fingira istragu o podmetnju eksplozivne naprave ispred stana načelnika CB Bar. Ocjenom pribavljenih dokaza zamjenik ODT u Podgorici je utvrdio, saopšteno je Savjetu iz kabineta direktora Uprave policije, da nema elemenata za pokretanje krivičnog postupka z a bilo koje krivično djleo koje se goni po službenoj dućnosti.¹⁸

Savjet je na svojoj sjednici, održanoj 23. jula 2014. godine, na osnovu pribavljenе dokumentacije i sprovedene cjelovite rasprave usvojio zaključak da u konkretnom slučaju nije mogao utvrditi prekoračenje ovlašćenja te da ukoliko dođe do novih relevantnih saznanja Savjet će ovaj predmet uzeti u ponovno razmatranje.¹⁹

Slučaj građanke E.P. sa Žabljaka Crnojevića: Provjera postupanja policije zbog upada u stan

Na osnovu inicijative NVO "Građanska alijansa" Savjet za građansku kontrolu policije je pokrenuo postupak provjere primjene policijskih ovlašćenja prema građanki E.M. i njenom malodobnom sinu.²⁰

Dnevne novine »Dan«, od 18. aprila 2014. godine, u tekstu pod nazivom "Policija umalo ubila dječaka" u kojem se, između ostalog, navodi se da su pripadnici CB Podgorica bez najave upali u stambeni prostor E.P. na Žabljaku Crnojevića i umalo povrijedili njenog šestogodišnjeg sina. Prema navodima iz teksta policija je tražila njenog bivšeg supruga D.G. sa kojim ona, kako je navedeno, nema kontakt.

U tekstu se ističe da je građanka E.P., pošto je čula udaranje po vratima, povikala da će ista otvoriti, ali da su u tom trenutku vrata već bila srušena nedaleko od šestogodišnjeg djeteta. U novinskom tekstu se navodi i da u zapisniku, koji je policija ovim povodom sačinila, стојi da su ulazna vrata polomljena jer "držalac stana nije želio da otvori", što je građanka E.P. pojasnila okolnošću da do trenutka kada su vrata pala na pod nije stigla ni da ustane iz kreveta.

Savjet je istog dana po prijemu pritužbe zatražio informacije o slučaju od direktora Uprave policije.

Uprava policije je Savjet, povodom predmetnog slučaja, informisala da su službenici CB Podgorica već duži vremenski period potraživali lice D.G., sa prebivalištem u mjestu Žabljak Crnojevića, opština Cetinje, koji je registrovan kao izvršilac većeg broja krivičnih djela, od kojih je značajan dio izvršen uz upotrebu nasilja ili korišćenjem vatre nog oružja, a takođe je, u više navrata pružao aktivni otpor prema policijskim službenicima. Naime, ovaj građanin je u evidencijama registrovan kao izvršilac u više od 22 krivična djela i za navedenim licem trenutno je raspisano više potjernica navedeno je u odgovoru Uprave policije.²¹

18 Odgovor direktora Uprave policije 01/3 broj 086/14-35448 od 10.07.2015. godine; Dokumentacija Savjeta

19 Zaključak Savjeta 9/7-14 od 23.07.2014; Dokumentacija Savjeta

20 Pritužba NVO "Građanska Alijansa", potpisao koordinator M.R., podnijeta je 22.04.2014. godine i zavedena pod brojem 12-14; Dokumentacija Savjeta

21 Odgovor direktora Uprave policije 01/3 broj 086/14-20600/2 od 26.05.2014; Dokumentacija Savjeta

U citiranom dopisu Uprave policije je navedeno da je Viši sud u Podgorici, 18. marta 2014. godine, donio rješenje o određivanju pritvora za navedeno lice zbog krivičnog djela teška tjelesna povreda iz člana 151 Krivičnog zakona i da nakon što su službenici Jedinice policije Zeta i Odjeljenja bezbjednosti Cetinje, iz različitih operativnih izvora, došli do saznanja da D.G. boravi u predmetnoj kući, u mjestu Žabljak Cmojevića, i da postoji sumnja da isti posjeduje vatreno oružje, zatim da je od Osnovnog suda u Cetinju, s obzirom na teritorijalnu nadležnost, za traženo izdavanje naredbe za pretres objekta, kao i da su postupajući po izdatoj sudskoj naredbi, službenici CB Podgorica, 17. aprila 2014. godine, u ranim jutarnjim časovima, izvršili pretres stambenog objekta, kojom prilikom u istom nije zatečeno navedeno lice i nije pronađeno traženo vatreno oružje.²²

U predmetnom odgovoru se napominje da i pored toga što je u novinskom članku, od strane gospode E.P., navedeno da isti ne stanuje u navedenoj kući, policijska saznanja, prikupljena iz više operativnih izvora, nedvosmisleno su ukazivala da je navedeno lice, u periodu prije vršenja pretresa, konstantno boravilo u navedenom objektu i da se bavilo krvolovom na Skadarskom jezeru, a da u prilog iznijetom govori i činjenica da je u vodi, neposredno ispred predmetne kuće, zatečeno plovilo sa vanbrodskim motorom - „pentom”, koji je po opisu u potpunosti odgovaralo plovilu koje po operativnim saznanjima navedeno lice koristi za izlovljavanje ribe. Takođe je naglašeno i da konfiguracija terena i položaj samog objekta, kao i prisne rođačke i komšijske veze između stanovnika navedenog mjesta, gotovo u potpunosti onemogućavaju neopaženi pristup službenika policije do navedenog i pružaju mogućnost za neopaženo napuštanje objekta prije dolaska policije.

U dopisu je istaknuto i da su policijski službenici prilikom vršenja pretresa, postupili u skladu sa odredbama ZKP-a, odnosno, nakon što držalač stana nije dobrovoljno otvorio vrata, pristupili su nasilnom otvaranju istih, pri čemu se morao odabrati način otvaranja koji će omogućiti što brži ulazak u objekat, s obzirom da se osnovano moglo očekivati da će lice D.G. ovom prilikom pružiti akivan otpor. U odgovoru se navodi i da tvrdnja navedena u novinskom članku, da su se vrata prilikom nasilnog otvaranja „srušila na pedalj” od dušeka na kojem sa nalazio jedno od djece, ne odgovara činjeničnom stanju obzirom da su službenici policije, nakon otvaranja vrata, ista pridržali i spustili na pod, upravo iz razloga da ne bi došlo do povrjeđivanja nekog od lica u objektu a oštećenja nastala na vratima objekta, konstatovana su u zapisniku o pretresanju stana i fotografisana su od strane policijskih službenika, na osnovu čega držalač stana ima pravo na nadoknadu pričinjene štete.

Slučaj je diskutovan na 43. sjendici Savjeta. Predsjednik Savjeta, Jovan Poleksić, je informisao članove Savjeta da podnositelj pritužbe, koordinator NVO „Građanska alijansa”, na zahtjev sa posljednje sjednice u međuvremenu nije dostavio dodatne informacije o slučaju sa posebnim osvrtom na potencijalno ostvarenio pravo na naknadu štete gđe E.M., te su članovi nakon sprovedene rasprave o slučaju donijeli odluku da se diskusija o predmetu nastavi na narednoj sjednici po prispjeću predmetnog odgovora podnosioca pritužbe.²³

Savjet je na svojoj 44. sjednici, održanoj 23. jula 2014. godine, zaključio rad na ovom predmetu. Savjet je nakon brižljive i svestrane ocjene svih prikupljenih

²² Isto.

²³ Obraćanje predsjednika Savjeta broj 12/3-14 od 28.05.2014 NVO „Građanska alijansa”; Dokumentacija Savjeta

dokaza u predmetnom slučaju nije mogao naći da je u konkretnom postupanju službenika policije bilo prekoračenja ovlašćenja, navedeno je u Zaključku broj 12/4-14.

Slučaj građanina V.M., programskog direktora NVO "Mans"

Punomoćnik nevladine organizacije "Mreža za afirmaciju nevladinog sektora" (MANS), advokat V.R., dostavio pritužbu Savjetu sa ciljem pokretanja postupka ocjene primjene policijskih ovlašćenja radi zaštite ljudskih prava i sloboda povodom događaja od 12. aprila 2014. godine kada su, kako se navodi, službenici Uprave policije na aerodromu u Podgorici sačekali V.M., programskog direktora u NVO "MANS" i tom prilikom mu uručili naredbu sudije za istragu Osnovnog suda u Podgorici, kojom se naređuje njegov pretres.

Poseban osvrt podnosiča pritužbe ovom prilikom učinio je na činjenicu da je V.M. danima bio van Crne Gore i da su ga službenici policije sačekali na aerodromu, iz kojih činjenica podnosič pritužbe zaključuje da je policija nezakonito pratila V.M., iako za to nije imala zakonskog osnova, niti naredbu suda ili tužioca.

Ovom prilikom nakon dolaska advokata, službenici policije izvršili su pretres V.M. i od njega oduzeli dva mobilna telefona sa karticama, a prije i tokom pretresa V.M. i njegovom advokatu nijesu saopštili u kom svojstvu je zadržan i zbog koga krivičnog djela je izvršen njegov pretres, jer to nije navedeno ni u naredbi sudije za istragu.

Nakon završenog pretresa službenici policije su V.M. uručili poziv da se istoga dana javi u prostorije Uprave policije Centra bezbjednosti Podgorica u 17 sati radi prikupljanja obavještenja od građanina, a u vezi obavljenog telefonskog razgovora o navodnoj kupovini ličnih karata objavljenom dana 4. aprila 2014. godine.

Navedeno pozivanje i prikupljanje obavještenja od građanina V.M. izvršeno je kršenjem odredbi čl. 257. stav 1. i 2. i čl. 259 ZKP-a i povredom osnovnih ljudskih prava navedeno je u pritužbi. Navedenim kršenjem citiranih odredbi ZKP-a, policija u pozivu V.M. nije naznačila koje krivično djelo istražuje kao i razlog pozivanja, čime mu je uskratila zakonsko pravo da zna razlog pozivanja, ali i ostavila mogućnost da istim povodom bude ponovo nezakonito pozivan. Takođe, prilikom prikupljanja obavještenja u prostorijama Uprave policije, službenici policije nijesu znali da saopšte o kom krivičnom djelu se radi, odnosno koje krivično djelo istražuju, već su samo naveli da prikupljaju obavještenja »na okolnosti obavljenog telefonskog razgovora o navodnoj kupovini ličnih karata« objavljenom 4. aprila 2014. godine.

Podnosič pritužbe je naveo da se nezakonito pozivanje zaposlenih u NVO "MANS" ponavlja već četvrti put i pored činjenice da je Savjet za građansku kontrolu rada policije navedeno utvrdio u dva navrata i policiji uputio preporuku da ubuduće tako ne postupa, kao i da je ovo tijelo utvrdilo kršenje zakona od strane policije prilikom nezakonitog hapšenja i višečasovnog lišenja slobode šest zaposlenih u MANS-u (među kojima je bio i V.M.), dana 21. juna 2013. godine.

Punomoćnik NVO "MANS" ovom prilikom posebno je istakao da je policija do informacije o vremenu i mjestu na kojem je dočekala V.M. mogla doći isključivo primjenom neke od mjera praćenja, koje ni pod kojim uslovima nije smjela primjenjivati prema građanima koji nijesu osumnjičeni za izvršenje nekog krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti. Poziv građaninu mogao se i morao prvo

uručiti na adresi stanovanja, navodi se u pritužbi, što policija nije ni pokušala, već je zadržavanje i pretres izvršila na javnom mjestu - aerodromu i u prisustvu više lica, kao da se radi o teroristi ill nekom drugom ozbiljnom kriminalcu, navedeno je u pritužbi.

Podnositelj je pritužbom Savjetu za građansku kontrolu rada policije istakao da navedeno postupanje policije predstavlja kršenje osnovnih ljudskih prava i po stavovima Evropskog suda za ljudska prava iskazanim u više odluka kao i da od Savjeta, u iznijetom slučaju, očekuje da izvrši provjeru navoda pritužbe, preduzme mjere i radnje saglasno ovlašćenjima i obavijesti podnosioca o stavu i preduzetim mjerama i radnjama kao i dainicira pokretanje postupka za utvrđivanje odgovornosti lica u Upravi policije koja izdaju naloge za kršenje osnovnih ljudskih prava.²⁴

Savjet je istog dana od Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore zatražio odgovorajuće izjašnjenje o slučaju iz pritužbe.

Savjet je dodatno, 28.maja 2014. godine, od podnosioca pritužbe zatražio dodatnu dokumentaciju - zapisnik o pretresanju lica, poziv Uprave policije građaninu V.M. od 12.04.2014. godine i zapisnik Uprave policije o obavještenju prikupljenom od građanina od 12.04.2014. godine.²⁵

Savjetu, je dostavljena, od strane podnosioca pritužbe, tražena dokumentacija koja prati predmetni slučaj i to: zapisnik o pretresanju lica, poziv Uprave policije V.M. od 12. aprila 2014. godine i zapisnik Uprave policije o obavještenju prikupljenom od građanina od 12. aprila 2014. godine.²⁶

Takođe Uprava policije je dostavila odgovor na inicijalni dopis u kojem je navedeno da su službenici Centra bezbjednosti (CB) Podgorica, Stanice Kriminalističke Policije, za suzbijanje imovinskog kriminaliteta, 11. aprila 2014 godine, postupili po zahtjevu Osnovnog državnog tužioca (ODT) u Podgorici, Ktr.br 480/14 od 11. aprila 2014. godine, i utvrdili da se lice V.M. nalazi na spisku putnika za let na relaciji Istanbul - Podgorica za dan 12. april 2014. godine sa vremenom slijetanja na aerodrom „Podgorica“ u 13.15 časova, kao i to da je lice V.M. kupac povratne karte za let broj 1086 od 06. aprila 2014. godine, te vrijeme i granični prelaz preko kojeg je imenovani napustio teritoriju države Crne Gore, a što je bilo predmet sadržine zahtjeva ODT u Podgorici, i o svim traženim provjerama obavijestili zamjenika Osnovnog državnog tužioca (ZODT) u Podgorici radi daljeg postupanja.²⁷

Postupajući po naredbi za pretres lica sudije za istragu Osnovnog suda u Podgorici, Kri br 153/14 od 12.04.2014 godine, policijski službenici su u prostorijama aerodroma "Podgorica" izvršili pretres lica V.M. u prisustvu njegovog punomoćnika kome su prilikom uručivanja naredbe o pretresu lica saopštili razloge pretresanja i sadržinu naredbe o pretresanju lica nakon čega se pristupilo izvršenju naredbe kada su od lica V.M. oduzeta dva mobilna telefona uz izdatu potvrdu o oduzetim predmetima, potpisano od strane policijskog službenika i lica V.M. Nakon izvršenja naredbe sudije za istragu o pretresu lica, u prostorijama aerodroma "Podgorica" je, 12. aprila 2014 godine, licu V.M. u 15 sati uručen poziv radi prikupljanja obavještenja od građanina u kojem je naveden razlog pozivanja "Radi prikupljanja obavještenja od građanina, a u vezi obavljenog telefonskog razgovora o navodnoj kupovini ličnih karata, koji je obavljen dana 04. aprila 2014 godine" sa časom javljanja

24 Pritužba NVO "Mans" i programske direktore V.M., koju je potpisao punomoćnik advokat V.R., podnijeta je 23.05.2014. godine i zavedena pod brojem 17-14; Dokumentacija Savjeta

25 Obraćanje predsjednika Savjeta Jovana Poleksića advokatu NVO "Mans" V.D.R. 17/2-14 od 28.05.2014; Dokumentacija Savjeta

26 Dostavni dopis advokata V.R. broj 17/3-14 od 4.06.2014; Dokumentacija Savjeta

27 Odgovor direktora Uprave policije 01/3 broj 08/14-2619322 od 09.06.2014; Dokumentacija Savjeta

istog dana u 17 sati u prostorijama CB Podgorica, a sve po nalogu ODT u Podgorici i postupajućeg ZODT od čije strane u predmetnom slučaju nije izvršena kvalifikacija krivičnog djela te samim tim od strane policijskog službenika CB Podgorica u pozivu se nije moglo navesti krivično djelo po kojem se lice V.M. poziva u svojstvu građanina u službene prostorije CB Podgorica.

V.M., navodi se dalje u odgovoru, pristupio je u prostorije CB Podgorica, 12. aprila 2014. godine u 17 sati, zajedno sa svojim punomoćnikom. Prikupljanje obaveštenja započeto je u 17 a završeno u 17.25 časova, o čemu je sačinjen zapisnik o obaveštenju prikupljenom od građanina, koji je uredno potpisani od lica V.M. i policijskog službenika CB Podgorica, i u kojem je konstatovan razlog i okolnosti na koje se prikupljaju obaveštenja prije početka prikupljanja obaveštenja, a sve po instrukciji i nalogu postupajućeg ZODT.²⁸

Savjet je, dana 2. jula 2014. godine, dopisom broj 17/5-14, od podnosioca pritužbe zatražio izjašnjenje na odgovor Uprave policije.

Na onovu pribavljene dokumentacije i sprovedene sveobuhvatne rasprave, Savjet je na svojoj sjednici održanoj 22. septembra okončao rad na predmetu i otvrdio ove činjenice:

U konkretnom slučaju došlo je do povreda prava imenovanog iz razloga što prilikom uručivanja poziva radi prikupljanja obaveštenja od građanina, od strane službenika Uprave policije, u pozivu nije bila naznačena kvalifikacija krivičnog djela u vezi koga se V.M. poziva radi prikupljanja obaveštenja.

Iz izjašnjenja podnosioca pritužbe i dopisa Uprave policije Savjetu nesporno proizilazi ni da građaninu V.M. prilikom uručenja predmetnog poziva nije ni usmeno saopšteno koje se krivično dijelo istražuje.

Na taj način, po ocjeni Savjeta ovlašćeni policijski službenik koji je sačinio i potpisao predmetni poziv, postupao je protivno smislu odredbe člana 259. stav 1 i 6 Zakonika o krivičnom postupku odredbu člana.

Ovom prilikom Savjet je cijenio i dopis – informaciju Uprave policije br. 08/14-26193/2 od 06.06 2014. godine u kome se navodi da su ovlašćeni policijski službenici konkretnom prilikom u svemu postupali prema nalogu Osnovnog državnog tužioca u Podgorici i postupajućeg zamjenika ODT-a od čije strane u predmetnom slučaju nije izvršena kvalifikacija krivičnog dijela te samim tim službenici Uprave policije nisu mogli navesti tj. kvalifikovati krivično dijelo po kojem se lice V.M. poziva u svojstvu građanina u službene prostorije CB Podgorica.

Savjet je posebnu pažnju posvetio navodima iz citiranog dopisa Uprave policije, ali oni nisu od uticaja na odluku Savjeta u konkretnom slučaju. Naime Savjet se nije mogao upuštati u odnos na relaciju nadležno tužilaštvo – Uprava policije, već isključivo na odnos građanin prema kome su primijenjena ovlašćenja službenika policije i Uprava policije.

S tim u vezi, Savjet je preporučio Ministarstvu unutrašnjih poslova - Upravi policije da na relaciji policija - državni dužilac evidentiraju ove propuste koji mogu imati za posljedicu buduće povrede prava građana prilikom primjene ovlašćenja od strane ovlašćenih policijskih službenika.

Ocjena Savjeta je dostavljena podnosiocu pritužbe, punomoćniku MANS-a advokatu V.R. i ministru unutrašnjih poslova na upoznavanje sa sadržinom.²⁹

28 Isto.

29 Zaključak Savjeta broj 17/6-14 od 22.09.2014; Dokumentacija Savjeta

Slučaj građanina D.D. iz Podgorice

Građanin D.D. iz Podgorice podnio je Savjetu za građansku kontrolu policije pritužbu radi pokretanja postupka ocjene primjene policijskih ovlašćenja sa ciljem zaštite ljudskih prava i sloboda povodom slučaja koji se 25. decembra 2012. godine desio u podgoričkom naselju Zabjelo kada je opljačkan stan u kojem je živio podnositac pritužbe. U pritužbi je navedeno da je prilikom pljačke iz stana otuđeno 10.000 eura i veća količina zlata. Podnositac pritužbe je naveo da je postupajućim policijskim inspektorima dostavio video zapis na kojem su registrovana lica koja su izvršila ovo krivično djelo, da je lica označio ali da navedeno nije dovoljno te da po ovom pitanju do današnjeg dana ništa nije urađeno, kao i da mu je ugrožena bezbjednost i ograničene sloboda kretanja od strane lica koja je naznačio kao izvršioce a koju činjenicu je, takođe, prijavio policiji.³⁰

U svojoj pritužbi pred Savjetom građanin D.D. je imenovao nekoliko osoba i označio ih kao izvršioce ovog krivičnog djela.

Savjet je odmah po prijemu pritužbe, 15.04.2014. godine, zatražio izjašnjenje Uprave policije a krajem istog mjeseca podnositac pritužbe je upoznat sa statutom iste pred Savjetom.

Savjet je uslijed nedostatka odgovora direktoru Uprave policije uputio urgenciju, dana 28.05.2014. godine, povodom pritužbe građanina D.D.

Uprava policije, u kontekstu odgovora na inicijalni dopis, je informisala Savjet o postupanju službenika Centra bezbjednosti (CB) Podgorica, Stanice Kriminalističke policije za suzbijanje imovinskog kriminaliteta, povodom izvršenog krivičnog djela (KD) teška krađa iz čl. 240 KZ CG, na štetu podnosioca predstavke.³¹

Po dobijenom obavještenju o izvršenom krivičnom djelu, na lice mjesta izaši su službenici Stanice kriminalističke policije za suzbijanje imovinskog kriminaliteta, kao i službenici Stanice za kriminalističku tehniku, koji su izvršili uviđaj, kojom prilikom je utvrđeno da su dana 25. decembra 2012. godine u vremenskom periodu od 12-23.30 časova, NN izvršilac ili više njih podesnim sredstvom na principu poluge odvalio _li ulazna vrata stana i ušli u unutrašnjost stana, kojom prilikom je iz plakara u spavaćoj sobi, tačnije iz zadnjeg džepa teksas bermuda otuđeno 7500 eura, dok je iz platnenog nesesera, koji je stajao u kasi bračnog kreveta, otuđen plavi papirni koverat u kojom se nalazilo 2850 eura a iz ladice komode u spavaćoj sobi otuđeni zlatni lančić, ogrlica i narukvica. Ovom prilikom kriminalistički tehničar je fotografisao lice mjesta i izvršio kriminalistički tehnički pregled istog, ali tom prilikom nije pronašao tragove podobne za identifikaciju počinioca, a sa ulaza zgrade u kojoj se nalazi stan Đoljevića, izuzet je video zapis sa video nadzora, i uvidom u isti utvrđeno je da je zapis neupotrebljiv zbog tehničke neispravnosti kamere.

U dopisu Uprave policije, takođe, se navodi i da je o preduzetim mjerama i radnjama upoznat zamjenik Osnovnog državnog tužioca (ZODT) u Podgorici, koji je kvalifikovao djelo kao KD teška krađa iz čl.240 KZCG, kao i da su preduzimajući mјere i radnje iz svoje nadležnosti službenici Jedinice policije za suzbijanje krađa i teških krađa, prikupili obavještenje od oštećenog D.D. o čemu je sačinjen zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina u kojem je isti iznio sumnju na određena lica koja mogu imati veze sa navedenim krivičnom djelom, kao i to da postoje

³⁰ Pritužba građanina D.D. podnijeta je Savjetu dana 15.04.2014. godine i zavedena pod brojem 11-14; Dokumentacija Savjeta

³¹ Odgovor direktora Uprave policije 01/3 broj 086/14-27027/2 od 02.06.2014; Dokumentacija Savjeta

izvjesna lica kojima je pozajmljivao novac, i koja su mu novac vraćala uz unaprijed dogovorenou naknadu i proviziju od 10%.

U službenim prostorijama CB Podgorica, na zapisnik su prikupljena obaveštenja od više lica, koja su se po navodima oštećenog mogla dovesti u vezu sa navedenim krivičnim djelom, koja su negirala bilo kakvu vezu sa ovim događajem. Lica koja je oštećeni D.Đ. naveo kao direktne izvršioce, nakon iskazane saglasnosti, podvrgnuta su poligrafском ispitivanju, o čemu je sačinjen izveštaj u kojem je poligrafski ispitivač dao mišljenje da nijesu ispoljila reakcije koje bi se mogle tumačiti kao umiješanost u izvršenje navedenog krivičnog djela.

O preduzetim mjerama i radnjama blagovremeno je obaviješten ZODT, kome su na uvid dostavljeni spisi predmeta, a koji se izjasnio da ne postoji osnov sumnje za procesuiranje krivične prijave protiv bilo kojeg lica na koja je oštećeni ukazao da mogu imati veze s krivičnim djelom kao i da u radnjama građanina D.Đ., podnosioca pritužbe, nema elemenata bića krivičnog djela zelenošenje iz čl.252 KZ CG.

Dalje, u službenim prostorijama CB Podgorica, prikupljeno je obaveštenje od više lica koja se po načinu izvršenja krivičnih djela, mogu dovesti u vezu sa ovim djelom, a takođe službenici Jedinice za suzbijanje krađa i teških krađa obišli su i izvršili uvid u otkupne blokove u zlatarsko - kujundžijskim radnjama na teritoriji Grada Podgorica sve u cilju pronalaska otuđenog zlatnog nakita.

S tim u vezi, ovlašćeni policijski službenici CB Podgorica su u više navrata primili na razgovor oštećenog D.Đ., i upoznali ga o preduzetim mjerama i radnjama u konkretnom slučaju, navodi se u odgovoru Uprave policije, kao i da službenici Stanice Kriminalističke policije za suzbijanje imovinskog kriminaliteta CB Podgorica, i dalje preduzimaju intezivne mjere i radnje u cilju rasvjetljavanja krivičnog djela.

Savjet je potom odgovor Uprave policije proslijedio podnosiocu pritužbe građaninu D.Đ. na izjašnjenje, ali isti zaključno sa danom zaključenja predmeta na sjednici Savjetu nije dostavio isto.

Na bazi pribavljenе dokumentacije o slučaju i rasprave koja je uslijedila Savjet je usvojio Ocjenu da u konkretnom postupanju policije nije utvrdio osnovanost pritužbe građanina D.Đ. a koja se odnosi na nepostupanje policijskih službenika na rasvjetljavanju krivičnog djela teške krađe, izvršenog na njegovu štetu.

U obrazloženju Ocjene, između ostalog, se navodi da iz same pritužbe ostaje nejasno zbog čega podnositelj sa sigurnoću ukazuje da su lica koja on navodi izvršila predmetno krivično djelo, uz kako stoji u tekstu "mnoge ostale dokaze koje je ponudio inspektorima" u tom pravcu, ali ih ne navodi.

Što se tiče video nadzora, iako se u pritužbi navodi da "na ulazu zgrade postoji video nadzor koji je snimio lica koja su opljačkala stan" navedeni snimak nije uz pritužbu dostavljen ovom Savjetu, a Uprava policije je u svom izjašnjenju pojasnila da je predmetni video zapis sa video nadzora neupotrebljiv, zbog tehničke neispravnosti kamera.

Kako ovakvo pojašnjenje Uprave policije podnositelj pritužbe nije ničim negirao, niti se pak na isto uopšte izjasnilo, Savjet ga je u cijelosti prihvatio.

Imajući sa druge strane u vidu činjenicu da prema informacijama kojima je Savjet raspolagao, predmetno krivično djelo u trenutku zaključenja predmeta i dalje nije bilo rasvjetljeno, te da je od njegovog izvršenja a i prijavljivanja proteklo godinu dana i deset mjeseci Savjet je Upravi policije uputio Preporuku da neodlož-

no intenzivira i obnovi neophodne mjere i radnje u cilju rasvjetljavanja krivičnog djela teška kradja iz čl. 240 KZ CG, izvršenog dana 25.12.2012. godine, na štetu građanina D.D.

Ocjena sa preporukom je dostavljena podnosiocu pritužbe građaninu Dejanu Đoleviću i ministru unutrašnjih poslova na upoznavanje sa sadržinom.³²

Pritužba građanske T.S. iz Podgorice

Savjet za građansku kontrolu policije postupao je po pritužbi građanke T.S. (1969), podnijeta preko nevladine organizacije (NVO) "Centar za ženska prava".

NVO "Centar za ženska prava", sa sjedištem u Podgorici, obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom u vezi sa postupanjem policije prema građanki gospodi T.S. U pritužbi je navedeno da policijski službenici R.P. i B.L. dana 9.12.2013. godine nisu profesionalno i zakonito postupali, prilikom prijave porodičnog nasilja od strane ove građanke.³³

NVO "Centar za ženska prava" nakon službenog razgovora sa rukovodiocem Centra Bezbjednosti Podgorica, obavljen dana 11.02.2014. godine, upućena je, od strane istog, da se obrati Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije MUP Crne Gore.

Ista NVO je dana 18.02.2014. godine podnijela pritužbu Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije MUP Crne Gore koja je dokumentovana ljekarskom dokumentacijom od 9.12.2013. godine (izvještaji ljekara specijalista iz Urgentnog centra, broj protokola 1904 i 23543) i lično potpisom izjavom građanke T.S. povodom predmetnog incidenta. Ova NVO je predložila da se u postupku provjere navoda građanke T.S. u obzir uzmu izjave postupajućih policijskih službenika, da se ostvari uvid u službenu evidenciju poziva prema broju 122, izvrši pregled snimaka nadzornih kamera u službenim prostorijama CB Podgorica te da se u obzir takođe uzme evidencija poziva taksi udruženja "Red taksi", izjava taksi vozača koji je predmetne noći pružio uslužu taksi prevoza građanki T.S. i da se uzme evidencija dosadašnjih prijava ove građanke podnijetih CB Podgorica zbog porodičnog nasilja.

Pritužba, istovjetne sadržine, upućena je i ovom Savjetu.

Savjet je od direktora UP zatražio informaciju o konkretnom slučaju i preduzetim radnjama provjere.

Direktor UP detaljno je informisao Savjet o radnjama koje su 9.12.2013. godine preduzimane od strane policijske patrole Stanice policije za javni red i mir i dežurnog policijskog službenika Jedinice kriminalističke policije za suzbijanje krivičnih djela nasilja u porodici. Prema raspoloživim informacijama u policiji su bili mišljenja da su sve radnje sprovedene profesionalno. Savjet je konstatovao, iz raspoložive dokumentacije, da su policijski službenici blagovremeno kontaktirali dežurnu zamjenicu Osnovnog državnog tužioca (ODT) koja se izjasnila da u konkretnom slučaju nema elemenata krivičnog djela za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti. Uprava policije je uvažila preporuku Savjeta u vezi sa organizovanjem posebnog sastanka između rukovodioca CB Podgorica i postupajućeg inspektora.³⁴

Ista NVO upoznala je Savjet da se dana 14.04.2014. godine, dodatno obrati-

32 Ocjena i preporuka Savjeta broj 11/6-14 usvojeni su na sjednici Savjeta održanoj 24.10.2014. godine; Dokumentacija Savjeta

33 Pritužba NVO "Centar za ženska prava", broj 05 od 19.02.2014. godine, podnijeta je Savjetu istog dana i zavedena pod brojem 5-14; Dokumentacija Savjeta

34 Dopis direktora UP članu Savjeta mr Alekandru Saši Žekoviću 01 broj 08/14-15642/2 od 10.04.2014. godine; Dokumentacija Savjeta

la Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije MUP Crne Gore i tom prilikom zatražila sledeće informacije: koje od priloženih dokaza je razmatrao Centar bezbjednosti Podgorica u konkretnom slučaju a na osnovu kojih je zaključeno da nije bilo osnova za pokretanje postupka za utvrđivanje disciplinske ili druge odgovornosti imenovanih policijskih službenika; datum i brojeve službenih zabilješki o evidenciji svih prijava za nasilje u porodici, uključujući i one evidentirane od strane Dežurne službe, koje je T.S. podnijela CB Podgorica: datum i brojeve službenih zabilješki koje su inspektorji CB Podgorica dostavili nadležnom Osnovnom državnom tužiocu po osnovu imenovane građanke. Savjet se, u cilju nastavka rada na predmetu, kod rukovodioca Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije interesovao za rezultate postupanja po navedenom dopisu ove NVO.

Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije MUP Crne Gore obavijestilo je ovaj Savjet da je NVO "Centar za ženska prava" u odgovoru od 28.04.2014. godine informisana o pitanjima koja su istaknuta u predmetnom dopisu. Pojašnjeno je da je u sprovedenom postupku unutrašnje kontrole izvršen uvid u službenu dokumentaciju CB Podgorica - Jedinice kriminalističke policije za suzbijanje krivičnih djela nasilja u porodici, Stanice policije za javni red i mir i Dežurne službe kao i da su obavljeni razgovori i uzete izjave od građanina G.S., bivšeg supruga podnositeljke pritužbe, te policijskih službenika B.L., R.P., i B.Ž.. Precizirano je da upućeni odgovor sadrži i informaciju da je izvršenim uvidom u predmetnu dokumentaciju Jedinice kriminalističke policije za suzbijanje krivičnih djela nasilja u porodici, utvrđeno da je od strane inspektora B.L. sačinjena službena zabilješka o preduzimanju mjera i radnji u slučaju nasilja u porodici koje je počinio G.S. nad T.S., te da je službena zabilješka u kojoj je, između ostalog, navedeno da je sa događajem upoznat zamjenik ODT u Podgorici, zavedena pod brojem 64-22/26-051/13-16876/1 od 9. decembra 2013.godine. Odjeljenje je dalje informisalo Savjet da su službene radnje blagovremeno i zakonito preduzimane i u slučaju prijave iste građanke, povodom porodičnog nasilja, od 26.10.2013. godine - konsultovanje dežurnog zamjenika ODT i podnošenje prekršajne prijave protiv G.S. koji je, kasnije, rešenjem Područnog organa za prekršaje, oslobođen krivice.

Konačno Savjet je informisan da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije sprovelo postupak unutrašnje kontrole povodom pritužbe koju je, povodom predmetnog slučaja, dana 18. februara 2014.godine, uputila NVO "Centar za ženska prava" i da u sprovedenom postupku nijesu utvrđene činjenice i dokazi koji ma bi se potvrdili navodi iz pritužbe, odnosno dokazi koji bi predstavljali osnov za pokretanje postupka za utvrđivanje disciplinske ili druge odgovornosti policijskih službenika. Shodno utvrđenom, u pojedinačnim odgovorima koji su dana 28. februara 2014.godine upućeni i NVO "Centar za ženska prava" i gospodri T.S., podnosioci pritužbe su upoznati sa ishodom postupka unutrašnje kontrole i upućeni na mogućnost da, ukoliko i dalje smatraju da su postupanjem policijskih službenika povrijedena prava građanke, zaštitu mogu ostvariti u posebnom postupku pred nadležnim Sudom.

Savjet je konstatovao da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije NVO "Centar za ženska prava" blagovremeno pružilo informacije u vezi sa razmatranjem priloženih i predloženih dokaza. Savjet ipak nije upoznat da li su, i pored toga što nije uvjeren u njihovu neophodnost, uzeti u ozbir snimci sa nadzornih kamera, kako je takođe predložila ova NVO.

Savjet je konstatovao da je povodom predmetnih događaja formirana odgovarajuća službena dokumentacija, u koju je ostvaren uvid od strane Uprave policije i Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP Crne Gore, da je na osnovu te dokumentacije zaključeno da je izvršeno blagovremeno konsultovanje nadležnog ODT i da su podnoscima pritužbe upućeni odgovarajući odgovori.

Na osnovu svega izloženog, i raspoložive, dostupne, dokumentacije, Savjet nije mogao utvrditi neprofesionalnu primjenu policijskih ovlašćenja.

Uzimajući u obzir osjetljivost i složenost problematike porodičnog nasilja Savjet je Upravi policije MUP Crne Gore preporučio nastavak njegovanja kvalitetnog pristupa policijske organizacije prema civilnom društvu i materiji porodičnog nasilja, sve sa ciljem unapređenja primjene policijskih ovlašćenja, blagovremene razmjene odgovarajućih informacija o slučajevima porodičnog nasilja, otklanjanja eventualnog nerazumjevanja te daljeg snaženja saradnje, izgradnje i očuvanja izgrađenog međusobnog povjerenja.³⁵

Zaključak Savjeta je dostavljen direktorki NVO "Centar za ženska prava", Ministru unutrašnjih poslova i direktoru Uprve policije.

Slučaj građanina E.H. iz Nikšića

Savjet za građansku kontrolu policije razmatrao je, po sopstvenoj inicijativi, primjenu policijskih ovlašćenja prema građaninu E.H. iz Nikšića.

Član Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković podnio je inicijativu za pokretanje postupka ocjene primjene policijskih ovlašćenja povodom slučaja objavljenog na web sajt-u nevladine organizacije "Broj 19" iz Bara, da je građanin E.H., iz Nikšića, u prvoj polovini aprila 2014. godine, navodno napadnut i isprebijan u tom gradu.³⁶

Ova NVO, u svom saopštenju dalje navodi da "jedino što se nameće kao pretpostavka jeste religijska pripadnost povrijeđenog mladića, koji nosi nešto dužu bradu i kapicu na glavi, što su neka od vanjskih obilježja vjerujućih muslimana". "To je vjerovatno i razlog što mu je iz automobila u prolazu više puta dobacivano „Ve-habija!“, nerijetko uz arsenal prijetnji i psovki" saopštili su iz ove NVO.

Savjet je prihvatio inicijativu i od direktora Uprave policije, tim povodom, zatražio odgovarajuće informacije.

Uprava policije informisala je Savjet jda je E.H. Dežurnoj službi CB Nikšić, 12.aprila 2014 godine u 22,10 telefonskim putem prijavio fizički napad na njega koji se u Ul. Buda Tomovića u blizini Auspuh - servisa «Spale» desio neposredno prije prijavljivanja, dok se kretao kao pješak prema kući, od strane NN lica, koje je na glavi imalo crnu kapuljaču, i to na način da ga je udarilo tri puta drvenim predmetom u predjelu glave nanoseću mu povrede. Odmah po zaprimljenoj prijavi, policijski slulbenici CB Nikšić izašli su na lice mjesta gdje su zatekli E.H., koji je imao povrede u predjelu glave, kojom prilikom su ga prevezli u Medicinski centar u Nikšiću, gdje mu je, nakon ukazane ljekarske pomoći, od strane dežurnog ljekara konstatovana laka tjelesna povreda.³⁷

U odgovoru policije se dalje navodi da je nakon ukazane ljekarske pomo-

³⁵ Zaključak broj 5/6-14 usvojen je na sjednici od 24.10.2014; Dokumentacija Savjeta

³⁶ Inicijativa člana Savjeta podnijeta je 23.04.2014. godine i zavedena pod brojem 13-14; Dokumentacija Savjeta

³⁷ Odgovor direktora UP upućen članu Savjeta, mr Aleksandru Saši Zekoviću, 01 broj 244/14-38799/2 od 20.08.2014; Dokumentacija Savjeta

ći, E.H. doveden u službene prostorije CB Nikšić, kojom prilikom je izjavio je da se kritičnom prilikom vraćao pješke iz grada u pravcu svoje kuće, kada ga je presrelo nepoznato lice koje je na glavi imalo crnu kapuljaču, i tom prilikom mu drvenim predmetom nanijelo tjelesne povrede.U daljem toku razgovora, E.H. je naveo da ni sa kim nema poremećene međuljudske odnose, da nije ni sa kim u zavadi, kako on, tako i njegova porodica, te na mu nije poznat razlog fizičkog napada na njega. Ovom prilikom Hodžić je popunio prijavu građana, u kojoj od službenika policije nije zahtjevao preduzimanje službenih mjera i radnji povodom predmetnog događaja. Policijski službenici su izlaskom na lice mjesta, izvršili pregled užeg i šireg dijela, pri čemu nijesu mogli pronaći bilo kakve tragove iii predmete koji bi ukazivali na predmetni događaj. Ovim povodom, obavljen je i razgovor sa nekoliko prolaznika kao i stanara obližnjih kuća, ali ista nisu bila od interesa za dalji rad policijskih službenika. O navedenom dogadaju obavješten je zamjenik Osnovnog dravnog tužioca (ODT) u Nikšiću, koji je službenicima policije naložio naknadno obavljanje razgovora sa E.H. i obavjestio da će se o kvalifikaciji djela izjasniti nakon dodatno prikupljenih obavještenja. Građanin E.H., potom, po pozivu je pristupio u službene prostorije gdje je sa njim ponovo obavljen razgovor na temu okolnosti fizičkog napada, kojom prilikom je insistirao da ne želi preduzimanje mera i radnji od strane službenika policije. Zamjenik ODT u Nikšiću nakon obavljenog razgovora sa imenovanim građaninom izjasnio se da u prijavi imenovanog nema elemenata krivičnog dijela, a imajući u vidu da isti nije želio podnošenje prijave i preduzimanje daljih službenih mjera i radnji, o događaju je sačinjena službena zabilješka, koja je Savjetu dostavljena u prilogu odgovora Uprave policije.

Član Savjeta koji je inicirao rad na ovom slučaju s odgovorom Uprave policije je upoznao NVO "Broj 19" koja nije imala daljih komentara i primjedbi već je pohvalila pristup Savjeta.

Savjet je konstatovao da su u konkretnom slučaju policijske mjere i radnje preduzimane profesionalno, blagovremeno i u skladu sa Zakonom.³⁸

Primjena policijskih ovlašćenja u slučajevima kada građani i NVO prijavljuju slučajeve nasilja i nehumanog odnosa prema životinjama

Savjet za građansku kontrolu policije razmatrao je, po sopstvenoj incijativi, primjenu policijskih ovlašćenja u slučajevima kada građani i nevladine organizacije prijavljuju slučajeve nasilja i nehumanog odnosa prema životinjama.

Savjet je prihvatio inicijativu i iskazao interesovanje kod Uprave MUP Crne Gore i organizacija civilnog društva u kontekstu provjere blagovremene i efikasne primjene datih policijskih ovlašćenja.³⁹

Od Uprave policije MUP Crne Gore, Savjet je zatražio obavještenje o svim radnjama koje su policijski službenici preduzimali u 2013. i prvoj polovini 2014. godine, u svim centrima bezbjednosti, a koje se odnose na prijavljene slučajeve zlostavljanja, mučenja i nečovječnog tretmana životinja, kao i informaciju o saradnji sa NVO koje se bave zaštitom životinja.

Savjet se interesovao i za navode o napadu na improvizovano sklonište za životinje na Cetinju.

³⁸ Zaključak Savjeta broj 13/3-14 usvojen na sjednici održanoj 24.10.2014. godine; Dokumentacija Savjeta

³⁹ Inicijativa člana Savjeta mr Aleksandra Saše Zekovića od 23.04.2014. godine zavedena je pod brojem 14-14; Dokumentacija Savjeta

Savjet je uputio javni poziv i neposredno se obratio i nevladnim organizacijama za zaštitu prava životinja i zatražio njihovo mišljenje o odnosu policije prema iznijetoj tematiki, njihovo viđenje i iskustvo u vezi s primjenom policijskih ovlašćenja s tim u vezi; informaciju koliko su zadovoljni odnosom policijskih službenika prema ovoj tematiki te koje su njihove ključne pohvale, primjedbe, preporuke i sugestije na račun policije.⁴⁰

ND "Vijesti" ob javio je opširan tekst o inicijativi Savjeta. Tekst je dostupan na ovom linku: <http://www.vijesti.me/vijesti/u-policiji-kazu-da-nemaju-posebnu-saradnju-sa-vecinom-udruzenja-za-zastitu-zivotinja-796611>

Detaljnju informaciju i predlog aktivnosti za bolju saradnju ovog dijela NVO sektora sa Upravom policije dostavila je NVO "Arka Montenegro".⁴¹

Direktor Uprave policije Savjetu je pružio detaljno i pregledno obavještenje koje govori o primjeni policijskih ovlašćenja u svim centrima bezbjednosti. Ovo obavještenje Savjet je, preko socijalnih mreža i medija, učinio dostupnim i nevladnim organizacijama posvećenim zaštiti životinja.⁴²

Takođe, načelnik OB Cetinje Savjetu je pružio detaljnu informaciju o preduzetim operativnim mjerama i radnjama u cilju pronašta izvršioca krivičnog djela - ispisivanje prijatečih grafita na skloništu za životinje NVO "Feniks" na Cetinju koje je locirano u pogonu bivše fabrike "Košuta" kao i u vezi sa podmetanjem požara u samom skloništu.⁴³

Savjet je dodatnu, na zahtjev, primio obavještenje od direktora Uprave policije da je Uprava policije, Sektor kriminalističke policije, u 2013. godini, registrovao 9 krivičnih djela a u prvoj polovini 2014. godine 11 krivičnih djela po članu 309. Krivičnog zakonika Crne Gore.⁴⁴

Savjet, je svojim zaključkom, posebno pohvalio uspostavljenu komunikaciju između organizacionih jedinica policije, konkretno centara i odjeljenja bezbjednosti, sa organizacijama civilnog društva koje su posvećene zaštiti životinja i primjeni evropskih standarda s tim u vezi. Savjet preporučuje prema Upravi policije da se ta praksa uspostavi u svim centrima bezbjednosti kao i da se pristupi organizovanju periodičnih konsultacija sa NVO kako bi se unaprijedila primjena ovlašćenja, osigurala blagovremena razmjena informacija i dodatno osnažilo povjerenje građana i građanskih struktura u Policiju.

Savjet je pozvao Upravu policije da nevladinoj organizaciji "Arka Montenegro", jednom od vodećih nacionalnih društava za zaštitu životinja, sa sjedištem u Budvi, u odgovarajućem roku pruži sva potrebna obavještenja u vezi sa radnjama preduzetim povodom prijava i obavještenja ove NVO. Od direktora Uprave policije Savjet očekuje povratnu informaciju s tim u vezi.

Savjet je preporučio Upravi policije MUP Crne Gore da zajedno sa organizacijama civilnog društva pristupi dodatnoj senzibilizaciji i edukaciji policijskih službenika u pogledu kvalitetnije primjene zakona i plodotvornije saradnje sa NVO

⁴⁰ Poziv Savjeta broj 14/3-14 od 30.07.2014. godine prema NVO koje su posvećene zaštiti prava životinja potpisao je član Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković; Dokumentacija Savjeta; Dostupno i na sajtu Savjeta na ovom linku: <http://www.kontrolapolicije.me/images/biblioteka/dokumenti/zastita%20prava%20zivotinja.PDF>

⁴¹ Dopis NVO "Arka Montenegro" uputila je izvršna direktorka gđa D.Lj. dana 20.09.2014; Dokumentacija Savjeta

⁴² Odgovor direktora Uprave policije 01/3 broj 050/14-40082/2 od 12.08.2014; Dokumentacija Savjeta

⁴³ Obavještenje načelnika OB Cetinje članu Savjeta mr Aleksandru Saši Zekoviću 67 broj 03-086/14-3029/2; Dokumentacija Savjeta

⁴⁴ Odgovor direktora Uprave policije 01-3 broj 050/14-39333/2 od 26.08.2014; Dokumentacija Savjeta

sektorom kao i da se upostave kvalitetni kanali brze komunikacije.

Po usvojenom i distribuiranom zaključku Savjeta Uprava policije je pružila obavještenje i za druge opštine, koje nisu bile obuhvaćene prethodnom informacijom.⁴⁵

Savjet je razvio praksu da se vodeće NVO iz ove oblasti periodično informišu o slučajevima na kojima radi Savjet a u vezi su sa predmetnom temom.⁴⁶

Pritužba građanina M.M. iz Nikšića

Građanin M.M. iz Starog sela, Župa, opština Nikšić, obratio se pritužbom Savjetu za građansku kontrolu policije povodom slučaja lišenja slobode šest osoba od strane službenika policije Centra bezbjednosti Nikšić, organizovanja press konferencije ovim povodom a sve u vezi napada na novinarku dnevne novine "Dan" gospodu L.N.

Građanin M.M. u obraćanju Savjetu navodi da je njegov sin, V.M., u punoj sudnici skinuo majicu kada su se jasno mogle vidjeti modrice i povrede po tijelu koje je, kako se navodi, zadobio od batina, pritisaka i ucjena od strane inspektora jer je bio primoran da potpiše unaprijed sastavljenu izjavu o napadu na ovu uglednu novinarku.

Tom prilikom, navedeno je u pritužbi njegovog oca Savjetu, građanin V.M. je naveo imena policijskih inspektora koji su ga, kako je naveo, zlostavliali, pozivali i odvodili.

U predstavci se takođe navodi da je sudski proces, pokrenut protiv njegovog sina, od prvog dana problematičan, te da za pet mjeseci koliko su lica lišena slobode, a prije toga i tri mjeseca istrage, nije iznijet ni jedan dokaz protiv njih, posebno što brojni svjedoci, listinzi i dokazi pokazuju da su pogrešni ljudi u zatvoru, a sve činjenice i informacije koji će dovesti do istinskog rasvjetljavanja ovog slučaja pozdravljeni su od strane optuženih i njihovih porodica.

Navedeno je dalje da su lica lišena slobode stupila u štrajk glađu koji je nakon pet dana na molbu porodica okončan, da ne mogu izdržati nepravdu kao i da je jedan od ključnih razloga za početak štrajka i taj što sudija nije dozvolio uzimanje listinga od inspektora koje su optuženi označili čime su, kako se navodi, dodatno pojačane sumnje u objektivnost sudskog postupka.

Shodno iznijetom podnositelj pritužbe od Savjeta je zatražio da ovo tijelo, sa posebnim osvrtom na, kako je naveo, izjavu potpisani pod prisilom, provjeri navode V.M.⁴⁷

U prilogu pritužbe Savjetu su dostavljene kopije: pisma koje je V.M. poslao porodicu i javnosti iz zatvora u Spužu nekoliko dana nakon hapšenja i Zapisnika, Kt.br 215/14, sastavljenim pred zamjenikom Osnovnog državnog tužioca dana 4. juna 2014. godine u krivičnom predmetu okrivljenog D.P. iz Nikšića, zbog krivičnog djela zloupotreba službenog položaja iz člana 416 st.1 Krivičnog zakonika i produženog krivičnog djela mučenje iz člana 167 st.2 u vezi st.1 u vezi čl.49 Krivičnog zakonika i V.K. i M.Ž., oba iz Nikšića, zbog krivičnog djela zloupotreba službenog

⁴⁵ Dopis direktora Uprave policije 01/3 broj 050/14-56717/2 od 05.12.2014; Dokumentacija Savjeta

⁴⁶ U kontekstu obrade predmetne teme, na dan održavanja sjednice na kojoj je zaključen ovaj, slučaj nevladina organizacija za zaštitu prava životinja »ARKA« iz Budve, Savjetu je dostavila procjenu i izvještaj o podnijetim prijavama po pitanju zlostavljanja i ubijanja životinja u Crnoj Gori, uz ocjenu da prethodno dostavljen izvještaj Uprave policije nije u cijelosti tačan i precizan. S tim u vezi, obrađivač predmeta autentično obraćanje NVO "Arka Montenegro" prosljedio je Upravi policije sa zamolnicom da isto uzme u obzir i ovoj NVO pruži tražena obavještenja.

⁴⁷ Pritužba građanina V.M. od 22.08.2014. godine zavedena je pod brojem 23-14; Dokumentacija Savjeta

položaja iz člana 416 st.1 Krivičnog zakonika.

Savjet je zatražio izjašnjenje od direktora Uprave policije.⁴⁸

Uprava policije u odgovoru na inicijalni dopis informisala je Savjet da su tokom tromjesečne policijske istrage službenici CB Nikšić identifikovali nalagodavca predmetnog krivičnog djela kao i izvršioce i pomagače, i u saradnji sa Osnovnim državnim tužiocem u Nikšiću prikupili dokaze koji potkrepljuju osnovanost sumnje da su izvršili navedeno krivično djelo.

S tim u vezi, Osnovnom državnom tužiocu u Nikšiću, dana 28. marta 2014. godine, podnijeta je krivična prijava protiv lica: Ž.M., M.G., V.Đ., Z.A., N.B. i V.M., svi iz Nikšića, zbog postojanja osnovane sumnje da su na štetu novinarke dnevног lista "Dan" L.N., počinili krivično djelo "nasilničko ponašanje" iz čl. 399 KZCG.

Od strane Osnovnog državnog tužiaštva u Nikšiću protiv navedenih lica podignuta je optužnica i isti su se, u trenutku pružanja obavještenja Savjetu, nalazili u Istražnom zatvoru, na osnovu rješenja nadležnog suda.⁴⁹

Tokom krivičnog postupka za navedeno krivično djelo, V.M. je protiv policijskih službenika CB Nikšić, M.Ž., načelnika Stanice kriminalističke policije i inspektora V.K. podnio krivičnu prijavu zbog krivičnog djela "zloupotreba službenog položaja" iz čl. 416 KZCG, kao i protiv policijskog službenika D.P., zbog krivičnog djela "mučenje" iz čl.167 st.2. u vezi st.1 KZCG.

U odgovoru Uprave policije takođe se navodi da su u toku izviđajnog postupka po navedenoj prijavi, od strane zamjenika Osnovnog državnog tužioca u Nikšiću, prikupljenja obavještenja od policijskih službenika navedenih u prijavi, kao i pribavljeni drugi neophodni dokazi, nakon čega je navedena prijava odbačena kao neosnovana.

S tim u vezi, građanin V.M. je ministru unutrašnjih poslova podnio predstavku u kojoj je naveo da je predmetno krivično djelo priznato pod prinudom, tj. da ga je kritičnom prilikom više maskiranih policijskih službenika fizički i psihički zlostavljalo, sa ciljem iznude priznanja.

U kontekstu optužbe iznijete u predstavci službenici Odjeljenja za unutrašnju kontrolu uzeli su pisane izjave od policijskih službenika imenovanih u predstavci, dok su dalje provjere u toku, navodeno je u odgovoru Uprave policije.

Ovom prilikom Savjet je takođe informisan i da su navodi lica V.M., kao i u toku prethodnih postupaka (na glavnom pretresu u postupku protiv okrivljenih i dr; u izviđajnom postupku prilikom saslušanja kod tužioca na osnovu krivične prijave M. protiv policijskih službenika; prilikom davanja izjava službeniku unutrašnje kontrole MUP-a na osnovu predstavke V.M. podnijete ministru unutrašnjih poslova protiv službenika CB Nikšić), u cijelosti neistiniti i smišljeno iznijeti u cilju izbjegavanja krivične odgovornosti za krivično djelo koje mu je stavljeno na teret. Dokazi koji su obezbjeđeni u toku izviđajnog postupka pribavljeni su uz poštovanje svih zakonskih odredbi, kao i uz poštovanja fizičkog i psihičkog integriteta svih lica prema kojima su policijska ovlašćenja primjenjivanja, uključujući i V.M. navodi se u odgovoru Uprave policije.

Dopis Uprave policije dostavljen je podnosiocu predstavke građaninu M.M. na upoznavanje sa sadržinom i izjašnjenje.⁵⁰ Podnositac pritužbe, na zahtjev, Savjetu je dostavio kopiju zdravstvenog kartona za pritvoreno lice V.M. od 28. mar-

⁴⁸ Dopis predsjednika Savjeta Jovana Poleksića direktoru Uprave policije broj 23/1-14 od 02.09.2014; Dokumentacija Savjeta

⁴⁹ Odgovor direktora Uprave policije Savjetu 01 broj 086/14-43937/2 od 25.09.2014; Dokumentacija Savjeta

⁵⁰ Obraćanje člana Savjeta mr Aleksandra Saše Zekovića podnosiocu predstavke građaninu M.M. broj 23/3-14 od 17.10.2014; Dokumentacija Savjeta

ta 2014. godine, kopiju Zapisnika o obavještenju prikupljenom od građanina od 28.avgusta 2014. godine i prateću dokumentaciju.

Savjet za građansku kontrolu policije, kod Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije Ministarstva unutrašnjih poslova, interesovao se za ishod postupka unutrašnje kontrole tj. eventualno prekoračenje policijskih ovlašćenja, kao i za informaciju da li je u konkretnom slučaju cijenjena odgovarajuća medicinska dokumentacija o postojanju povreda.⁵¹ Međutim sa danom održavanja sjednice na kojoj je zaključen rad po pritužbi odgovor Unutrašnje kontrole nije dostavljen.

Na bazi pribavljene dokumentacije i sprovedene rasprave o predmetu, Savjet je rad po pritužbi zaključio na sljedeći način:

Savjet za građansku kontrolu rada policije, postupajući po pritužbi građanina M.M. nije utvrdio osnovanost pritužbe kojom je u bitnom predstavljeno da je njegov sin V.M., usled batina, pritska i ucjena pripadnika od strane ovlašćenih službenika policije CB Nikšić - M.Ž., D.P. i V.K., potpisao unaprijed pripremljenu, od strane policijskih službenika, izjavu o napadu na novinarku L.N.

Naime, uvidom u gore navedene spise predmeta i cijeneći ih kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti Savjet je utvrdio kao u izreci ocjene.

Razmatrajući navedene spise, Savjet u istima nije našao oslonca za osnovanost pritužbe u dijelu koji se odnosi na navodne ucjene i pritiske gore navedenih policijskih službenika a na štetu g. građanina V.M.

Što se tiče pritužbe u dijelu navodnog batinanja g. V.M., a imajući posebno u vidu priloženu medicinsku dokumentaciju Savjet je zaključio da su nesporno kod V.M. dana 31.03.2014. godine i 24.04.2014. godine konstatovane tamo naznačene i opisane povrede.

Sa navedenog Savjet je brižljivo cijenio sve raspoložive spise, pa je našao da iz Zapisnika sa glavnog pretresa K.br.186/14 Osnovnog suda u Nikšiću, od 05.09.2014. godine proizilazi da su povrede konstatovane priloženom medicinskom dokumentacijom od 24.04.2014. godine V.M. nanešene od strane pritvorenika sa kojima je dijelio pritvorskou sobu u ZIKS-u. Naime, na stranici 21 navedenog zapisnika, a na pitanje suda građanin V.M. je izjavio "Što se tiče povreda koje su konstatovane dana 24.04.2014. godine mene su napala dva lica pritvorenika i to na spavanju. To su bila lica koja su bila smještena sa mnom u prostoriji istoj od kojih je jedno lice preminulo a drugo lice je izašlo iz ZIKS-a a radi se o izvjesnom Demiru. Njihov napad nije povezan sa ovim postupkom već je riječ bila o nekom verbalnom sukobu – ja sam poznavao M.K.i mi smo imali sukob od ranije. Ja ta lica nijesam retio već sam dao izjavu o tom incidentu".

Sa navedenog Savjet je zaključio da povrede medicinski konstatovane 24.04.2014. godine i nanošenje istih građaninu V.M. nemaju povezanost sa pritužbom niti sa bilo kakvim činjenjem ili nečinjenjem policijskih službenika.

U odnosu na povrede koje su medicinski konstatovane kod građanina V.M. dana 31.03.2014. godine, a u pogledu njihovog opisa, kvalifikacije, nastanka, mehanizma nanošenja i slično, Savjet je naročito cijenio nalaz i mišljenje stalnog sudskog vještaka dr B.B., dato na Zapisniku sa glavnog pretresa K.br.186/14 Osnovnog suda u Nikšiću, od 05.09.2014. godine.

Iz navedenog proizilazi da su kod V.M. dana 31.03.2014. godine konstato-

51 Obraćanje člana Savjeta mr Aleksandra Saše Žekovića Odjeljenju za unutrašnju kontrolu broj 23/4-14 od 24.10.2014; Dokumentacija Savjeta

vane sljedeće povrede: krvni podliv u predjelu lijevog ramena, dva krvna podliva u predjelu ispod obje lopatice - u predjelu leđa, žute boje, promjera 5x10 cm, duguljasti, slabo ograničeni, u povlačenju, konstatovano je i da na koži grudnog koša nema svježih povreda, da je kod pacijenta konstatovano stanje nervoze i nesanice, kao i uput i izvještaj radiološke službe o urađenom pregledu od 22.04.2014. godine iz koga se vidi da je urađen rentgenološki snimak pluća te da tom prilikom nisu nađeni znaci svježih promjena ni na plućima ni na okolnom tkivu.

Vještak je na navedenom zapisniku konstatovao da su povrede konstatovane prilikom pregleda urađenog dana 31.03.2014. godine mogle nastati više dana prije urađenog pregleda i da su mogле nastati dana 26.03.2014. godine, te da su povrede konstatovane na leđima nastale kratko vrijeme jedna za drugom, u momentu kada povrijeđeni nije bitnije mijenjao svoj položaj u odnosu na silu koja je dovela do nastanka ovih povreda, a da je povreda lijevog ramena mogla nastati kratko vrijeme prije ili iza povreda konstatovanih u predjelu leđa.

Vještak je isključio mogućnost da su navedene povrede mogle nastati prilikom pada ili udara o kakvu tvrdnu podlogu i konstatovao da su u svakom slučaju sve povrede konstatovane 31.03.2014. godine bile rezultat tri udarca. Što se tiče povrede lijevog ramena i povreda na leđima, i sile koja je djelovala na iste, to su po vještaku mogli biti zamahnuta stisnutu šaka, zamahnuti pendrek, palica, letva, drška pištolja i slično.

Pritom, vještak je konstatovao da što se tiče krvnih podliva na leđima - njegov izgled više ukazuje na mogućnost nastanka djelovanjem vaspitnom palicom –pendrekom nego stisnutom šakom, ali se takva mogućnost ne može isključiti.

Vještak je isključio mogućnost da je sam povrijeđeni mogao sebi nanijeti konkretne povrede.

Nadalje vještak, nakon što mu je sud predočio iskaz građanina V.M., na strani 19 citiranog zapisnika, ističe: "Nakon što ste mi predočili da je povrijeđeni kazao u svojoj izjavi kako je cijele noći bio tučen palicama i nogama, a na vaše pitanje da li bi u tom slučaju moglo biti prisutne jedino povrede konstatovane izvještajem od 31.03.2014. godine ističem da ukoliko je povrijeđeni zadobijao povrede nogama i palicama od strane više lica tokom cijele noći onda je sasvim logično da bi na pregledu od 31.03.2014. godine ljekar mogao uočiti više različitih povreda na različitim djelovima tijela nego što je to napisao u svom izvještaju".

Nadalje vještak je istakao da ukoliko je povrijeđeni bio vezan za stablo od drveta i tom prilikom zadobijao navedene udarce, tada je moralo doći do pokretanja tijela i nastajanja tragova vezivanja po tijelu. (koji tragovi nisu konstatovani) pa i pod pretpostavkom da je povrijeđeni tom prilikom bio odjeven.

Sa gore navedenog Savjet je našao da iskaz građanina V.M. u dijelu načina zadobijanja povreda konstatovanih 31.03.2014. godine i nalaz i mišljenje vještaka B.B. dato na Zapisniku sa glavnog pretresa K.br.186/14 Osnovnog suda u Nikšiću, od 05.09.2014. godine nisu logično komplementarni i saglasni, pa je svoju ocjenu bazirao na naučno i objektivno utemeljenom i jasnom mišljenju vještaka medicinske struke.

Na takav zaključak Savjet je dodatno, ali u kontekstu svih ostalih spisa, uputila i činjenica da je je Osnovno državno tužilaštvo u Nikšiću odbacilo kao neosnovane: krivičnu prijavu građanina V.M. podnijetu protiv policijskih službenika CB Nikšić, M.Ž., načelnika Stanice kriminalističke policije, i inspektora V.K., zbog kri-

vičnog djela zloupotreba službenog položaja iz člana 416 KZ CG i krivičnu prijavu protiv policijskog službenika D.P., zbog krivičnog djela mučenje iz člana 167 stav 2 u vezi stave 1 KZ CG, što proizilazi iz Izjašnjenja-Informacije Uprave policije o postupanju u predmetu protiv građanina V.M. br. 086/14-43937/2 od 25.09.2014. godine.

Sa svega naprijed navedenog Savjet nije mogao, van razumne sumnje, naći da je pritužba građanina V.M. odnosno M.M. osnovana.

Ocjena Savjeta je dostavljena podnosiocu pritužbe građaninu M.M., ministru unutrašnjih poslova i direktoru Uprave policije na upoznavanje sa sadržinom.⁵²

Zvanična statistika u vezi sa zaštitom od nasilja u porodici za 2014.

Podgorica, 29. mart 2015. godine - Savjet za građansku kontrolu rada policije, od svog osnivanja 2005. godine, prati primjenu policijskih ovlašćenja u vezi sa zaštitom od nasilja u porodici..Ta problematika diskutovana je, u konsultacijama, sa organizacijama civilnog društva, parlamentarnim odborima, organima izvršne vlasti i sa Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Savjet se i kod direktora Uprave policije interesovao za konkretnu statistiku i praktična iskustva u vezi sa primjenom Zakona o zaštiti od nasilja u porodici. Savjet je, krajem marta 2015, godine, objavio zvaničnu zbirnu statistiku za 2014. godinu koja je na osnovu sugestija ženskih grupa značajno, u 2015. unaprijeđena.⁵³

Pritužba građanina L.J. iz Podgorice

Građanin L.J. iz Podgorice, pritužbom Savjetu za građansku kontrolu policije, ukazao je na incident koji se desio 29. decembra 2014. godine kada je šetajući psa, mješanca kafeno-bijele boje, duž parka Tuški put, oko 23h sata nepoznato lice upravljujući motornim vozilom sa tablicama PGEJ*** isto zaustavilo, ukralo psa i brzo se vozilom udaljilo sa lica mjesta.

Navedeni slučaj građanin L.J. je prijavio policiji, ali navedenom prilikom je stekao utisak da nadležnu policijsku službu prijava nije zainteresovala, nakon čega je odlučio da se obrati Savjetu zamolnicom da pomogne u pronalaženju psa.

Shodno redovnoj proceduri Savjet je Upravi policije uputio inicijalni dopis sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju.

Nekoliko dana nakon podnošenja pritužbe građanin L.J. je izvršio dopunu obavještenjem da je dana 06. januara 2015. godine interesujući se za eventualni rezultat radnji povodom podnijete pritužbe, posjetio Centar bezbjednosti Podgorica i razgovarao sa policijskim službenikom u dežurnoj prijemnoj kancelariji. Ovom prilikom, kako se navodi u obavještenju, inspektor je građaninu L.J. rekao da nema vremena i da ne može da priča i da za informaciju dođe narednog ponедjeljka.

Podnositac pritužbe, građanin L.J., je obavijestio Savjet da je njegov pas pronađen i da se, uz ocjenu da se ovo ne bi desilo bez pomoći Savjeta, zahvalio na uloženom trudu i posvećenom vremenu.

Ovim povodom u kontekstu upućenog inicijalnog dopisa Uprava policije informisala je Savjet da su službenici Stanice policije za javni red i mir (SP za JRM) postupili po prijavi L.J., na način što su po prijemu prijave sa sadržajem upoznali de-

52 Zaključak i ocjena Savjeta broj 23/7-14 usvojeni su na sjednici Savjeta održanoj dana 24.12.2014; Dokumentacija Savjeta

53 Dostupno na sajtu Savjeta http://www.kontrolapolice.me/index.php?option=com_content&view=article&id=83:porodicno-nasilje-u-crnoj-gori&catid=10&Itemid=113

žurnog zamjenika Osnovnog državnog tužioca (ZODT) u Podgorici, koja se izjasnila da je povodom predmetnog događaja potrebno izvršiti prikupljanje obaveštenja od podnosioca prijave na okolnosti koje nijesu navedene u prijavi, a neophodne su radi kvalifikacije djela, kao i to da se nepoznato lice identificuje, i eventualno pronađe nestali pas.⁵⁴

U daljem postupanju po ovoj prijavi, na osnovu operativnih informacija, došlo se do sumnje, a kasnije i do lica koje je u kritičnom momentu, kako se sumnja, otuđilo psa.

Nestali pas je pronaden kod lica E.Z. nastanjenog u Podgorici, od koga je uz izdatu potvrdu oduzet i vraćen vlasniku.

Ovim povodom Uprava policije informisala je Savjet da je sa svim okolnostima koje prate iznijeti slučaj ponovo upoznat ZODT koja se izjasnila da u predmetnom događaju nema elemenata krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti. Na bazi pribavljenih dokumentacija i rasprave koja je uslijedila, sa posebnim osvrtom na komunikaciju koja je ovim povodom ostvarena sa podnosiocem pritužbe, zadovoljstvom i rječima zahvalnosti na uloženom trudu i posvećenosti u predmetnom slučaju koje je građanin L.J. uputio Savjetu, usvojen je zaključak sljedeće sadržine: Savjet iskazuje zadovoljstvo službenim mjerama i radnjama koje je preduzela Uprava policije povodom predmetnog slučaja a koje su rezultirale pronalaženjem počinoca i vraćanjem psa vlasniku građaninu L.J.⁵⁵

Zaključak Savjeta je dostavljen podnosiocu pritužbe građaninu L.J., ministru unutrašnjih poslova i direktoru Uprave policije na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj građanke G.R. iz Podgorice

Građanka G.R. u pritužbi podnijetoj Savjetu za građansku kontrolu rada policije je ukazala da je Upravi policije Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) Crne Gore podnijela prijavu zbog prijetnji od strane nepoznatog lica, i zbog kasnijeg psihičkog zlostavljanja do kojeg je došlo prilikom njene komunikacije s policijom.⁵⁶

Građanka G.R. je ukazala da prilikom podnošenja prijave dana 17. oktobra 2014. godine u službenim prostorijama Centra bezbjednosti (CB) Podgorica nije imala odgovarajući i dostojanstven tretman kao ni profesionalan odnos starešina Uprave policije.

Građanka G.R. je ukazala da je uzrok neprofesionalnog odnosa policije i njeno nacionalno porijeklo i pred Savjetom se deklarisala kao pripadnica srpskog naroda.

Savjet je pritužbu uzeo u rad i kod Uprave policije se interesovao o konkretnom incidentu i svim radnjama koje su, s tim u vezi, preduzete.

Uprava policije MUP Crne Gore pružila je Savjetu detaljnu informaciju iz koje je zaključeno: (1) da su službenici CB Podgorica, odmah prijemu prijave, preduzeli odgovarajuće radnje kako bi identifikovali osobu koja je upravljala vozilom s registraskim oznakama PGDP7*** a koje se drsko ponašalo prema građanki G.R. Policija je utvrdila da se radi o građaninu D.B. (1969) protiv kojeg je Područnom organu za prekršaje u Podgorici podnijet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka iz člana 7. st.1 Zakona o javnom redu; (2) Policija je, dalje, informisala Savjet da je građanka G.R., svojim motornim vozilom, u dva navrata, nepropisnim parkiranjem,

54 Odgovor direktora Uprave policije predsjedniku Savjeta Jovanu Poleksiću 45 broj 086?15-234 od 23.01.2015; Dokumentacija Savjeta

55 Zaključak Savjeta broj I/5-15 od 27.01.2015; Dokumentacija Savjeta

56 Pritužba građanke G.R. od 23.10.2014. godine zavedena je pod brojem 29-14; Dokumentacija Savjeta

blokirala ulaznu rampu usled čega je došlo do ometanja saobraćaja i blokiranja prolaza na parking prostoru ispred CB Podgorica pri čemu je, prema navodima, odbila komunikaciju s policijom. Usled toga pozvana je Komunalna policija koja je specijalnim vozilom dislocirala vozilo; (3) građanka G.R. je nakon toga na prijavnici CB Podgorica insistirala da podnese prijavu zbog otuđenja vozila. Saopšteno joj je da mora sačekati službenika koji radi na prijemu prijava, koji je u tom trenutku radio s drugom strankom, što je prema navodima ona odbila, samovoljno ušla u kancelariju a potom se oglušila o nizu naređenja da istu napusti. Nije prihvatile obaveštenje policijskog službenika da njeno vozilo nije otuđeno već uklonjeno zbog nepropisnog parkiranja i da se nalazi na parking prostoru Sportskog centra "Morača".

Savjet je dalje informisan od strane Uprave policije da je građanki G.R. omogućeno podnošenje prijave, po dolasku naredne smjene za zaprimanje prijave, kao i da će protiv građanke G.R. biti podnijeta prekršajna prijava zbog nepostupanja po naređenju policijskog službenika.

Savjet je s punom pažnjom radio na predmetnom slučaju i konstatovao da su sve mjere i radnje preduzete od strane policije bile profesionalne i u skladu sa Zakonom.

Savjet je konstatovao da je policija blagovremeno postupila po prijavi građanke G.R. u vezi prijetnji njoj nepoznate osobe, da je ista uspješno identifikovana i prekršajno procesuirana.

Savjet je konstatovao da su se određene neprijatnosti po građanku R., dislociranje njenog motornog vozila i čekanje na prijavnici CB Podgorica, mogle izbjeći da je ista sa prisutnim policijskim službenicima prihvatala da vodi korektnu i odgovornu komunikaciju.

Savjet je, na kraju svog zaključka, ukazao na značaj odgovorne, ljubazne i korektne komunikacije između policije i građana.⁵⁷

Zaključak je dostavljen građanki i Upravi policije MUP Crne Gore.

Slučaj građanina V.L. iz Podgorice

Građanin V.L. obratio se Savjetu pritužbom zbog postupanja policijskog službenika dana 10. avgusta 2014. godine u Centru bezbjednosti (CB) Budva, kada je, u službene prostorije, pristupio zbog podnošenja prijave protiv nepoznatih osoba koje su istog dana, na lokalnoj plaži, fizički napale njegovog prijatelja D.S. Građanin V.L. je u CB Budva pristupio u pratnji D.S. i još dva svoja prijatelja, I.B. i M.S.⁵⁸

U svojoj pritužbi građanin V.L. je precizirao da su prilikom dolaska u CB Budva na ulaznim vratima objasnili policijskom službeniku razlog dolaska. Upućeni su da uđu i, u hodnik, sačekaju na klupi.

Prema navodima iz pritužbe, nekoliko minuta kasnije, prišao im je policijski službenik, za kojeg su kasnije saznali kako se preziva, koji je zapisao podatke njegovih prijatelja. Kada je njemu prišao građanin V.L. ga je pitao da li će prijavu da podnose na hodniku. Nakon toga ga je, prema navodima, taj policijski službenik udario otvorenom šakom preko lica. Građanin V.L. je u pritužbi Savjetu naveo da su ga prisutni prijatelji kasnije informisali da ga je taj policijski službenik udario više puta usled čega je izgubio svijest. Pošto se nije osjećao dobro, usled mučnine i

⁵⁷ Zaključak broj 29/3-14 od 24.02.2015. godine usvojen na 50.-oj sjednici Savjeta; Dokumentacija Savjeta

⁵⁸ Pritužba građanina V.L. od 19.08.2014. godine zavedena je pod brojem 22-14; Dokumentacija Savjeta

vrtoglavice, zatražio je od policijskih službenika da ga odvedu u Hitnu medicinsku pomoći nakon čega je vraćen u Stanicu policije radi davanja izjave o iznijetom događaju.

Savjet je pritužbu uzeo u rad i zatražio odgovarajuće izjašnjenje direktora Uprave policije.

U odgovoru Uprave policije je navedeno da su u odnosu na predmetni događaj prikupljenja obavještenja od strane svih prisutnih osoba kao i odgovarajuća medicinska dokumentacija.⁵⁹

Policijski službenik R.K. je već dana 11. avgusta 2014. godine, sa predmetnim događajem upoznao zamjenika Osnovnog državnog tužioca (ODT) u Kotoru, koji je naložio dostavljanje spisa predmeta na ocjenu i mišljenje. Spisi predmeta dostavljeni su ODT u Kotoru dana 8. septembra 2014. godine, dopisom br. 73-03-240/14-10174.

Takođe Uprava policije informisala je Savjet da je načelnik CB Budva naložio postupanje u cilju utvrđivanja činjenica povodom navedenog događaja. Dana 12. septembra 2014. godine Disciplinskom tužiocu podnijet je Predlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv policijskog službenika D.P. kao i Odjeljenju za unutrašnju kontrolu MUP-a, dopisom br. 73-01-151/14-10430.

Savjet je dodatn, krajem septembra 2014. godine, zatražio od podnosioca pritužbe da dostavi odgovarajuću medicinsku dokumentaciju koja potkrijepljuje navode iz pritužbe.⁶⁰

Savjet se kod Unutrašnje kontrole policije interesovao za ishod postupka. Pružena je povratna informacija da je ovo Odjeljenje sprovelo postupak unutrašnje kontrole povodom pritužbe koju je građanin V.L. uputio Ministru unutrašnjih poslova. Savjet je informisan da je na osnovu činjenica i okolnosti utvrđenih u postupku provjere navoda iz pritužbe, i na osnovu uvida u službenu dokumentaciju CB Budva, sačinjenu povodom prijave imenovanog građanina, konstatovano je da su prema policijskom službeniku D.P. preduzete sve zakonske mjere u cilju utvrđivanja njegove disciplinske i krivične odgovornosti.⁶¹

Savjet je od Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) Crne Gore i Uprave policije zatražio informaciju o ishodu disciplinskog postupka protiv policijskog službenika D.P. kao i za informaciju da li je predmetni događaj registrovan video nadzorom.

U odgovoru Direktorata za bezbjedonosno - zaštitne poslove i nadzor MUP Crne Gore br. 02/2 broj 151-232/2016, od 27. februara 2015. godine, Savjet je informisan da je pred Vijećem disciplinske komisije MUP-a dana 29. januara 2015. godine okončan disciplinski postupak protiv D.P., policijskog službenika u Interventnoj grupi CB Budva, zbog teže povrede službene dužnosti iz člana 83 stav 1 tačka 4 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (zloupotreba položaja i prekoračenje ovlašćenja u službi) te da je ministar donio rešenje kojim se ovom policijskom službeniku utvrđuje odgovornost i u skladu sa članom 106 stav 2 alineja 1 Zakona o unutrašnjim poslovioma izriče disciplinska mjera novčana kazna.

Savjet je intenzivno radio i pratio slučaj građanina V.L. i ocijenio da se radi o ozbljnju primjeru neprofesionalnog i ponižavajućeg tretmana.

⁵⁹ Odgovor direktora Uprave policije 01/3 broj 086/14-43938/2 od 23.09.2014 članu Savjeta mr Aleksandru Šaši Zekoviću; Dokumentacija Savjeta

⁶⁰ Obraćanje predsjednika Savjeta Jovana Poleksića građaninu V.L. broj 22/3-14 od 22.09.2014; Dokumentacija Savjeta

⁶¹ Odgovor rukovodioca Odjeljenja Dragu Spičanovića 34 broj 086/14-54822/1 od 4.11.2014; Dokumentacija Savjeta

Savjet je ocijenio da je policijski službenik D.P. prekoračio svoja službena ovlašćenja i svojim neprofesionalnim postupanjem ugrozio dostojanstvo, prava i slobode građanina V.L.

Savjet je ocijenio da ovakvi pojedinačni slučajevi ozbiljno prijete da ugroze ostvareni napredak crnogorske policije, i društva u cjelini, u prevenciji i sprečavanju mučenja, nečovječnog i ponižavajućeg tretmana.

Savjet je konstatovao profesionalnost policijskih službenika koji su omogućili brzi zdrastveni pregled građanina V.L.

Savjet je konstatovao da su u pogledu pritužbe građanina V.L., u CB Budva, efikasno i profesionalno preduzete sve potrebne radnje kako bi se blagovremeno pokrenuo postupak disciplinske odgovornosti i konsultovao nadležni državni tužilac.

Savjet je iskazuje zabrinutost zbog saznanja da video snimak predmetnog događaja nije sačuvan što je protivno ranijim zaključcima i ocjenama ovog Savjeta i standardima Savjeta Evrope. Postojanje kvalitetnog sistema video nadzora i odgovorno čuvanje tih snimaka ključni su za svaku istragu o bilo kakvim tvrdnjama o zlostavljanju.

Savjet je pozvao direktora Uprave policije MUP da u svim organizacionim jedinicama policije osigura kvalitetan video nadzor i profesionalno čuvanje baze podataka i o preduzetim radnjama povratno informiše Savjet.⁶²

Prema evidenciji koju vodi Savjet za građansku kontrolu rada policije D.P., policijski službenik u Interventnoj grupi CB Budva, registrovan je u kontekstu ozbiljnog prekoračenja ovlašćenja prema građanima prema kojima je primjenjivao ovlašćenja u službi u dva incidenta za koje su disciplinski postupci okončani u ovoj, 2015., godini.

Naime protiv D.P. je vođen disciplinski postupak zbog incidenta prekoračenja ovlašćenja prema građaninu V.L. iz Podgorice u Budvi dana 10.08.2015. godine ali i zbog zlostavljanja građanina N.M. u Kolašinu, dana 20.08.2014. godine.

Iz dokumentacije kojom raspolaze Savjet zaključuje se da je disciplinski postupak za različite incidente objedinjen pa se Savjet iz tih razloga interesovao, kod Ministra unutrašnjih poslova, zašto je to tako, ako je to tako, ili da li se na taj način unaprijed doprinosi ublažavanju radno statusnih posledica po policijske službenike koji neprofesionalno primjenjuju svoja ovlašćenja.

Savjet je zatražio preciznu informaciju o ishodu oba disciplinska postupka i koje je rešenje tim povodom donio resorni ministar kao i za informaciju o ukupnom broju disciplinskih mjera koje su do sada, tokom službe, izričene prema ovom policijskom službeniku.

Takođe Savjet se sredinom oktobra 2015. godine interesovao kod Osnovnog državnog tužilaštva u Kotoru o ishodu radnji preduzetim povodom dostavljanja spisa predmeta, vezano za incident od 10.08.2014. godine, a koji su dostavljeni ODT u Kotoru dana 08.09.2014. godine dopisom broj 73-03-240/14-10174 na ocjenu i odlučivanje.

62 Zaključak broj 22/15-14 od 24.02.2015. godine usvojen na 50-toj sjednici Savjeta; Dokumentacija Savjeta

Granična policija ne koristi neregistrovana vozila: Javna pritužba Mreže NVO Sjevera

Asocijacija nevladinih organizacija "Mreža NVO Sjevera" javnim saopštenjem je zatražila postupanje Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Ukazano je pitanje učešća neregistrovanih policijskih vozila u saobraćaju i zatraženo postupanje Savjeta. Iznijeta je tvrdnja da navodno granična polivcija koristi neregistrovani džip.

Savjet je od Uprave policije zatražio povratnu informaciju o navodima ove asocijacije NVO-a i preduzetim aktivnostima s tim u vezi.

Naime, u tekstu sa link-a <http://www.vijesti.me/vijesti/mreza-sjevera-granicna-policija-koristi-neregistrovani-dzip-820771> od 24.02.2015. godine, pod naslovom "Mreža Sjevera: Granična policija koristi neregistrovani džip" Mreža NVO Sjevera navodi da Granična policija koristi neregistrovano službeno vozilo, i pita zašto su građani u obavezi da registruju vozila, kada to ne rade državni organi i da li bi trebalo da iste poštaju i službenici policije ili se poštovanje zakonskih propisa odnosi samo na obične građane.

U prilogu teksta nalazi se fotografija od 20. februara 2015 godine, napravljena u Ulici Narodne revolucije u Pljevljima, koju je Mreži NVO Sjevera dostavio građanin, a koja jasno pokazuje da je vozilo policije neregistrovano, da učestvuje u saobraćaju i postavlja se pitanje da li je na ovaj način dovedena u pitanje bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju i ko je kriv za takvo ponašanje neodgovornih državnih službenika i namještenika.

Direktor Uprave policije je obavijestio Savjet da ga je načelnik granične policije u Pljevljima informisao da je uvidom u GPDS aplikaciju utvrđeno da je vozilo marke LR Defender, registarskih oznaka P PG 056, korišteno dana 20.02.2015. godine za prevoz smjena do graničnih prelaza Ranče i Čemerno, kada je doplo do oštećenja registraske tablice na vozilu.

Zbog nemogućnosti da se tablica adekvatno pričvrsti, vozač je skinuo i unio u unutrašnjost vozila, o čemu je upoznao nadležnog starešinu i sačinio službenu zabilješku.

Direktor Uprave policije, u cilju potvrde navoda, dostavio je kopiju saobraćajne dozvole koja potvrđuje da predmetno vozilo jeste uredno registrovano.⁶³

Savjet je odgovor Uprave policije s prilozima poštom poslao na "Mrežu NVO Sjevera" i NVO "Alternativa" u Pljevljima.

Preporučene zajedničke konferencije slučajeva o zaštiti od nasilja u porodici

Savjet za građansku kontrolu policije na svojoj 51-toj sjednici, održanoj 8. aprila 2015. godine godine, razmatrao je, na svoju inicijativu, primjenu policijskih ovlašćenja u vezi sa nasiljem u porodici i usvojio, nakon pribavljenih informacija, provedenog postupka i obavljene rasprave, sledeće ocjene, zaključke i preporuke:

Savjet, od svog osnivanja 2005. godine, prati primjenu policijskih ovlašćenja u vezi sa nasiljem u porodici. Ta problematika diskutovana je, u konsultacijama,

⁶³ Odgovor direktora Uprave policije 45 broj 086/15-18750/2 od 15.04.2015. Dokumentacija Savjeta

sa organizacijama civilnog društva, parlamentarnim odborima, organima izvršne vlasti i sa Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

Savjet za građansku kontrolu rada policije (Savjet) kod direktora Uprave policije interesovao se za konkretnu statistiku i praktična iskustva u vezi sa primjepnom Zakona o zaštiti od nasilja u porodici (ZZNP). S tim u vezi pružena je od strane Uprave policije detaljna i sadržajna informacija koja je, i cilju snaženja nacionalnog dijaloga o ovoj temi, podijeljena s javnošću i partnerskim društvenim strukturama.

Savjet je podržao napore civilnog društva da se unaprijedi zvanična policijska statistika u vezi sa porodičnim nasiljem. Savjet je ocijenio neophodnim da se nacionalna statistika u vezi sa nasiljem u porodici unaprijedi, pažljivije evidentira, prati i prezentuje i da se manipulacija s podacima, bilo da je riječ o medijima ili samoj policiji, u budućnosti iskorijeni. Savjet je promovisao pristup da se uz učešće ženskih nevladinih ljudskopravaških grupa pomogne Policiji da izgradi, u svakom mogućem smislu, pouzdanu i kredibilnu statistiku u vezi sa tematikom porodičnog nasilja.

Savjet je pohvalio i podržao sve dosadašnje napore Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova i ocjenio da je od ključne važnosti za prevenciju, suzbijanje i zaštitu od nasilja u porodici u zemlji osigurati doslednu primjenu zakona, unaprijediti kapacitete, sposobljenost i senzibilitet postupajućih policijskih službenika i nastaviti sa razvijanjem bliske komunikacije i saradnje Uprave policije s organizacijama civilnog društva koje rade za ženama i djecom žrtvama nasilja.

Savjet je ocijenio da se nasilje u porodici treba profesionalno postaviti i predstaviti kao pitanje ukupne nacionalne bezbjednosti a nikako kao privatno ili porodično.

Stoga je važno kvalitetnu primjenu ZZNP osigurati u svim sredinama Crne Gore bez obzira na tamošnje lokalne prilike i specifičnosti, mentalitet i razvijenost osnovnih ljudskih prava i uz razvoj multidisciplinarne i multisektorske saradnje i pristupa u rješavanju problema nasilja u porodici.

S tim u vezi Ministarstvo unutrašnjih poslova i Savjet, shodno zaključenom Memorandumu o saradnji, zajednički rade na pripremi posebnog priručnika kojim bi se u praksi unaprijedila primjena policijskih ovlašćenja u vezi sa porodičnim nasiljem.

Organizacije civilnog društva, posebno ženske grupe, imaju ozbiljne primjedbe na niz primjera porodičnog nasilja u kojima su prepoznali neadekvatnu primjenu policijskih ovlašćenja. S tim u vezi, Savjet preporučuje i poziva Upravu policije da u saradnji sa zainteresovanim ženskim grupama organizuje, periodične, konferencije slučajeva o zaštiti od nasilja u porodici na kojima bi se partnerski, konstruktivno i odgovorno diskutovalo o primjeni ZZNP, zakonskim ovlašćenjima i primjeni istih od strane policije, svim uočenim izazovima, primjedbama žrtava porodičnog nasilja i organizacija civilnog društva i kako bi se kreirala rešenja za unapređenje primjene policijskih ovlašćenja i za kvalitetniju zaštitu i podršku prema žrtvama porodičnog nasilja.

Savjet je, uz nastavak realizacije efikasnog monitoringa nad radom policije, zaintresovan da bude konstruktivan partner Upravi policije MUP CRne Gore i orga-

nizacijama civilnog društva u tom procesu.

Zaključak Savjeta, broj 8/7-15, dostavljen je, osim Ministru unutrašnjih poslova i direktoru Uprave policije, ženskim nevladnim organizacijama i Odboru za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore.

Savjet se, početkom oktobra 2015. godine, kod direktora Uprave policije i načelnika CB Podgorica, interesovao za implementaciju preporuka iz Zaključka Savjeta broj 8/7-15.

Tim povodom, na inicijativu Savjeta, ostvarena je odlična komunikacija sa CB Podgorica i načelnikom Odjeljenja bezbjednosti kriminalističke policije. U dogovoru sa njim predsjednik Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, u službenim prostorijama CB Podgorica, sredinom novembra 2015. godine, zakazao je Prvu konferenciju slučajeva o zaštiti od nasilja u porodici.

Savjet je pozvao predstavnice/ke i stručno osoblje nevladinih organizacija "Centar za ženska prava", "SOS Telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica" i "Sigurna ženska kuća" da uzmu učešće na sastanku i iznesu konkretne slučajeve nasilja u porodici i ocjenu postupanja policije s tim u vezi.

Održavanje ovog sastanka predstavljalo je i suštinsku realizaciju zaključaka i preporuka Savjeta za građansku kontrolu policije, usvojenih na 51-toj sjednici, od 8. aprila 2015. godine godine, kojima je ukazano na potrebu unapređenja primjene policijskih ovlašćenja u vezi sa zaštitom od nasilja u porodici.

Periodičnost budućih sastanka ove vrste, za koje Savjet želi da postanu stalna praksa, i na kojima bi se fokusirano razgovaralo o konkretnim slučajevima nasilja u porodici ubuduće će dogovorati CB Podgorica, Savjet i NVO sa sjedištem u opština koje pokriva CB Podgorica.

Rasvjetljavanje teških krađa u Drop In Centru NVO "Cazas"

Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, u kontekstu nastavka ranije prakse, dijaloga i konsultacija sa vodećim organizacijama za zaštitu ljudskih prava u našoj zemlji, prilikom posjete i razgovora sa rukovodstvom nevladine organizacije "CAZAS - Društvo za borbu protiv side Crne Gore" informisan da su ranije provaljene službene prostorije ove organizacije, tačnije Dnevni (Drop in) Centar za rad za ranjivim grupama, te da je iz istih odnijeta vrijedna oprema i namještaj a da provala do danas nije razriješena.

S tim u vezi, Uprava policije na traženje Savjeta, informisala da je Stanica policije za dežurstvo CB Podgorica 27. decembra 2011. godine od strane A.Š. obaviještena da je izvršena provalna krađa prostorije NVO "CAZAS" te da su sa ciljem vršenja uviđaja na lice mjesta izašli službenici Stanice kriminalističke policije za suzbijanje imovinskog kriminaliteta i službenici Stanice za kriminalističku tehniku.

Ovom prilikom je utvrđeno da je tokom noći 26 na 27. decembar 2011. godine NN izvršilac ili više njih podesnim sredstvom na principu poluge odvalili ulazna vrata prostorije, ušli u unutrašnjost i otuđili TV LCD LG, kompjuter marke LG, sto marke Lack, trpezarijski sto marke TSN, stolicu Lena, fotelju Lazy bag, kućni dvd kino marke LG, konzolu za igru marke Sony Playstation 3, usisivač marke Samsung, peglu Tefal, fen Rowenta, fritezu, sokovnik, električni gril i mikrotalasnu pećnicu.

Po sprovedenom kriminalističko tehničkom pregledu lica mesta pronađena su tri traga papilarnih linija o čemu je sačinjen izvještaj, a tragovi izuzeti sa lica mesta upućeni su na dalje vještačenje u Forenzički centar Danilovgrad.

Grupa za daktiloskopska ispitivanja je izvršila vještačenje izuzetih tragova, o čemu je sačinjen zapisnik, kojom prilikom je konatatovano da su tragovi 1 i 3 podesni za identifikaciju i da nije utvrđena identičnost sa otiscima DKT registrovanih lica sa teritorije Crne Gore, dok je trag broj 2 podesan za dalje vještačenje.

U odgovoru je dalje navedeno i da je sa oštećenim licima u više navrata obavljan razgovor na okolnosti provalne krađe a u prostorijama CB Podgorica od ovlašćenog predstavnika NVO "CAZAS" S.R. je prikupljeno obavještenje.

O preduzetim mjerama i radnjama upoznat je zamjenik osnovnog državnog tužioca u Podgorici, koji je događaj kvalifikovao kao KD teška krađa iz čl.240 KZCG.

Dana 6. januara 2012. godine, od strane S.R. Stanica policije za dežurstvo CB Podgorica je obaviještene da je izvršena provalna krađa u prostorijama NVO "CAZAS", a po dobijenom obaviještenju, na lice mesta su izašli službenici Stanice kriminalističke policije za suzbijanje imovinskog kriminaliteta kao i službenici Stanice za kriminalističku tehniku koji su izvršili uviđaj i utvrdili da je u vremenu od 26. decembra 2011. godine do 6. januara 2012. godine NN izvršilac ili više njih podesnim sredstvom na principu poluge odvalili ulazna vrata prostorije, ušli u unutrašnjost i tom prilikom otuđili frižider i mašinu za pranje veša marke Indesit i jedan mali sto. O preduzetim mjerama i radnjama upoznat je zamjenica osnovnog državnog tužioca u Podgorici, koja je događaj kvalifikovala kao KD teška krađa iz čl.240 KZCG.

Preduzimajući mjere i radnje iz svoje nadležnosti, službenici imovinskog kriminaliteta prikupili su obavještnja od više lica koja se po MOS-u mogu dovesti u vezu sa gore navedenim krivičnim djelom, i izvršili uvid u otkupne blokove otpada za otkup sekundarnih sirovina u Podgorici, u cilju pronalska otuđenih predmeta, kao i u više navrata obišli pijačne prodavce polovne robe.

U završnom dijelu ovog obraćanja Savjetu direktor Uprave policije je konstatovao da službenici Stanice Kriminalističke policije za suzbijanje imovinskog kriminaliteta CB Podgorica i dalje preduzimaju mjere i radnje sa ciljem rasvjetljavanja predmetnog krivičnog djela. Predmetni odgovor Uprave policije Savjet je proslijedio NVO CAZAS na upoznavanje sa sadržinom i eventualno upućivanje sugestija i primjedbi u vezi primjene policijskih ovlašćenja u vezi sa slučajem.⁶⁴

Istopolni par iz Tivta pozvao da se isprati postupanje policije povodom homofobičnog napada na njih

Predsjednik Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković informisao je članove da su se Savjetu za građansku kontrolu policije, pisanim putem, obratili F.M.G., strani državljanin, i S.T., državljanin Crne Gore, koji su u dugogodišnjoj, istopolnoj zajednici sa prebivalištem u Tivtu, ukazujući na određene elemente policijskog postupanja prema njima kao i na određene dileme koje imaju veze sa primjenom policijskih ovlašćenja. Naime, građanin S.T., član LGBT zajednice, dana 23. marta 2015. godine

64 Obraćanje predsjednika Savjeta mr Aleksandra Saše Žekovića direktoru NVO "Cazas" V.G. broj 7/2-15 od 16.03.2015; Dokumentacija Savjeta

neposredno je kontaktirao predsjednika Savjeta i informisao da se prema njegovom partneru, irskom državljaninu F.M.G. i njemu, tog dana, desio homofobični napad, i iznio molbu da Savjet prati slučaj u želji da se osigura profesionalan i korektni odnos policije.

Savjet se obratio Upravi policije i Odjeljenju bezbjednosti Kotor radi prijavljanja relevantnih informacija o slučaju. Nakon konsultacija donijeta je odluka da se rasprava nastavi na narednoj sjednici po prispjeću odgovora Uprave policije.

U međuvremenu podnosioci pritužbe su dodatno informisali Savjet da su zabrinuti postupanjem policije tokom istrage. Saopštili su da im se postavljaju previše lična pitanja, kao i pitanja u vezi sa poslovnim aktivnostima i boravkom jednog od partnera u vezi. Savjet se i povodom toga interesovao kod načelnika OB Kotor. Dobijena je detaljna informacija sa kojom je upoznat podnositelj pritužbe F.M.G. Pojašnjeno je da su sve aktivnosti sprovedene u skladu sa procedurom i propisima a prije svega u cilju identifikacije počinilaca i motiva homofobičnog napada. Savjet je načelniku OB Kotor zbog obezbjeđenja profesionalnog i senzibilisanog pristupa prema ovom slučaju dostavio svoju ranije zaključke i preporuke o postupanju policije pri homofobičnim incidentima upravo kako bi se osigurao dostoјanstven i profesionalan tretman građana F.M.G. i S.T. Podnosioci pritužbe takođe su informisali Savjet da je postupajuća inspektorka na određeni način bila ljuta zbog uključivanja građanske kontrole policije. Imali su utisak da su po njih, zbog toga, nastupile lošije okolnosti i tretman. Savjet se i povodom toga interesovao kod načelnika OB Kotor.

Savjet je, radeći na ovom slučaju, registrovao praksu u kriminalističkoj policiji da se strankama u postupku tokom preduzimanja službenih radnji, u službenim prostorijama, toči, služi, alkohol. Savjet je to ocijenio apsolutno neprihvatljivim, i jako štetnim kako za kredibilitet policije tako i krajnji rezultat preduzetih službenih radnji i obavljenih razgovora. Savjet je preporučio da se ta praksa obustavi.

Savjet je posebno pohvalio pristup i angažman, na ovom slučaju, načelnika OB Kotor, I.P., koji je, prema ocjeni Savjeta, pokazao izuzetno odgovoran i profesionalan pristup i puno razumijevanje društvene pozicije i ljudskih prava LGBT osoba.

Savjet je pružio punu podršku u radu svim postupajućim službenicima, posebno inspektorki sa višedecenijskim policijskim iskustvom, uz poziv da se uloga i interesovanje građanske kontrole policije, u konkretnom slučaju, treba razumjeti isključivo profesionalno i partnerski a slučaj rasvjetiti.

Savjet se i kasnije interesovao za eventualni napredak u istrazi. Posljednja informacija, dostupna Savjetu, kraj 2015. godine, je da je policija zatražila obradu listinga telefonske komunikacije. Savjet je odlučio da se povremeno interesuje za napredak istrage jer je zainteresovan da se slučaj u potpunosti rasvjetli.

Provjera postupanja policije prema učenicima Gimnazije u Nikšiću

Savjet za građansku kontrolu rada policije je, na svoju inicijativu, tragom pisanja medija, uzeo u rad provjeru postupanja policije od 8. aprila 2015. godine prema učenicima nikšićke gimnazije koja je u toj obrazovnoj ustanovi intervenisala po pozivu uprave a zbog navoda da je jedan učenik fizički napao svog profesora.⁶⁵

Pažnji preporučujemo ova dva teksta: <http://www.vijesti.me/vijesti/nik->

65 Inicijativa predsjednika Savjeta mr Aleksandra Saša Žekovića od 11.04.2015 zavedena je pod brojem 28-15; Dokumentacija Savjeta

[sic-maturant-pokusao-da-napadne-profesora-ucenici-vrijedali-policiju-828299
i http://www.vijesti.me/vijesti/niksicki-daci-policajci-su-nas-tukli-jer-smo-samo-skandirali-pustite-stefana-828335](http://www.vijesti.me/vijesti/niksicki-daci-policajci-su-nas-tukli-jer-smo-samo-skandirali-pustite-stefana-828335)

Savjet je informaciju o događaju zatražio od direktora Uprave policije⁶⁶ koji je pružio detaljan izvještaj o kompletном postupanju policije i odnosu učenika ove školske ustanove prema postupajućim policijskim službenicima.⁶⁷

Savjet je zamolio direktora JU Gimnazija "Stojan Cerović" u Nikšiću da uprava škole pomogne u dobijanju odgovorajućih izjašnjenja, o incidentu u kontekstu postupanja policije, kako prosvjetnih radnika tako i samih učenika.⁶⁸

Dostavljena je zajednička izjava pomoćnika direktora A.V. i profesora Gimnazije Ž. D., koji su predstavili incident ali se nisu mogli izjasniti o primjeni policijskih ovlašćenja prema učenicima, jer preduzimanju tih radnji nisu prisustvovali.⁶⁹

Savjet je direktora Gimnazije zamolio, da obraćanja, iz priloga, uruči učenicima škole F.S., N.K., N.B., S.K. i S.S, kako bi se isti izjasnili na okolnosti događaja i to u domenu njihovog viđenja postupanja policije kritičnog dana. Savjet do okončanja rada na predmetu nije dobio izjašnjenja učenika.⁷⁰

Savjet je u radu na ovom predmetu uzeo u ozbir i video snimak koji je postavljen na Internetu, na "Youtube"-u. Policija je saopštila da nije mogla pouzdano prepoznati konkretnе policijske službenike što po ocjeni Savjeta ne odgovara istini. Savjet je posebno zabrinut ukoliko ostali policijski službenici nisu ukazali ne neprofesionalan postupak svog kolege. Solidarnost u takvim okolnostima je sasvim nepoželjna i neprihvatljiva, ne doprinosi utvrđivanju svih činjenica i protivna je naporama za unapređenje i očuvanje policijskog integriteta.

Savjet je ocjenio da je postupajući policijski službenik prekoračio svoja ovlašćenja i da nije imao profesionalno i primjereno ponašanje prema učeniku S.K. Policijski službenik, za kojeg je indirektno iz policije saopšteno da se radi o R.L., postupao je protivno zakonu i s lošom procjenom date situacije.

Savjet je ocijenio da je samostalno i uz podršku kolega postupajući policijski službenik imao sve uslove i resurse da savlada eventualni otpor i neprimjereno ponašanje bilo kojeg od učenika. Umjesto toga postupajući policijski službenik nije primjenjivao svoja ovlašćenja sa očekivanim integritetom i poštovanjem dostoјanstva učenika S.K..

Savjet je ocijenio da je neprofesionalnom primjenom policijskih ovlašćenja nanijeta velika šteta ugledu policijske organizacije jer javnost ocjenjuje policiju i prema tome kako postupaju njeni službenici. Savjet cijeni da je u konkretnom slučaju zakazao i senzibilitet policije za rad i pristup prema mladima kao posebno osjetljivoj društvenoj grupi.

Savjet je ocijenio da se problematici nasilja mladih i njihovog neprimjerenog ponašanja mora pristupiti koordinisano, multidisciplinarno i multisektorski i da to ne može biti samo odgovornost policije.

Savjet je podsjetio, i ovom prilikom, da je posebna intencija njegovog rada unapređenje kredibiliteta i ukupnog, pozitivnog doživljaja policije u javnosti. S

66 Zahtjev Savjeta broj 28/1-15 od 14.04.2015 upućen direktoru Uprave policije; Dokumentacija Savjeta

67 Odgovor direktora Uprave policije 45 broj 050/15-20178 od 27.04.2015; Dokumentacija Savjeta

68 Obraćanje predsjednika Savjeta mr Aleksandra Saše Žekovića direktoru JU Gimnazija "Stojan Cerović" u Nikšiću broj 28/2-15 od 14.04.2015; Dokumentacija Savjeta

69 Zajednička izjava, podnijeta Savjetu, pomoćniku direktora JU A.V. i profesora Ž.D. od 17.04.2015; Dokumentacija Savjeta

70 Obraćanje predsjednika Savjeta mr Aleksandra Saše Žekovića učenicima F.S., N.K., N.B., S.K., S.S. preko direktora JU Gimnazija "Stojan Cerović" u Nikšiću broj 28/2-15 od 14.04.2015; Dokumentacija Savjeta

tim u vezi Savjet je još ranije preporučio nadležnim prosvjetnim vlastima i MUP Crne Gore razvijanje usmjerenja, pristupa i koncepta kojim će policija, i njen program služenja zajednici, biti kvalitetnije integrisana u obrazovni sistem a s ciljem da to doprinosi unapređenju bezbjednosti i povjerenja u rad policije, i smanjivanju negativnih asocijacija i osjećaja, ali i otpora i distance, kod mladih prema policiji. Incident u nikšićkoj gimnaziji i nespremnost mladih da učestvuju u ispitivanju navoda o neprofesionalnom postupnaju policije reaffirmišu raniju ocjenu Savjeta da je neophodno nastaviti stručni dijalog između svih društvenih aktera posebno institucija posvećenih strateškom planiranju i razvoju obrazovanja u Crnoj Gori i Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije i u tom procesu osigurati odgovarajuću participaciju mladih i njihovih struktura. Savjet vjeruje da je i interesu svih unapređenje bezbjednosti u školskom okruženju i društvu u cijelini i s tim u vezi profesionalna primjena policijskih ovlašćenja.⁷¹

Zaključak je dostavljen direktoru Uprave policije, ministru unutrašnjih poslova, Odboru za ljudska prava i slobode i Odboru za prosvjetu, nauku i kulturu Skupštine Crne Gore, Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, potpredsjedniku Vlade Crne Gore za unutrašnju politiku, ministru prosvjete, Upravi za mlade i sport i kabinetu predsjednika Crne Gore.

Slučaj M.M., novinara i aktiviste "Pokreta za neutralnost Crne Gore"

Savjet za građansku kontrolu rada policije postupao je po sopstvenoj inicijativi i pritužbi novinara i građanskog aktiviste iz Podgorice, M.M.⁷²

Građanin M.M. iz Podgorice, uputio je Savjetu pritužbu kojom je ukazao na povredu prava od strane policije prilikom obilježavanja godišnjice osnivanja NATO saveza.

Nevladinoj organizaciji (NVO) "Pokret za neutralnost Crne Gore" prethodno se obratio predsjednik Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, a zbog činjenice da su ova NVO i pojedini mediji objavili informaciju da je jedan broj građana, kako je navedeno, tokom 4. aprila 2015. godine privođeni u službene prostorije policije radi prikupljanja obavještenja. Predsjednik Savjeta je pozvao članove i aktiviste ove NVO, koji smatraju da su im prilikom primjene policijskih ovlašćenja tokom konkretnog događaja prekršena osnovna prava i slobode, da razmotre mogućnost podnošenja pritužbe Savjetu za građansku kontrolu rada policije.⁷³

Savjet je odlučio da se ovim slučajem bavi i po sopstvenoj inicijativi, pa je Upravi policiji uputio inicijalni dopis, posebno ističući sljedeća pitanja: Zašto je bilo važno, i neophodno, da policijski službenici budu na adresama stanovanja pojedinih aktivista ove NVO; Zašto je bilo neophodno njihovo legitimisanje posebno što je većina aktivista javno poznata postupajućim policijskim službenicima i što organizatori događaja, kojim se podržava članstvo zemlje u NATO, nisu imali primjedbi da im je bilo ko ometao ili pokušao ometati javni skup; Iz javnih izjava članika organizatora skupa zaključuje se da je ova NVO uredno pozvana na pomenuti događaj upravo kako bi saopštila svoje stavove o članstvu zemlje u NATO; Da li se privođenjem aktivista ove NVO u službene prostorije policije uticalo na njihovo pravo da slobodno i bez ometanja učestvuju na ovom javnom skupu čime im je

⁷¹ Zaključak Savjeta broj 28/6-15 usvojen je na 52-oj sjednici održanoj 05.05.2015. godine; Dokumentacija Savjeta

⁷² Inicijativa predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saše Zekovića, broj 21-15 od 05.04.2015. godine i pritužba građanina M.M. koja je podnijeta 06.04.2015 i zavedena pod brojem 21/2-15; Dokumentacija Savjeta

⁷³ Obraćanje predsjednika Savjeta rukovodstvu NVO "Pokret za neutralnost Crne Gore" od 05.04.2015. godine; Dokumentacija Savjeta

moglo biti uskraćeno pravo na slobodu okupljanja i slobodu izražavanja. Savjet je u obraćanju direktoru policije podsjetio i na slučaj Mi.M. i urednik/fotoreporter ND Vijesti kada je policija objasnila da policajac nije legitimisao Mi.M., tadašnjeg gradonačelnika Podgorice, a ostale jeste, jer mu je ovaj bio javno poznat. U svom tadašnjem zaključku Savjet se direktno i detaljno osvrnuo na Pravilnik kojim je bliže uređen način obavljanja određenih policijskih poslova i primjena policijskih ovlašćenja u obavljanju tih poslova.⁷⁴

Građanin M.M. se obratio Savjetu predstavkom kojom je ukazao da je 4. aprila 2015. godine, tokom obilježavanja osnivanja NATO, policija, kako je naveo, navodno željela da utvrdi njegov identitet, iako ga je znala odbio da prihvati manipulaciju i legitimiše se, nakon čega su službenici policije primjenili silu, i tom prilikom mu nanijeli povredu donjem dijelu lijeve šake. U prilogu podnijete predstavke građanin M.M. Savjetu je dostavio kopije Izvještaja ljekara specijaliste JZU Klinički centar Crne Gore – Urgentni centar, i Zapisnik o obaveštenju datom u Stanici policije za javni red i mir Centra bezbjednosti Podgorica od 4. aprila 2015. godine.

Povodom svoje inicijative i ove pritužbe Savjet se inicijalno obratio direktoru Uprave policije dana 6. aprila 2015. godine a potom su upućene još dvije urgencije, dana 13. maja i 17. juna 2015. godine. Izjašnjenje Uprave policije Savjetu nije dostavljeno do zaključivanja rada po ovoj pritužbi.

Savjet je odlučio da u potpunosti uvaži pritužbu građanina M.M. jer je Uprava policije pokazala krajnje pasivan odnos.

Savjet nije imao priliku niti elemenata da utvrdi drugačije činjenično stanje i ocijenio je da bi se dalje produžavanja rada na predmetu i dalje instiranje na dobijanje odgovora od Uprave policije negativno odrazilo na njegovu efikasnost i ukupan društveni kredibilitet.

Savjet podsjeća na zakonsku obavezu da se policijski službenici u vršenju policijskih poslova, obraćaju građanima na jasan i razumljiv način, saopštavaju im razloge zbog kojih im se obraćaju i da prema istima postupaju obazrivo vodeći računa da im ne povrijede licno dostojanstvo, kao i da ih ne izlažu nepotrebnom uzinemiravanju ili obavezama.

Savjet je ocjenio da je ograničavanje slobode i prava vrlo osjetljivo pitanje u demokratskim društvima posebno kada postoji sumnja da je reakcija policije možda uslovljena izražavanjem stavova koji su politički suprostavljeni stavovima vlasti.⁷⁵

Po usvajanju zaključka Savjeta (30.juna 2015. godine) direktor Uprave policije je predsjedniku Savjeta dostavio ranije tražene informacije vezane za postupanje po pritužbi jednog od lidera "Pokreta za neutralnost Crne Gore". Direktor Uprave policije uputio je predsjedniku Savjeta izvinjenje zbog kašnjenja u dostavljanju traženih informacija do kojeg je došlo usled tehničke greške.⁷⁶

Savjet je odgovor iz Uprave policije dostavio, na upoznavanje, podnosiocu pritužbe.

U informaciji je, između ostalog, navedeno da je "dana 4. aprila 2015. godine službenik Stanice policije za javni red i mir P.Z., u Njegoševoj ulici, kod Gradske biblioteke, zaustavio nepoznato muško lice od kojeg su na uvid zatražene lične isprave radi utvrđivanja identiteta a zbog sumnjivog ponašanja".⁷⁷

74 Zahtjev Savjeta direktoru Uprave policije broj 21/1-15 od 06.04.2015; Dokumentacija Savjeta

75 Zaključak broj 21/9-15 usvojen je na 53.toj sjednici Savjeta održanoj 30. juna 2015. godine; Dokumentacija Savjeta

76 Dopis direktora Uprave policije 45 broj 086715-18238/2 od 16.07.2015; Dokumentacija Savjeta

77 U informaciji nije precizirano manifestovanje sumnjivog ponašanja.

Dalje je navedeno da je to lice odbilo da preda tražena dokumenta uz obraćanje policijskom službeniku "ne dam ličnu kartu, nije kod mene". Saopšteno mu je onda, navodi se u policijskoj informaciji, da će biti doveden u prostorije CB Podgorica radi utvrđivanja identiteta. Tada to lice, navodi se u informaciji stanici policije, odbija da pođe u CB i daje se u bjekstvo. I pored upozorenja i više naredbi to nepoznato muško lice se o istima oglušilo. Zaustavio se u blizini Skupštine Glavnog grada gdje su se nalazili službenici Posebne jedinice policije. Tada je policijski službenik P.Z., bez upotrebe sile, lišio slobode zbog ometanja policijskog službenika koje nije pružalo bilo kakav otpor.

Prilikom dovođenja u službene prostorije to lice je policijskom službeniku P.Z. predalo ličnu kartu na uvid kada je i utvrđeno da se radi o M.M. Isti je nakon toga, kaže se u policijskoj informaciji, zatražio da mu se ukaže ljekarska pomoć zbog bola u ruci što mu je i omogućeno.

Na okolnosti predmetnog događaja upoznat je zamjenica ODT u Podgorici, S.Š., koja se izjasnila da u radnjama M.M. nema elemenata krivičnog djela za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti.

Obzirom da je M.M. ometao policijskog službenika, u vršenju poslova iz njegove nadležnosti, protiv istog je podnijet Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, u skraćenom postupku, Sudu za prekršaje u Podgorici, zbog počinjenog prekršaja iz člana 11. Zakona o javnom redu i miru. Nakon toga, navodi se u informaciji, M.M. je sproveden sudiji Suda za prekršaje Podgorica S.P.

"Obzirom da je u dopisu predsjednika Savjeta za građansku kontrolu rada policije, Aleksandra Saše Zekovića, navedeno da su se policijski službenici nalazili planski na adresama aktivista NVO "Pokret za neutralnost Crne Gore" cijenim da su ti navodi netačni jer shodno Planu mjera i aktivnosti CB Podgorica niko od službenika Odjeljenja bezbjednosti policije nije se nalazio na navedenim pozicijama" stoji u Informaciji koju je potpisao komandir Stanice policije za javni red i mir OBP Podgorica R.R.

Slučaj građanina A.T. iz Podgorice

Savjet za građansku kontrolu policije postupao je po sopstvenoj inicijativi i pritužbi građanina A.T. i građanina B.T. iz Podgorice a povodom primjene policijskih ovlašćenja prema građaninu A.T.⁷⁸

Građanin A.T. iz Podgorice, uputio je Savjetu pritužbu kojom je ukazao na povredu prava od strane policije prilikom manifestacije "NATO Dan" - obilježavanje godišnjice osnivanja NATO saveza.⁷⁹

Savjetu se obratio i građanin B.T., otac A.T., koji je u svojstvu upravnika ulaza zgrade u kojoj stanuje porodica T. pružio relevantna obavještenja.

Prethodno se javnosti obratio predsjednik Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, a zbog činjenice da su mediji objavili informaciju da je jedan broj građana, kako je navedeno, dana 4. aprila 2015. godine, tokom obilježavanja "NATO Dan"-a, i pozvao sve građane koji smatraju da su im prilikom primjene policijskih ovlašćenja tokom konkretnog događaja prekršena osnovna prava i slobode, da razmotre mogućnost podnošenja pritužbe Savjetu za građansku kontrolu rada policije.

⁷⁸ Inicijativa predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saše Zekovića, od 05.04.2015. godine zavedena je pod brojem 21-15; Dokumentacija Savjeta

⁷⁹ Pritužba građanina A.T. podnijeta je dana 07.04.2015. i zavedena pod brojem 21/3-15 a pritužba građanina B.T., podnijeta istog dana, i zavedena pod brojem 21/4-15; Dokumentacija Savjeta.

Savjet je odlučio da se ovim slučajem bavi i po sopstvenoj incijativi, pa je Upravi policiji uputio inicijalni dopis, interesujući se za ovaj događaj i upućujući listu konkretnih pitanja relevantnih za razmatranje primjene policijskih ovlašćenja prema građaninu A.T.

Građanin A.T. je ukazao da policijski službenici, posebno M.C. i B.Ž., nisu profesionalno postupali prema njemu i da mu nisu saopštili razloge pozivanja u službene prostorije zbog čega je njihovo postupanje doživio kao nepotrebno uznemiravanje.

Savjet je ocijenio neprihvatljivim, zbog ukupne efikasnosti i kredibiliteta uspostavljenih kontrola nad radom policije u Crnoj Gori, da se preko 80 dana čeka na inicijalno izjašnjenje Uprave policije povodom pritužbe građanina. Iz tog razloga postupak provjere primjene policijskih ovlašćenja, u konkretnom slučaju, je bio dodatno otežan a građani, koji se odlučuju na podnošenje pritužbi zbog neprofesionalnog postupanja policije, izlažu se dodatnoj nesigurnosti.

Osim zahtjeva za provjeru navoda iz pritužbe Savjet je od Uprave policije zatražio informaciju o bezbjednosnom karakteru skupa kojim je obilježena godišnjica NATO, informaciju o bezbjednosnim rizicima vezanim za taj događaj i informaciju, s pratećom dokumentacijom, ko je organizator tog događaja i na koji je način izvršena prijava istog. Na ove zahtjeve, do okončanja rada po pritužbi, nije pružen odgovor.

Savjet je na osnovu dostavljene dokumentacije, 64 broj 01-240/15 - 13273/2 od 26.06.2015. godine, ustanovio da su imenovani policijski službenici legitimisali građanina A.T. ispred zgrade u kojoj stanuje. Pošto su utvrdili njegov identitet kazali su da mu moraju uručiti "neki poziv" koji nisu imali sa sobom već su pozvali da ga donese druga patrola. Nakon izvjesnog vremena na lice mjesta su došli policijski službenici V.B. i B.R. koji su upoznali građanina A.T. da će mu biti uručen poziv i da se treba odmah javiti u prostorije Centra bezbjednosti (CB) Podgorica. Građanin A.T. ih je obavijestio da on nema prevoz i zamolio da ga oni prevezu što su isti i uradili.

Savjet je na osnovu raspoložive dokumentacije koja je dostavljena od strane načelnika CB Podgorica, nesporno utvrdio da postupajući policijski službenici, nisu pri sebi imali poziv o čemu su obavijestili nadležnog starešinu po čijem su naređenju postupali. Savjet je nesporno utvrdio da su postupajući policijski službenici imali zadatku da pronađu građanina A.T. i pošto utvrde njegov identitet uruče mu poziv i zato su upućeni na lice mjesta.⁸⁰

Savjet ocjenjuje da je situacija u kojoj se našao građanin A.T., u vezi sa uručenjem poziva da pristupu u službene prostorije, bila nepotrebna, i da ista ukazuje na određenu neorganizovanost i neprofesionalnost u policijskom postupanju koje je građanina A.T. izložilo i nepotrebnoj uznemiravanju.

Savjet je registrovao nepotpunost poziva koji je, kasnije tek, uručen građaninu A.T. zbog čega je došlo do bitne povrede njegovih prava jer u pozivu nije precizirano iz kojih se razloga građanin poziva da odmah pristupi u službene prostorije CB Podgorica.

Savjet je, kroz rad na nakoliko slučajeva, ukazao na negativnu praksu u vezi sa uručivanjem poziva u kojima nije naznačen razlog poziva i izdao više preporuka da se takva praksa obustavi. Tim povodom protiv Ministarstva unutrašnjih poslova

80 Zaključak Savjeta broj 21/12-15 od 30.06.2015; Dokumentacija Savjeta

i države Crne Gore vođeno je nekoliko sudskega postupaka radi naknade nematerijalne štete zbog povrede prava ličnosti od kojih su neki već i pravosnažno okončani u korist građana.

Savjet je registrovao, u Izvještaju o izvršenoj kontroli po prijavi građanina A.T., od 7. maja 2015. godine, niz kontradiktornosti i nejasnoća, i zato se upućuje preporuka da se sastavljanju službene dokumentacije posveti dodatna profesionalna pažnja i konciznost.

Savjetu je kasnije, po usvojenom zaključku i završetku rada po pritužbi, direktor Uprave policije dostavio nedostajuće, ranije tražene informacije.

Savjet je informisan da je od strane Ministra unutrašnjih poslova formiran operativni Štab zbog realizacije mjera i aktivnosti na obezbjeđenju navedenog javnog okupljanja koji je prijavila NVO "Atlanski savez" pod nazivom "NATO dan".

"Shodno zaključcima Operativnog štaba službenici Centra bezbjednosti Podgorica su realizovali aktivnosti na prikupljanju operativnih saznanja zasnovanih na ranijim iskustvima kada su u pitanju slični skupovi a odnose se na pojavnne oblike i stepene ugrožavanja bezbjednosti učesnika javnog okupljanja.⁸¹

"S tim u vezi poseban akcenat je dat na lica, članove navijačkih grupa koje podržavaju FK "Budućnost", tzv. "Varvari", i navijačku grupu FK "Zabjelo", koji su u ranijem periodu bili inicijatori narušavanja javnog reda i mira na skupovima ovakvog karaktera.

Planskim aktivnostima, u cilju bezbjednog odvijanja skupa takođe je predviđeno i prikupljanje obavještenja odnosno obilazak ulaza stanova isključivo u neposrednoj blizini javnog okupljanja zbog postojanja mogućnosti ugrožavanja učesnika javnog skupa bacanjem predmeta i slično" stoji u Informaciji CB Podgorica. "Preduzimajući navedene aktivnosti službenici CB Podgorica identifikovali su da na Trg Republike broj ** živi lice A.T. od ranije poznat kao član navijačke grupe "Varvari". Službenici CB Podgorica obavili su razgovre sa B.T., ocem A.T., koji je izjavio da se njegov sin ne nalazi na teritoriji Crne Gore, već da se dva mjeseca nalazi u inostranstvu" navodi se u policijskoj informaciji koju je potpisao komandir Stanice policije za javni red i mir.

"Dana 04.04.2015. godine oko 13 sati službenici CB Podgorica koji su shodno planu bili raspoređeni na spoljašnjem obezbjeđenju iza zaštitne ograde, legitimisali su lice A.T. prilikom čega su mu uručili poziv shodno odredbama ZKP-a da se javi u CB Podgorica radi prikupljanja obavještenja u vezi njegovih namjera povodom održavanja javnog okupljanja na Trgu a imajući u vidu njegovu pripadnost navijačkoj grupi kao i izjavi oca da se nalazi u inostranstvu".⁸²

"A.T. je prilikom uručenja poziva izjavio da nema prevoz i zahtjevao je da ga patrola policije odmah dovede do centra bezbjednosti. Od prethodno navedenog lica uz prisustvo zakonskog zastupnika uzeta je izjava u formi Zapisnika o obavještenju građana na prethondo navedene okolnosti, nakon čega je lice oko 14, 20 sati u pratnji advokata napustilo prostorije C.B."

Ovu Informaciju je Savjet dostavio, na upoznavanje, podnosiocima pritužbe.⁸³

Savjet je i po okonačnju rada na ovom predmetu, nakon usvajanja i dostavljanja Upravi policije preporuke u pogledu kvaliteta i tačnosti službene dokumentacije

⁸¹ Informacija Stanice za javni red i mir Odjeljenja bezbjednosti policije CB Podgorica sačinjenja na osnovu dopisa predsjednika Savjeta; Dokumentacija Savjeta

⁸² strana 2. Informacije Stanice policije za JRM bez broja a koja je navodno ugrađena 17.04.2015.; Dokumentacija Savjeta

⁸³ Dopis direktora Uprave policije 45 broj 086/15-18238/2 od 16.07.2015.; Dokumentacija Savjeta

mentacije a po dobijanju odgovora direktora Uprave policije i pratećeg akta koji je potpisao komandir Stanice policije za JRM registrovao niz profesionalnih propusta u sačinjavanju iste.

U Informaciji koju je Savjet dobio kao prateći akt dopisa direktora Uprave policije 45 broj 086/15-18238/2, zavedena, kod Savjeta, dana 16.07.2015. godine, navodi se, između ostalog, da su "dana 04.04.2015. godine oko 13 sati službenici CB Podgorica koji su shodno planu bili raspoređeni na spoljašnjem obezbeđenju iza zaštitne ograde, legitimisali su lice A.T. prilikom čega su mu uručili poziv shodno odredbama ZKP-a da se javi u CB Podgorica radi prikupljanja obavještenja u vezi njegovih namjera povodom održavanja javnog okupljanja na Trgu a imajući u vidu njegovu pripadnost navijačkoj grupi kao i izjavi oca da se nalazi u inostranstvu".

Međutim ti navodi ne odgovoraju onima koji su navedeni u dopisu 64 broj 01 -240/15 -13273/2 od 22.06.2015. godine koji je Savjetu uputio, s pratećom dokumentacijom, tadašnji načelnik CB Podgorica. Na osnovu te službene dokumentacije, i pored i u njoj utvrđenih niza kontradiktornosti, zbog čega je upućena preporuka, Savjet je osnovano utvrdio, isključivo na osnovu pisanih izjava postupajućih policijskih službenika, da je građaninu A.T. poziv uručen tek po pristupanju u službene prostorije CB Podgorica.

O ovim zapažanjima Savjet je, sredinom oktobra 2015. godine, obavijestio Ministra unutrašnjih poslova, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu rada policije i direktora Uprave policije s inicijativom da se policijskom službeniku koji je sastavio Informaciju koja se našla u prilogu dopisa direktora Uprave policije 45 broj 086/15-18238/2 od 10.07.2015. godine a koje je kod Savjeta zavedena dana 16.07.2015. godine skrene dodatna profesionalna pažnja.

Slučaj D.J. iz Nikšića

Tragom svoje prakse da pristupa provjeri svih javno iznijetih primjedbi i svih navoda o neprofesionalnom postupanju policiji Savjet je, po sopstvenoj inicijativi, u rad uzeo slučaj građanina D.J. iz Nikšića a o kojem je pisao nezavisni dnevnik "Vijesti"⁸⁴

Građanin D.J. je u medijima iznio tvrdnju da se zbog prijave koju je protiv policijskog službenika Ž.V. podnio njegov otac maltretira kompletna njegova porodica a njemu pokušavaju da "smjeste zatvor". On je takođe medijima, između ostalog, saopštio da mu je inspektor Ž.V. navodno prijetio riječima "Zapamtićeš me, dok si živ zagorčavaču ti život".⁸⁵

Povodom teksta objavljenog na portalu ND "Vijesti", na bazi navoda građanina D.J. iz Nikšića, Uprava policije, u odgovoru dostavljenom Savjetu, informisala je da je patrola policije u sastavu Ž.V. i D.V. dana 12. aprila 2015. godine obavljajući redovne poslove i zadatke u ulici Sarajevski put zaustavila i kontrolisala vozilo marke "VW Golf VI", reg.onaka NK BT ***, kojim je upravljao D.J. iz Nikšića. Nakon izvršene kontrole imenovani policijski službenici su ustanovili da D.J., za vrijeme upravljanja vozilom, nije koristio sigurnosni pojaz, i saopšteno mu je da je shodno odredbama Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima korišćenje pojaza obavezno te da će mu zbog počinjenog prekršaja biti izdat prekršajni nalog. Tom prilikom D.J. obratio se policijskom službeniku riječima "Ti imaš nešto protiv mene,

⁸⁴ Inicijativa predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saše Žekovića, podnijeta je 22.04.2015. godine i zavedena pod brojem 30-15; Dokumentacija Savjeta

⁸⁵ Pogledati na <http://www.vijesti.me/vijesti/janjic-policija-me-maltretira-zbog-prijave-829936>

džaba ti prijave imam para da ih platim koliko god hoćeš" a istog dana oko 18 časova u prostorije dežurne službe CB Nikšić pristupio je M.J. i iznio primjedbe na rad policijskog službenika Ž.V., navodeći da isti svakodnevno "maltretira" njegovog sina D.J. Tom prilikom od vođe smjene operativnog dežurstva je upitan na koji način mu policijski službenik maltretira sina i zašto nije došao da podnese prijavu obzirom na činjenicu da se radi o punoljetnom licu, rekao je da ne zna jer događajima nije prisustvovao, da je iznijeto čuo od prijatelja a da njegov sin nije došao jer ne želi podnošenje bilo kakve prijave. Šef smjene operativnog dežurstva P.M. saopštio je M.J. da, ukoliko njegov sin ima primjedbu na rad policije, dođe lično kako bi opisao sam čin "maltretiranja" i kazao imena policijskih službenika koji su sa njim postupali na iznijeti način, nakon čega je napustio prostorije Centra bezbjednosti Nikšić. U odgovoru Uprave policije dalje je navedeno da su policijski službenici Ž.V. i D.V. sačinili službenu zabilješku o izvršenoj kontroli D.J., a šef smjene operativnog dežurstva P.M. na okolnosti obavljenog razgovora sa licem M.J.⁸⁶

Potom je u prostorije CB Nikšić dana 14. aprila 2015. godine oko 9 časova pristupio je D.J. koji se policijskom službeniku na portirnici D.K. obratio zahtjevom za najavljuvanjem razgovora kod načelnika Centra bezbjednosti, kojom prilikom je saopštio da se čuo sa gđinom D.K. koji ga je kod načelnika uputio, iz razloga što su mu policijski službenici napisali prekršajni nalog u iznosu od 30 eura zbog nekorišćenja sigurnosnog pojasa, sa čijom se sadržinom nije složio. Kao još jedan razlog zbog kojeg želi da ragovara sa načelnikom CB Nikšić građanin D.J. je naveo i konstantnu kontrolu i kažnjavanje od strane policijskog službenika Ž.V., a istom prilikom je rekao da ukoliko načelnik ne riješi problem da će ga on riješiti na način što će uzeti pištolj i pucati u Ž.V.

Policijski službenik D.K. o navedenoj ozbiljnoj prijetnji sačinio je službenu zabilješku sa čijom sadržinom je upoznata zamjenica Osnovnog državnog tužioca u Nikšiću koja je naložila da joj se na uvid dostave službena zabilješka policijskog službenika D.K. i zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina Ž.V., na osnovu čega će se naknadno izjasniti o pravnoj kvalifikaciji događaja.

U odgovoru Uprave policije dalje se navodi da je D.J. 16. aprila 2015. godine došao kod službenika potražne službe CB Nikšić radi izdavanja kopije otpusnog lista iz ZIKS-a, radi regulisaja prava na dobijanje putne isprave kao i da od navedenog dana nije zahtijevao prijem kod načelnika CB niti je podnio bilo kakvu prijavu.

Službenici CB Nikšić su dana 17. aprila 2015. godine na osnovu usmenog odobrenja ZODT-a u Nikšiću podnijeli sudiji za istragu Osnovnog suda u Nikšiću zahtjev za izdavanje naredbe za pretres stana i drugih prostorija koje koristi D.J., zbog postojanja osnova sumnje da se u istim nalaze predmeti izvršenja krivičnog djela nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 403 KZ CG i predmeti važni za krivični postupak zbog prijetnji upućenih policijskom službeniku Ž.V. Nakon dobijene naredbe službenici CB Nikšić su 18. aprila 2015. godine izvršili pretres stana i drugih prostorija koje koristi D.J. a kojem su shodno zakonu prisustvovala dva punoljetna građanina u svojstvu svjedoka kao i De.J., brat D.J. Prilikom pretresa pronađen je jedan komad municije nepoznatog kalibra koji je uz uredno izdatu potvrdu oduzet od De.J. O pretresu stana i drugih prostorija, koji je započet u 14,40 časova i završen u 15 časova sačinjen je zapisnik koji su potpisali svjedoci bez primjedbi na rad policijskih službenika. O izvršenom pretresu upoznat je sudija za istragu koji je donio naredbu, kao i ZODT koji je naložio da se spisi predmeta dosta-

86 Odgovor direktora Uprave policije 45 broj 086?15-21990 od 04.05.2015; Dokumentacija Savjeta

ve istom na ocjenu i mišljenje. Pronađeni komad municije, uz pribavljenu naredbu o vještačenju upućen je Forenzičkom centru u Danilovgradu. Savjet za građansku kontrolu rada policije ovom prilikom obavješten je da je D.J. shodno iznijetom zahtjevu bio na razgovoru kod načelnika Centra bezbjednosti Nikšić dana 14. aprila 2015. godine.

Savjet je zaključio rad na ovom predmetu i konstatovao da su policijski službenici Ž.V. i D.V. profesionalno primjenjivali svoja ovlašćenja i iskazao zabrinutost zbog načina na koji pojedini građani komuniciraju s policijskim službenicima.

Shodno ranijem zaključku, Savjet se, sredinom oktobra 2015. godine, interesovao za rešenje nadležnog državnog tužioca po pitanju kvalifikovanog krivičnog djela obzirom da su policijskom službeniku upućene prijetnje smrću.⁸⁷

Policajci službenici neprofesionalno postupali: E.B. i A.P. iskoristili nepažnju i pobegli prilikom izlaska iz službenog vozila

Savjet za građansku kontrolu policije, postupajući po sopstvenoj inicijativi, razmatrao je primjenu policijskih ovlašćenja prilikom bještva dvije osobe pri njihovom privođenju sudskoj vlasti a prema kojima se postupalo po međunarodnoj potjernici.⁸⁸

Povodom medijski objavljene informacije da su dvije osobe prema kojima se postupalo po međunarodnoj potjernici, dana 6. juna 2015. godine, prilikom odvođenja kod sudije Višeg suda u Podgorici uspjeli da pobegnu, Savjet je, na svoju inicijativu, uputio zahtjev Upravi policije da informiše o incidentu.⁸⁹

Savjet je posebno iskazao interesovanje da se izvrše provjere da li su policijski službenici koji su kritičnom prilikom ove osobe sprovodili kod sudije Višeg suda, adekvatno i profesionalno primjenjivali policijska ovlašćenja.

Interesovanje Savjeta u konkretnom slučaju išlo je i u pravcu porijekla povreda na glavi i tijelu, prema pisanju medija, kod jednog od ovih lica.

Direktor Uprave policije pružio je Savjetu, dana 24. juna 2015. godine, detaljnju informaciju o kompletном incidentu.⁹⁰

Precizirano je da su dvojica policijskih službenika, čije identitet nije saopšten, koji su bili angažovani na privodu lica lišenih slobode E.B. i A.P., obojica državljanji Albanije, prema kojima se postupalo po međunarodnoj potjernici, propustili da preduzmu mjere i radnje adekvatnog obezbjeđenja i da su E.B. i A.P. iskoristili nepažnju policijskih službenika i pobegli prilikom izlaska iz službenog vozila kod zgrade Višeg suda. Nakon kraće potrage, jedna osoba je pronađena, lišena slobode i privedena kod istražnog sudskega poslovnog, dok se za drugom osobom i dalje traga.

Povodom navoda o postojanju povreda kod ovih osoba Savjet je informisan da su izvršene provjere u nadležnoj stanici policije za dežurstvo CB Podgorica i da u službenim evidencijama nema konstatacija o povredama zadržanih lica. Evidentirano je da je E.B., nakon lišenja slobode, na njegov zahtjev, u vrijeme saslušanja kod istražnog sudskega poslovnog, ukazana ljekarska pomoć ali zbog dehidriranosti organizma a ne zbog povreda glave ili tijela.

Nakon obavljene rasprave Savjet je usvojio zaključak da primjena policijskih

⁸⁷ Zaključak Savjeta broj 30/3-15 od 30.06.2015; Dokumentacija Savjeta

⁸⁸ Inicijativa predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saše Žekovića, podnijeta 08.06.2015. godine zavedena je pod brojem 39-15; Dokumentacija Savjeta

⁸⁹ Pogledati kompletan tekst na <http://www.cdm.me/drustvo/hranika/albanci-pobegli-iz-marice-dok-su-ih-vodili-na-saslusanje>

⁹⁰ Odgovor direktora Uprave policije 45 broj 050/15-32180/2 od 24.06.2015; Dokumentacija Savjeta

skih ovlašćenja u konkretnom slučaju nije bila profesionalna i adekvatna i pozdravio odluku direktora Uprave policije da se protiv postupajućih policijskih službenika pokrene disciplinski postupak zbog teže povrede radne dužnosti.⁹¹

Shodno dostavnoj naredbi predsjednika Savjeta zaključak Savjeta je dostavljen Ministru unutrašnjih poslova, direktoru Uprave policije, Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Odboru za ljudska prava i slobode Crne Gore, Ambasadi Republike Albanije u Podgorici i nevladinim organizacijama "Akcija za ljudska prava", "Institut Alternativa" i "Građanska alijansa".

Savjet se, sredinom oktobra 2015. godine, kod direktora Uprave policije i ministra unutrašnjih poslova interesovao za puni identitet i ishod disciplinskog postupka koji je protiv dvojice policijskih službenika vođen povodom ovog slučaja.

Načelnik CB Podgorica, ispred Uprave policije, obavijestio je Savjet, krajem oktobra da Uprava policije odnosno CB nisu informisani o ishodu disciplinskog postupka.⁹²

Odsjek MUP-a Crne Gore za utvrđivanje teže povrede službene dužnosti policijskih službenika informisao je Savjet, dana 29. oktobra 2015. godine, a povodom interesovanja Savjeta broj od 16. oktobra 2015. godine, da je tek 21. oktobra 2015. godine pokrenut disciplinski postupak protiv A.J. i M.V., službenika u Stanici policije za dežurstvo CB Podgorica.⁹³

Naime, Savjet je informisan da je pred Vijećem Disciplinske komisije MUP pokrenut postupak protiv imenovanih policijskih službenika po zaključku 02/2 broj 151/15-63805/1 od 21. oktobra 2015. godine zbog teže povrede službene dužnosti iz člana 106 stav 1 tačka 11 Zakona o unutrašnjim poslovima - propuštanje radnje kojom se onemogućavaju otežava izvršavanje službenih zadataka.

Predsjednik Savjeta je pred članovima Savjeta iskazao zabrinutost zbog statusa ovog predmeta i činjenice da se disciplinski postupak pokreće tek nakon interesovanja, i podsjećanja, Savjeta za građansku kontrolu policije kao i da je direktor Uprave policije pokretanje tog postupka saopštio odnosno najavio još prije više od četiri mjeseca, tačnije 24. juna 2015. godine.⁹⁴

Savjet provjerao postupanje policije u slučaju teške krađe u policijskom magacinu

Na sopstvenu inicijativu a povodom objavljivanja informacije u medijima da je iz policijskog magacina u zgradi u kojoj je ranije bio Centar bezbjednosti (CB) Podgorica, takozvana "Limenka", ukradeno 20 snajpera, kao i znatna količina municije a da pri tome magacin nije obijen već je lopov, ili više njih, otključao vrata i odnio puške i municiju, Savjet za građansku kontrolu policije se obratio Upravi policije zahtjevom da informiše o slučaju.⁹⁵

U novinskom tekstu se navodi da su inspektorji na razgovor priveli više svojih kolega kao i magacionere koji su dužili ključeve, ali da zvanično niko nije osumnjičen, te da se sumnja da su puške, koje su osim snajpera imale i prigušivače, završile na ilegalnom tržištu. Ovim povodom sagovornik dnevne novine iz MUP-a je iznio da je "nakon preseljenja CB Podgorice iz Limenke" u nove prostorije Uprave poljoprivrede dio naoružanja ostao u magacnu, i to puške sa snajperima i prigušivačima,

⁹¹ Zaključak Savjeta broj 39/2-15 od 30.06.2015; Dokumentacija Savjeta

⁹² Obavještenje načelnika CB Jovice Rečević predsjedniku Savjeta, mr Aleksandru Saši Žekoviću od 22.10.2015; Dokumentacija Savjeta

⁹³ Obavještenje šefice Odsjeka J.B.K. 02/2 broj 151 - 1351/15 od 29.10.2015; Dokumentacija Savjeta.

⁹⁴ Odgovor direktora Uprave policije 45 broj 050/15-32180/2; Dokumentacija Savjeta

⁹⁵ <http://www.vijesti.me/vijesti/dan-iz-centra-bezbjednosti-nestalo-20-snajpera-840988>

kao i oko 10.000 komada razne municije, da je sve to je bilo pod ključem u magacinu koji se nalazio u podrumu zgrade, da je malo ljudi znalo za to te da je ključeve dužilo više magacionera koji su nastavili da obezbjeduju taj objekat i nakon iseljenja policije". U novinskom tekstu se navodi i da policija još uvijek nije utvrdila kada je oružje nestalo, kao i koliko je municije otuđeno, te da je krađa otkrivena sasvim slučajno, kada je izbila poplava u magacinu a nakon razbijanja vrata primjećeno da je magacin opustošen i da je prostorija danima bila pod vodom. Ovom prilikom je konstatovano da su puške sa snajperima i prigušivačima nestale i da je dio municije bio pod vodom, a nije isključeno da je lopov, ili više njih, prilikom krađe namjerno oštetio vodovodnu cijev, koja je starije proizvodnje, iz koje je voda non - stop curila dok cijev nije potpuno pukla i izazvala poplavu u magacinu, navodi se u novinskom tekstu. "Dan"-u je potvrđeno da na vratima nije bilo oštećenja i da su ona otključana, a poslije završenog posla uredno zaključana. U tekstu se dalje navodi da je kada je primjećeno da nedostaju puške unutar policije pokrenuta interna istraga, da je naređeno da se o ovom događaju čuti a saslušano je više policijskih službenika koji su imali kontakt sa magacinom, ali niko nije procesuiran.

U odgovoru Uprave policije na inicijalni dopis Savjeta načelnik CB Podgorica je dostavio Izjavu datu dnenim listu Dan koja se odnosi na "nestanak 20 snajpera" i nedostajuće djelove pet pištolja iz magacina u objektu starog CB Podgorica u kojoj se navodi da su informacije iz naslova netačne i da do upućivanja izjave CB Podgorica sa pripadajućim odjeljenjima bezbjednosti nije imao zaprimljenu prijavu niti operativnu informaciju o, u tekstu pomenutom, nestanku 20 snajperskih pušaka sa prigušivačima i o znatnoj količini municije, te da shodno iznijetom, po navedenom pitanju nije moglo ni biti postupanja službenika CB Podgorica. U izjavi je navedeno i da je lice zaduženo za magacinske poslove svom prepostavljenom 31. marta 2014 godine prijavilo, da je prilikom popisa zaduženih sredstava u magacinu stare zgrade CB Podgorica utvrdio da nedostaju djelovi pet pištolja, da je od ovog lica uzeta izjava, da su preduzete i druge policijske mjere i radnje a o događaju blagovremeno obaviješten zamjenik Osnovnog državnog tužioca u Podgorici, kojem je dostavljena predmetna dokumentacija. U Izjavi se dalje navodi da je od strane službenika CB Podgorica nadležnom tužiocu, 31. marta 2014. godine, podnijeta krivična prijava protiv nepoznatog počinjoca zbog krivičnog djela teška krađa i da službenici CB Podgorica, u koordinaciji i po nalogu nadležnog tužioca, preduzimaju dalje aktivnosti na ovom predmetu kao i da se u magacinu zgrade starog CB Podgorica više ne nalazi oružje budući da je prethodnih mjeseci, prilikom adaptacije, izmješteno na drugu lokaciju.

U nastavku odgovora Uprave policije na inicijalni dopis Savjetu je dostavljena i Informacija načelika Odjeljenja za suzbijanje imovinskog kriminaliteta u CB Podgorica, u kojoj se navodi da je povodom pnjave nestanka djelova za pet pištolja a koji su bili smješteni u magacinu stare zgrade CB Podgorica u Podgorici, policijski magacin stare zgrade CB Podgorica dana 31. marta 2014. godine obišla ekipa za uviđaje CB Podgorica zbog prethodnog obaviještenja o nestanku pet djelova za pištolje iz magacinskih prostorija, kojom prilikom je izvršen uviđaj kome je prisustvovao i inspektor JKP za suzbijanje krađa i teških krađa kao i službenik CB Podgorica – magpcioner. O predmetnom događaju obaviješten je dežurni tužilac koji je ovlastio službenike CB Podgorica da izvrše uviđaj bez njegovog prisustva. Nakon sprovedenih uviđajnih radnji konstatovano je da tragova obijanja na ulaznim

vratima magacina koji se nalazi u staroj zgradi CB Podgorica nema, a pregledom unutrašnjih prostorija magacina je konstatovano da, po kazivanju magacionera, iz jedne prostorije koja se nalazi u sastavu magacina nedostaju djelovi za pištolje te da je druga oprema u magacinu na svom mjestu. Unutrašnjost objekta je detaljno pregledana i fotografisana o čemu je sačinjen foto elaborat a sa vrata je izuzet katanac i skinut cilindrični uložak brave sa pomoćnih vrata treće prostorije, koja se nalazi u sastavu magacina i dostavljena na odgovarajuće vještačenje u Forenzički Centar u Danilovgradu, gdje je sačinjen Izvještaj o analizi br. 851/14 od 16.04.2014. godine i dati Rezultati trasološke analize i zaključak u kojem stoji da: "Nijesu uočeni tragovi koji bi ukazivali na nasilno otvaranje istih". O svim preduzetim mjerama i radnjama upoznat je zamjenik Osnovnog državnog tužioca u Podgorici koji je događaj kvalifikovao kao krivično djelo teška krađa i naložio prikupljanje obavljenja na zapisnik o obavljenju prikupljenom od građanina - od magacionera, te dostavljanje kompletne postojeće dokumentacije u vezi spovedenih radnji primopredaje magacina i brojnog stanja predmetnih pištolja kao i dostavljanje izvještaja o vještačenju iz Forenzičkog centra u Danilovgradu. U Izjavi je dalje navedeno da su, pa zahtjevu zamjenika ODT u Podgorici Ktn. br.278/14 od 25. juna 2014. godine, postupajućem tužiocu traženi spisi dostavljeni 1. jula 2014. godine koji je dopisom Ktn. br. 278/14 od 7. jula 2014. godine obavijestio da se iz prikupljenih podataka i dokaza ne može identifikovati počinilac prijavljenog krivičnog djela, te da se preduzimaju odgovarajuće mjere i radnje u cilju pronalaska učinjocu Krivičnog djela teška krađa učinjenog na štetu Ministartva unutrašnjih poslova Crne Gore Uprave policije – CB Podgorica.

U zaključnici odgovora Uprave policije na inicijalni dopis Savjeta je navedeno da službenici CB Podgorica SKP za suzbijanje imovinskog kriminaliteta u cilju pronalaska otuđenih djelova za pištolje i izvršioca gore navedenog krivičnog djela preduzimaju i dalje intezivne mjere i radnje.

Savjet je konstatovao da će nastaviti da prati ovaj predmet i od ODT u Podgorici zatraži odgovarajuće informacije.

Pripadnici pomorske policije nanijeli štetu policijskom kreditibilitetu

Na inicijativu predsjednika a povodom objavlјivanja fotografije putem medija na kojoj se vidi policijsko plovilo sa kupačima umjesto policajcima u uniformama na njemu, Savjet za građansku kontrolu policije obratio se Upravi policije zahtjevom da informiše o slučaju.

U novinskom tekstu se navodi da se prema navodima funkcionera Demokratskog fronta, Nebojše Medojevića, u konkretnom slučaju, radi o policijskom brodu pod nazivom „Ulcinj”, da je slika autentična i da pokazuje kakvo je rasulo u policiji i službama bezbjednosti, od korupcije, javašluka, političke zloupotrebe, bogaćenja jednog broja policijskih službenika, pa do direktnog učestvovanja policijskih inspektora u organizaciji trgovine narkoticima, prostituciji, zelenošenju, korupciji u javnim nabavkama, kao odomaćenim pojavama u policiji. Profesionalizam, etika, disciplina, napredovanje u skladu sa sposobnostima i rezultatima, međusobna solidarnost i patriotizam odavno su vrijednosti koje ne baštine rukovodioci, pa onda ni službenici, istakao je Medojević, kao i da je korišćenje službenih vozila i ovlašćenja, a sada i brodova, u lične svrhe praksa je koju tolerišu rukovodioci polici-

je, koji odavno ne uživaju povjerenje policajaca što vodi javašluku u službi. U tekstu je dalje navedeno da je iz Uprave policije Danu saopšteno da je po nalogu ministra unutrašnjih poslova Raška Konjevića, izvršena provjera kojom je utvrđen identitet policijskih službenika koji su upravljali službenim plovilom i da će protiv njih biti pokrenut disciplinski postupak. Navedeno je i da pravilnici o upotrebi vozila i ploviла policije, Zakon o unutrašnjim poslovima i Uputstvo o uslovima, načinu korišćenja i evidenciji službenih vozila Ministarstva unutrašnjih poslova ne propisuju da se službena prevozna sredstva mogu koristiti u rekreativne svrhe, kao i da se u Etičkom kodeksu Uprave policije navodi da „policijski službenik svoje poslove obavlja u skladu sa ovlašćenjima propisanim Zakonom o policiji i drugim propisima”, te se iz konkretnog slučaja može zaključiti da je na sceni kršenje više pravnih akata.⁹⁶

U odgovoru Uprave policije na inicijalni dopis Savjeta se navodi da je prvoj vjerom utvrđeno da su službenici Odjeljenja granične bezbjednosti pomorske policije S.M., kao kormilar i G.B., kao član posade, službenim plovnim objektom PC15 19.07.2015. godine oko 16h krenuli iz Luke Budva u pravcu Bara, nakon završetka "Sea Dance" Festivala gdje su bili službeno angažovani. Imenovani su se oko 16,30h samovoljno zaustavili i usidrili navedeno plovilo u akvatoriji plaže Čanj da bi se, kako navode u izjavi, okupali kada su sa plaže njima u susret doplivale četiri osobe, sa kojma je službenik S.M. u porodično - prijateljskim odnosima, popele na plovilo i na istom zadržale dvadesetak minuta. Nakon utvrđenih činjenica, uzetih izjava i prikupljenih dokaza, načelnik Odjeljenja granične bezbjednosti pomorske policije aktom broj 151/15-7508 dostavio je 22. jula 2015. godine Direktoratu za bezbjednostno zaštitne poslove i nadzor predlog za pokretanje disciplinskog postupka za službenike S.M. i G.B. zbog postojanja osnovane sumnje da su počili teže povrede službene dužnosti iz člana 106 stav 1 tačke 2, 4 i 6 Zakona o unutrašnjim poslovima za: nepravilno iii) nemamensko korišćenje i raspolaganje povjerenim sredstvima; ponašanje u službi ili van službe suprotno Kodeksu policijske etike; odbijanje iii) odlaganje izvršenja službenog naređenja, neizvršavanje službenog naređenja iii) omalovažavanje naređenja neposrednog rukovodioca, nadležnog državnog tužioca ili lica koje rukovodi izvršenjem službenog zadatka, izdatog u vršenju iii) povodom vršenja policijskih poslova. Direktor Uprave policije u odgovoru dostavljenom Savjetu informisao je i da je predmet sa pratećom dokumentacijom dostavljen i Etičkom odboru Uprave policije i uzeta izjava od načelnika Odjeljenja granične bezbjednosti pomorske policije sa cijem utvrđivanja eventualne disciplinske odgovornosti.

Savjet je konstatovao da su neposredne policijske starešine, u prvom redu načelnik Odjeljenja granične bezbjednosti pomorske policije, postupili profesionalno i blagovremeno a da su policijski službenici S.M. i G.B. svojim ukupnim neprofesionalnim ponašanjem, i privatizovanjem policijskih resursa koji su im povjereni na savjesno korišćenje i raspolaganje, nanieli značajnu štetu ukupnom policijskom servisu i produbili javnu raspravu o postojanju značajanog broja lica u policijskoj organizaciji koji nijesu dostojni policijskog posla.

Policija i rodna pitanja: Učešće žena u policiji

Savjet za građansku kontrolu rada policije od svog osnivanja prati pitanja rodne ravnopravnosti u crnogorskoj policiji.

Usvojeno je više zaključaka i preporuka a podržane su aktivnosti Uprave

96 <http://www.vijesti.me/vijesti/samo-u-crnoj-gori-zurka-na-policijskom-brodu-843531>

policije u sklopu Asocijacije šefova policija Jugoistočne Evrope (SEPCA) i njene Mreže žena policajaca Jugoistočne Evrope.

Savjet je tokom 2015. obavio konsultacije sa organizacijama civilnog društva kojom prilikom je ponovo aktualizovano pitanje učešća žena u crnogorskoj policijskoj organizaciji.

S tim u vezi Savjet se kod Uprave policije (UP) interesovao za čitav niz pitanja iz oblasti rodne ravnopravnosti.

Na interesovanje Savjeta da li je Uprava policije razvila i uspostavila strategiju za rješavanje tzv. rodnih pitanja i da li se razmišlja o tom pristupu iz UP je odgovoren da nije donijeta takva strategija ali će se u budućnosti, u cilju unapređenja položaja žena u policiji, pokrenuti odgovarajuće inicijative.

Na interesovanje Savjeta da li je utvrđen vremenski rok do kojeg treba doći određeni (i koji) procenat žena u policijskoj organizaciji iz UP je precizirano da broj žena u ukupnom broju zaposlenih u policijskoj organizaciji nije utvrđen kao ni rok u kome bi bio dostignut.

Da li se razmišlja o angažmanu lokalnih eksperata za pitanja rodne ravnopravnosti u izradi strateških dokumenata koji se odnose na unapređenje rodnih pitanja i saradnji s tim u vezi s policijom odgovoreno je da je Uprava policije otvorena za bilo koji vid saradnje i da postoji mogućnost da se po pitanju rodne ravnopravnosti uspostavi partnerska i ekspertska saradnja sa NVO iz zemlje, regionala i svijeta postoji, ali da to ne zavisi samo od policije.

Na interesovanje Savjeta da li su žene u Upravi Policije MUP Crne Gore na bilo koji način samoorganizovane odnosno udružene kroz određenu formu radi samoosnaživanja, samopomoći, pružanja uzajamne podrške, razmjene iskustva i stvaranja uslova za adekvatniji profesionalni razvoj iz UP je precizirano žene u Upravi policije nijesu na potreban način samoorganizovane odnosno udružene te da Sekcija žena Sindikata Uprave policije, formirana 2009., nije funkcionala na zadovoljavajući način i prestala je zvanično sa radom donošenjem novog Statuta Sindikata Uprave policije 30.12.2014.godine.

Savjetu je saopšteno da menadžmentu Uprave policije nije dovoljno poznato na koji se način policijski sindikat bavi pitanjima rodne ravnopravnosti.

Na interesovanje Savjeta iz Uprave policije je saopšteno da nisu registrovani slučajevi diskriminacije žena u policiji po bilo kom osnovu.

Na pitanje Savjeta na koji način i koliko je aktivna Uprava policije u navedenoj Mreži žena policajaca Jugoistočne Evrope UP je saopštila da pruža punu podršku radu i aktivnostima ove Mreže.

Na interesovanje Savjeta da li su sve organizacione jedinice Uprave policije dostupne ženama i muškarcima i postoje li ograničenja bilo koje vrste u odnosu na žene iz UP su odgovorili da su radna mjesta utvrđena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva unutrašnjih poslova jednako dostupna svim službenicima bez obzira na pol.

Savjet se interesovao koliko je tačno žena angažovano u Specijalnoj antiterorističkoj jedinici (SAJ) i Posebnoj jedinici policije (PJP) te kojeg su one obrazovana, iskustva, starosti.

Iz Uprave policije je odgovoreno da su u SAJ-u angažovane četiri žene (Viša policijska inspektorka - sa visokim stručnim obrazovanjem, 20 godina efektivnog staža, 43 godine života; Mlađa policijska inspektorka - visoko stručno obrazo-

vanje; 6 godina efektivnog staža, 30 godina života; Starija policajka I klase - ukupno dvije - od čega jedna srednje stručno obrazovanjem, 20 godina efektivnog staža, 45 godina života i druga srednje stručno obrazovanjem, 28 godina efektivnog staža, 49 godina života

Savjet se interesovao na koji način se realizuje obuka aktivnog i aktuelnog sastava Uprave policije iz oblasti rodne ravnopravnosti i ženskih ljudskih ljudskih prava. Odgovoreno je da Uprava policije u skladu sa godišnjim Programima obuke, sprovodi kontinuirane stručne obuke službenika na Policijskoj akademiji i Upravi za kadrove kao i na okruglim stolovima, konferencijama i drugim vidovima gdje se pitanje rodne ravnopravnosti razmatra samostalno ili u okviru drugih tema u skladu sa Programom stručnog usavršavanja državnih službenika i namještenika. Takođe u organizaciji OEBS-a na Policijskoj akademiji u Danilovgradu održavani su i seminari na temu «Rad policije sa aspekta rodne osjetljivosti» za rukovodioce i službenike Uprave policije s ciljem da se poveća svijest polaznika o rodno osjetljivim pitanjima u društvu i policijskoj organizaciji i da se upoznaju sa načinima efikasnog obavljanja zadataka prilikom istraga krivičnih djela nasilja u porodici.

Savjet je pozvao organizacije civilnog društva, posebno ženske grupe, i sve druge društvene strukture da intenziviraju komunikaciju i saradnju sa Upravom policije MUP Crne Gore i podrže njenu otvorenost za razvijanje i punu implementaciju rodnih pitanja i politike rodne ravnopravnosti.⁹⁷

Savjet je nastavio da kroz svoj rad prati rodna pitanja uz napomenu da je zlaganje za uspostavljanje i razvijanje politika rodne ravnopravnosti u Upravi policije i dalje samo deklarativno a na suštinsko i sistemsko.

Fudbalska utakmica Crna Gora - Rusija: Ocjena primjene policijskih ovlašćenja

Savjet za građansku kontrolu rada policije iskazao je, na svoju inicijativu, interesovanje za informaciju o obezbjeđenju međunarodne fudbalske utakmice između reprezentacija Crne Gore i Ruske Federacije koja je održana dana 27. marta 2015. godine u Podgorici.⁹⁸

Utakmica je praćena pojedinačnim nereditma navijača zbog čega je i prekinuta a golman reprezentacije Ruske federacije pogoden je bakljom u glavu.

Od Uprave policije zatraženi su podaci o remećenju javnog reda i mira i unošenju i upotrebi pirotehničkih sredstava na sportski stadion. Savjet se kod direktora Uprave policije dodatno interesovao da li je na odgovarajućem nivou analiziran minuli događaj i ponašanje navijača i koji su predmetni zaključci i ocjene Uprave policije. Savjet je iskazao ocjenu, u komunikaciji s direktorom policije, da problem nasilja na sportskim priredbama postaje sve izraženiji u Crnoj Gori pa je zato od Uprave policije MUP-a Crne Gore zatraženo profesionalno viđenje ozbilnosti ovog problema i kako mu pristupiti u budućnosti.

Savjet je od Uprave policije dobio detaljnju Informaciju Operativnog Tima formiranog povodom realizacije mjera i radnji u cilju obezbjeđivanja fudbalske utakmice između reprezentacija Crne Gore i RF kojim je rukovodio načelnik Centra bezbjednosti Podgorica.

Savjet se kod Fudbalskog saveza Crne Gore (FSCG) interesovao za saradnju nacionalne fudbalske asocijacije s Upravom policije i pozvao ih da ukažu, ukoliko

⁹⁷ Dostupno na http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=92:učeće-žena-u-policiji&catid=10&Itemid=113

⁹⁸ Inicijativa predsjednika Savjeta od 28. marta 2015 godine zavedena pod brojem 19-15; Dokumentacija Savjeta

cijene to osnovanim, na eventualne propuste i neprofesionalnost u primjeni policijskih ovlašćenja. "Neredi na sportskim takmičenjima po pravilu pokrenu, obično ne toliko održivu i kontinuiranu, doslednu, političku, stručnu i medijsku debatu. Obzirom da težimo stalnom unapređenju primjene policijskih ovlašćenja i daljoj izgradnji kredibiliteta policije u društvu molimo Vas takođe da s ovim Savjetom podijelite razmišljama i strategije nacionalne fudbalske asocijacije kako da se ozbiljnije pristupi prevenciji i rešavanju problematike nereda i nasilja na sportskim događajima" stoji između ostalog u obraćanju predsjednika Savjeta, mr Alexandra Saše Zekovića, čelnicima nacionalne fudbalske asocijacije.

FSCG povratno je informisao je Savjet da već duži niz godina ima odličnu saradnju sa Upravom policije kako na planu organizovanja i odigravanja međunarodnih fudbalskih utakmica reprezentativnih selekcija tako i prilikom organizovanja i odigravanja utakmica domaćeg takmičenja. Na svaki zahtjev, bilo da se radi o utakmicama većeg ili manjeg bezbjednosnog rizika, FSCG je istakao da je nailazio na vrlo korektan i profesionalan odgovor Uprave policije. Iz FSCG su saopštili da upravo zbog tako dobre i kvalitetne saradnje u velikoj mjeri se prevazilaze velika infrastrukturna ograničenja prisutna na svim stadionima u Crnoj Gori. FSCG nije imao nijednu primjedbu u vezi sa postupanjem policije i obezbjeđenjem utakmice Crna Gora - Rusija. U FSCG su istakli da su službenici policije postupali profesionalno sprečavajući teže posledice koje su mogle nastati kako prije tako tokom i nakon završetka navedene utakmice.

Savjet se i kod Ambasade RF u Podgorici interesovao da li im je stavljena do znanja, od strane stručnog tima i članova fudbalske reprezentacije RF, bilo kakva primjedba na profesionalnost i zakonitost u radu policijskih službenika a povodom obezbjeđenja predmetne fudbalske utakmice.⁹⁹

Obzirom Savjet za građansku kontrolu rada policije teži stalnom unapređenju primjene policijskih ovlašćenja i daljoj izgradnji kredibiliteta policije u društvu, koja je često i primarna meta i najekspoziraniji društveni subjekat, Crnogorski Olimpijski Komitet (COK), Uprava za mlade i sport Vlade Crne Gore i FSCG zamoljeni su da sa Savjetom podijele eventualna razmišljama, analize i strategije, kako da se ozbiljnije pristupi prevenciji i rešavanju problematike nereda i nasilja na sportskim događajima.

COK, FSCG i Uprava za mlade i sport Vlade Crne Gore Savjetu su dostavili svoja veoma detaljna i konstruktivna razmišljanja u vezi sa prevencijom nasilja u sportu. Savjet je iskazao punu zahvalnost povodom njihovog veoma korektnog i profesionalnog ondosa. U cilju podsticaja i unapređenja kvaliteta stručne nacionalne tematske debate Savjet je s javnošću podijelio stavove ovih ključnih institucija.¹⁰⁰

Savjet se i kod organizacija civilnog društva u regionu interesovao za njihova iskustva i razmišljanja u vezi sa predmetnom problematikom.¹⁰⁰

Prilikom diskusije o primjeni policijskih ovlašćenja u konkretnom slučaju članovi Savjeta su uzeli u obzir i intervju vlasnika zaštitarske agencije "Security Guard Montenegro" za "Portal Analitika" objavljen 7. aprila 2015. godine.

Savjet je ocijenio da su policijski službenici u konkretnom slučaju primjene policijskih ovlašćenja, a u vezi sa obezbjeđenjem predmetne fudbalske utakmice, postupali profesionalno i zakonito i u skladu sa ovlašćenjima. Savjet je konstatovao da je policija protiv dvije osobe podnijela krivične prijave zbog nasilničkog ponaša-

⁹⁹ Pogledati za više detalja na www.kontrolapolicije.me rubrika "Aktuelnosti i dnevnik sjednica".

¹⁰⁰ Obraćanje predsjednika Savjeta čelnicima Beogradskog centra za bezbednosnu politiku broj 19/4-15 od 29.03.2015. godine; Dokumentacija Savjeta

nja na sportskoj priredbi, protiv sedam osoba podnijete su prekršajne prijave zbog nedoličnog ponašanja na sportskoj priredbi a protiv dvije osobe prekršajne prijave zbog remećenja javnog reda i mira.

Savjet je pozvao Ministarstvo unutrašnjih poslova da sproveđe radnje nadzora nad zaštitarskim agencijama zbog zadovoljenja javnog interesa i provjere njihovog zakonitog rada posebno u domenu podnošenja odgovarajućih izještaja, zapošljavanja odnosno angažovanja osoba koja nemaju dozvolu za vršenje poslova zaštite i poštovanja u tom domenu propisa iz oblasti rada.

Savjet je preporučio svim nacionalnim sportskim strukturama da u saradnji sa Vladom Crne Gore uspostave stalni nacionalni dijalog o problematici i prevenciji nasilja na sportskim događajima, u cilju kreiranja i praćenja preventivnih i drugih mjera, s akcentom da se uz insistiranje na doslednu primjenu zakonske regulative kontinuirano prate srodnna međunarodna iskustva i praksa. Posebno je važno raditi na unapređenju bezbjednosti na sportskim objektima i oko njih, na preventivnim i obrazovnim mjerama, blagovremenoj identifikaciji i doslednom gonjenju počionica prekršajnih i krivičnih djela, policijskoj saradnji i razmjeni odgovarajućih informacija te prevenciji rasizma, ksenofobije i netolerancije na sportskim događajima i priredbama.

S tim u vezi Savjet je preporučio, shodno sugestiji Uprave za mlade i sport, Vladi Crne Gore i Ministru unutrašnjih poslova da se uspostavi nacionalno tijelo za praćenje i sprečavanje nasilja u sportu radi usklađivanja i koordinisanja aktivnosti usmjerenih na sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja na sporstkim događajima i ispunjavanja međunarodnih obaveza s tim u vezi.

Zaključak broj 19/13-15 od 15. aprila 2015. godine, shodno dostavnoj naredbi, je dostavljen: ministru unutrašnjih poslova, direktoru Uprave policije, načelniku CB Podgorica, potpredsjedniku Vlade za unutrašnju politiku, ministru za ljudska i manjinska prava, Upravi za mlade i sport Vlade Crne Gore, odborima Skupštine Crne Gore za odbranu i bezbjednost i ljudska prava i osnovne slobode, Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Kabonetu predsjednika Crne Gore, Ambasadi Ruske Federacije u Podgorici, FSCG, COK, nevladinim organizacijama "Institut Alternativa" i "Građanska alijansa" i svim sportskim redakcijama dnevnih novina u Crnoj Gori.

Slučaj aktivista NVO MANS: Presude Osnovnog i Višeg suda suda

Na inicijativu predsjednika Savjeta Savjet se upoznao sa presudama Osnovnog i Višeg suda u Podgorici, P.br. 5634/11 od 16. oktobra 2014. godine i Gž.br.4936/2014-11 2. marta 2015. godine, koje su donešene po tužbi za naknadu nematerijalne štete, tužilaca – više lica zaposlenih u NVO "MANS" a protiv tužene - Države Crne Gore - Ministarstva unutrašnjih poslova – Uprave policije.¹⁰¹

U navedenim predmetima kao dokaz sudu tužiocu su priložili, između ostalog, Ocjenu i preporuku Savjeta za građansku kontrolu rada policije 58/6-11 od 08.12.2011.godine.

Navedenom ocjenom Savjet je konstatovao da je prilikom pozivanja i sa-slušavanja građanke V.Ć. došlo do kršenja odredbe člana 231. Zakonika o krivičnom postupku, jer građanki V.Ć., nevedenom prilikom, od strane službenika Uprave policije nije predočeno na okonosti kog krivičnog djela se saslušava.

¹⁰¹ Inicijativa mr Aleksandra Saša Žeković broj 24-15 od 7.aprila 2015. godine; Dokumentacija Savjeta

Savjet je u svojoj Ocjeni konstataovao da su navedenu Ocjenu Osnovni i Viši sud u Podgorici u svemu prihvatili i potvrdili u citiranim presudama, kao i da navedene sudske odluke predstavljaju svojevrsnu potvrdu stručnog, objektivnog i nepristrasnog pristupa u radu Savjeta i donošenju odluka.

Istovremeno je ocijenjeno i da navedene odluke sudova predstavljaju i zalog za budući posvećen i kvalitetan rad Savjeta i njegovu dalju afirmaciju te doprinos snaženju vladavine prava i pravne sigurnosti građana.

Ocjena Savjeta je dostavljena ministru unutrašnjih poslova na upoznavanje sa sadržinom.

Savjet je u pojedinim slučajevima, u kojima je utvrđena povreda prava, građanima podnosiocima pritužbe dostavlja, na upoznavanje, kopije pravosnažnih sudskeh odluka, iz ovog predmeta.

Pritužba građanke Z.Š. iz Kotora

Građanka Z.Š. iz Kotora obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom koju Savjet nije mogao uzeti u rad iz razloga što postupanje po istoj nije u njegovu nadležnost.¹⁰²

Predsjednik Savjeta se građanki Z.Š. zahvalio na ukazanom povjerenju zbog obraćanja ali je naglasio da Savjet nije nadležan da postupa po pritužbi u kojoj nema primjedbi na primjenu policijskih ovlašćenja.

Savjet je uputio građanku, da zbog zaštite prava, razmotri mogućnost obraćanja Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore.¹⁰³

Masovna tuča ispred Centra bezbjednosti Podgorica

Savjet za građansku kontrolu rada policije praćenjem medija upoznao se da se ispred Centra bezbjednosti Podgorica dogodio ozbiljan incident dana 16. marta 2015. godine, u poslijepodnevnim satima.

Događaj je po sopstvenoj inicijativi uzet u rad a od direktora Uprave policije je zatraženo da Savjet detaljno informiše o tom incidentu i preduzetim radnjama, a posebno da provjeri da li se adekvatnom i blagovremenom primjenom policijskih ovlašćenja mogla spriječiti konkretna tuča, ispred zgrade policije, tokom uzimanja izjava od osoba koje su učestvovale u ranijim obračunima toga dana.¹⁰⁴

Direktor Uprave policije u odgovoru na inicijalni dopis informisao je Savjet da je u službene prostorije CB Podgorica, 15. marta 2015. godine oko 00,50 časova, pristupio M.K. i podnio pismenu prijavu da je istog dana oko 00,30 časova, dok se nalazio u taksi vozilu sa svojim drugovima S.H. i V.S. u Bulevaru Stanka Dragojevića, fizički napadnut od strane M.V., S.V., L.V., N.M. i još nekoliko njemu nepoznatih lica, koja su u fizičkom napadu oštetila i vozila taksi firme "Kvin" kojim je upravljao Z.M., te da je navedenom priikom M.K. zadobio tjelesne povrede, koje su mu nanesene od strane navedenih lica.

U odgovoru Uprave policije dalje se navodi da su, postupajući po ovoj prijavi, službenici Stanice policije za javni red i mir Centra bezbjednosti Podgorica, prikupili obavještenje na okolnosti predmetnog događaja, sa jedne strane Z.M.,

¹⁰² Pritužba građanke Z.Š. podnijeta je Savjetu dana 21.04.2015. godine i zavedena pod brojem 29-15; Dokumentacija Savjeta

¹⁰³ Obavještenje Savjeta broj 29/1-15 od 21.04.2015; Dokumentacija Savjeta

¹⁰⁴ Inicijativa predsjednika Savjeta mr Aleksandra Saše Žekovića od 17. marta 2015. zavedena je pod brojem 16-15; Dokumentacija Savjeta.

S.H. i V.S. Nakon toga, u službene prostorije CB Podgorica pozvana su lica: N.M., M.V. i L.V. od kojih su takođe prikupljena obavještenja na okolnosti predmetnog događaja koji su pri tom negirali sve navode iz prijave M.K.. Od lica S.V. navedenog dana nije bilo moguće prikupiti obavještenja, jer se radilo o maloljetnom licu te je imenovanom uručen poziv da se u prisustvu roditelja javi u prostorije CB Podgorica narednog dana, odnosno 16. marta 2015. godine radi prikupljanja obavještenja na okolnosti prijave, navedeno je u odgovoru Uprave policije.

Nakon prikupljenih obavještenja o događaju je upoznat ZODT u Podgorici, koja je naložila da joj se spisi predmeta iz navedenog događaja dostave na ocjenu i odlučivanje.

Dana 16. marta 2015. godine oko 12,00 časova došlo je do narušavanja javnog reda i mira u tuči u ul. Kralja Nikole, ispred ugostiteljskog objekta "Harizma", od strane M.K. i N.G. koji su prilikom susreta razgovarali sa nekoliko lica o tuči koja se prethodne večeri dogodila u Bul. Stanka Dragojevića gdje je fizički napadnut M.K.. Nakon kraće prepirke po izjavi N.G. njemu je prišao M.K. i zadao mu udarac u predjelu usana od čega je imenovani pao na trotoar zadobivši tjelesne povrede. Postupajući po predmetnom događaju službenici Stanice policije za javi red i mir, u prostorijama CB Podgorica, na okolnosti predmetnog događaja prikupili su obavještenja od strane N.G., I.N., N.Č., R.O., Ra.O. i M.K., a potom o događaju upoznali ZODT u Podgoricu koja je naložila da joj se predmetni spisi dostave na ocjenu i odlučivanje.

Prilikom prikupljanja obavještenja od navedenih lica koja su se u tom trenutku nalazila u prostorijama CB Podgorica, ispred zgrade CB Podgorica nalazio se i S.V. koji je u prostorije CB Podgorica pristupio u prisustvu majke, radi prikupljanja obavještenja od službenika Stanice kriminalističke policije za borbu protiv maloljetničke delinkvencije, na okolnosti događaja, od 15. marta 2015. godine, koji se dogodio u Bul. Stanka Dragojevića, gdje je napadnut M.K.

Takođe, u navedenom trenutku, navodi se u odgovoru Uprave policije, ispred zgrade CB Podgorica, pristigli su Š.B. i A.B. kako bi sačekali druga M.K., koji se nalazio u zgradi CB Podgorica. S obzirom da su imenovani prethodno imali fizički sukob u više navrata, a da su se sticajem okolnosti slučajno susreli ispred zgrade CB Podgorica, nakon nekoliko minuta ispred zgrade CB Podgorica, na telefonski poziv S.V. (što je naknadno utvrđeno) pristigli su M.V., L.V., N.M. i S.P. a odmah po dolasku ispred zgrade CB Podgorica imenovani su napali A.B. i Š.B., zadajući im više udaraca rukama i nogama u predjelu glave i tijela, a nakon toga M.V. je uzeo metalni ključ od točkova i sa istim zadao udarac u predjelu glave A.B. i Š.B., od čega su imenovani zadobili lake tjelesne povrede.

Tada je od strane prisutnih službenika CB Podgorica spriječen dalji sukob navedenih lica i imenovani su dovedeni u službene prostorije radi preuzimanja daljih mjera i radnji.

Postupajući po predmetnom događaju, od strane službenika CB Podgorica, prikupljena su obavještenja od: A.B., Š.B., S.P., N.M., M.V., L.V. i S.V. i sa događajem upoznata ZODT koja se izjasila da se radi o krivičnom djelu Nasiliničko ponašanje iz čl.399 KZCG te da se lica S.P., N.M., M.V. i L.V. liše slobode.

Shodno prethodno navedenom, 17. marta 2015. godine, pomenuta lica uz krivičnu prijavu sprovedena su ZODT u Podgorici na dalje postupanje.

U odgovoru Uprave policije se navodi i da su ovlašćeni policijski službenici

CB Podgorica – Stanice policije za javni red i mir, u predmetnom događaju postupili u skladu sa zakonom i u najkraćem mogućem roku spriječili dalje narušavanje javnog reda i mira i nastajanje težih posledica, kao i da se prijave od 15. marta tj. 16. marta 2015. godine i dalje nalaze kod nadležnog tužioca na ocjenu.

Rad na predmetu je zaključen na sjednici Savjeta održanoj dana 4. maja 2015. godine. Konstatovano je da su službenici policije u konkretnom slučaju postupali u skladu sa zakonom utvrđenim ovlašćenjima. Zaključak, broj 16/2-15, dostavljen je ministru unutrašnjih poslova i direktoru Uprave policije.

Slučaj građanina M.M. iz Podgorice

Savjet za građansku kontrolu policije postupao je po pritužbi građanina M.M. iz Podgorice koji je ukazao na povredu prava i na nehuman tretman prilikom zadržavanja u prostorijama za zadržvanje.¹⁰⁵

Direktor Uprave policije, i pored dvije urgencije, nije dao izjašnjenje na inicijalni dopis Savjeta u vezi sa navodima podnosioca pritužbe.

Savjet je tokom rada na ovom predmetu vodio intenzivnu komunikaciju sa podnosiocem pritužbe, građaninom M.M koji je uredno dostavljao sve dodatno tražene informacije i prateću dokumentaciju.

Podnositelj pritužbe se više puta interesovao za kopiju odgovora Uprave policije na inicijalni dopis Savjeta u vezi sa njegovom pritužbom ali Savjet nije mogao udovoljiti tom zahtjevu.

Savjet je na svoj 53-oj sjednici održanoj 30. juna 2015. godine, ocijenio da je u konkretnom slučaju došlo do povrede prava građanina M.M. na način što mu nije omogućen kontakt s porodicom odnosno nije mu obezbijeđeno pravo na obaveštavanje porodice i drugih bliskih osoba o činjenici njegovog zadržavanja kao i zato što je bio izložen nehumanom tretmanu i neadekvatnim uslovima boravka na način što mu nije omogućen pristup toaletu.

Savjet je prilikom usvajanja ove ocjene podsjetio da je ograničavanje odnosno lišavanje slobode građanina takva aktivnost koja zahtijeva odgovorno i profesionalno policijsko postupanje.

Lica lišena slobode su u vlasti policije pa poštovanje i realizacija njihovih prava u krajnjem zavise od postupanja policijskih službenika, podsjetio je Savjet.

Zato je važno da se u svakom trenutku, u svakoj situaciji, i prema svakom građaninu, bez razlike, i bez obzira na razlog lišavanja slobode i zadržavanja mora postupati u skladu sa proceduralnim garancijama zaključio je Savjet.

Od ključne je važnosti da postupajući policijski službenici strpljivo, odgovorno i profesionalno upoznaju građanina _ku lišenu slobode o njegovim _njenim pravima, stoji na kraju zaključka Savjeta povodom pritužbe građanina M.M. iz Podgorice.¹⁰⁶

Ocjena i zaključak su dostavljeni podnosioci pritužbe, ministru unutrašnjih poslova i direktoru Uprave policije.

105 Pritužba građanina M.M. od 15.12.2014. godine zavedena je pod brojem 33-14; Dokumentacija Savjeta

106 Zaključak broj 33/12-14 od 30.06.2015. godine usvojen na 53-toj sjednici Savjeta; Dokumentacija Savjeta; Zaključak dostupna i na sajtu Savjeta na ovom linku: http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=98:ocjena-savjeta-povodom-pritužbe-građanina-mi-m-iz-podgorice&catid=2:uncategorised

Slučaj građanina B.V. iz Podgorice

Građanin B.V. iz Podgorice podnio je pritužbu Savjetu za građansku kontrolu rada policije kojom je ukazao na, kako je naveo, neprofesionalan i nekorektan pristup i odnos službenika Kriminalističke policije CB Podgorica.¹⁰⁷

Građanin B.V. u pritužbi Savjetu je naveo da su "u prethodnom periodu u više navrata, a to je uvijek kada se u gradu desi eksplozija, ranjavanje lica i sl., službenici Kriminalističke policije dolazili odmah u bilo koje doba dana i noći" u njegovu porodičnu kuću zahtijevajući da odmah pođe sa njima kako bi ga lišili slobode, ne saopštavajući mu pritom razloge privođenja, ne upućujući ga na njegova prava, postupajući praktično kao "otmičari".

Građanin B.V. dalje je naveo da ukoliko prilikom dolaska policije na njegovu kućnu adresu trenutno nije prisutan, njegovim roditeljima bi na drzak način saopštavali da ga moraju odmah naći i da bez odlaganja treba doći u prostorije Centra bezbjednosti, ne navodeći pri tom razloge pozivanja, ne ostavljajući poziv kako bi kao svaki građanin imao pravo da se upozna sa razlozima pozivanja, što daje ružnu i mučnu sliku ocijenio je u svom obraćanju građanin B.V. i dodao da sve ovo njegovi roditelji teško preživljavaju.

U pritužbi se dalje navodi da nakon toga policijski službenici po gradu za njim organizuju za potragu, i postavio je pitanje iz kojeg razloga to čine, da li je možda "žigosan" nečijom samovoljom za cijeli život i ima li pravo da živi kao čovjek, da doprinosi ovom društvu i odgovara kao čovjek po zakonu ukoliko je potrebno.

U nastavku pritužbe je navedeno i da se po njegovom dovođenju ili dobrovoljnem javljanju po ostavljenoj usmenoj poruci njegovim roditeljima, u službenim prostorijama CB nastavlja neprofesionalan odnos inspektora pravdajući, između ostalog, ovakvo ponašanje izgovorom da mrze svoj posao i da bi više voljeli da su na nekom drugom mjestu sa djevojkom.

Nakon, kako je naveo bespredmetne ispovijesti inspektorji počinju sa drskim uzimanjem DNK, parafinske rukavice, prisiljavanja na polograf oduzimajući mu garderobu u kojoj je došao u službene prostorije ostavljajući ga u donjem vešu nakon čega su pozivali njegove roditelje da mu donesu nešto da obuče.

Podnositac pritužbe posebno je istakao da su policijski službenici sve navedene radnje preduzimali bez bilo kakvog saopštenja o njegovim eventualnim pravima i postojanju naloga, a na ovaj način su mu, kako je naveo, u predhodnim slučajevima oduzeli jedan motor i više trenerki koje do danas nisu vratili.

Nakon višesatnog maltretiranja, čak i dužeg od zakonom predviđenog, kako je naveo, saopštavali su mu da mora dati izjavu u svojstvu građanina, a potom je građanin B.V. pitao zar i prethodno preduzete radnje nisu predstavljale postupanje prema građaninu ili možda osumnjičenom.

Podnositac pritužbe dalje je konstatovao da službenici Kriminalističke policije CB Podgorica ovakvim svojim radom daju sebi za pravo da ga svakog dana u bilo koje vrijeme mogu privoditi bez ikakvog razloga, dovesti u službene prostorije i prema njemu preduzeti bilo kakve radnje i bez bilo kakve odgovornosti po njih što određeni događaji sa njim nemaju nikakvu povezanost a potvrdilo se u svim prethodnim slučajevima kada je on u pitanju.

Ovako nešto se može desiti bilo kojem građaninu, što govori, kako je naveo, o nesposobnosti policije i nedostatku bilo kakvih dokaza pa im je najlakše da

¹⁰⁷ Pritužba građanina B.V. iz Podgorice podnjeta je 25.02.2015.- godine i zavedena pod brojem 10-15; Dokumentacija Savjeta

uvijek po događaju, kada se nešto desi, kako bi se reklo da nešto rade, dolaze po njega i mnoge druge koji nemaju veze sa konkretnim događajem.

Na ovaj način službenici CB Podgorica krše elementarna prava i slobode građanina i mogu dovesti do toga da oštećeni pomisli da postoje stvarni razlozi njegovog privođenja što može prouzrokovati loše međuljudske odnose, a sve zahvaljujući nestručnom radu policije koja, kako je naveo, ne samo njega već mnoga druga lica nasumice dovodi ne bi li došli do nekakvih informacija.

Ovake činjenice dodatno podgrijavaju i novinski natpisi o njegovom privođenju a na osnovu informacija koje dobijaju od službenika policije.¹⁰⁸

Podnositac pritužbe je naveo i da ne želi da bude pogrešno shvaćen, da svako treba da radi svoj posao ali na profesionalan način a ne po ličnom nahođenju, omalovažavajući, potcjenjujući i uskraćujući prava zakonom predviđena.

Zapitao se kako je moguće da je u svakom nemilom dešavanju u gradu potreban službenicima Kriminalističke policije CB Podgorica, kako je bilo do sad ali i u slučaju poslednje eksplozije u Bloku 5, u Podgorici, i istakao da je sve navode spreman ličnim prisustvom potvrditi u bilo kojoj instituciji, u prisustvu svih policijskih službenika koji su prema njemu postupali na navedeni način, ukoliko to bude zahtijevano.

Naveo je i da bi volio da mu neko kaže kako da se ponaša kako bi već jednom prestalo ovo bezobzirno, bezrazložno i nezakonito maltretiranje njega i njegove porodice, i konačno prijetnja po njegovu građansku sigurnost.

U postupku obrade predmeta Savjet je od Uprave policije inicijalnim dopisom zatražio sljedeće informacije: (1) Da li je građaninu B.V. uručen poziv za stranku i da li su u njemu naznačene na koje okolnosti krivičnog ili drugog djela se isti poziva da pristupi u službene prostorije policije (razlog pozivanja); (2) Da li je i kada tačno građanin B.V. prinudno dovođen radi prikupljanja obaveštenja o krivičnom djelu i učiniocu i da li je na to isti bio upozoren kroz prethodno dostavljeni poziv; (3) Da li je prikupljanje obaveštenja od strane građanina B.V. trajalo duže od zakonski predviđenog roka; (4) Da li je građaninu B.V., shodno ZKP, omogućeno da u zapisnik o datom obaveštenju stavi svoje primjedbe, da li je isti zahtijevao kopiju zapisnika i da li je ista izdata ovom građaninu; (5) Da li su ponovna pozivanja i prinudna privođenja građanina B.V., radi prikupljanja obaveštenja o okolnostima krivičnog djela obavljena uz saglasnost državnog tužioca. Ovom prilikom Savjet je od Uprave policije zatražio i kopije odgovarajućih poziva i zapisnika o obaveštenju prikupljenom od građanina B.V.¹⁰⁹

Savjet se obratio podnosiocu pritužbe i od njega zatražio: (1) Preciziranje vremena na koje konkretnе događaje prikupljanja obaveštenja i prinudno privođenje od strane policije misli - navesti tačne datume, posebno poslednjih događaja; (2) Da li mu je uručen poziv za stranku i da li su u njemu naznačeni razlozi pozivanja - na koje okolnosti krivičnog ili drugog djela se poziva da pristupite u službene prostorije policije; (3) Da li je i kada tačno prinudno dovođen u policiju radi prikupljanja obaveštenja o krivičnom djelu i učiniocu i da li je na to bio jasno upozoren kroz prethodno dostavljeni poziv; (4) Da li je prikupljanje obaveštenja trajalo duže od zakonski predviđenog roka – uz molbu da isto argumentuje; (5) Da li mu je bilo omogućeno da u zapisnik o datom obaveštenju stavi svoje primjedbe, da li je zahtijevao kopiju zapisnika i da li mu je ista izdata. Savjet je ovom prilikom

¹⁰⁸ Savjetu je preporučeno da se obrati pažnja na izdanje "Informer"-a od 22.02.2015.godine.

¹⁰⁹ Obraćanje predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saša Žekovića, direktoru Uprave policije broj 10/1-15 od 26.02.2015; Dokumentacija Savjeta

od građanina B.V. zatražio i kopije odgovarajućih poziva i zapisnika o obavještenju prikupljenom od građanina a koji su relevantni za potvrđivanje navoda o neprofesionalnom postupanju policije prema njemu, kao i kontakt telefon radi eventualne dalje komunikacije.¹¹⁰

U svom odgovoru Savjetu građanin B.V. je naveo da će, iako svjestan poteškoća i prepreka koje će imati u potvrđivanju navoda, pokazati istrajnost u namjeri da dokaže nezakonit rad službenika Kriminalističke policije Centra bezbjednosti Podgorica, te da je mišljenja da se kod ovakvog stanja u policiji teško može kontrolisati njihov rad u postupku preduzimanja radnji prema građanima ili prikupljanju obavještenja jer ih niko ne može kontrolisati obzirom da im je dozvoljeno, omogućeno i naloženo sve.¹¹¹

S tim u vezi, ukazao je na događaj – eksploziju u Bloku 5, u Podgorici, od 19. februara 2015. godine kada su četiri uniformisana službenika za potrebe kolega Kriminalističke policije došla kod njega kući u namjeri da ga povedu, ali kako ga nisu našli kod kuće, ne ostavljajući poziv kako je naveo, njegovom ocu su saopštili da se mora odmah javiti u Centar bezbjednosti Podgorica najvjerojatnije u vezi neke eksplozije.

Kako bi izbjegao maltretiranje koje je ranije doživljao građanin B.V. kaže da je odmah pošao u CB Podgorica gdje je pristupio oko 16,30 časova, i dao izjavu policijskom službeniku S.V. a u sklopu ovih aktivnosti policijski službenici su u njegovom prisustvu iz unutrašnjosti vozila koje je koristio uzeli briseve, i tom prilikom kako je naveo bili neadekvatno opremljeni tj. nisu imali rukavice a pojedini su uslijed hladnoće napustili mjesto ne saopštavajući mu na osnovu čega sve navedeno rade.

Preduzimanje navedenih radnji trajalo je do 24 časa, a istog dana uporedo sa njim u službene prostorije došao je i njegov otac, M.V., kako bi mu donio odjeću jer mu je trenerka koju je nosio oduzeta i tom prilikom dao izjavu.

Podnositelj pritužbe ovdje je iznio da je navedeno postupanje službenika policije trajalo duže od zakonski predviđenog roka koja činjenica se može provjeriti uvidom u video zapis iz službenih prostorija Centra bezbjednosti.

U nastavku obraćanja podnositelj pritužbe je naveo da su ga službenici policije i 27. decembra 2014.godine, na okolnosti slučaja ubistva koje se desilo ispred ZIKS-a u Spužu, tražili na kućnoj adresi, ali kako ga nisu našli, izdali su usmeni nalog bez ostavljanja poziva da se mora odmah javiti u CB Podgorica, ne navodeći pri tom kome i zbog čega, te da je na isti način postupljeno i u slučajevima: eksplozije vozila vlasništvo A.J. na parking pored "Lovćen osiguranja"; eksplozije na kuću Z.D. u Zagoriču; eksplozije na kuću B. u naselju Gornja Gorica; eksplozije na kuću Lj. u Zagoriču; eksplozije na kuću V. u Zagoriču; paljenja auta "Vijesti" i dr.

Građanin B.V. je dalje naveo i da, o svim navedenim slučajevima davanja izjava u CB Podgorica postoji pisani trag, da su u navednim prilikama postupali policijski službenici: I.R., inspektor P., D.B., R.S., S.V., inspektor K, da je saslušanje trajalo skoro uvijek duže od zakonom predviđenog roka kao i da mu u zapisnicima izjavama koje je dao nije bilo dozvoljeno da navede vrijeme kada je došao u službene prostorije te da su odgovori bili sugerisani.

U prilogu ovog odgovora građanin B.V. Savjetu je dostavio: Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina M.V. od 19. februara 2015. godine; Potvrdu o

¹¹⁰ Obraćanje predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Šaša Žeković, podnositocu pritužbe, građaninu B.V., broj 10/2-15 od 26.02.2015; Dokumentacija Savjeta

¹¹¹ Dopuna pritužbe građanina B.V. zavedena je pod brojem 10/3-15 dana 04.03.2015; Dokumentacija Savjeta

privremeno oduzetim predmetima od 19. februara 2015. godine; Zapisnik o obaveštenju prikupljenom od građanina B.V. od 19. februara 2015.godine i Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina B.V. od 27.decembra 2014. godine.

Uprava policije u svom odgovoru na inicijalni dopis Savjeta je navela da građaninu B.V. dana 19. februara 2015. godine službenici CB Podgorica nisu uručili poziv jer ga nijesu pronašli na kućnoj adresi. Naime, po saznanju za događaj aktiviranja eksplozivne narave ispod vozila "Audi A8", reg.oznaka PG FF *** vlasništvo M.V. iz Podgorice na parking prostoru u ulici Vijenci kosovskih junaka u Podgorici, službenici CB Podgorica, u saradnji sa ODT u Podgorici koji je rukovodio događajem, preduzeli su mjere i radnje iz svoje nadležnosti i tom prilikom, uz saglasnost nadležnog tužioca, a shodno čl.257 st.1, pošli su na kućnu adresu građanina B.V. sa namjerom da istog pronađu i uruče mu poziv kao građaninu da se javi u službene protorije CB Podgorica, iz razloga što se raspolagalo operativnim saznanjima da bi B.V. mogao imati korisna saznanja u vezi navedenog događaja, o čemu je sačinjena službena zabilješka.¹¹²

U dopisu se dalje navodi, da nakon što se građanin B.V. sam javio u službene prostorije oko 17 sati navedenog dana saopšteni su mu razlozi dolaska službenika policije na njegovu kućnu adresu, a o njegovom dolasku u CB Podgorica obavešten je zamjenik ODT u Podgorici, koji je usmeno naložio da se od imenovanog građanina prikupe potrebna obaveštenja na zapisnik u vezi događaja aktiviranja eksplozivne naprave ispod vozila marke "Audi A8", reg.oznaka PG FF *** vlasništvo M.V. na okolnosti kretanja i eventualnih saznanja za navedeni događaj i utvrdi alibi za konkretnu priliku.

Građanin B.V., nakon što je upoznat sa datim okolnostima, dobrovoljno je dao potrebna obaveštenja u vezi sa navedenim događajem iako je od strane službenika Jedinice prethodno bio upoznat, da ukoliko ne želi obaveštenja ne mora dati, i poučen da može da konsultuje i angažuje advokata što je B.V. smatrao nepotrebnim.

Takođe, tom prilikom je naveo da što se tiče utvrđivanja njegovog alibija tj.kretanja za navedeni dan u cilju potvrđivanja tačnosti njegovih navoda Uprava policije može pozvati njegovog oca M.V. i druga N.V.

Službenici Jedinice kriminalističke policije za suzbijanje terorizma i Peh-a su u cilju provjere tačnosti njegovih navoda iz obaveštenja datog putem telefona, a uz prethodnu saglasnost zamjenika ODT-a, pozvali građanina N.V. koji je pristupio u službene prostorije CB Podgorica gdje je dao potrebna obaveštenja u cilju potvrde tačnosti navoda B.V., o čemu je sačinjen zapisnik o prikupljenom obaveštenju.

O svim preduzetim mjerama i radnjama kao i o prikupljenim obaveštenjima na zapisnik od građana B.V. i N.V. blagovremeno je obavješten zamjenik ODT-a u Podgorici.

Nakon što je upoznat sa činjenicama i okolnostima iz prikupljenih obaveštenja, tužilac je naložio da se sa šaka ruku građanina B.V. izuzmu odgovarajući briševi na okolnosti prisustva ekplozivnih materija i od istog privremeno oduzme garderoba u kojoj je prostupio u CB Podgorica kao i da se izvrši kriminalističko tehički pregled vozila kojim je upravljao B.V. kritičnog dana u cilju potrebnih vještačenja.

S tim u vezi građanin B.V. je upoznat sa navedenim naložima zamjenika ODT u Podgorici i povodom istih nije imao pirmjedbi, niti je odbijao saradnju u vezi konkretnih radnji, a tom prilikom je takođe poučen da može konsultovati i pozvati advokata što je B.V. smatrao nepotrebnim.

112 Odgovor direktora Uprave policije Savjetu 45 broj 086/15-9955/2 od 11.03.2015; Dokumentacija Savjeta

U odgovoru policije se navodi da je, navedenom prilikom, u službenim prostorijama od građanina B.V. privremeno oduzeta garderoba koju je imao na sebi i izdata potvrda o privremeno oduzetim predmetima, a prije toga omogućeno da pozove oca kako bi mu donio garderobu, a o svim mjerama i radnjama obavješten zamjenik ODT.

Usljed složenosti preduzetih mjera i radnji (priključivanje obavještenja na zapisnik od građanina, utvrdjivanje alibija, uzorkovanje briseva sa ruku privremenog oduzimanja garderobe, građanin B.V. se u službenim prostorijama zadržao duže od uobičajenog vremena za priključivanje obavještenja, ali svakako ne duže od zakonski propisanog roka, a istog dana je prisustvovao kriminalističko-tehničkom pregledu vozila marke "Reno Megan", reg.oznaka NK B ***, kojim je upravljao kritičnog dana na parking prostoru u ulici Vasa Raičovića bb u Podgorici. O kriminalističko-tehničkom pregledu vozila su sačinjeni izvještaj, fotodokumentacija kao i sužbena zabilješka od strane službenika CB Podgorica kojom je konstatovano da je navedeni pregled započeo 19. februara 2015. godine u 21, 50 časova a okočan istog dana u 22,30 časova. Potom B.V. je, nakon što mu je pročitano obavještenje iz čl.259 st.4 Zakonika o krivičnom postupku Crne Gore, svojeručno potpisao zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina na koji nije imao primjedbi a čiji mu je jedan primjerak uručen.

U predmetnom odgovoru Uprave policije Savjetu se zaključuje da su sve mjere i radnje službenici CB Podgorica u vezi konkretnog događaja preduzeli u skladu sa zakonom, a uz saglasnost i po usmenom nalogu nadležnog zamjenika ODT u Podgorici, koji je blagovremeno obavještavan o toku i ishodu preduzetih mjera i radnji.

Uprava policije, u prilogu ovog akta, Savjetu je dostavila: Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina B.V. od 19. februara 2015. godine; Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina N.V. od 19. februara 2015. godine; Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina M.V. od 19. februara 2015. godine; Potvrda o privremeno oduzetim predmetima i Službena zabilješka od 4. marta 2015. godine.¹¹³

U nastavku obrade ovog Savjet je predmetni odgovor Uprave policije proslijedio podnosiocu pritužbe na upoznavanje sa sadržinom.

Nakon sprovedene rasprave o predmetu Savjet je rad na istom zaključio na svojoj sjednici održanoj dana 8. aprila 2015. godine.

Savjet za građansku kontrolu rada policije, nije utvrdio da je prilikom primjene službenih ovlašćenja službenika policije na području Podgorice, prema građaninu B.V., dana 27. decembra 2014. godine i 19. februara 2015. godine, došlo do povrede prava i prekoračenja ovlašćenja policijskih službenika, a na koje je on ukazao u svojoj predstavci i dopuni iste.

Naime, navodi i tvrdnje građanina B.V. iz njegove Predstavke na rad pripadnika Kriminalističke policije CB Podgorica i navodi iz dopune iste, nijesu potkrijepljeni bilo kojim drugim dokazima koji su u ovom predmetu bili dostupni Savjetu.

Nasuprot navodima podnosioca pritužbe, Uprava policije Dopisom br. 086/15-9955/2 dostavljenom Savjetu 12.03.2015. godine, negirala je da je u vezi konkretnih događaja bilo nezakonitog postupanja prema građaninu B.V. i istakla da su sve mjere i radnje prema podnosiocu predstavke preduzete u skladu sa ovla-

113 Isto.

šćenjima policijskih službenika, odredbama Zakonika o krivičnom postupku Crne Gore i uz usmene naloge i saglasnosti nadležnog zamjenika Osnovnog državnog tužioca, koji je blagovremeno obavještavan o toku i ishodu preduzetih mjera i radnji.

Kod činjenice da navodi podnosioca predstavke o kršenju njegovih prava nijesu potkrijepljeni bilo kojim drugim dokazima, koji bi predstavljali oslonac i ute-melljenje za drugačiju odluku Savjeta, odlučeno je kao u izreci gornje Ocjene.

Savjet je, imajući u vidu da je B.V. dana 27. decembra 2014. godine i dana 19. februara 2015. godine imao status građanina i davao je policiji obavještenja u svojstvu građanina, u kontekstu člana 259 Zakonika o krivičnom postupku, ukazao da rok od 6 časova ne predstavlja rok bilo kakvog mogućeg prinudnog zadržavanja građanina, niti je trajanje nekog oblika lišenja slobode, već se samo radi o maksimalnom roku trajanja samog prikupljanja obavještenja od građanina, pa stoga ukoliko građanin odbije da pruža obavještenja policiji on se ne može zadržati od strane policije, već odmah mora biti pušten na slobodu. (izuzev ukoliko mu se ne da status lica osumnjičenog za izvršenje određenog krivičnog djela, kada to lice sleduju sve procesne kautele koje služe za zaštitu prava lica koja se saslušavaju kao osumnjičeni).

Nadalje, Savjet je ovom prilikom podnosiocu predstavke ukazao da organ policije, kada traži obavještenja od nekog lica u svojstvu građanina, nije dužan da licu od koga traži obavještenja prethodno ukaže da nije obavezno davati obavještenja. (stoga Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina ne predstavlja dokaz u krivičnom postupku i na njemu se ne može temeljiti odluka suda). Savjet je, takođe, ukazao i da je uzimanje obavještenja od građanina putem pozivanja samo jedna od alternativa, te da prema okolnostima i svojim procjenama policija ima diskreciono pravo odlaziti građaninu, umjesto pozivati ga. Navedene zakonske odredbe nijesu toliko precizne da ne ostavljaju prostor za zloupotrebu od strane organa policije, međutim u konkretnom slučaju, imajući u vidu dokaze koji su mu dostavljeni, Savjet nije, van razumne sumnje, našao da su službenici Uprave policije nezakonito primijenili svoja ovlašćenja prema građaninu B.V., navodi se u Zaključku.¹¹⁴

Imajući u vidu sve navode podnosioca predstavke, koje je Savjet brižljivo razmotrio, te činjenicu da rano angažovanje advokata u sličnim situacijama predstavlja najbolju prevenciju kršenja korpusa prava na koje ukazuje podnositelj u svojoj predstavci, to je Savjet preporučio građaninu B.V. da, ukoliko ima mogućnosti, prilikom njegovog eventualnog narednog odlaska u prostorije Uprave policije radi davanja izjave u svojstvu građanina, tamo pristupi sa advokatom.

Savjet je ovom prilikom konstatovao da je građanin B.V. dana 27. decembra 2014. godine i dana 19. februara 2015. godine dao službenicima Uprave policije obavještenje na zapisnike u svojstvu građanina.

Međutim uvidom u Zapisnik od 27. decembra 2014. godine i Zapisnik od 19. februara 2015. godine nije mogao zaključiti u kom vremenskom intervalu, navedenih datuma je građanin B.V. davao obavještenja ovlašćenim policijskim službenicima M.Š. i D.K. odnosno M.Š. i S.V.

Ne upuštajući se u ocjenu da li se radi o namjeri ili o previdu imenovanih policijskih službenika, ili lošoj praksi službenika Uprave policije, obzirom ni da Za-

114 Zaključak broj 10/6-15 usvojen na sjednici Savjeta od 08.04.2015; Dokumentacija Savjeta

pisnik o obavljenju prikupljenom od građanina N.V. od 19. februara 2015. godine i Zapisnik o obavljenju prikupljenom od građanina M.V. od 19. februara 2015. godine, ne sadrže čas kada je započeta i završena predmetne radnje, Savjet je ocijenio da svaki zapisnik o obavljenju prikupljenom o građanina mora sadržati vremenski početka i završetka te procesne radnje, i podsjetio da je u svojim ranijim preporukama na iznijeto ukazivao Upravi policije što je između ostalog neohodno i sa aspekta revizije i provjerljivosti zakonitosti rada ovlašćenih policijskih službenika i Uprave policije u cjelini. Savjet je iznijeto obrazložio da praksa ne naznačavanja vremenog intervala uzimanja na zapisnik obavljenja od građanina, može rezultirati svjesnim zloupotrebama policijskih službenika u kontekstu kršenja osnovnog prava čovjeka – prava na slobodu, i ne samo njegovim kršenjem već otežavanjem dokazivanja tog kršenja. U prilog iznijetom Savjet je ukazao na odredbe Zakona o opštem upravnom postupku - član 64, i Zakonika o krivičnom postupku – član 208, na odredbe kojima se reguliše sadržina zapisnika, a koje propisuju da se u zapisnik unosi dan i čas kada je radnja izvršena, odnosno dan i čas kada je radnja započeta i završena, i na osnovu izloženog ocijenio da ovlašćeni policijski službenici M.Š. i D.K., odnosno M.Š. i S.V. konkretnom prilikom 27. decembra 2014. godine i 19. februara 2015. godine, neunošenjem u Zapisnik o obavljenju prikupljenom od građanina B.V., vremena kada je radnja uzimanja obavljenje započeta i završena, nijesu postupali u skladu sa gorenavedenim odredbama zakona, što je moglo dovesti do povrede zagarantovanih prava građanina B.V.

Shodno iznijetom, Savjet je uputio Preporuku Upravi policije, da ubuduće, prilikom primjene policijskih ovlašćenja, njeni pripadnici dosljedno primjenjuju navedene odredbe zakona, te da u zapisnike o obavljanju prikupljenim od građanina unose vrijeme časa kada je konkretna radnja započeta i završena, kako njihovo postupanje ne bi dovodilo do povrede osnovnih prava građana.

Zaključak sa Preporukom Savjeta dostavljen je podnosiocu pritužbe B.V., ministru unutrašnjih poslova i direktoru Uprave policije na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj bračnog para iz Bara

Savjet za građansku kontrolu policije razmatrao je, na svoju inicijativu, slučaj postupanja službenika Specijalne antiterorističke jedinice (SAJ) i Centra bezbjednosti (CB) Bar, i usvojio, nakon pribavljenih informacija, provedenog postupka i obavljene rasprave, odgovarajući zaključak.

Savjet je, na osnovu pisanja medija, i na inicijativu svog člana, u rad uzeo slučaj provjere primjene policijskih ovlašćenja prema bračnom paru Ž., iz naselja Bjeliši, opština Bar, od strane pripadnika SAJ i CB Bar. Mediji su izvjestili da su službenici ovih organizacionih jedinica policije greškom upali u kuću ove porodice i brutalno ih prebili.¹¹⁵

Zatražene su odgovarajuće informacije od direktora Uprave policije. Prvi put 29. decembra 2014. godine a potom je upućen aurgencija dana 23. februara 2015. godine.

Direktor Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore informisao je Savjet da su službenici CB Bar, postupajući po naredni Osnovnog suda u Baru, dana 31. jula 2014. godine, izvršili pretrese objekata na sedam različitih lo-

¹¹⁵ Inicijativa člana Savjeta mr Aleksandra Saše Žekovića od 12.12.2014., godine zavedena pod brojem 32-14; Dokumentacija Savjeta

kacija, koje prema navodima, policije, koriste bezbjednosno intertesantna lica, s ciljem pronalaska predmeta vezanih za vođenje krivičnog postupka. U realizaciji ove aktivnosti učestvovali su u službenici SAJ-a.¹¹⁶

Savjet je informisan da je izvršena provjera prekoračenja policijskih ovlašćenja i da je pokrenut disciplinski postupak protiv komandira Stanice policije CB Bar Z.D. zbog teže povrede službene dužnosti iz člana 83. stav 1 tačka 13 Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

Savjet podsjeća da je Policija javna služba u interesu svih građana čija je osnovna uloga, između ostalog, da sprovodi zakon i da efikasno otkriva, sprečava i procesuira kriminal. Međutim, u svim tim, često i osjetljivim i složenim prilikama, svi policijski službenici su dužni da poštuju osnovna ljudska prava i slobode. Konkretno postupanje policije u Baru od 31. jula 2014. godine, po ocjeni Savjeta, predstavlja ozbiljan incident koji ruši kredibilitet policije i dosadašnje preduzete reformske napore i dovodi u pitanje ne samo poštovanje ljudskog dostojanstva nego i osjećaj bezbjednosti koju je policija dužna osigurati svakom pojednicu i svakoj porodici.

Obrazovanje o ljudskim pravima aktuelnog sastava policije, uz kvalitetan i dosledan monitoring postupanja policijskih službenika, ključne su aktivnosti preventcije torture i nečovječnog tretmana i razvoja ukupnog integriteta policije.¹¹⁷

Napad na društveni centar LGBT zajednice

Pritužba LGBT organizacija na postupanje policije

Nevladine organizacije (NVO) "LGBTIQ Socijalni Centar" i "LGBT Forum Progres", sa sjedištem u Podgorici, podnijele su pritužbu zbog navodno neprofesionalnog postupanja policije u obezbjeđivanju prostora "LGBTIQ Socijalnog Centra" u noći 19. decembra 2014. godine kada je ponovo napadnut i demoliran.

"LGBTIQ Socijalni Centar", navedeno je u pritužbi, je jedino društveno i kulturno okupljalište crnogorske LGBT zajednice, i u toku godinu dana njegovog postojanja, ovo je bio 25-ti napad. Policija do danas ni jedan od tih napada nije rasvjetlila niti procesuirala, precizirano je u pritužbi. "Poslednje demoliranje posebno razočarava jer je to urađeno opet u prisustvu policije" nevedenoj je između ostalog u pritužbi. Ove NVO su u obraćanju Savjetu navele da su pregledom video snimka ustanovili da policijski službenik nije bio na mjestu na kojem je raspoređen što je napadacima omogučilo da bez smetnji pristupe objektu i demoliraju ga.

"Volonter u centru je objekat zatvorio u 23:05 sati a policijski službenik, zadućen za obezbjeđenje mjesta napustio je prostor u 23:10. Očigledno da je, iz privatnih razloga, napustio taj prostor i nije se vraćao tokom cijele noci i jutra. Umjesto da on bude taj, koji ne samo što je trebao da zaštititi objekat, i spriječi demoliranje, on je trebao biti i taj koji je prvi registrovao da je objekat demoliran. Zato i argumentovano tvrdimo, da je postupao neprofesionalno, da je napustio mjesto zaduženja i da je time dozvolio i omogužio ovaj napad" navedeno je u kolektivnoj pritužbi LGBT organizacija.

"Neuspjeh policije da zaustavi i procesuira ove napade šalje poruku straha ionako nevidljivoj i uplašenoj zajednici a nas iscrpljuje da obezbijedimo redovno funkcionisanje i povećava naše redovne troškove. Taj prostor je jedini ambijent u

¹¹⁶ Odgovor direktora UP predsjedniku Savjeta, mr Aleksandru Saši Žekoviću, 45 broj 226/115-9249/2 od 05.03.2015; Dokumentacija Savjeta

¹¹⁷ Zaključak broj 32/4-14 usvojen na 51-oj sjednici Savjeta održanoj 4. maja 2015. godine; Dokumentacija Savjeta

kojem se odvija kulturni, umjetnički, naučni, zabavni i društveni život crnogorske LGBT zajednice. U znak protesta zbog ukupno neodgovornog i nepartnerskog odnosa Uprave policije do daljnje smo odustali od Memoranduma o saradnji koji je zaključen između naše organizacije i Uprave policije MUP Crne Gore, juna 2011. godine, a koji je prvi te vrste u cijelom regionu i međunarodno je prepoznat kao primjer dobre prakse¹¹⁸ navadeno je u pritužbi.¹¹⁹

Savjet je kopiju pritužbe dostavio direktoru Uprave policije i zatražio informaciju o iznijetom slučaju.¹¹⁹

Odgovor policije u odnosu na pritužbu LGBT organizacija

Krajem januara 2015. godine direktor Uprave policije je dostavio Informaciju u odnosu na pritužbu LGBT organizacija. U njoj je precizirano sledeće:

Dežurna služba CB Podgorica je obaviještena dana 20.12.2014. godine u 10,03 časova da je tokom noći 19.12.2014. godine polomljeno prozorsko staklo na objektu LGBTIQ Socijalni Centar.

Odmah, po zaprimljenom obavještenju, na lice mjesta je upućena patrola policije u cilju obezbeđenja lica mjesta.

O navedenom događaju blagovremeno je upoznat zamjenik Osnovnog državnog tužioca (ZODT) D.Z. a lice mjesta je izašla ekipa za vršenje uviđaja CB Podgorica koji su sačinili zapisnik o uviđaju i fotografisali lice mjesta.

Službenici kriminalističke tehnike su konstatovali da je staklo ulaznih vrata dimenzija 205/120 cm polomljeno kamenicama. Očevidaca pomenutog događaja nije bilo.

Po obavještenju ZODT a shodno njegovim instrukcijama od M.S., izvršnog direktora "LGBT Forum Progres", uzet je zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina, u kojem je naveo da se predmetni događaj desio 19.12.2014. godine oko 23,44 časova, a vrijeme izvršenja je odredio na posredan način, odnosno na osnovu proizvoljne procjene, jer postojeći sistem video nadzora, po njegovoј izjavi, ne registruje tačno vrijeme.

Službenici CB Podgorica izvršili su uvid u video nadzor sa sigurnosnih kamera Socijalnog Centra, ali zbog lošeg kvaliteta video nadzora (rezolucija i crno bijela tehnika) kao i korišćenja kapuljača, identifikacija počinilaca je otežana.

Takođe je izvršen pregled šireg lica mjesta koje se odnosi na prepostavljeni pravac kretanja lica koja su polomila staklo na vratima, u cilju utvrđivanja lokaliteta na kojima postoje video kamere, pomoću kojih bi se eventualno mogla izvršiti identifikacija počinilaca.

Policija preduzima dalje mјere i radnje na identifikaciji izvršilaca navedenog djela.

Takođe, Savjet je ovom Informacijom obaviješten da je kompletan predmet dostavljen na ocjenu i odlučivanje Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije a vezano za postupanje policijskog službenika koji se nalazio na obezbeđenju ovog objekta.¹²⁰

Savjet je slučaj i pritužbu razmatrao na redovnoj sjednici, od 27. januara 2015. godi-

¹¹⁸ Pritužba koju su potpisali predsjednica i izvršni direktor NVO "LGBT Forum, Progres" i predsjednik NVO "LGBTIQ Socijalni Centar" od 22.12.2014. godine zavedena je pod brojem 35-14; Dokumentacija Savjeta

¹¹⁹ Obraćanje predsjednika Savjeta Jovana Poleksića direktoru Uprave policije broj 35/1-14 od 29.12.2014. godine; Dokumentacija Savjeta

¹²⁰ Informacija uz dopis direktora Uprave policije 45 broj 086/15-1131/2 od 23.01.2015. godine; Dokumentacija Savjeta

ne, i donio odluku da od Uprve policije zatraži dodatne informacije koje nedostaju u ranjem odgovoru direktora Uprave policije.

Naime, Savjet je zatražio lične podatke postupajućeg službenika policije kao i informacije o njegovim konkretnim obavezama i o tome gdje se nalazio u vrijeme napada.¹²¹

Direktor Uprave policije povratno je informisao, dana 17.02.2015. godine, da je kritične noći na obezbjeđivanju "LGBTIQ Socijalnog Centra" bio angažovan službenik UP CB Podgorica za javni red i mir P.F. koji je po patrolnom listu broj 3784 od 19.12.2014. godine u vremenskom razdoblju od 17 do 00 sati imao konkretni zadatak - obezbjeđenje objekta "LGBTIQ Socijalnog Centra". Imenovan je obezbjeđenje objekta okončao i isti napustio u 00,04 sati kada se uputio u Stanicu policije i predao dužnost tako da nije bio na licu mjesta kada se napad na objekat desio.

Dodatni komentari podnosiča pritužbe:

Podnosioci pritužbe, dana 4. februara 2015. godine, interesovali su se kod administracije Savjeta da li je završen rad po njihovoj pritužbi.¹²²

Predsjednik Savjeta je obavijestio podnosioce pritužbe, NVO "LGBTIQ Socijalni Centar" i "LGBT Forum Progres", da rad Savjeta po pritužbi i dalje u toku. Podnosiocima je dostavljena kompletna komunikacija Savjeta s Upravom policije povodom predmetne pritužbe.¹²³

Podnosioci pritužbe su nakon toga Savjet obavijestili o sledećem: (1) Nesporno je da je posljednja osoba objekat napustila, kritičnog dana, u 23.05 sati; (2) Nakon izlaska poslednje osobe iz LGBTIQ Socijalnog Centra, volontera - domaćina, koji je objekat zaključao, u 23.05 sati u objektu više niko nije boravio. (3) To znači, ukoliko je vjerovati tvrdnjama iz policije, koje su saopštene Unutrašnjoj kontroli MUP-a Crne Gore, da su tog trenutka, 23.05 sati, prestale obaveze daljeg obezbjeđenja objekta jer prema zvaničnim podacima policije, obezbjeđenje se navodno vršilo do zatvaranja objekta i odlaska lica iz njega. (4) Međutim, ta informacija, iz dopisa Unutrašnje kontrole policije, dostavljena u prilogu dopisa iz ovih NVO, je suprotna našim saznanjima ali i informaciji koju je direktor Uprave policije pružio Savjetu. U dopisu od 06.02.2015. godine navodi se da policijski službenik, shodno zaduženju, obezbjeđenje vršio u periodu od 17 sati do ponoći. Inače radno vrijeme centra je od 11 do 23 sata. (4) Odgovorno tvrdimo, pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću, da je tajming sa sistema video nadzora nesporan i da se vrijeme za sve situacije koju su ili mogu biti predmet interesovanja (zaključavanje objekta, odlazak lica iz njega, odlazak policijskog službenika, i napad) može nesporno utvrditi kako pregledom snimka tako i računanjem minutaže na sve moguće načine. Neposrednim izlaskom na lice mjesta i pregledom neestrahovane verzije ovo se može nesporno utvrditi. Te činjenice nije nam poznato da je bilo ko utvrđivao. (5) Lično sam pomogao policiji da dođe u posjed ovog materijala, jer policijski službenici nisu znali kako da isti skinu, i nesporno ukazao na način utrđivanja tajminga. (6) Napad se desio tačno u 23.44 što se nesporno može utvrditi pregledom snimka i uvidom u arhivu snimaka na resiveru. (7) Objekat se, što je nesporno zatvara svake noći u 23.00 sata, i domaćin isti napušta vrlo brzo po zatvaranju. (8)

121 Dopis predsjednika Savjeta mr Aleksandra Saše Žekovića direktoru Uprave policije broj 35/3-14 od 27.01.2015. godine; Dokumentacija Savjeta

122 Obraćanje S.M. u ime podnosiča pritužbe zavedeno je pod brojem 35/4-14 od 04.02.2015.; Dokumentacija Savjeta

123 Obraćanje predsjednika Savjeta mr Aleksandra Saše Žekovića podnosiocima pritužbe broj 35/5-14 od 10.02.2015. godine; Dokumentacija Savjeta

Jednostavnim računanjem od zaključavanja objekta do napada je prošlo tačno 39 minuta i zato odgovorno tvrdimo da tvrdnje policije nisu tačne da je policijski službenik lokaciju napustio u 00.04 jer to znači da je on morao biti prisutan u trenutku napada što ne odgovara istini jer je policijski službenik lokaciju napustio tačno 5 minuta nakon odlaska domaćina a napad se, nakon toga, nesporno događa, nakon 34 minuta. (9) Mislimo su povodom predmetnog događaja iznijete oprečne i kontradiktorne informacije (10) Takođe vas obavještavam da su značajno pogoršani odnosi s Upravom policije, potpuno narušeno godinama građeno povjerenje, i uz značajnu pomoć Savjeta, i da je pozitivan model saradnje, međunarodno prepoznat, potpuno urušen. Zato molimo Savjet da preduzmete inicijativu i kao i ranije, u ranijem okolnostima, pomognete da se naša međusobna saradnja i komunikacija ponovo osnaži, popravi i uspostavi stoji na kraju dopunu pritužbe koju je u ime podnositaca potpisao S.M., direktor jedne od NVO koje su podnijele pritužbu.¹²⁴

Zaključak Savjeta povodom napada na LGBT društveni centar

Savjet za građansku kontrolu policije na svojoj 50-toj sjednici održanoj 24. februara 2015. godine godine, je zaključio rad na ovom predmetu uzimajući u obzir pritužbu nekoliko LGBT organizacija u vezi primjene policijskih ovlašćenja, poступajući po sopstvenoj inicijativi i uzimajući u obzir, takođe, rezultate obavljenih konsulatacija sa LGBT pokretom.¹²⁵

Savjet za građansku kontrolu rada policije, od svog utemeljenja, 2005. godine, snažno je posvećen uspostavljanju i njegovanjem dijaloga i povjerenja između policije i marginalizovanih društvenih grupa, posebno onih koji se suočavaju sa snažnom društvenom distancom i neprihvatanjem. Razvijanje i stalno poboljšanje kvalitetnog, odgovornog i partnerskog odnosa policije sa svim manjinskim zajednicama strateško je opredjeljenje Savjeta za građansku kontrolu rada policije. U minulom periodu Savjet se posvetio pružanju pomoći kako bi se popravila komunikacija, pravilno razumijevanje procedura, uspostavilo međusobno povjerenje i pratio proces izgradnje komunikacije između policije i LGBT zajednice. Savjet je podsjetio da je na domaćem i međunarodnom planu prepoznat kao tijelo koje je pružilo vodeći doprinos građenju održivih institucionalnih i profesionalnih veza između institucija sistema, LGBT zajednice i grupa koje s njom rade.¹²⁶

Savjet je iskoristio i ovu priliku da podsjeti, i čestita policiji, na profesionalnom odnosu i posvećenosti policije kako bi povorce ponosa, do sada organizovane u Budvi (2013) i Podgorici (2014-15), i pored brojnih izazova, bile realizovane na bezbjedan način. LGBT zajednica, kao organizator navedenih događaja, kontinuirano ističe puno zadovoljstvo saradnjom s policijom i njenim odnosom u vezi ovih, i dalje, bezbjednosno rizičnih događaja, ključnih za prihvatanje ljudskih prava LGBT osoba.

Savjet je pozdravio uspostavljene mjere obezbjeđenja Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova, i Centra bezbjednosti Podgorica, javnih lokacija na kojima se odvija kulturni, društveni i zabavni život crnogorske LGBT zajednice.

124 Dopis NVO "LGBT Forum Progres" zaveden je pod brojem 35/7-14 dana 19.02.2014. godine; Dokumentacija Savjeta

125 Zaključak broj 35/8-14 od 24.02.2015. godine usvojen na 50-toj sjednici Savjeta; Dokumentacija Savjeta

126 Savjet je prepoznat kao podržavajuća i prijateljska institucija, uz Žaštитnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u vladinoj Strategiji za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori 2013-2015; Dostupna na: [http://www.gov.me/naslovna/Savjetodavna_tijela/Savjet_za_zastitu_od_discriminacije/136107/Strategiju-unapredjenja-kvaliteta-zivota-LGBT-osoba-2013-2018.html](http://www.gov.me/naslovna/Savjetodavna_tijela/Savjet_za_zastitu_od_diskriminacije/136107/Strategiju-unapredjenja-kvaliteta-zivota-LGBT-osoba-2013-2018.html)

Mjere cjelodnevnog nadzora, koje se preduzimaju, po inicijativi same policije, i uz značajne resursne napore, pokazale su se opravdanim i zaslužuju punu podršku i pohvalu svih demokratskih struktura. Od kada su uspostavljene navedene mјere serijski napadi na ova mjesta su u potpunosti obustavljeni. Brojni homofobni i drugi napadi, uključujući i bacanje dimne bombe, kao i evidentirani pojedničani propusti policijskih službenika, doprinijeli su da se poljulja dugo i pažljivo građeno međusobno povjerenje i dovede u pitanje model po kojem su crnogorska policija i LGBT zajednica međunarodno prepoznatljivi i poštovani.

Savjet je, u nastavku svog zaključka, snažno podržao nastavak aktivnosti koji doprinose obnovi, njegovaju i jačanju međusobnog povjerenja između Uprave policije, njenih organizacionih jedinica i LGBT zajednice. S tim u vezi od ključne je važnosti, da se implementiraju strateške mјere iz Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori, koju je, Vlada Crne Gore, na osnovu komunikacije i saradnje s LGBT zjaednicom, usvojila 9. maja 2013. godine. U tom kontekstu, Savjet je posebno ocijenio neophodnim da se, bez daljeg odlaganja, u punu funkciju, stavi Tim povjerenja Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova i LGBT zajednice u cilju kvalitetnijeg monitoringa, komunikacije i dijaloga o primjeni policijskih ovlašćenja u slučajevima diskriminacije i nasilja nad LGBT osobama. Direktor Uprave policije je pozvan da preduzme odgovarajuće korake u tom pravcu.¹²⁷

Savjet je, pri razmatranju ukupne saradnje između policije i LGBT zajednice, uzeo u obzir i konsultativni proces, obavljen sa nacionalnim LGBT pokretom, u sklopu dijaloga koji se kontinuirano vodi sa civilnim društvom. Posebna pažnja u razgovorima je posvećena programima obrazovanja, funkcionisanju policijske LGBT kontakt mreže i vidljivosti i zaštiti od diskriminacije LGBT osoba u samoj policijskoj organizaciji.

Savjet je u svim svojim programskim aktivnostima, na domaćem i međunarodnom nivou, podržao i pohvalio uspostavljanje kontakt policajaca za LGBT zajednicu. To je dobar model, regionalno i međunarodno prepoznatljiv, koji treba čuvati i dalje razvijati.

Posebno je važno, ocijenio je Savjet, da se nastave specijalističke policijske obuke, nastavi dalja senzibilizacija policije za rad i pristup LGBT zajednici kao i da se policijska kontakt mreža učini više vidljivom i dostupnom. Savjet posebno poziva starešine u policiji, na lokalnom nivou posebno, da promovišu, zastupaju i štite važnost aktivnosti, odgovornost, kredibilitet i dostojanstvo policijskih službenika koji su se prihvatali obaveza da budu i LGBT kontakt policajci.

Savjet je pozvao direktora policije da se osnaže aktivnosti i pruži potrebna podrška za nastavak aktivnosti u pravcu stvaranja tolerantnog i podsticajnog okruženja u samoj policijskoj organizaciji za sve LGBT osobe kako se ne bi suočavale s distancom kolega, kako ne bi trpjele diskriminaciju i suočavale s drugim negativnim posledicama po osnovu svoje seksualne orijentacije i rodnog identiteta. Savjet preporučuje da se ta posvećenost, i principi, reafirmišu kroz posebnu izjavu koja će biti dostupna svima u policiji i javnosti u cijelini.

Savjet za građansku kontrolu policije ohrabrio je dalje jačanje partnerstva Uprave policije, LGBT zajednice i grupa koje je zastupaju, na polju obrazovanja, analize efekata rada, monitoringa primjene policijskih ovlašćenja i izdavačke pro-

¹²⁷ Do napretka po ovom pitanju došlo je tek pošto je Savjet za građansku kontrolu policije uspostavio direktnu komunikaciju sa Ministarstvom unutrašnjih poslova.

dukcije u cilju jačanja međusobnih kapaciteta i povjerenja, te redovne i blagovremene komunikacije i informisanja. Posebno je važno osnažiti kapacitete policije za doslednu i efikasnu primjenu zakona i krivično pravnu zaštitu LGBT osoba.

Savjet je konačno iskazao svoju punu posvećenost ovim zadacima i implementaciji izdatih preporuka, kao i aktivnom monitoringu kompletног procesa.

Zaključak Savjeta dostavljen je podnosiocima pritužbe, Upravi policije, Ministru unutrašnjih poslova, organizacijama LGBT zajednice i NVO koje se bave zaštitom ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori, Skupštini Crne Gore, Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Vladi Crne Gore i brojnim njenim resorima, Delegaciji EU u Podgorici, stranim ambasadama i međunarodnim organizacijama.

Preporuke u vezi LGBT zajednice: Konsultacija s direktorom Uprave policije

Povodom usvojenog zaključka Savjeta njegov predsjednik mr Aleksandar Saša Zeković dana 16. aprila 2015. godine obavio je u kontekstu implementacije zaključaka Savjeta, izuzetno konstruktivan i uspešan razgovor s direktorom Uprave policije.

Shodno zaključcima sa tog sastanka, odmah po njegovom održavanju, istog dana, dopisom broj 35/14, predsjednik Savjeta je dostavio predlog konkretnih koraka u vezi sa implementacijom zaključaka i preporuka Savjeta za građansku kontrolu rada policije broj 35/8-14 od 24. februara 2015. godine koji su definisani u duhu i u susretu IDAHO Foruma 2015 kojem je u maju ove godine domaćin bila Vlada Crne Gore a koji je definitivno bio ključni međunarodni događaj u našoj zemlji u ovoj godini.

Savjet je, krajem septembra 2015. godine, zatražio od direktora Uprave policije da povratno informiše o svim aktivnostima koje su preduzete povodom zaključka broj 35/8-14 od 24. februara 2015. godine.

Preporuke u vezi LGBT zajednice: Podrška Savjeta za zaštitu od diskriminacije Vlade Crne Gore

Savjet za zaštitu od diskriminacije Vlade Crne Gore na svojoj 10. sjednici, održanoj 17. marta 2015. godine, upoznao se sa predmetnim zaključcima Savjeta za građansku kontrolu rada policije, podržao i pozdravio njihovo usvajanje, i iskazao punu posvećenost praćenju i implementaciji vladine LGBT Strategije. U obaveštenju direktoru Uprave policije prenijet je stav Savjeta za zaštitu od diskriminacije Vlade Crne Gore da pozdravljaju zaključke Savjeta za građansku kontrolu rada policije u interesu jačanja mehanizama i mjera povodom bezbjednosti i šire društvene uključenosti LGBT osoba.¹²⁸

Preporuke u vezi LGBT zajednice: Konsultacija sa Kabinetom predsjednika Vlade

O toku i sadržini konsultacija Savjeta za građansku kontrolu policije sa direktorom Uprave policije a povodom dosledne implementacije zaključaka i preporuka Savjeta obaviješten je i kabinet predsjednika Vlade Crne Gore.¹²⁹

¹²⁸ Obavještenje sekretara Savjeta za zaštitu od diskriminacije Vlade Crne Gore broj 01-1071 od 23.03.2015; Dokumentacija Savjeta

¹²⁹ Obraćanje predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saša Zekovića, savjetniku predsjednika Vlade i tadašnjem sekretaru Savjeta za zaštitu od diskriminacije Vlade Crne Gore dr Jovanu Kojičiću broj 35/15-15 od 16.04.2015; Dokumentacija Savjeta

Slučaj građanina N.M. iz Kolašina

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na svoju inicijativu, a na osnovu pisanja medija, uzeo je u rad provjeru postupanja policije prema građaninu N.M. iz Kolašinu.

Savjet je kroz sprovedeni postupak i ostvarenu komunikaciju sa Upravom policije i nadležnim Direktoratom MUP-a Crne Gore utvrdio da je policijski službenik M.B., iz Stanice policije Odjeljenja bezbjednosti Kolašin, prekoračio službena ovlašćenja koja je primjenjivao prema građaninu N.M. iz Kolašina na način što ga je, nakon savladanog otpora, više puta udario palicom u predjelu glave i tijela kao i u predjelu glave po dovođenju u službene prostorije.

Uprava policije u odgovoru je navela da su službniči Odjeljenja za unutrašnju kontrolu, postupajući po predmetnom slučaju, izvještajem K.br.49/2014, ustavili, da su policijski službenici Odjeljenja bezbjednosti Kolašin, R.P. i M.B., prekoračili službena ovlašćenja.¹³⁰ Ovim povodom, aktom broj 17-01-151/14-19315/1 od 18. septembra 2014. godine disciplinskom tužiocu je podnijet predlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv imenovanih, a aktom broj 17-01-151/14-19325/1 od 18. septembra 2014. godine, komplet spisa predmeta upućen je Osnovnom državnom tužiocu iz Kolašina na izjašnjenje o tome da li u postupcima imenovanih ima elemenata bića krivičnog djela. Potom, aktom 17-01-151/14-19326/1 od 18. septembra 2014. godine, komplet spisa predmeta je dostavljen na uvid i mišljenje Etičkom odboru Uprave policije koji je na sjednici, održanoj 30. oktobra 2014. godine, donio mišljenje da su R.P. i M.B. prekršili odredbu člana 10 Kodeksa policijske etike.

Direktorat za bezbjednosno zaštitne poslove i nadzor – Odsjek za utvrđivanje teže povrede službene dužnosti policijskih službenika, nakon urgencije, informisao je Savjet da je disciplinski postupak protiv policijskog službenika D.P. po zaključku 02/2 broj 151/14-56028/1 od 10. novembra 2014. godine okončan, zbog teže povrede službene dužnosti iz člana 83. stav 1 tačka 4 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Sl. List CG“ broj 39 i 5072012) za zloupotrebu službenog položaja ili prekoračenje ovlašćenja u službi. Postupak je okončan 29.01.2015. godine rješenjem ministra 02/2 broj 151-50/2014 kojim se policijskim službeniku utvrđuje odgovornost i izrečena mu je disciplinska mjera novčana kazna u visinu od 30% mjesечne zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena povreda službene dužnosti u trajanju od pet mjeseci.¹³¹

Direktorat za bezbjednosno zaštitne poslove i nadzor – Odsjek za utvrđivanje teže povrede službene dužnosti policijskih službenika, nakon urgencije, istim aktom je informisao je Savjet da je disciplinski postupak protiv policijskog službenika M.B. po zaključku 02/2 broj 151/14-58914 od 26. novembra 2014. godine u toku, zbog teže povrede službene dužnosti iz člana 83. stav 1 tačka 4 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Sl. List CG“ broj 39 i 5072012) za zloupotrebu službenog položaja ili prekoračenje ovlašćenja u službi.¹³²

Nakon ponovnog interesovanja Savjeta Direktorat za bezbjednosno zaštitne poslove i nadzor – Odsjek za utvrđivanje teže povrede službene dužnosti policijskih službenika informisao je Savjet da je okončan disciplinski postupak

130 Odgovor Uprave policije 01/3 broj 286/14-47483/2 od 26.11.2014; Dokumentacija Savjeta

131 Dopis Direktorata 02/2 broj 151-232/2015 od 27.02.2015; Dokumentacija Savjeta

132 Isto.

protiv protiv policijskog službenika M.B. i da mu je rješenjem ministra 02/2 broj 151-53/2014 utvrđena odgovornost i izrečena disciplinska mjera novčana kazna u visini od 20% mjesecne zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena povreda službene dužnosti u trajanju od dva mjeseca.¹³³

Savjet je rad na predmetu okončao na sjednici održanoj 5. maja 2015. godine usvajajući Zaključak i ocjenu broj 25/8-14.

Savjet je ocjenio da je M.B., policijski službenik Stanice policije Odjeljenja bezbjednosti Kolašin, prekoračio ovlašćenja i prekomjernom upotrebom sile, i nakon savladanog otpora, ozbiljno ugrozio i povrijedio fizički i psihički integritet građanina N.M.

Savjet je ocjenio da je postupanje policijskog službenika M.B. a na štetu građanina N.M. bilo krajnje neprofesionalno, protivno ciljevima demokratske policije i domaćim i međunarodnim standardima i da ne doprinosi povjerenu policije u javnosti.

Savjet je podsjetio da efikasnost policijske organizacije u velikoj mjeri zavisi od povjerenja i podrške javnosti i njenog bliskog kontakta sa zajednicom kojom služi.

Savjet je ukazao na značaj rehabilitacije za žrtve torture u kontekstu prevencije i upućuje podnosioca pritužbe da na osnovu dokumentacije MUP-a i ovog Savjeta eventualno pristupi daljoj zaštiti svojih prava sudskim putem.

Savjet je oktobra 2015. godine Vrhovnom državnom tužičaštvu podnio posebno obavještenje kojim su dostavljeni spisi predmeta na ocjenu i odlučivanje kako bi nadležni državni tužilac ustanovio da li u radnjama: (1) D.P., policijskog službenika u Interventnoj grupi CB Budva i (2) M.B., policijskog službenika u Stanici policije OB Kolašin, ima elemenata krivičnog djela (mučenje, zlostavljanje, laka tjelesna povreda, teška tjelesna povreda, ugrožavanje sigurnosti...) koje se goni po službenoj dužnosti.

U ovim slučajevima Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije i disciplinski tužilac MUP Crne Gore ustanovili su disciplinske prekršaje zbog kojih im je ministar unutrašnjih poslova izrekao novčane kazne.

Savjet je podsjetio da svaki državni službenik ima posebnu obavezu da prijavljuje izvršenje krivičnog dela ali da Savjetu nije poznata informacija da li je u konkretnom slučaju to i učinjeno.

Savjet je obavijestio VDT da su, u slučaju policijskog službenika D.P., povodom incidenta u Budvi, (nije nam poznato da li je isto urađeno i u slučaju incidenta u Kolašinu) spisi predmeta, vezano za incident od 10.08.2014. godine u Budvi, dostavljeni ODT u Kotoru dana 08.09.2014. godine dopisom broj 73-03-240/14-10174 da ocjenu i odlučivanje.

Pritužba zbog postupanja policajca u Osnovnoj školi "Boško Strugar" u Ulcinju

Nevladina organizacija (NVO) "Građanska alijansa" podnijela je Savjetu za građansku kontrolu policije pritužbe kojom je ukazano na događaj koji se, kako je navedeno, desio u Osnovnoj školi "Boško Strugar" 28.novembra 2014. godine na bazi anonimne prijave majke učenice ove škole. Naime, u obraćanju anonimne građanke je navedeno da je navodno pomenuo dana direktorka škole sa policij-

¹³³ Informacija Direktorata 02/2 broj 151-53/2014 od 28.04.2015; Dokumentacija Savjeta

skim službenikom od učenika tražila da isprazne đačke torbe radi pretresainiciranog traženjem albanske zastave, a povod pojasnila okolnošću da navedeni datum predstavlja nacionalni praznik "Dan zastave" u Albaniji koji se u Ulcinju obilježava u Kulturnom centru uz kulturno-zabavni program. Anonimna građanka je istakla da je kritičnom prilikom sasvim moguće da su neki učenici imali zastave, ali i da je problem mogao biti riješen na više načina, poput obilaska učionica sa "knjigom obavještenja" čime bi učenici bili obavješteni da su zastave u školama zabranjene te da bi učenik u slučaju da navedeno pravilo prekrši mogao biti kažnjen. U obraćanju anonimne građanke se navodi i da bi razgovor sa učenicima tokom kojeg bi im bila pojašnjena priroda zabrane moglo predstavljati djelotvorno rješenje, te da je kao roditelj bila povrijeđena jer joj je kćerka došla potištена i potresena i pitala zar ne mogu da budu to što jesu. U pritužbi je dalje navedeno da je navodnom, tokom časa fizičkog vaspitanja, direktorica M.M. u pratnji policijskog službenika E.Lj. počela da viče na djecu tražeći da izvade zastave iz đačkih torbi, što djeca, kako je navedeno u pritužbi, u početku nisu shvatila i bilo im je čudno. U svom obraćanju građanka je istakla da cijeni da su svi učenici koji su tokom kritičnog događaja imali zastave pogriješili, ali i da se ovom problemu moglo prići na drugačiji način.

U kontekstu opisanog događaja Savjet se inicijalnim dopisom obratio Upravi policije koja je informisala da se 28. novembar obilježava kao „Dan zastave Albanije“. Shodno iskustvima iz prethodnih godina, kada je na školskim ustanovama bilo učestalo pisanje grafita raznih sadržaja vezanih za pomenuti praznik, kao i dolazak učenika sa nacionalnim obilježjima, u cilju obezbjeđivanja uslova da proslava ovog praznika protekne bez tenzija i incidentnih situacija, angažovan je ispred svake školske ustanove policijski službenik da preventivno djeluje u ciju normalnog odvijanja nastave. Prema dnevnom rasporedu Stanice policije Odjeljenja bezbjednosti (SP OB) Ulcinj za dan 28. novembar 2014. godine u vremenu 8. do 16. sati na "kontakt reonu 1" gdje se nalazi OŠ "Boško Strugar", nalazio se službenik E.Lj. koji je imao konkretnе zadatke da ostvari kontakt sa nastavnim osobljem i proprati sva interesantna dešavanja u ovoj ustanovi, školskom dvorištu i u blizini, sa posebnim akcentom na upotrebu bilo kog nacionalnog obilježja koje bi uznemirilo učenike i građane Ulcinja. Toga dana prema izjavama koje su uzete od direktorice OŠ "Boško Strugar" M.M., kao i policijskog službenika E.Lj., nije zabilježen nijedan ni namanji incident, već je nastava protekla u najboljem redu i bez problema. U toku smjene od strane policijskog službenika E.Lj. nije preduzimana nijedna službena radnja, što su svojim izjavama potvrdili i direktorica škole koja je bila radno angažovana do 15 časova, a potom njen zamjenik R.L. koji je takođe naveo da nije bilo nikakvih incidentnih situacija, da bi policija intervenisala kao što je i sam službenik E.Lj. naveo u izjavi. Negdje oko 15 sati izvršen je obilazak policijskog službenika E.Lj. od strane starješine Uprave policije, kada se i zamjenik direktora R.L. pohvalno izrazio o preventivnom prisustvu sužbenika SP OB Ulcinj. U odgovoru Uprave policije dostavljenom Savjetu se zaključuje da je policijski službenik profesionalno i u skladu sa zakonom vršio preventivne radnje koje su bile naložene, a sve u cilju predupređenja podizanja tenzija, kao učenika tako građana Ulcinja.

Predmetni odgovor policije Savjet je proslijedio NVO koja je predmetnu pritužbu anonimne građanke dostavila ovom tijelu na dalje postupanje.

Na bazi pribavljenog odgovora i rasprave koja je uslijedila, posebno uvažavajući činjenicu da NVO "Građanska alijansa" ni nakon osam mjeseci nije dostavila

izjašnjenje na predmetni odgovor Uprave policije kojim je slučaj negiran, Savjet je konstatovao obustavljanje daljeg rada na predmetu uz mogućnost njegove ponovne aktivacije u slučaju pojave novih elemenata s tim u vezi.

Građanka I.P.P. imala primjedbe na postupanje policije u vezi sa nasiljem u porodici

Građanka I.P.P. obratila se Savjetu za građansku kontrolu policije ukazujući na slučaj postupanja pripadnika policije u postupku razvoda braka i regulisanja pitanja starateljstva nad maloljetnim djetetom. U opisu nastale situacije građanka je informisala da je u braku sa Z.P. bila psihički i fizički maltretirana što je dovelo do razdvajanja u julu 2014. godine kao i da je u novembru iste godine građanka I.P.P. podnijela tužbu za razvod braka. Kako je u nekoliko navrata kontaktirala supruga i obavjestila da joj je potreban novac za izdržavanje djeteta a on je ucjenjivao da će navedeno učiniti samo ukoliko mu bude dala djete da ga vodi sa sobom, građanka I.P.P. je odlučila da dijete odvede kod roditelja u Novi Sad kako bi se prehranili jer je nezaposlena, a o čemu je obavijestila, Centar za socijalni rad (CSR) i Sud. U nastavku pritužbe se navodi da je i ranije vodila dijete u Novi Sad ali da joj niko nije tražio saglasnost oca za prelazak preko granice. Dana 25.decembra 2014. godine automobilom je prešla granicu sa ličnom kartom i djetetovim pasošem gdje kao dokaz stoji pečat, a dijete je prijavljeno na adresi njenih roditelja u Novom Sadu sa boravištem od najviše tri mjeseca kako je propisano zakonom Republike Srbije. Kada je Z.P. izrazio želju da dođe u Novi Sad da vidi dijete građanka I.P.P. je otišla u CSR Novi Sad i dogovorila susret sa njima o čemu je obaviješten i CSR Podgorica jer su im tražili službeni dopis o njihovom slučaju, a ovom prilikom Z.P. nije došao da vidi sina. Zbog brakorazvodne parnice došla je u Podgoricu 26. januara 2015. i javila se CSR gdje joj je rečeno da je Z.P. obavijestio da je podnio prijavu protiv nje o čemu se ona informisala u CB Podgorica u razgovoru sa jednim od inspektora koji je, nakon provjere, obavijestio da u njenom slučaju ne postoji prijava te da može slobodno otići u Novi Sad, kao i da za slučaj problema može pozvati policiju ili se obratiti njemu. Potom, 27. januara podnositeljka pritužbe je otišla za Novi Sad, a u Podgoricu se vratila 19. marta 2015. zbog ročišta. Navedenog dana građanka I.P.P. je otišla u CSR sa ciljem organizovanja susreta oca i sina u njihovim prostorijama na čemu je svo vrijeme insistirala kako Z.P. ne bi došao pod dejstvom alkohola. Oko 11 časova navedenog dana pozvala je inspektorka E.H. iz CB jer je Zvezdan prijavio da je otela dijete, ali je kako je u pritužbi navedeno, iz razgovora je uvidjela da elementi iz prijave ne stoje te da može da ide u Novi Sad. Potom, 20. marta je realizovan susret Z.P. i djeteta, a kada je uveče tog dana krenula za Novi Sad morala je napustiti autobus u 00,30 časova kojom prilikom su joj oduzeta dokumenta. Građanka I.P.P. u pritužbi je navela da joj je povodom nastale situacije službenica carine rekla da se neko dobro potudio da je skine sa autobrašuna jer je to išlo preko načelnika CB u Podgorici a komentarisala je i da je inspektor zvao deset puta što joj je bilo čudno. Ovom prilikom, nju su obavijestili da će doći socijalna radnica da je vodi u Bijelo Polje u prihvatilište ali da im dalji tok dešavanja nije poznat a sa djetetom uzrasta godinu i po dana je provela preko dva i po sata na granici. Po pristizanju u prihvatilište radnici nisu znali zašto je dovedena u ovu ustanovu a oko 14 časova došla je socijalna radnica iz Podgorice i vraćajući joj dokumenta objasnila da će ići kući. Povezli su je kod prijatelja u Donju Goricu gdje je boravila tokom nekoliko

prethodnih dana uz dogovor da u ponedeljak dođe bez sina u CSR radi susreta sa Z.P.. Dana 22.marta 2015. Z.P. je došao ispred kuće u Donjoj Gorici, prijetio joj i provocirao je nakon čega je ona pozvala socijalnu radnicu i policiju. Pošto je Z.P. brzo otisao policijski službenik joj je predložio da dodje u CB da podnese prijavu što je podositeljka pritužbe i učinila a razgovorala je i sa jednim inspektorom koji je njenu izjavu pisao na papiru hemijskom olovkom bez pečata i potpisa i uputio je kod inspektora D. koji je zadužen za predmetno pitanje. Imenovani inspektor u razgovoru sa građankom I.P.P., kako je navela, nije pominjaо prijavu koju je podnijela već je ispitivao o prijavi njenog muža, a kako joj je kasnije rečeno njen suprug je već bio ispred CB zbog čega je posumnjala da je u pitanju namjerna prvakacija da bi se tamo pojavila. Ovom prilikom, prema navodima iz pritužbe, inspektor D. je vikao na I.P.P., govorio da je obrazovan i da ona tako ne može sa njim, prijetio joj zatvorom i zabranom izlaska iz zemlje. Na pitanje zašto nije obavještena o podnošenju prijave protiv nje odgovorio je da su je na adresi tražili pet puta i da nikoga nije bilo tu, što kako je navela nije bilo tačno jer su tada u stanu bili podstanari koji bi je o navedenim pozivima obavijestili, a od D. osim izjave koja je bila izvučena iz konteksta, a koju je potpisala jer joj je rečeno da neće otići dok istu ne potpiše, nije dobila ni jedan papir. Građanka I.P.P. u obraćanju je istakla i da konkretnom prilikom nije bila poučena o svojim pravima a nepravilnost je uočila i u činjenici da je u izjavi napisano da je ista uzeta 17. marta a ona se tada nalazila u N.Sadu. U nastavku događaja, inspektor D. u kancelariju je uveo njenog supruga Z.P. koji je, kako je navela, iznio veliki broj neistina a primjetila je da su oni, jedan prema drugom, prijateljski nastrojeni. Tokom razgovora inspektor je povisio ton na podositeljku pritužbe u nekoliko navrata i naredio joj je da sina mora povesti u CSR kako bi ga otac video a da joj je pritom prethodnog dana socijalna radnica rekla da je bolje da dijete ne dovodi. U pritužbi je navedeno i da je inspektor D. u razgovoru sa određenim ljudima izjavio kako mnogo dobro poznaje Z.P. i ustvrdio da ponositeljku pritužbe poznaje od ranije što, kako je ustvrdila, nije bilo tačno. Građanka I.P.P. u obraćanju Savjetu je uputila zamolnicu da ovo tijelo ispita da li je konkretnom prilikom došlo do zloupotrebe službenog položaja ili možda uzmanja mita kao i da li su njeni ljudska i manjinska prava ugrožena. Predsjednik Savjeta potom je informisao da je Upravi policije, povodom predmetne pritužbe, upućen inicijalni dopis uz osrvt na činjenicu da je ovo tijelo kroz svoju praksu primjetilo brojne primjere odsustva senzibiliteta policijskih službenika da prepoznačaju manipulaciju porodičnog nasilnika i da do izražaja dolazi problem dvostrukog prijavljivanja - i nasilnika i žrtve - od strane policije, i zahtjev da se Savjetu dostavi na uvid sva službena dokumentacija koja se odnosi na slučaj građanke I.P.P. kao i CSR na temu viđenja odnosa i postupanja policijskih službenika u slučaju iznijetom u predstavci.

Uprava policije na zahtjev Savjeta dostavila je odgovor kojim obavještava da je dana 27. januara 2015. godine, povodom predmetnog slučaja, u službene prostorije Centra bezbjednosti (CB) Podgorica pristupio Z.P. i podnio pisani prijavu protiv supruge I.P.P. da je, bez njegove saglasnosti, odvela njihovog maloljetnog sina u Novi Sad, o čemu on prethodno nije bio obaviješten, kao i da je između ovih supružnika u toku brakorazvodna parnica o čemu je obaviješten Centar za socijalni rad (CSR). O događaju je obaviještena zamjenica Osnovnog državnog tužioca u Podgorici koja je naložila da se o svemu obavijeste službenici CSR radi davanja mišljenja o porodici tj. da li su isti donijeli odluku o strateljstvu nad maloljetnim

P.P. za vrijeme trajanja brakorazvodnog postuka. U nastavku odgovora Uprave policije se navodi da su službenici CB Podgorica – Jedinice za suzbijanje krvavičnih djela nasilja u porodici više puta pozivali prijavljenu I.P.P. kako bi se upoznala sa navodima prijave, međutim sa imenovanom do povratka iz Novog Sada 19. marta 2015. godine nije ostvaren kontakt. U službene prostorije CB Podgorica 19. marta 2015. godine pristupio je Z.P. i tom prilikom podnio pisani prijavu protiv I.P.P. navodeći da se njegova supruga vratila iz Novog Sada te da namjerava, bez njegove saglasnosti, ponovo odvesti njihovog sina u Novi Sad kao i da se ovim povodom prethodno obratio Ombudsmanu i CSR, odakle je upućen na obraćanje CB Podgorica. Istog dana u službene protorije pristupila je I.P.P. kojom prilikom je upoznata sa navodima iz prijave, nakon čega je upućena u CSR radi preduzimanja mjera i radnji iz njihove nadležnosti. O novim činjenicama je upoznat zamjenik Osnovnog državnog tužioca koji je naložio da se o svemu upozna CSR u Podgorici, obzirom da prijava ne sadrži elemente bića krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti. Istog dana službenici CB Podgorica kontaktirali su ovu instituciju iz koje je saopšteno da do okončanja brakorazvodne parnice njihovi službenici vode postupak u vezi sa porodicom P. kao i da I.P.P. ne može da odvede dijete iz Crne Gore bez saglasnosti oba roditelja bez obzira što dijete ne posjeduje pasoš, za svaki prelazak državne granice potrebna je saglasnost oba roditelja, saglasno odredbama Zakona o putnim ispravama. Saglasno navedenom, službenici CB Podgorica obavijestili su Sektor granične policije da u slučaju dolaska gospođe I.P.P. na granični prelaz sa maloljetnim djetetom, o svemu obavijeste službenika CB Podgorica, kako je i učinjeno 21. marta 2015. godine kada je imenovana sa djetetom i bez saglasnosti supruga zaustavljena na graničnom prelazu Dobrakovo. O navedenom, navodi se u nastavku odgovora Uprave policije, obaviješten je CSR u Bijelom Polju koji je u koordinaciji sa CSR u Podgorici dogovorio povratak I.P.P. sa djetetom u Podgoricu kojom prilikom je gospođa I.P.P. obećala da neće napuštati Crnu Goru sa djetetom i da će suprugu omogućiti da viđa dijete u prostorijama CSR. U vezi prijave koju je Z.P. podnio 27. januara 2015. godine protiv I.P.P., nakon prikupljenih obaviještenja, predmet je predat zamjenici Osnovnog državnog tužioca na ocjenu i odlučivanje. U zaključnom dijelu odgovora Uprave policije, u vezi postupanja službenika CB Podgorica u konkretnom slučaju, navodi se da su službenici CB Podgorica postupili u skladu sa zakonskim normama i uz konsultaciju sa nadležnim tužiocima, a sa I.P.P. razgovori su obavljeni na profesionalan i korektan način.

U prilogu odgovora Uprava policije je dostavila kopije sljedeće dokumentacije: službene zabilješke policijskih službenika (šest); zapisnika o obavještenju prikupljenom od građanina (tri); dopisi CSR (dva); dopisa Sektoru granične policije i odgovora dostavljenih s tim u vezi (tri), kao i potvrde prijave boravka P.P. u Novom Sadu.

U postupku obrade slučaja Savjet je predmetni odgovor Uprave policije dostavio podnositeljki pritužbe građanki I.P.P. radi izjašnjenja, kao i izvršnoj direktorki nevladine organizacije (NVO) "Centar za ženska prava" koji prati problematiku nasilja u porodici i sa kojom je podnositeljka pritužbe ostvarila kontakt.

S tim u vezi, građanka I.P.P., u izjašnjenju na dopis Uprave policije br.086/15-25514/20 od 19. maja 2015. godine, ukazala je na više netačno iznijetih podataka i to: da je nekoliko puta bila pozivana da bi je upoznali sa navodima prijave jer iako su imali njenu tačnu adresu sa brojem telefona u Podgorici i Novom Sadu na-

vedeno nije učinjeno a u odgovoru Uprave policije nije naveden dokaz o istom; da je 19. marta 2015. godine bila upoznata da protiv nje postoji pisana prijava; da postupanje službenika CB Podgorica tokom uzimanja njene izjave je bilo sve izuzev profesionalno i korektno; da sumnja da je potpis Z.P. na izjavi dатој 19. marta 2015. godine falsifikovan; da većina dokumenta nije zavedena pod određenim brojem; da sadržina izjave Z.P. od 27. januara 2015. godine ne odgovara stvarnom stanju stvari; da informacija iz obavještenja CSR broj 28/15-1 od 29. januara 2015. godine o pomirenju Z. i I.P.P. nije tačna; da njena saradnja sa CSR nije ni pomenuta; da u izvještajima nedostaje odgovor Granične policije na zahtjev CB Podgorica broj 11-240/15-1763/1 od 2. februara 2015. godine; da je do saznanja da joj je zabranjen izlazak iz zemlje došla tek pošto su joj izvještaji poslati te da je iz CB Podgorica, Granične policije i CSR o navedenom nije obaviještena i dr. U zaključnom dijelu izjašnjenja podnositeljka pritužbe uputila je zamolnicu za ostvarenjem kontakta sa CSR, CB Podgorica i Graničnom policijom radi izjašnjenja kako sa djetetom, nakon zabrane, do brakorazvodne parnice može prelaziti državnu granicu kao i u pravcu njihovog usaglašavanja sa ciljem eliminisanja neprijatnih situacija i pored saradnje sa nadležnim institucijama.

U nastavku obrade predmeta i pribavljanja relevantnih informacija o slučaju Savjet se obratio i CSR za Glavni grad Podgoricu, gradske opštine Golubovci i Tuzi i opštinu Danilovgrad, koji je u vezi sa predmetnim slučajem informisao da je porodica P., po zahtjevu oca Z.P. radi ostvarivanja kontakta sa maloljetim djetetom, na evidenciji kod ovog Centra od 4. septembra 2014. godine kada je započeto praćenje porodice i rad a sve u cilju poboljšanja komunikacije, postizanja dogovora i redovnog kontakta oca sa djetetom, kao i da su u toku kasnijeg savjetodavnog rada supružnici obavijestili da je došlo do pomirenja te da su nastavili zajednički život. U odgovoru se dalje navodi da je 13. januara 2015. godine Z.P. informisao da je ponovo došlo do prekida zajedničkog života te da je majka djeteta, bez njegove sgalasnosti, odvela dijete u Novi Sad kod roditelja o čemu je obavijestila i Uprava policije navodeći da je sa navedenim događajem upoznata i zamjenica Osnovnog državnog tužioca. U kontektu događaja koji su uslijedili Savjet je informisan da je CSR u Novom Sadu upućena zamolnica sa ciljem obavljanja razgovora sa I.P.P. u cilju saniranja porodičnih odnosa i razgovora na date okolnosti, uvida u uslove u kojima dijete živi i dr, da su Upravi policije dostavljene informacije u vezi sa slučajem shodno traženju Osnovnog državnog tužilaštva kao i da su 19. marta 2015. godine bračni supružnici, samoinicijativno, došli sa ročišta za razvod braka u prostorije CSR. Ovom prilikom I.P.P. je obavijestila da ima namjeru da se sa djetetom vratи u Novi Sad i da ga otac, ukoliko želi, može vidjeti, međutim Z.P. se nije saglasio sa iznijetim o čemu je, kako je naveo, obavijestio Upravu policije a obraćanje je uputio i Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Dana 20. marta 2015. godine Stručni tim za zaštitu djece iz porodica sa poremećenim odnosima obaviješten je od strane dežurnog radnika, psihologa, da je iz Uprave policije informisana da su pripadnici Granične policije spriječili majku da sa djetetom pređe granicu sa Srbijom i da je majka, I.P.P., smještena u Centar za podršku djeci u Bijelom Polju gdje je prespavala sa djetetom, nakon čega je u saradnji sa predstavnikom CSR iz Glavnog grada vraćena u Podgoricu. U nastavku rada na predmetnom slučaju, 22. marta 2015. godine predstavnici CSR obavili su svjetodavni razgovor sa supružnicima P. kao i dijagnostički razgovor vezano za povjeravanje djeteta i razvod braka obzirom

da Osnovni sud u Podgorici dostavio dopis s tim u vezi; u prostorijama CSR u više navrata organizovan je kontakt oca sa djetetom obzirom da je I.P.P. iznijela sumnju u pravcu konzumacije psihohaktivnih supstanci od strane oca djeteta. U odgovoru se dalje navodi da je CSR na obraćanje Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, a po Zahtjevu Z.P., uputio odgovor u vezi sa predmetnim slučajem, a stručni nalaz sa mišljenjem, na bazi cjelokupnog dijagnostičkog i savjetodavnog rada, uputio je i Osnovnom судu. U dopisu se, takođe, navodi da se porodica P. CSR nije obraćala zbog nasilja u porodici kao i da je komunikacija među supružnicima u veoma stresnim uslovima, poput konflikta oko majčinog prelaska granice sa djetetom, bila bez hostilnih elemenata te da se zahvaljujući fleksibilnosti u stavovima majke ipak uspostavljala.

Savjet je po ovom predmetu imao intenzivan rad i komunikaciju kako sa podnositeljkom pritužbe, tako i sa Upravom policije i CSR.

Savjet je konstatovao da pristup policijskog službenika, u konkretnom slučaju, nije bio profesionalan i isti nije pokazao pristup koji potvrđuje iskaz povjerenja i poštovanja prema žrtvi nasilja u porodici.

Savjet je na osnovu bliske komunikacije i programske saradnje sa NVO "Centar za ženska prava" odlučio da u konkretnom slučaju na izdaje konačnu ocjenu upravo u želji da podstakne samog policijskog službenika da kroz budući rad na predmetima i posebno kroz Konferenciju slučajeva zaštite od nasilja u porodici, koje zajednički organizuju CB Podgorica i ovaj Savjet, gdje je isti i radno angažovan, pokaže pune profesionalne kapacitete, odgovoran i profesionalan pristup.

Savjet je ocjenio da su, u proteklom periodu, NVO imale ozbiljne, i osnovane, primjedbe na postupanje pojedinih policijskih službenika u vezi porodičnog nasilja. Zato je Savjet preporučio i pozvao Upravu policije da u saradnji sa zainteresovanim ženskim grupama organizuje, periodične, konferencije slučajeva o zaštiti od nasilja u porodici na kojima bi se partnerski, konstruktivno i odgovorno diskutovalo o primjeni Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, zakonskim ovlašćenjima i primjeni istih od strane policije, svim uočenim izazovima, primjedbama žrtava porodičnog nasilja i NVO i kako bi se kreirala rešenja za poboljšani rad policije i za kvalitetniju zaštitu i podršku žrtava porodičnog nasilja.

Savjet je konstatovao da je CB Podgorica u potpunosti implementirao preporuke i poziv ovog Savjeta. Konferencije slučajeva, na kojima se diskutuje o primjeni zakona, predstavljaju put ka izgradnji snažnijeg povjerenja, promovisanju pune otvorenosti policijske organizacije i otklanjanju svih eventualnih propusta u radu. Zato je Savjet odlučan da se pruži puna podrška radu daljih konferencija slučajeva i naporima starešina CB Podgorica i da istim povodom ne izdaje konkretnu ocjenu policijskog postupanja u želji da sve strane takav pristup prepoznaju kao poziv za uspostavljanje punog povjerenja i profesionalnog postupanja.

O zaključenju rada po pritužbi građanke I.P.P. Savjet je obavijestio i NVO "Centar za ženska prava". "Na osnovu naše međusobne komunikacije i saradnje i u želji da se pruži puna podrška uspostavljenom mehanizmu Konferencija slučajeva o zaštiti od nasilja u porodici odlučili smo da ne izdajemo konačnu ocjenu policijskog postupanja ali smo konstatovali naše viđenje činjeničnog stanja. Postupanje i profesionalni pristup imenovanog službenika i dalje ćemo pažljivo pratiti a u komunikaciji sa menadžmentom CB Podgorica istakli smo važnost prepoznavanja i uvažavanja, od istog, našeg konstruktivnog i dobromanjernog pristupa" stoji u obavještenju Savjeta prema ovoj NVO.

Policjsko obrazovanje

Savjet za građansku kontrolu policije, kao nezavisno kolektivno ombudsmansko tijelo, ustanovljeno Zakonom o unutrašnjim poslovima, specijalizovano za pitanja policije koje prati i ocjenjuje primjenu policijskih ovlašćenja posebnu pažnju u svom radu, od osnivanja, posvećuje pitanjima policijskog obrazovanja i s tim u vezi stalnom unapređenju kvaliteta primjene policijskih ovlašćenja.

O sadržaju, kvalitetu i razvojnem konceptu policijskog obrazovanja Savjet je obavio niz konsultacija sa organizacijama civilnog društva, radnim tijelima Skupštine Crne Gore iz oblasti ljudskih prava i sloboda, rodne ravnopravnosti, evropskih integracija i rada, zdravstva i socijalnog staranja, sa tijelima izvršne vlasti i Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Povodom razmatranja koncepta policijskog obrazovanja Savjet je konsultacije obavio i sa rukovodstvom Javne ustanove Viša stručna škola "Policjska akademija", s policijskim starješinama u Upravi policije Ministarstva unutrašnjih poslova a uzeo je i aktivno učešće na okruglom stolu "Policija kao servis građana u demokratskoj pravnoj državi i izazovi za obrazovanje u policiji" koji su zajednički organizovali "Policjska akademija" i Hanns Seidel Fondacija za Srbiju i za Crnu Goru.

Savjet je prepoznao i snažno podržava sve napore rukovodstva i nastavnog kadra Policijske akademije u pogledu povećanja dostupnosti osnovnog policijskog obrazovanja prema pripadnicima nacionalnih i etničkih manjina. Pristupi rukovodstva i nastavnog kadra Policijske akademije prema mladima, upisne mjere prema ženama i kreiranje mjera afirmativne akcije, su u potpunosti usklađene s međunarodnim i domaćim standardima ljudskih prava, i direktno korespondiraju sa ranijim preporukama i zaključcima Savjeta za građansku kontrolu policije. Polaznici_ce Policijske Akademije prolaze veoma rigoroznu i kvalitetnu selekciju a tokom školovanja stiču izuzetna teorijska i praktična znanja iz svih oblasti policijskog rada. Praktična i profesionalna iskustva potvrđuju da su policijski službenici sa završenom Policijskom akademijom mnogo kompetentniji u obavljanju policijskog posla i da je kod istih posebno izražena svijest o poštovanju ljudskih prava i senzibilitet prema osjetljivim društvenim grupama. Savjet primjećuje, da usled ekonomskih prilika, već nekoliko generacija polaznika_ca Policijske akademije nije zapošljavano u policijski servis. Dugoročno takva situacija može negativno da se odrazi na brzinu i kvalitet reformi, djelotvorniju inkluziju žena i nacionalnih manjina ali i na i efikasnost policije u cjelini. Zato je Savjet ukazao na važnost blagovremenog praćenja potreba, planiranja obrazovanja i kontinuiranog zapošljavanja kvalitetnog kadra kako bi se osigurala efikasnost policije uz poštovanje ljudskih prava i sloboda pri svakoj primjeni policijskih ovlašćenja.

Posebna intencija rada Savjeta jeste unapređenje kredibiliteta i ukupnog, pozitivnog doživljaja policijskog servisa, u javnosti. S tim u vezi, Savjet, je, kod Zavoda za školstvo Crne Gore i Centra za stručno obrazovanje, iskazao interesovanje za stručna i profesionalna mišljenja u vezi sa zastupljenošću policijskog servisa, policijske profesije, policijskog posla, policije u zajednici u našem obrazovnom sistemu i nastavi. Savjet je preporučio razvijanje usmjerjenja, pristupa i koncepta kojim će policija, i njen program služenja zajednici, biti kvalitetnije integrisana u obrazovni sistem a s ciljem da to doprinosi unapređenju bezbjednosti zajednice u cjelini, unapređenju povjerenja u rad policije, promovisanju policije kao demokratskog servisa koji štiti i služi građanima i u cilju smanjivanja negativnih asocijacija

i osjećaja, ali i otpora i distance, kod mlađih prema policiji. Važno je da se u tom pravcu nastavi stručni dijalog između svih društvenih aktera posebno institucija posvećenih strateškom planiranju i razvoju obrazovanja u Crnoj Gori i Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije.

Savjet podržava nastavak policijskog obrazovanja i specijalističkih policijskih obuka u svijetu dalje izgradnje kapaciteta policije za doslednu i efikasnu primjenu zakona, unapređenje bezbjednosti ukupne zajednice i pristupa i senzibiliteita policije za rad sa osjetljivim i marginalizovanim društvenim grupama - ženama, djecom i mladima, osobama s invaliditetom, nacionalnim i etničkim manjinama, starijim osobama, zavisnicima od droga i LGBT osobama. U tom kontekstu Savjetu ocjenjuje da će poboljšanju i unapređenju primjene policijskih ovlašćenja doprinjeti i specijalizovani priručnik za rad policije sa marginalizovanim grupama na čijoj pripremi i publikovanju zajednički rade MUP i Savjet.

Provjera postupanje policije po anonimnoj prijavi navodnog nasilja u podgoričkom hotelu

Savjet za građansku kontrolu rada policije, po sopstvenoj inicijativi i postupajući po pritužbi medijskog portala "IN4S", od Uprave policije je zatražio odgovarajuće izjašnjenje povodom medijskih navoda da se u jednom od podgoričkih hotela desio incident u kojem je učestvovala i policija.¹³⁴

Naime, na portalu "IN4S" (www.in4s.net) objavljen je tekst "Američki vojnik vezao djevojku u podgoričkom hotelu Premier" u kojem je objavljeno da je policija navodno, po anonimnoj prijavi, dana 22. aprila 2015. godine, intervenisala u hotelu "Premier" u Podgorici jer je u jednoj od hotelskih soba ostala svezana jedna ženska osoba mlađe dobi.¹³⁵

Uprava policije je povodom predmetnog slučaja informisala da je telefonskim putem Stanicu za dežurstvo CB Podgorica menadžer hotela „Premier Best Western“ u Podgorici, R.P., informisao da je dana 22. aprila 2015. godine, u periodu od 7.30 -12.30 sati nepoznato muško lice sa zaštićenog telefonskog broja pet puta pozivalo telefonske brojeve na recepciju hotela "Premier Best Western" i obraćajući se na engleskom jeziku obavijestilo da se nalazi na četvrtom spratu i da se u njegovoј sobi nalazi djevojka koju je vezao lancem te da su mu potrebna invalidska kolica kako bi je izbacio iz sobe.

Po zaprimljenom obavještenju od strane dežurne službe na lice mjesta uputili su se službenici CB Podgorica, OB kriminalističke policije, koji su na recepciji hotela zatekli menadžera koji je obavijestio da je osoblje hotela izvršilo obilazak soba i apartmana u hotelu, da je u istima sve u redu tj. da nema djevojke koja je vezana kako je navedeno u telefonskoj prijavi, uz napomenu da jedino u jednoj od soba na četvrtom spratu hotela nijesu mogli izvršiti pregled iz razloga što gost nije želio da otključa vrata. Službenici CB Podgorica, u saradnji sa pripadnicima Interventnog voda CB Podgorica, i uz prisustvo menadžera hotela pošli su do navedene sobe na četvrtom spratu hotela, gdje su na ulaznim vratima zatekli gosta američkog državljanina nakon čega je u njegovom prisustvu izvršen pregled sobe koju koristi i u istoj nije pronađeno žensko lice, kao ni bilo kakvi tragovi koji bi ukazivali na nasilje.¹³⁶

134 Inicijativa predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saše Žekovića, od 04.06.2015. godine zavedena je pod brojem 38-15; Dokumentacija Savjeta

135 <http://www.in4s.net/index.php/americki-vojnik-vezao-djevojku-u-podgorickom-hotelu-premier/>

136 Odgovor direktora Uprave policije Savjetu 45 broj 240/15-31376/2 od 24.06.2015; Dokumentacija Savjeta

U odgovoru Uprave policije je dalje navedeno da je na zahtjev menadžera hotela izvršen obilazak svih soba i apartmana u hotelu "Premier Best Western" kao i u hotelu "Premier-Apart" gdje je on takođe menadžer. Izvršnim pregledom utvrđeno je da u navedenim sobama nema ženskog lica koje je vezano a ni tragova nasilja. O svemu navedenom je obaviještena zamjenica ODT u Podgorici, A.K., kojoj je dostavljena službena zabilješka kao inicijativa za izdavanje listinga dolaznih poziva za telefonske brojeve na koje su primljeni sporni pozivi. Od strane sudije za istragu nadležnog suda dobijena je naredba za pretres prostorija mobilnih operatera u Crnoj Gori u cilju identifikacije broja ili brojeva sa kojih su ostvareni navedeni pozivi, kao i u cilju utvrđivanja identiteta tog lica.

U kontekstu predmetnog slučaja u dopisu se navodi i da službenici CB Podgorica i dalje preduzimaju i druge mjere i radnje iz svoje nadležnosti u cilju identifikacije i pronalaska lica koje je ostvarilo navedene telefonske pozive.¹³⁷

Savjet je donio odluku da cijelokupnu komunikaciju koju je povodom predmetnog slučaja ostvario sa Upravom policije, sa posebnim osvrtom na zaštitu ličnih podataka, proslijedi uredniku Portala "IN4S" na upoznavanje sa sadržinom.¹³⁸

Dana 1. jula 2015. godine urednik portala "IN4S", G.R., se zahvalio Savjetu na pruženim informacijama i preduzetim aktivnostima ocijenivši da je rad Savjeta, više puta, "potvrđen kao odgovoran i koristan". On se založio da se o ovom slučaju saopšti puna istina i ocijenio da nije dobro da se isti na bilo koji način ignoriše.¹³⁹

Na nacionalnoj konfertenciji posvećenoj nasilju u porodici predsjednica nevladine organizacije "Sigurna ženska kuća", Lj.R., iskazala je interesovanje za ovaj slučaj. Savjet joj je uputio kopiju predmeta spisa na upoznavanje.¹⁴⁰

Predsjednik Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, povodom ovog slučaja sačinio je službenu zabilješku sledeće sadržine: "Nakon jučerašnje posjete CB Podgorica danas me je telefonom kontaktirao načenik g. V.D. i povodom predmeta na kojem smo radili po sopstvenoj inicijativi a na osnovu obraćanja portala "IN4S" informisao da je policija otkrila da je anonimni poziv o kojem se govori u dostavljenoj informaciji obavljen sa broja koji pripada austrijskom mobilnom operateru i da se nastavlja rad na daljoj identifikaciji u komunikaciji sa INTERPOL-om".¹⁴¹

Službena zabilješka dostavljena je i uredniku portala "IN4S", G.R., i predsjednici NVO "Sigurna ženska kuća", Lj.R.¹⁴²

Savjet za građansku kontrolu rada policije se, sredinom oktobra 2015. godine, interesovao kod Uprave policije i CB Podgorica za napredak u pravcu identifikacije i pronalaska lica koje je ostvarilo navedene telefonske pozive.

Izbjeglička kriza: Službenik MUP Republike Srbije doprinio da se u svijet pošalje pozitivna slika o snagama bezbjednosti i inkluzivnoj atmosferi na Balkanu.

Na inicijativu predsjednika, mr.sc. Aleksandra Saše Zekovića, a imajući u vidu da su regionalni i međunarodni mediji objavili fotografiju službenika Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije kako u naručju drži dječaka iz Sirije koja je osvojila mnoštvo pozitivnih komentara i poslala drugačiju poruku ne samo iz Re-

¹³⁷ Isto.

¹³⁸ Obraćanje Savjeta uredniku portala "IN4S" G.R. broj 38/2-15 od 30.06.2015; Dokumentacija Savjeta

¹³⁹ Obraćanje urednika portala članovima Savjeta od 01.07.2015; Dokumentacija Savjeta

¹⁴⁰ Dopis predsjednika Savjeta broj 38/3-15 od 16.07.2015; Dokumentacija Savjeta

¹⁴¹ Službena zabilješka predsjednika Savjeta broj 38/4-15 od 21.07.2015; Dokumentacija Savjeta

¹⁴² Dopisi broj 38/5-15 od 21.07.2015. godine; Dokumentacija Savjeta

publike Srbije već i s prostora Balkana, Savjet za građansku kontrolu policije je uputio čestitke ministru unutrašnjih poslova Republike Srbije i Ambasadodru Republike Srbije u Crnoj Gori, uz molbu da policijskom službeniku R.A. prenesu pozdrave i čestitke i ocjenu da je ovom fotografijom prema svijetu pošla i jedna veoma lijepa i pozitivna poruka o snagama bezbjednosti i inkluzivnoj atmosferi na Balkanu.

Pritužba građanina S.V. iz Podgorice

Građanin S.V. obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom kojom je ukazao na incident od 21. novembra 2014. godine kada su, kako je naveo, V. i Sr.V. sa svojim kćerkama tukli njegovog sina, dječaka, uzrasta godinu i po. Od posljedica navedenog događaja dječak je, prema navodima, imao povrede a sa okolnostima vezanim za navedeni slučaj upoznat je tadašnji zamjenik Vrhovnog državnog tužioca V.V. koji je, kako se navodi, roditelje primio 28. januara 2015. godine a prijavu, po ubrzanim postupku, predao Osnovnom državnom tužiocu (ODT). Podnositelj pritužbe ukazao je i na incident od 2. marta 2015. godine i s njim u vezu doveo dvije inspektorke CB Podgorica, T.B. i E.H.

Savjet je, podnosioca pritužbe, pozvao da svoju pritužbu uredi i konkretnizuje navode odnosno primjedbe u vezi policijskog postupanja. Kako je dodatno izjašnjenje podnosioca izostalo Savjet je odlučio da obustavi dalji rad po pritužbi. Savjet će, ukoliko građanin S.V. konkretizuje svoje navode, u okvirima nadležnosti Savjeta, novu pritužbu uzeti u rad i po njoj profesionalno postupati.¹⁴³

Slučaj pokojne V.Lj. iz Ostrosa, Bar

Tokom procesa konsultacija sa organizacijama civilnog društva Savjet za građansku kontrolu rada policije došao je do određenih saznanja, vezanih za problematiku nasilja u porodici, za koja je ocijenio da im je neophodno posvetiti dodatnu pažnju kako zbog kredibiliteta policije tako i mehanizama demokratskog nadzora njenog rada.

Savjet je uzeo u rad slučaj pokojne V.Lj. iz Bara koju je, prema osnovama sumnje, ubio suprug N.Lj. Savjet je imao saznanja da ovoj građanki navodno nije pružena adekvatna zaštita, koju poznaje Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, da policijski službenici navodno nisu postupali profesionalno kao i da je, u ranijem periodu, ista osoba više puta uredno prijavljena zbog nasilja u porodici.¹⁴⁴

Savjet je od direktora Uprave policije zatražio da naloži provjeru da li je tačna informacija da je N.Lj. ranije prijavljivan policiji, koje tu osobu prijavljivao policiji, koji je policijski službenik zaprimio konkretne prijave, da li o tome postoji uredna evidencija, šta je povodom toga učinjeno i koji je status svih tih prijava.¹⁴⁵

Savjet je direktora Uprave policije upoznao i sa tekstom "Ubio ženu iz pištolja", autora novinara D.S. koji je u rubrici "Hronika" objavljen u dnevnim novinama "Dan" 13. marta 2015. godine.¹⁴⁶

Savjet je o toku svog rada na ovom predmetu redovno informisao Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore kao i nevladine organizacije "SOS te-

¹⁴³ Odluka Savjeta sa 55. sjednice održane 26.10.2015; Dokumentacija Savjeta

¹⁴⁴ Inicijativa predsjednika Savjeta od 9.04.2015 godine zavedena je pod brojem 27-15; Dokumentacija Savjeta

¹⁴⁵ Zahtjev predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Šaše Zekovića, direktoru Uprave policije broj 27/1-15 od 14.04.2015; Dokumentacija Savjeta

¹⁴⁶ Dostupno na ovom linku: <http://www.dan.co.me/?nivo=3&datum=2014-10-27&rubrika=Hronika&najdatum=2015-03-13&clanak=481013&naslov=Ubio%20%BEenuiz%20pi%89tolja>

lefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica” i “Centar za ženska prava” sa kojom su posebno vođene stručne konsultacije.

Uprava policije u odgovoru Savjetu informisala je da je, u službenim prostorijama Centra bezbjednosti (CB) Bar, 22. decembra 2014. godine u 17 časova, V.Lj., podnijela prijavu protiv supruga N.lj. da je toga dana, negdje oko 8 sati, dok su se nalazili u štali koja je u sklopu porodičnog imanja, nakon kraće verbalne prepirke, fizički napao na način što je više puta udario stisnutom šakom - pesnicom i nogama u predjelu tijela. Takođe, u prijavi je navela i da je istog dana, oko 12 sati, dok su se nalazili u porodičnoj kući suprug N.lj., nakon kraće verbalne prepirke udario otvorenom šakom u predjelu lica. U odgovoru je navedeno da su policijski službenici CB Bar nakon zaprimljene prijave od strane V.lj., istu uputili u Hitnu medicinsku pomoć Bar radi ukazivanja ljekarske pomoći i konstatovanja povreda, kojom prilikom je sačinjen i dostavljan ljekarski izvještaj zaveden u protokolu broj 17360 od 22. decembra 2014. godine. U odgovoru Uparve policije navodi se i da je istog dana u službenim prostorijama prikupljen zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina N.lj. iz Bara na okolnosti podnijete prijave o čemu je upoznat zamjenik Osnovnog državnog tužioca u Baru, koji je naložio da se protiv ovog lica podnese krivična prijava u redovnom postupku, zbog osnovane sumnje da je počinio krivično djelo Nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici iz člana 220 KZ CG. Potom, policijski službenici CB Bar su 23. decembra 2014. godine ODT u Baru podnijeli su krivičnu prijavu i dostavili spise predmeta na dalju nadležnost i postupanje. Navedeno je, u odgovoru, da su stranke u postupku, od strane policijskih službenika, upoznate o svim preduzetim mjerama i radnjama. U odgovoru Uprave policije je dalje navedeno i da je 10. januara 2015. godine u 2,15 sati u službenim prostorijama CB Bar V.lj. podnijela prijavu protiv supruga N.lj. da je 9. januara 2015. godine oko 21,30 sati, dok su se nalazili u porodičnoj kući u Ostrosu, u prisustvu troje maloljetne djece, nakon kraće verbalne prepirke fizički napao, na način što je udarao više puta stisnutom šakom - pesnicom u predjelu glave i tijela, upućujući joj uvredljive riječi. Policijski službenici CB Bar su, nakon zaprimljene krivične prijave od strane V.lj., istu uputili u Hitnu medicinsku pomoć Bar radi ukazivanja ljekarske pomoći i konstatovanja povreda, kojom prilikom je sačinjen i dostavljan ljekarski izvještaj zaveden u protokolu broj 349 od 10. januara 2015. godine. Istog dana u službenim prostorijama prikupljen je zapisnik o obavještenju primljenom od građanina N.lj. iz Bara na okolnosti podnijete prijave a sa predmetnim događajem upoznat je zamjenik Osnovnog državnog tužioca u Baru koja je naložila da se protiv lica N.lj. iz Bara podnese krivična prijava, u redovnom postupku, zbog osnovane sumnje da je počinio krivično djelo Nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici iz člana 220 KZ CG na štetu supruge V.lj.. Policijski službenici CB Bar su dana 13. januara 2014. godine ODT u Baru podnijeli krivičnu prijavu i dostavili spise predmeta na dalju nadležnost i postupanje.¹⁴⁷

S timu vezi, u zaključnici odgovora direktor Uprave policije je konstatovao da je, nakon uvida u kompletну dokumentaciju i provjera zakonitosti postupanja policijskih službenika CB Bar, mišljenja da su u konkretnim slučajevima preduzimali sve službene mjere i radnje, shodno zakonima i policijskim ovlašćenjima kojima se propisuje način obavljanja policijskih dužnosti i primjena ovlašćenja, uz konsultaciju sa nadležnim tužilaštvom u Baru.¹⁴⁸

¹⁴⁷ Odgovor direktora Uprave policije 45 broj 240/15-20179/2 od 04.05.2015; Dokumentacija Šavjeta
¹⁴⁸ Isto.

Savjet je slučaj pokojne V.Lj. iznio i na Nacionalnoj konferenciji "Politike smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti", koju je u Podgorici, sredinom jula 2015. godine, u saradnji sa partnerima, organizovala NVO "SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica".¹⁴⁹

Savjet je na tri svoje sjednice diskutovao ovaj slučaj.

Savjet je imao dilemu da li su u konkretnom slučaju preduzete sve službene mjere i radnje, koje su mogle biti preduzete a koje su mogle doprinijeti efikasnoj primjeni zakona i blagovremenoj zaštiti žrtve od produženog nasilja u porodici i konačno od ovakvo brutalno tragičnog događaja u kojem je ista lišena života i pored činjenice što je savjesno nekoliko puta redovno prijavljivala nasilje i koristila mogućnosti iz Zakona o zaštiti od nasilja u porodici.

Savjet je, polovinom oktobra 2015. godine, informisao Vrhovno državno tužilaštvo (VDT) o svom radu na ovom predmetu u kontekstu kvaliteta i profesionalnosti primjene policijskih ovlašćenja u konkretnom slučaju.¹⁵⁰

Savjet je informisao VDT da je Uprava policije pružila detaljan odgovor u kojem je konstatovano da je primjena policijskih ovlašćenja bila adekvatna i profesionalna.

Savjet je zamolio VDT da naloži dodatnu provjeru policijskog postupanja u ovom slučaju (da li su primijenjene sve mjere iz Zakona o zaštiti od nasilja u porodici odnosno da li je propušteno preduzimanje svih radnji) ali i postupanje nadležnog državnog tužioca koji je redovno informisan o svakom incidentu i koji pri kvalifikovanju novog incidenta kao da nije u obzir uzimao ranije te da li je i to lice propuštilo da preduzme odgovarajuće radnje.

Zamjenik VDT obavijestio je, povratno povodom predstavke Savjeta broj 27/7-15, da je formiran predmet i da je isti na dalju nadležnost dostavljen Višem državnom tužilaštvu u Podgorici.¹⁵¹

Savjet je prepoznao činjenice da je žrtva bila pripadnica manjine, da je živjela na ruralnom području i u okruženju u kojem su i dalje snažna tradiocionalistička uvjerenja kao i da je, pored svega toga, hrabro i dosledno, koristila zakonske mogućnosti i preduzimala sve što je bilo do nje da se zaštiti i zatraži odgovorajuću zaštitu od nasilja.

Savjet je, iz iznijetih razloga, preporučio organizacijama civilnog društva da razmotre mogućnosti njegovanja sjećanja na ovaj slučaj, i samu žrtvu, kroz uspostavljanje Nacionalnog dana sjećanja na žrtve nasilja u porodici kako bi se dodatno unaprijedila profesionalna i društvena pažnja u suzbijanju nasilja u porodici.

Preporuka Upravi policije: Izvinjenje zbog loše policijske prakse u prošlosti

Crnogorska policija je u maju i junu 1992. nezakonito uhapsila najmanje 66 civila, koji su u Crnu Goru izbjegli od rata u Bosni i Hercegovini, i u svojstvu talaca ih predala vojsci bosanskih Srba da im posluže za razmjenu ratnih zarobljenika. Većina izručenih odmah su ubijeni, ostali su ubijeni u logorima, a nekolicina je preživjela mučenje i na kraju su razmijenjeni. Još uvek se nekim žrtvama deportovanim iz Herceg-Novog 27. maja 1992. ne zna ni grob, niti gdje su tačno ubijeni.

¹⁴⁹ Za više informacija <http://prcentar.me/index.php/pres-konferencije/item/342-zrtve-porodicnog-nasilja-odustaju-od-sudskog-postupka-zbog-nedovoljne-podske>

¹⁵⁰ Obavještenje predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saša Zekovića, broj 27/7-15 od 12.10.2015; Dokumentacija Savjeta.

¹⁵¹ Obavještenje zamjenika VDT Petra Kapucija Ktr. br. 593/15 zavedeno je u arhivi Savhveta pod brojem 27/8-15 dana 23.10.2015; Dokumentacija Savjeta.

Savjet za građansku kontrolu rada policije u kontinuitetu je pružao podršku svim komemorabilnim aktivnostima koji doprinose odavanju počasti i sjećanja na sve žrtve ali i unapređenju kredibiliteta i povjerenja u ključne nacionalne servise kakav definitivno jeste policija.

U tom kontekstu, a povodom obilježavanja 23. godišnjice deportacije izbjeglica iz Bosne i Hercegovine (BiH), maja 2015. godine, Savjet za građansku kontrolu rada policije, je putem javnog saopštenja podsjetio na svoj odnos prema tranzicionej pravdi i na svoje tekovine u vezi sa procesom suočavanja policije s sopstvenom prošlošću.¹⁵²

Savjet je krajem septembra 2015. godine podsjetio direktora Uprave policije da je maja 2012. godine, postupajući po sopstvenoj ali i inicijativama civilnog društva, usvoio i uputio rukovodstvu Uprave policije preporuku da na odgovarajući način građanima i javnosti uputi izvinjenje zbog učešća policijskih službenika u kršenju ljudskih prava u prošlosti kao i zbog nezakonitog hapšenja i deportacije izbjeglica iz Crne Gore. Istom prilikom, Savjet je podržao sve komemorabilne postupke koji doprinose odavanju počasti i sjećanja na sve žrtve. Savjet je dodatno ocijenio da te aktivnosti i postupci svoje utemeljenje imaju kako u crnogorskom pozitivnom pravu, tako i u načelima ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava a posebno u Rezoluciji Generalne skupštine UN 60/147 "Osnovna načela o pravu na pravni lijek i reparacije za žrtve teških kršenja međunarodnog prava i ozbiljnih povreda međunarodnog humanitarnog prava". S tim u vezi, Savjet je zaključio da bi simbolički čin izvinjenja policijske organizacije dodatno osnažio kredibilitet policije, unaprijedio povjerenje javnosti i građana u rad policije, bio podstrek daljim reformama policije i jačanju njenog profesionalnog i demokratskog djelovanja.

Savjet je još jednom, kod direktora Uprave policije, afirmisao i podsjetio na svoje ranije preporuke vjerujući da čin izvinjenja, upravo u ovom političkom trenutku, snaži ugled policije, njen kredibilitet i povjerenje u javnosti, cijeneći da je to u kontekstu diskontinuiteta s ranijim politikima i praksom kršenja ljudskih prava.¹⁵³ Savjet se, menadžmentu Uprave policije, stavio na puno raspolaganje, podršku i pomoć u koncipiraju i realizaciji preporučenih aktivnosti i sadržaja.

Predsjednik Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, je liderke nevladinih organizacija "Akcija za ljudska prava" (HRA), "Centar za građansko obrazovanje" (CGO) i Centar za mirovno i žensko obrazovanje - Anima obavijestio o aktuelnoj komunikaciji i podsjećanju direktora Uprave policije na raniji zaključak Savjeta u vezi sa preporukom za čin izvinjenja policije zbog ranije prakse kršenja ljudskih prava.

Savjet za građansku kontrolu rada policije još od ranije učestvuje u aktivnostima koje su u vezi sa obilježavanjem godišnjica deportacije BiH izbjeglica iz Crne Gore.

Podsjećamo, NVO (HRA, CGO i Anima) i član, a potom i predsjednik, Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, su prije 2011. i 2012. godine uputili tri inicijative: (1) inicijativu predsjedniku Skupštine Crne Gore, Ranku Krivokapiću, i svim šefovima poslaničkih klubova, da se 27. maj proglaši Danom sjećanja na žrtve zločina deportacije izbjeglica 1992. godine iz Crne Gore; (2) inicijativu tadašnjem predsjedniku Vlade Crne Gore Igoru Lukšiću, tadašnjim mini-

¹⁵² Dostupno na http://www.kontrolapolice.me/index.php?option=com_content&view=article&id=93:povodom-23-godine-deportacije-bih-izbjeglica-iz-crne-gore&catid=10&Itemid=113

¹⁵³ Obraćanje predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saša Zekovića, direktoru Uprave policije broj 23/3-12 od 24.09.2015; Dokumentacija Savjeta

strima unutrašnjih poslova i kulture Ivanu Brajoviću i Branislavu Mićunoviću, kao i tadašnjem predsjedniku Skupštine Opštine Herceg-Novi, Dejanu Mandiću – da se podigne spomen obilježje žrtvama deportacije izbjeglica 1992. godine ispred objekta Centra bezbjednosti Uprave policije MUP Crne Gore u Herceg Novom, podržavajući tako i želju porodica deportovanih žrtava; (3) 2012. godine je upućena inicijativa i da crnogorska policija uputi izvinjenje zbog primjene policijskih ovlašćenja tokom deportacije izbjeglica iz BiH.¹⁵⁴

Dana 30. juna 2015. godine, nevladine organizacije "Anima", "Akcija za ljudska prava", "Centar za građansko obrazovanje" i mr Aleksandar Saša Zeković, predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, iskazali su razočarenje i žaljenje zbog odluke većine odbornika Skupštine opštine Herceg-Novi da budu odsutni (SNP i Klub Demokrata) ili uzdržani (DPS, Izbor, Nova srpska demokratija) prilikom glasanja o inicijativi da se žrtvama zločina deportacije izbjeglica podigne spomenik ispred Centra bezbjednosti Herceg-Novi, gdje su 1992. nezakonito privođeni i odakle su organizovano izručeni njima neprijateljskoj vojsci bosanskih Srba u svojstvu talaca.

"Nesporne su žrtve ovog zločina, a da su nezakonito uhapšeni i izručeni kao taoci utvrđeno je i pravosnažnom presudom. Sporno je jedino to što sud u tome nije prepoznao ratni zločin. Odsutnost ili uzdržan stav o odavanju počasti nevinim žrtvama, od kojih se znatnom broju njih još uvijek ni grob ne zna, mjera je čovječnosti poslanika i poslanica Hercegnovske skupštine i volje Crne Gore u malom da pogleda istini u oči i spriječi da se slično ne ponovi" navedeno je u zajedničkom saopštenju grupe NVO i predsjednika Savjeta za građansku kontrolu rada policije.¹⁵⁵

O ovoj temi diskutovano je i na skupu REKOM Koalicije u Crnoj Gori, decembra 2015. godine.

Slučaj porodičnog nasilja u Tivtu

Građani D.L. i N.L., iz Tivta obratili su se Savjetu pritužbom ukazujući na slučajeve nasilja u porodici koje trpe od strane svog starijeg brata D.L. a koje su u više navrata prijavljivali OB Tivat odakle im, kako su naveli, nije pružena zaštita i svaki put bi se u strahu i strepnji vraćali kući. U nastavku pritužbe posebno su naglasili slučaj kada je njihov brat D.L. "brutalno prebio" mlađeg brata M.L., maloljetno lice, a koji je u trenutku nasilja uspio otrčati do policije i slučaj prijaviti nadležnim, uz konstataciju da policijski službenici ništa nisu preduzeli. Podnosioci pritužbe posebno su istakli da njihova porodica ne može više da trpi psihičko i fizičko nasilje starijeg brata koje se manifestuje kroz bahato ponašanja, prijetnje, lomljenje namještaja, vrijeđanje i slično. Podnositelji pritužbe su naveli i da su sa događajima upoznati rodbina i prijatelji, koji iznijeto mogu i potvrditi, i iznijeli nadu da se ovakav vid ponašanja može zaustaviti.¹⁵⁶

Povodom predmetne pritužbe Savjet je uspostavio i održavao neposrednu i kvalitetnu komunikaciju sa načelnikom OB Tivat. Savjet je, kroz obraćanje načelniku OB Tivat, podsjetio na svoje ranije tekovine u vezi tematike nasilja u porodici

154 Za više informacija posjetiti <http://www.hraction.org/?p=8711>

155 <http://www.hraction.org/?p=8930>

156 Pritužba građana D.L. i N.L., iz Donje Lastve, iz Tivta podnijeta je Savjetu 12. maja 2015. godine; Dokumentacija Savjeta

i unapređenja postupanja policijskih službenika s tim u vezi. Savjet je zatražio obavještenje o preduzetim radnjama, mjerama i utvrđenim činjenicama u konkretnom slučaju. Takođe, Savjet je načelnika OB Tivat pozvao da podnosiće pritužbe primi na razgovor kako bi se i na taj način otklonili eventualni nesporazumi, pomoglo bolje razumijevanje procedura i osnažilo povjerenje. Savjet je posebno naglasio važnost pružanja zajedničkog doprinosa u pravcu otklanjanja razloga nezadovoljstva građana L. i osiguranja kvalitetne i efiksane primjene policijskih ovlašćenja i otklanjanja sumnje da u lokalnoj policiji postoje profesionalci koji na bilo koji način štite nasilnika u porodici.¹⁵⁷

Uprava policije u svom odgovoru informisala je da je po prisjeću dopisa Savjeta načelnik OB Tivat odmah kontaktirao potpisnike pritužbe i pozvao ih na razgovor. Tom prilikom, podnosioci pritužbe, su iznijeli da ponekad imaju problema sa starijim bratom u vidu agresivnog ponašanja prema njima i da od službenika policije traže da se obezbijedi njegovo udaljenje iz porodičnog stana. Prilikom razgovora sa načelnikom OB Tivat građani, podnosioci pritužbe, su informisani da policija navedenu mjeru ne može donijeti i upućeni su da su navedena postupanja u nadležnosti drugih državnih institucija, u saradnji sa policijom, a na bazi relevantnih činjenica i dokaza. Uprava policije u nastavku odgovora ustvrdila je da su netačni i proizvoljni navodi da "neko štiti Dr.L. i drži prijave u fioci", jer službenici policije odmah i bez odlaganja imaju obavezu da postupe po svakoj prijavi građana, obavijeste nadležnog tužioca i postupaju po njegovoj instrukciji. Navodi se i da ukoliko u konkretnom slučaju nema elemenata krivičnog djela, u ovom slučaju Nasilja u porodici i porodičnoj zajednici iz čl. 220 KZ CG, uz konsultaciju sa postupajućim tužiocem predmet se može procesuirati Područnom organu za prekršaje ili arhivirati ukoliko nema elemenata krivičnog djela niti prekršaja o čemu se sačinjava službena zabilješka. U vezi dijela prijave koja se odnosila na najmlađeg brata, M.L., maloljetno lice, navodi se da je imenovani u službene prostorije OB Tivat pristupio 5. marta 2015. godine, kako bi prijavio brata koji mu je prijetio te da je, imajući u vidu da je u pitanju maloljetno lice, pozvana i majka T.L. koja je odmah pristupila u službene prostorije i izričito zahtjevala da se ne podnosi prijava pojašnjavajući da je u pitanju njihov unutarporodični problem te da će isti biti riješen u krugu porodice i u prisustvu supruga, njihovog oca Mi.L. U odgovoru Uprave policije se navodi i da kritičnom prilikom maloljetni M.L. nije imao nikakvih vidnih povreda što je u prisustvu roditelja i potvrdio. Ovim povodom u službene prostorije OB Tivat pozvan je Dr.L. od koga je uzeto obavještenje prikupljeno od građanina a koji je naveo da je kritičnom prilikom "povisio ton" na svog brata jer mu krađe novac iz novčanika što je M.L. i potvrdio. Upitan na okolnosti odnosa sa drugim ukućanima tj. članovima porodice naveo je, a majka i potvrdila, da imaju "skladne porodične odnose". U odgovoru Uprave policije je navedeno da je sa predmetnim slučajem upoznat Osnovni državni tužilac (ODT) u Kotoru koji se izjasnio da u navedenim radnjama nema elemenata krivičnog djela, niti prekršaja a o čemu je sačinjena i službena zabilješka.

U kontekstu, kako je u pritužbi navedeno, "drugih prijava" koje su podnijeli D.L. i N.L. u OB Tivat protiv brata Dr.L., a po kojima kako je navedeno nije postupano, isti su se izjasnili da zvanično nisu podnosiли prijave, već da su se žalili komšijama i poznancima, za koje su znali da su policajci, saopšteno je Savjetu od strane OB Tivat.

157 Obraćanje predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saše Žekovića, načelniku OB Tivat od 13.05.2015; Dokumentacija Savjeta

Podnosioci pritužbe su, od strane načelnika OB Tivat, upoznati sa načinom podnošenja prijave a prilikom razgovora dat im je broj njegovog službenog telefonskog broja, uz mogućnost kontaktiranja u svako vrijeme, sa ciljem potencijalnog blagovremenog i efikasnog postupanja policije. Podnosioci pritužbe, D.L. i N.L., su bili izričiti da se u službene prostorije sa ciljem obavljanja razgovora i upozorenja ne poziva njihov stariji brat jer bi im to uzrokovalo dodatne probleme. Sa navedenim slučajem upoznat je ODT u Kotoru koji je naložio da se prati razvoj situacije kod porodice L. i u slučaju prijave o nasilju u porodici blagovremeno i efikasno djeluje u zakonskim okvirima u cilju zaštite građana. U zaključnom dijelu odgovora Uprave policije se navodi da su u konkretnom slučaju policijski službenici postupali u skladu sa zakonskim ovlašćenjima te da će za slučaj potrebe profesionalno i efikasno reagovati i u saradnji sa tužilaštvom preduzimati mjere iz svoje nadležnosti, kao i da službenici policije sa posebnim senzibilitetom pristupaju prijavama u kojima ima elemenata nasilja u porodici i porodičnoj zajednici te da za navedene slučajevе imaju edukovane i osposobljene kadrove koji tretiraju predmetnu problematiku i vrlo ozbiljno i profesionalno pristupaju ovakvим slučajevima.

U nastavku rada naslučaju Savjet je predmetni odgovor Uprave policije prosljedio podnosiocima pritužbe, građanima D.L. i N.L., koji nisu iznijeli dodatna viđenja ili primjedbe pred Savjetom. Savjet je odložio zaključenje ovog predmeta, za još jednu sjednicu, kako bi podnosiocima pritužbe bilo pruženo dodatno vrijeme za dostavljanje eventualnih dodatnih prigovora.

Savjet za građansku kontrolu rada policije konstatovao je da je pri radu na ovom slučaju naišao na punu otvorenost načelnika OB Tivat i ovom prilikom pohvaljuje njegov rad i pristup. Savjet je takođe istakao zadovoljstvo da je ostvarena i kvalitetna i neposredna komunikacija između građana, podnosioca pritužbe, i menadžmenta OB Tivat. Savjet je uvjeren da to ima i preventivnu funkciju i da će pomoći boljem poznавању nadležnosti i procedura. Savjet je posebno prepoznao značaj aktivnosti osnaživanja građana da prijavljuju, i budu dosledni u tome, nasilja u porodici i da to pitanje se ne može tretirati kao unutrašnje pitanje bilo koje porodice. Savjet konačno je konstatovao da je postupanje policijskih službenika OB Tivat bilo profesionalno i u okviru Zakona.

Slučaj građanke I.G., aktivistkinje za zaštitu životinja, iz Berana

Građanka I.G. iz Berana, aktivistkinja za zaštitu prava životinja, Savjetu je ukazala, kroz svoju pritužbu, na neadekvatnu primjenu policijskih ovlašćenja i posebno prepoznala policijskog službenika G.R. da ne primjenjuje profesionalno policijska ovlašćenja i da istu drugačije tretira u odnosu na druge građane. Prema iznijetim navodima, on se prilikom njenog obraćanja, navodno stavljao na stranu svojih sinova koji su sa građankom I.G. u stalnom konfliktu zbog njenih zalaganja za zaštitu životinja.

S tim u vezi, predsjednik Savjeta, mr.sc. Aleksandar Saša Zeković, se obratio načelniku Centra bezbjednosti (CB) Berane i uputio zamolnicu da građanku I.G. prije svega neposredno primi i sa njom porazgovara u odnosu na sve okolnosti na koje ima primjedbe u vezi primjene policijskih ovlašćenja, i zbog kredibiliteta policije u lokalnoj zajednici pomogne da se raniji i aktuelni sukobi prevaziđu kao i da se izvrši provjera postupanja policijskog službenika G.R. prema građanki I.G.

U komunikaciji sa CB Berane Savjet je podsjetio na ranije usvojeni Zaključak u vezi sa postupanjem policije u odnosu na zaštitu prava životinja i značaj saradnje

sa nevladnim organizacijama koje se bave tom tematikom, i zatražio informaciju o preduzetim mjerama i radnjama ovim povodom.

Uprava policije, u odgovoru dostavljenom Savjetu, je navela da su policijski službenici povodom slučaja iznijetog u obraćanju dana 16. aprila 2015. godine u prostorijama CB Berane obavili razgovor sa građankom I.G. na okolnosti iznijete u pritužbi i s tim u vezi sačinili Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina. U prostoriji Osnovnog državnog tužioca u Beranama, dana 20. aprila 2015. godine, policijski službenik CB Berane izvršio je konsultacije, uz predočavanje i stavljanje na uvid sadržine pritužbe i sačinjenog Zapisnika, a navedenom prilikom tužiteljka je konstatovala da u odnosu na prijavljenog policijskog službenika i druga prijavljena lica nema elemenata krivične odgovornosti tj. elemenata krivičnog djela. U odgovoru je navodeno i da je u daljem postupanju po pritužbi policijski službenik CB Berane izvršio konsultacije sa sudijom Područnog organa za prekršaje u Beranama koji se izjasnio da, uvidom u spise predmeta koji su mu dostavljeni, nema elemenata prekršajne odgovornosti u odnosu na prijavljena lica.

Savjet je pohvalio i pozdravio gore opisane mjere i radnje, koje su uslijedile nakon obraćanja Savjeta, i cijeni da one predstavljaju odgovoran i korektan odnos prema građanki I.G. ali i prema Savjetu, kao kolektivnom ombudsman tijelu specijalizovanom za pitanja policije.

Savjet je takođe informisan da su 16. aprila 2015. godine izvršene provjere evidentiranih prijava u dežurnoj službi CB Berane i da je utvrđeno da je građanka gospođa I.G. u januaru i februaru 2015. godine, telefonskim putem, prijavila određene događaje po kojima su od strane policijskih službenika CB Berane, blagovremeno preduzete određene mjere i radnje, uz obavještavanje i konsultovanje dežurnog ODT u Beranama i da u konkretnim slučajevima nije bilo elemenata za podnošenje prekršajnih i krivičnih prijava, te da je povodom jednog od prijavljenih događaja - uginuća psa od 14. februara 2015. godine vršena obdukcija od strane obducenta dr R.R., kojom prilikom je utvrđeno da je do uginuća psa ukrštene rase crno-bijele boje došlo uslijed infarkta tj. tromba u lijevoj komori srca, o čemu je ODT u Beranama obavijestio podnositeljku pritužbe.

Savjet je informisan da je građanka I.G. primljena na razgovor kod načelnika CB Berane, gdje je i usmeno iznijela pritužbe na uzmemiravanja NN maloljetnih lica prema njenim kućnim ljubimcima i zatražila da se ta lica upozore. Prema navodima iz policije imenovana je poučena da svako naredno uzmemiravanje prijavi Dežurnoj službi CB Berane i da će se po njenim prijavama blagovemeno postupiti.

Savjet je zaključio rad na predmetu uz ocjenu da je postupanje policije bilo profesionalno kao i da je unaprijeđen kvalitet komunikacije između CB Berane i građanke I.G.

Savjet će nastaviti da prati postupanje policijskih službenica u vezi sa ovom tematikom kao i implementaciju svojih ranijih zaključaka u vezi sa zaštitom prava životinja i značaja saradnje policije i građanskih struktura i udruženja s tim u vezi.

Postupanje Savjeta po primjedbama zakupaca plaže u Sutomoru

Tragom teksta na portalu nezavisnog dnevnika "Vijesti, "Na plaži u Sutomoru huligani piju, drogiraju se i pjevaju nacionalističke pjesme" i priloga TV "Vijesti" od 28. jula 2015. godine, Savjet za građansku kontrolu rada policije se obratio Upravi policije zahtjevom da informiše o slučaju.¹⁵⁸

¹⁵⁸ Inicijativa predsjednika Savjeta od 28.07.2015; Dokumentacija Savjeta. Tekst je dostupan na ovom linku: <http://www.vijesti.me/tv/na-plazi-u-sutomoru-huligani-piju-drogiraju-se-i-pjevaju-nacionalistickie-pjesme-844526>

U navedenom tekstu se navodi da je policijski službenik, povodom jednog od incidenata, navodno kazao da mu ne pada na pamet da se za 400 eura, koliko zarađuje, zamjera drogiranoj rulji. Nakon takvog postupka policijskog službenika zakupci plaže, revoltirani zbog nemoći da stanu na kraj bahatom ponašanju mlađih koji na glavnoj plaži u Sutomoru, tokom noći ometaju odmor brojnim turistima, a njima prave probleme u poslovanju, su se obratili, kako se navodi, redakciji "Vijesti". Redakciji "Vijesti" je dostavljen i snimak, koji prema tvrdnjama zakupaca, predstavlja samo dio atmosfere koja se svake noći, od jedan sat iza ponoći do šest ujutro, dešava na sutomorskoj plaži. Ovom prilikom zakupci su naveli da se huligani, kako su ih nazvali, na plaži opijaju, koriste narkotike, viču i pjevaju nacionalističke pjesme i često bacaju kante za smeće u more i komunalnu službu ometaju u radu. U novinskom tekstu je navedeno i da je jedan mladić, vidno alkoholisan, tražio od radnika komunalne službe vozilo, što je radnik odbio, pa je mladić nasruuo na njega, te da je po pozivu na lice mjesta došao policijski službenik, ali je navodno kazao da mu ne pada na pamet da se za 400 eura, koliko zarađuje, zamjera drogiranoj rulji.

Načelnik Centra bezbjednosti Bar u Informaciji koju je dostavio Savjetu obavjestio je da taj Centar preduzima pojačane mjere i aktivnosti u toku trajanja ljetne turističke sezone a posebno na području Sutomora gdje je prisutna i najveća koncentracija turista kao i da su navodi zakupaca plaža o napadu na komunalnog policajca i neprofesionalnom postupanju službenika policije, s tim u vezi, u potpunosti netačni.

U Informaciji se, takođe, navodi da službenici Centra bezbjednosti Bar svakodnevno u dnevnim i večernjim časovima sarađuju i pružaju pomoć komunalnoj policiji tokom preduzimanja mjera i radnji iz njihove nadležnosti, da od početka ljetne turističke sezone policija nije imala niti jedno ometanje ili omalovažavanje niti sprečavanje službenika u vršenju službene radnje kao i da će službenici CB Bar nastaviti sa preduzimanjem mjera i radnji radi bezbjednog proticanja turističke sezone.

Savjet se upoznao sa Informacijom Centra bezbjednosti Bar i konstatovao da u konkretnom slučaju nije mogao utvrditi nepreduzimanje policijskih ovlašćenja.

Savjet je pozdravio dosadašnje napore i pružio punu podršku u radu ovoj organizacionoj jedinici Uprave policije i preporučio da se prije svake turističke sezone održi grupni, kolektivni, sastanak načelnika CB sa predstavnicima pravnih i fizičkih lica koja su zakupci plaže i na njima imaju ugostiteljske ili smještajne objekte kako bi se osnažila međusobna komunikacija i unaprijedilo povjerenje te preventivno uticalo na moguće nepoznavanje procedura, načina komunikacije i nekonstruktivnih pristupa koji imaju za cilj da se ospore i diskredituju naporci CB Bar i Uprave policije u cjelini.

Slučaj građanina I.B. iz Bara

Savjet za građansku kontrolu rada policije, postupajući po sopstvenoj inicijativi, iskazao je zabrinutost povodom javno iskazanog osjećaja nesigurnosti građanina I.B. iz Bara.¹⁵⁹

¹⁵⁹ Inicijativa predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saše Zekovića, od 11.08.2015. godine; Dokumentacija Savjeta; Tekst je dostupan na linku: <http://www.vijesti.me/vijesti/boljevic-hoce-da-me-isele-iz-bar-a-846399>

Savjet se obratio Upravi policije kako bi informisala o svim preduzetim radnjama vezano za slučaj paljenja vozila građanina I.B., preuzetnika iz Bara, koji je putem medija saopštilo da se nalazi pod pritiskom kako bi napustio Bar. Mediji su prenabijeli da je ovaj građanin policiji saopštilo moguće motive napada na njega kao i ime osobe s kojom je u dugogodišnjem sukobu.

Uprava policije, u svom odgovoru, veoma je detaljno informisala Savjet o svim preduzetim mjerama i radnjama.

Kvalitet i detaljnost pruženih informacija u konkretnom slučaju su za punu pohvalu i Savjet konstjuje da mu je na taj način omogućeno da ostvari maksimalno sveobuhvatan i detaljan uvid u sve mjere, radnje i aktivnosti koje su, povodom ovog slučaja, preuzimali službenici Centra bezbjednosti Bar.

Uprava policije, u svom odgovoru, informisala je Savjet da je Dežurna služba Centra bezbjednost Bar, obaviještena 10. avgusta 2015. godine oko 04.50 časova telefonskim putem, anonimno od strane građana, o požaru na vozilu u ulici Branka Čalovića, u blizini kafe bara "Scandal" u Baru.

Postupajući po primljenom obavještenju, policijski službenici CB Bar izašli su na lice mjesta, izvršili njegovo obezbjeđenje do dolaska uviđajne ekipe a požar su lokalizovale Opštinske službe zaštite i spašavanja Skupštine Opštine Bar.

O događaju je obaviještena zamjenica Osnovnog državnog tužioca u Baru koja je policijske službenike CB Bar ovlastila za vršenje uviđaja u prisustvu ovlašćenog sudskog vještaka za požare i eksplozije iz Podgorice kojim je konstatovano da je 10. avgusta 2015 godine oko 4.50 časova, došlo do požara na vozilu marke "Audi 4" reg oznaka BR BP ***, koje je bilo parkirano u ulici Branka Čalovića, vlasništvo građanina I.B., a od posledica požara na nevedenom vozilu nastupila je totalna šteta. Takođe je konstatovano da se sa tog vozila požar proširio na još tri vozila. Sa lica mjesta izuzeti su pronađeni tragovi - brisevi, isti su proslijeđeni na potrebna vještačenja u Forenzički centar u Danilovgradu, kao i da će se o uzroku i načinu nastanka požara, u svom izvještaju naknadno izjasniti, angažovani sudski vještak.

Uprava policije informisala je Savjet da su, nakon događaja, dvanaest policijaca CB Bar izvršili detaljnu pretragu terena i da nijesu pronađeni predmeti od interesa za službu, kao i da su, sa užeg i šireg lica mjesta, objekata i stanova, izuzeti snimci video nadzora ali da uvidom u iste nije uočeno nešto što bi upućivalo na mogućeg izvršioca ovog krivičnog djela.

U dopisu stoji i da su sa šaka D.K.P., K.P. i Đ.I., izuzeti SEM stubići za vještačenje na prisustvo ubrzivača plamena, te uzeti zapisnici o obavještenju prikupljenom od građanina. Naime, građanin I.B. je u svojoj izjavi naveo da je zadnjih godinu dana sa ovim licima imao problema, a D.K.P. i njen sin K.P. su u svojim izjavama negirali da imaju bilo kakve veze sa paljenjem vozila, ne negirajući da imaju više dugogodišnjih problema, što rješavaju preko nadležnih državnih organa. U svojim izjavama takođe su naveli, da I.B., ima dugovanja prema njima poznatim licima, čija imena nisu željeli saopštiti, kao i da su spremni podvrgnuti se poligrafском ispitivanju. Ovim povodom navodi se u nastavku odgovora Uprave policije, I.Đ. navodi, da nema nikakve veze sa paljenjem vozila I.B., da ga je građanin I.B. lažno optužio u vezi sa paljenjem nekog drvenog objekta te da ga navodno maltretira, a kao alibi je naveo svoju suprugu i video nadzor u svom objektu, pri čemu je odbio poligrafsko ispitivanje.

Dalje aktivnosti Uprave policije povodom predmetnog događaja su bile usmjerene na obilazak zdravstvenih ustanova i uvid u knjige protokola, radi even-

tulanog javljanja lica sa povredama u vidu opekovina, i ovim povodom lice V.D. je odbilo poligrafsko ispitivanje dok je u CB Podgorica, od lica A.I. u svojstvu građanina uzet zapisnik o obavljenju prikupljenom od građanina, koji u prisustvu advokata nije htio dati izjavu u vezi ovog događaja kao ni saglasnost za poligrafsko ispitivanje.

Uprava policije dalje je informisala Savjet da je na bazi zahtjeva za analizu telefonskih komunikacija, od sudije za istragu Osnovnog suda u Baru T.S., dobijena je naredba za tel. brojeve koje koriste ova lica, koja je proslijedena operaterima u Crnoj Gori. Takođe, preduzimajući mjere i radnje u cilju rasvjetljavanja ovog krivičnog djela pozvano je više građana na koje je ukazao oštećeni i od istih su prikupljeni zapisnici na navedene okolnosti, ali policija nije došla do korisnih saznanja u cilju otkrivanja počinilaca.

U zaključnici odgovora Uprave policije se navodi da su, povodom predmetnog događaja, spisi predmeta proslijedeni zamjeniku Osnovnog državnog tužioca u Baru I.R., da je događaj kvalifikovan kao krivično djelo izazivanje opšte opasnosti iz čl. 327 st.1 KZ CG kao i da službenici Uprave policije, prvenstveno CB Bar, preduzimaju dalje operativne mjere i radnje u cilju rasvjetljavanja ovog krivičnog djela.

Savjet je konstatovao da je postupanje službenika policije Centra bezbjednosti Bar bilo krajnje profesionalno i da su sve preduzete mjere i radnje bile blagovremene i profesionalne.

Zaključak Savjeta dostavljen je Ministru unutrašnjih poslova, direktoru Uprave policije i načelniku Centra bezbjednosti.

Slučaj građanke S.J. iz Podgorice

Mediji su izvjestili da je oštećeno vozilo građanke S.J., suvlasnice kompanije koja je izdavač dnevнog lista "Dan" kao i da je, tim povodom, zatražila ocjenu bezbjednosnih rizika.

Ovaj slučaj, Savjet za građansku kontrolu rada policije je, po sopstvenoj inicijativi, uzeo u rad a od direktora Uprave policije zatražio informaciju o svim radnjama preduzetim povodom rasvjetljivanja oštećenja vozila kao i u vezi sa zahtjevom za ocjenu bezbjednosnog rizika.¹⁶⁰

Uprava policije, u svom odgovoru, obavijestila je Savjet da je Dežuma služba Centra bezbjednosti Podgorica, 26. avgusta 2015. godine u 08,55 časova, obaviještena od strane S.J. iz Podgorice, da je na njenom vozilu marke "Range Rover Sport", reg. Oznaka PG-***-**, koje je bilo parkirano u ulici "C...", od strane nepoznatog lica polomljeno staklo na vratima prtljažnika vozila.

Odmah po primljenom obavljenju na lice mjesta upućena je ekipa za uviđaje Centra bezbjednosti Podgorica i službenici Jedinice za suzbijanje krađa i teških krađa koji su izvršili uviđaj kojim je konstatovano da je navedenog dana u vremenskom intervalu od 01,00 do 08,30 časova nepoznato lice, podesnim sredstvom polomio staklo na vratima prtljažnika automobila, kroz napravljen otvor provukao ruku i iz istog otudio dva para ženskih cipela koje su se nalazile u kartonskim kutijama a po izjavi S.J., otuđena je poslovna dokumentacija preduzeća "Yu medija mont", koja je takođe nalazila u kartonskoj kutiji a radilo se o raznim prepiskama, primjercima DN "Dan" i sl.

U odgovoru Uprave policije dalje je navedeno da je o događaju obavije-

160 Inicijativa predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saša Zekovića, od 27.08.2015; Dokumentacija Savjeta

šten dežurni zamjenik Osnovnog državnog tužioca, po čijem ovlašćenju je izvršen uviđaj i koji je događaj kvalifikovao kao krivično djelo teška krađa iz člana 240. Krivičnog zakonika Crne Gore. Od strane krim tehnicičara izvršen je kriminalističko tehnički pregled lica mjesta, kojom prilikom nisu pronađeni tragovi pogodni za identifikaciju izvršioca, a fotografisano je i lice mjesta i sačinjen fotoelaborat. Službenici kriminalističke policije, u cilju pronalaska stambenih i poslovnih objekata koji posjeduju video nadzor, obišli su šire područje u odnosu na lice mjesta i s tim u vezi izuzeli snimke sigurnosnih kamera, video nadzora sa klinike "...", čijim pregledom nije pronađen nijedan detalj koji bi mogao ukazivati na izvršioca navedenog krivičnog djela, a video nadzor sa objekta "... caffe"-a, pokriva dvorišnu stranu zgrade, dok poslovne prostorije ..." imaju fizičko obezbjeđenje pri čemu je sa čuvarom obavljen razgovor i isti u vezi ovog događaja nije imao nikakvih interesantnih zažimanja.

Savjet je ovom pilikom takođe informisan da je posredstvom Sektora za obezbjeđenje ličnosti i objekata, 27. avgusta 2015. godine upućen zahtjev za izuzimanje video nadzora spoljnjih kamera sa stranog diplomatskog predstavništva koje je locirano u ulici "C..." br. **, od kojih je 01. septembra 2015. godine, dobijen odgovor da je ostvaren kontakt sa konzulom u ambasadi, g-djom M.S., koja ih je obavijestila da nisu u mogućnosti da ustupe video nadzore sa zida spoljašnjih kamera, iz razloga "strogih pravila obezbjeđenja i zaštite, kojih se strogo pridržavaju".

Dana 26. avgusta 2015 godine, neposredno nakon završenog uviđaja, u prostorijama Centra bezbjednosti Podgorica, prikupljena su obaveštenja od građanke S.J., o čemu je sačinjen zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina, u kojem su detaljnije opisani otuđeni predmeti (ženske cipele), dok je u vezi poslovne dokumentacije građanka S.J. izjavila da se ne radi o povjerljivim dokumentima koji se na bilo koji način mogu zloupotrijebiti i napomenula da opisani događaj za nju ne predstavlja običnu krađu već jasnu poruku da je neko iz raznih motiva želi da je uplaši.

U odgovoru se dalje navodi da po operativnim saznanjima pribavljenim na terenu građanka S.J. prije sedam — osam godina, podnosi policiji prijavu protiv F.N. iz Podgorice, zbog telefonskih prijetnji a imenovani je 29. avgusta 2015. godine pozvan i pristupio je u službene prostorije CB Podgorica gdje su od njega uzeta na zapisnik obaveštenja u kojima je negirao bilo kakvo poznanstvo sa S.J., te da je za ovaj događaj čuo iz sredstava informisanja.

Radi provjere navedenih podataka kao i prikupljanja drugih detalja koji bi mogli ukazivati na motiv i izvršioca, a po prethodnom telefonskom dogovoru i uz njen pristanak, 01. septembra 2015. godine, od strane policijskog službenika, ponovo je obavljen razgovor sa gospodom S.J. u prostorijama "YU MEDIJA MONT"-a u Podgorici o čemu je sačinjena službena zabilješka.

U toku razgovora, građanka S.J. je potvrdila da joj je F.N., prije par godina upućivao telefonske prijetnje, koje je prijavila policiji te da ne izražava sumnju da bi isti mogao biti osoba koja je polomila staklo na njenom vozilu iii osoba koja je nekog poslala da izvrši ovo krivično djelo. U ovom razgovoru građanka S.J. je izjavila da je, u kontaktima sa novinarima dnevnih listova "Informer" i "Pobjeda", saopšila da je tražila bezbjednosnu procjenu nadležnih organa za sebe i svoju porodicu, a da pritom uopšte nije pominjala da će zbog događaja sa porodicom napustiti Crnu Goru, kao razlog zbog kojeg je privremeno napustila Crnu Goru nakon događaja, navela turistički aranžman preko agencije, koji je ugovorila 15-ak dana prije događaja.

đaja, te činjenicu da je iz Crne Gore izašla 27. avgusta 2015. godine sa aerodroma Tivat i da se sa dvoje djece vratila, 30. avgusta 2015. godine.

U tom smislu istakla je i da pisanje u medijima u tom dijelu nijesu tačna, ali da navedeno nije htjela to da demantuje kako ne bi izazvala dalje pisanje, što joj apsolutno ne odgovara i nije joj predstavljalo interes. U zaključnici predmetnog odgovora Uprave policije se navodi da službenici Centra bezbjednosti Podgorica, u cilju pronalaska počinjoca ovog krivičnog djela, preuzimaju dalje planske aktivnosti kao i da je 27. avgusta 2015. godine, Agenciji za nacionalnu bezbjednost (ANB) upućen zahtjev za procjenu ugroženosti imenovane.

Sredinom oktobra 2015. godine Savjet se kod direktora Uprave policije interesovao za ishod zahtjeva kod ANB i da li je u međuvremenu bilo napretka u pogledu rasvjetljavanja teške krađe i obijanja vozila građanke S.J.

Na posljednjoj sjednici drugog saziva Savjeta rad po ovom predmetu je zaključen usvajanjem zaključka u kojem je konstatovano profesionalno i blagovremeno postupanje policije uz neophodno očekivanje da ukupne mjere i radnje policije rezultiraju rasvjetljavanjem ovog krivičnog djela.

Postupanje policije prema turisti A.P. iz Rusije nije moglo biti ocijenjeno

Na inicijativu predsjednika, prateći pisanje medija, Savjet za građansku kontrolu policije je uzeo u rad slučaj ruskog državljanina koji je kao turista boravio u Crnoj Gori i putem medija iznio ozbiljne primjedbe na postupanje policije.

U novinskom tekstu koji je objavio nezavisni dnevnik "Vijesti", od 11. septembra 2015. godine, navodi se da je turista iz Rusije A.P. (30) obavijestio ambasadu te zemlje u Crnoj Gori da je u Morinju neosnovano uhapšen i da je morao da plati 1.400 eura kako ne bi završio u istražnom zatvoru. Novinaru "Vijesti" je saopštio da je bio akter saobraćajne nesreće u kojoj je on bio oštećena strana ali da su mu policajci, uprkos tome, lisice na ruke stavili čim su se pojavili na uviđaju. A.P. je objasnio da je u Crnu Goru došao na ljetovanje sa familijom kako bi proslavio rođendan djeteta, preko agencije "Tui", i u jednom petrovačkom hotelu sa porodicom se smjestio pet dana prije navedenog događaja kada su iznajmljenim vozilom krenuli u obilazak i razgledanje zaliva. Kritičnom prilikom tokom vožnje, uz signaliziranje žmigavcem, u namjeri da skrene čuo je udarac u zadnji dio vozila, kada je na njih u punoj brzini naletio motociklista, koji kako se kasnije uspostavilo nije imao ni registriran motor. I pored izvinjenja koje je motociklista uputio jer je uzrokovaо štetu na iznajmljenom vozilu i uz uvjerenavaњa da će sve biti u redu, po dolasku policijskih službenika ruski turista A.P. je, kako u novinskom tekstu stoji, uhapšen i proglašen isključivim krivcem za nesreću a na teret mu je stavljen krivično djelo Teško djelo protiv bezbjednosti saobraćaja, jer je motociklista S.D. iz Herceg Novog teško povrijeđen. U tekstu se dalje navodi da je ruskom turisti, ovom prilikom, ponuđeno da izabere da plati 1.400 eura i prihvati krivicu povodom kritičnog događaja ili da ide u zatvor 30 dana, koji postupak je zgrozio ruskog turistu A.P., te da je priznanjem krivice prihvatio da plati 600 eura oštećenom, istu sumu na račun kotorskog vrtića i 130 eura troškova sudskog vještaka I branioca.

Savjet je na 57. sjednici, održanoj 28. decembra 2015. godine, uvidom u predmetnu dokumentaciju konstatovao da Uprava policije ni nakon druge urgencije ovom tijelu nije dostavila odgovor na inicijalni dopis o čemu je Savjet obavijestio Ministra unutrašnjih poslova.

Slučaj građanke M.A.Č. iz Berana

Građanka M.A.Č. iz Berana kontaktirala je predsjednika Savjeta za građansku kontrolu policije i iznijela niz primjedbi na postupanje policijskih službenika u vezi sa prijavljivanjem i procesuiranjem nasilja kojem je izložena od strane bivšeg supruga, R.Č., koji je, prema njenim navodima, imao zabranu prilaska.

Savjet je pritužbu uzeo u rad i tim povodom je ostvarena izuzetno kvalitetna i uspješna komunikacija sa CB Berane.

Savjet se pri radu na ovom predmetu posebno vodio iskustvom sa drugih slučajeva nasilja u porodici.

Savjet je zatražio od načelnika CB Berane da gospođu M.A.Č. primi na razgovor kako bi, na argumentovan način, predstavila svoje primjedbe a CB Berane je posebno ukazano na važnost pružanja pomoći u ostvarenju boljeg kontaktaka i komunikacije između građanke i postupajućih policijskih službenika sa ciljem uspostavljanja povjerenja i povećanja međusobne informisanosti o istinskim nadležnostima i mogućnostima policije s jedne strane i značaju kvalitetne i dosljedne primjene svih zakonskih mogućnosti i obaveza u konkretnom slučaju sa druge strane.

CB Berane u odgovoru na inicijalni dopis Savjeta detaljno je informisao je da je građanka M.A.Č. iz Berana, u prethodnom periodu, podnosila više prijava protiv bivšeg supruga R.Č. i to: (1) dana 18. decembra 2014. godine u 18,05 časova, građanka M.A.Č. je telefonskim putem obavijestila Dežurnu službu CB Berane da je fizički napao suprug R.Č., da su postupajući po prijavi službenici policije imenovanog priveli te da je zadržan u prostoriji za zadržavanje a narednog dana uz zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka baziran na odrebi člana 36 st.1 Zakona o zaštiti od nasilja u porodici priveden Područnom organu za prekršaje koji je izrekao novčanu kaznu od 180 eura i zaštitnu mjeru Zabranu uznemiravanja i uhođenja u trajanju od šest mjeseci; (2) Dana 28. februara 2015. godine građanka M.A.Č. telefonskim putem je prijavila da je nju i njihovog sina u Poljoprivrednoj apoteci napao suprug R.Č.. Ovim povodom postupajući policijski službenici preduzeli su predviđene mjere i aktivnosti a nakon konsultacije sa Osnovnim državnim tužiocem (ODT) u Beranama i sudijom Područnog organa za prekršaje imenovani je uz zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka priveden u Područni organi za prekršaje u Beranama gdje nije zadržan jer je zatražio ljekarku pomoći, a ovaj organ je donio oslobođajuću presudu; (3) dana 27. juna 2015. godine u 16,35 časova građanka M.A.Č. telefonskim putem je obavijestila da je njen, sada već bivši suprug, došao na vrata stana i da je uznemirava. Postupajući po prijavi službenici policije preduzeli su zakonite mjere i radnje i nakon utvrđenog činjeničnog stanja i u konsultaciji sa sudijom Područnog organa za prekršaje građaninu R.Č. izrečena je mjeru upozorenja; (4) dana 28. juna 2015. godine u 17 časova građanin R.Č. obavijestio je Dežurnu službu telefonskim putem, da ga bivša supruga M.A.Č. uznemirava na način što mu šalje SMS poruke iritirajuće sadržine. Imenovana građanka je po pozivu pristupila službene prostorije policije gdje je upozorena na navedeno postupanje; (5) dana 22. jula 2015. godine u 11,25 časova u dežurnu službu Centra bezbjednosti Berane pristupila je M.A.Č. i prijavila svog bivšeg supruga R.Č. da joj je u njihovom butiku "Bum" na Njegoševom trgu upućivao pogrdne i prijeteće riječi. Postupajući po prijavi službenici policije preduzeli su zakonite mjere i radnje uz obavještavanje i konsultovanje dežurnog ODT u Beranama i dežurnog sudije Područnog organa

za prekršaje nakon čega je prijavljeni R.Č. uz zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka priveden Područnom organu za prekršaje u Beranama, koji mu je izrekao novčanu kaznu u vrijednosti od 300 eura i zaštitnu mjeru zabrane uznemiravanje i približavanja žrtvi u trajanju od 11 mjeseci.¹⁶¹

U nastavku odgovora koji je Savjetu dostavila Uprava policije, u zaključnom dijelu, stoji i da je dana 22. jula 2015. godine, M.A.Č. primljena na razgovor, shodno preporuci Savjeta za građansku kontrolu rada policije, kod načelnika CB Berane kojom prilikom joj je predočeno i pruženo uvjerenje da će policija postupajući po njenim prijavama protiv bivšeg supruga, u svim slučajevima, preuzimati blagovremeno sve mjere i radnje u skladu sa Zakonom.

Savjet je podnositeljki pritužbe dostavio detaljan odgovor Uprave policije na izjašnjenje i iznošenje eventualno novih okolnosti.

Podnositeljka pritužbe, građanaka M.A.Č., je informisala da je zadovoljna svim preuzetim radnjama kako od strane načelnika CB tako i Savjeta za građansku kontrolu rada policije i iskazala zahvalnost što je uspostavljena kvalitetna i korektna komunikacija.

Savjet je primjetio da se, za razliku nekih drugih organizacionih jedinica Uprave policije, u Centru bezbjednosti Berane vodi uredna evidencija u vezi sa prijavama po nasilju u porodici i da ovom prilikom, s tim u vezi, nije saopštена nijedna primjedba.

Takođe, registravana je veoma vidjiva razlika ne samo u komunikaciji i odnosu načelnika i menadžmenta CB Berane prema Savjetu za građansku kontrolu rada policije u odnosu na raniji period već ukupno prema građanima i potrebi da se kontinuirano unapređuje komunikacija i povjerenje lokalne sredine i građana u rad policije.

Savjet je zaključio da su policijski službenici u iznijetim prilikama profesionalno postupali i posebno pohvaljuje, više puta, ispoljenu profesionalnost i senzibilitet načelnika CB Berane, Velimira Furtule, kako prema osjetljivim društvenim grupama tako i prema potrebi da se prema lokalnoj zajednici pristupa s povjerenjem i punom otvorenosću.

Rasprave o nacrtu Zakona o slobodi vjeroispovijesti protekle bez adekvatne i blagovremene bezbjednosne procjene

Savjet za građansku kontrolu rada policije pažljivo je pratilo, u kontekstu postupanja policije, aktivnosti Vlade, i njenih resora, prilikom organizovanja rasprava o propisu kojim se planira urediti sloboda vjeroispovijesti. Tim povodom Savjet se, po sopstvenoj inicijativi, obratio direktoru Uprave policije. Savjet je pratilo pisanje medija i posebno analizirao dostupne video sadržaje u vezi sa javnim raspravama u Bijelom Polju, Kotoru i Podgorici. Dodatno, mediji su izvjestili da su službenici policije, navodno po svojoj procjeni, propuštali građane - vjernike koji mogu prisustvovati javnoj raspravi. Takođe, nije javno bilo poznato, pa se i za to interesovao Savjet, da li su organizatori javnih rasprava tražili procjenu bezbjednosnog rizika i kako su konkretno Uprava policija i organizacione jedinice bile pripremljene za moguća veća javna okupljanja i narušavanje javnog reda i mira.

Savjet za zatražio provjeru da li su prisutne starešine i policijski službenici adekvatno primjenjivali policijska ovlašćenja prema građanima i učesnicima ra-

¹⁶¹ Dopis CB Berane broj 03/1-5202/1 od 29.07.2015 zaveden je na arhivi Savjeta pod brojem 46/2-15 dana 06.08.2015; Dokumentacija Savjeta

sprava, da li su izvršene odgovarajuće provjere i pripreme za skup u Kotoru i druge skupove te koje se radnje trenutno službeno preduzimaju povodom kršenja prava.

Direktor Uprave policije je povratno informisao Savjet, prenosimo integralno, o sledećem:

“Putem elektronske pošte, od Ministarstva za ljudska i manjinska prava, 09.09.2015. godine, zaprimljeno je obavještenje da je održavanje okruglog stola odnosno javne rasprave o nacrtu Zakona o slobodi vjeroispovijesti planirano za 10.09.2015. godine u skupštinskoj sali Palate Bizanti u Starom gradu u kotoru u 12 sati.

Rukovođeni iskustvom od ranije, analizi cijelokupne problematike za posmenutu javnu raspravu pristupljeno je profesionalno i temeljno.

Prilikom sačinjanja bezbjednosne procjene, ostvarena je komunikacija sa predstavnicom Ministarstva, u vezi čega je i sačinjena službena zabilješka.

Operativnim radom i izvršenim terenskim provjerama, raspolagali smo saznanjima da bi ovim povodom moglo prisustvovati više stotina zainteresovanih građana.

Prostorni kapaciteti skupštinske sale Palate Bizanti omogućavaju prisustvo 50 građana, tako da smo konstatovali da veći broj građana neće moći da prisustvuje raspravi, usled čega se može očekivati njihovo negodavanje.

Nakon preduzetih operativnih mjera i radnji, izvršenih terenskih provjera, sačinjena je bezbjednosna procjena javnog okupljanja, kao i plan obezbjeđenja, u skladu sa članom 129. Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova, a u vezi sa članom 10 stav 1 tačka 6 Zakona o unutrašnjim poslovima.

Analizirajući navedeno, a uzimajući u obzir ljudske resurse kojima raspolaže Odjeljenje bezbjednosti Kotor, upućeni su zahtjevi za angažovanje ispomoći prilikom obezbjeđenja navedene javne rasprave. Osim raspoloživih službenika OB Kotor, angažovani su, shodno zahtjevima i službenici Interventne jedinice CB Budva i CB Herceg Novi, kao i pripadnici zaštitarske službe. Cijelokupno obezbjeđenje je vršeno kroz više segmenata, odnosno kroz postavljanja kontrolnih punktova na prilaznim saobraćajnicama, operativnog pokrivanja gradske rive, uskog jezgra Starog grada i same Palate Bizanti (unutrašnje i spoljašnje operativno pokrivanje) koje su vršili službenici u civilnim uniformama i samog obezbjeđenja mjesta održavanja javne rasprave koje su vršili službenici OB Kotor, Interventnih jedinica CB Budva i Herceg Novi i angažovane zaštitarske službe.

Prilikom samog obezbjeđenja, došlo je od negodovanja okupljenih građana, koji nijesu mogli prisustvovati navedenoj javnoj raspravi, zbog nepostojanja prostornih kapaciteta. Imajući u vidu infrastrukturu Starog grada, te prilaza samom mjestu održavanja, smatramo da je angažovani broj službenika bio adekvatan sačinjenoj bezbjednosnoj procjeni, te da su preuzete sve mjere i radnje od strane angažovanih službenika na održavanju stabilnog javnog reda i mira, te sprječavanja narušavanja istog u većem obimu.

U odnosu na selektivno prisustvovanje navedenoj javnoj raspravi, ističemo da policijski službenici nijesu vršili propuštanje građana, već ovlašćeno lice Ministarstva ljudskih i manjinskih prava” stoji između ostalog u informaciji direktora Uprave policije.

Konačno, što je takođe važno, direktor Uprave policije informisao Savjet za građansku kontrolu policije, “da su u vezi navedenog događaja izuzeti svi raspolo-

živi snimci video nadzora u cilju prepoznavanja lica i daljeg postupanja u skladu sa zakonskim propisima, napominjući da je u toku preuzimanje ostalih mjera i radnji i utvrđivanja odgovornosti prisutnih građana" navedeno je na kraju odgovora direktora Uprave policije.

Rad na slučaju je nastavljen. Savjet za građansku kontrolu rada policije pozvao je predstavnike vjerskih zajednica i same građane koji su prisustvovali ovim događajima da dostave eventualne primjedbe o postupanju policije. Taj poziv su prenijeli mediji a objavljen je i na sajtu Savjeta za građansku kontrolu policije. Nije upućena, tim povodom, nije primjedba odnosno pritužba na postupanje policije.

Savjet je konstatovao da su se ove aktivnosti policije odigrale u situaciji pojačane tenzije tim prije što je godinama zanemaren dijalog i neposredan kontakt određenih vjerskih struktura.

Savjet je ocjenio da primjena policijskih ovlašćenja u kontekstu zabrane javne rasprave u Bijelom Polju nije bila na nivou demokratskih standarda i poštovanja ljudskih prava i sloboda.

Primjena policijskih ovlašćenja povodom javne rasprave u Podgorici bila je profesionalna i u skladu sa demokratskom praksom u vezi sa javnim okupljanjima.

Primjedbe koje su saopštene u vezi sa onemogućavanjem prisustva određenog broja građana konkretnim događajima od strane policije nisu osnovane i uspostavljeni režim ulaska odnosno prisustva događaju predstavlja isključivu odgovornost organizatora javne rasprave.

Savjet je ocjenio da Uprava policije nije imala dovoljno vremena za izradu ozbiljne bezbjednosne procjene, posebno za događaj u Bijelom Polju i Kotoru. Savjet je zato preporučio Upravi policije da na te okolnosti blagovremeno upozori organizatora, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, i od istog zatraži buduće blagovremenije i profesionalnije postupanje koje će dati dovoljno prostora za efi-kasniju pripremu policije.

Savjet s tim u vezi takođe je ocjenio da Uprava policije nije preuzeila sve dovoljne mјere i radnje, ali ni adekvatne bezbjednosne procjene svih mogućih rizika i opstrukcija po sve pozvane učesnike javne rasprave posebno u smislu kako bi se iste održale, omogućilo prisustvo svih pozvanih i zaštitilo lično dostojanstvo i integritet svih građana i predstavnika vjerskih autoriteta.

Slučaj građanina B.B. iz Podgorice

Građanin B.B. iz Podgorice podnio je Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbu protiv policijskih službenika koji su ga, prema navodima, podvrgnuli nečovječnom i nehumanom postupanju odnosno zlostavljali ga i mučili prilikom primjene policijskih ovlašćenja.¹⁶²

U svojom pritužbi građanin B.B. je iznio detaljan opis događaja:

"U noći između 8.i 9.oktobra 2015. godine, oko 2.30h iza ponoći, moj kum i prijatelj M.R. i ja, B.B. sjedjeli smo ispred njegove zgrade, gdje smo jeli picu i pričali. Neposredno prije toga smo izvodili radove na renoviranju stana, u kojem živi moj kum i pili alkohol. U toku našeg razgovora, prišla nam je nepoznata muška osoba koja je pitala šta tu radimo. Odgovorio sam da tu živimo i da smo se tu podigli, te ko je on da nas ispituje. Tada se nepoznato lice legitimisalo i reklo da je policijski službenik u civilu. Ušao sam sa njim u verbalni konflikt i ustao sa klupe. Moj kum

162 Pritužba građanina B.B. je podnijeta dana 12.10.2015. godine i zavedena pod broje 69-15; Dokumentacija Savjeta

je stao između nas jer je sumnjao da će doći od fizičkog konflikta. Nakon toga policijski službenik je pozvao pojačanje u vidu interventne jedinice. Prišla su mi četiri policajca iz policijskog vozila i uvela me u maricu saopštavajući mi da sam uhapšen. Nisam pružao otpor pri hapšenju, ali jesam vrijeđao policajce.

Kad su me uveli u stanicu policije počeli su da me udaraju pesnicama, nogama i palicama, nakon čega sam izgubio svijest. Probudio sam se oko 10.00h, 09.10.2015.godine, u prostoriji pritvorske jedinice MUP-a. Boljela me glava, lijeva noga, te lijeva strana tijela i nisam mogao da se pomjeram, niti da se oprem na noge. Tvrdim da sam u policijsko vozilo ušao zdrav, bez povreda, te da sam sam ušao u policijsko vozilo, bez ičje pomoći. Tada dolaze službenici MUP-a i zahtijevaju da me vode kod prekršajnog sudije. Ja odbijam i tražim da mi pozovu Hitnu medicinsku pomoć, jer ne mogu da ustanem. Hitna dolazi posle izvjesnog vremena, te konstatiše da imam takve povrede da ne mogu da mi pomognu već da me policija hitno odvede u KBC. Policijski službenici me iznose i odvode u KBC. Tamo dr J., ortoped, snima koljeno i konstatiše povrede, stavљa longetu i propisuje mirovanje i stavljavanje leda na ozlijedeno mjesto. Uzeta mi je i krv, i pitan sam od strane medicinskog radnika da li sam drogiran, imam li neku infekciju, te da će mi odraditi detaljnju analizu krvi. Ostale povrede koje su bile vidljive na mom licu i tijelu, u KBC-u nisu konstatovali.

Iz KBC-a me nose kod prekršajnog sudije, gdje je sudija zaprepaštena onime što vidi, te sugeriše da moram da potražim svoja prava i saslušava mene i policijaca sa kojim sam imao prvi kontakt (policajac B.). U izjavi koju smo dali pred prekršajnim sudijom stoji da se ja izvinjavam policajcu zbog vrijeđanja, jer sam bio u pripitom stanju, a on se meni izvinjava, jer nije znao do čega će da dođe kad je pozvao pojačanje (vidjeti zapisnik sa saslušanja kod prekršajnog sudije).

Nakon date izjave policijski službenici me vraćaju u službene prostorije MUP-a, gdje provodim naredna dva sata i oglušavaju se o savjet dr J. da moram da ležim i da stavim led na nogu, koju i dalje ne mogu da pomjerim. Za sve to vrijeme, moji roditelji nijesu znali gdje sam, a radi se o starim osobama, preko 70 godina, ugroženog zdravstvenog stanja. Na moje insistiranje da mi objasne zašto me i dalje zadržavaju u MUP-u, oni saopštavaju da nisu dužni da mi odgovaraju na ta pitanja i da će biti zadržan do daljnog. Policijska službenica mi daje mogućnost da pozovem advokata, ili nekoga drugog, na šta ja obavještavam moga brata da sam uhapšen i da mi doneše garderobu, jer mi je trenerka koja je bila na meni bila krvava. Nakon toga me spuštaju opet u pritvorskiju jedinicu MUP-a, gdje provodim cijeli dan, noć, do sjutra, 10.10.2015 godine, do 13.00h, tj.72 časa od trenutka hapšenja, ne pružajući mi nikakvu medicinsku pomoć, makar u vidu tableta za bolove i leda za koljeno i hematome po licu i tijelu.Dana 10.10.2015 godine, u 13.00h me nose kod Zamjenika osnovnog državnog tužioca Bakovića, koji me saslušava, i gdje saznajem da će biti krivično gonjen zbog djela napad na službena lica u prostorijama MUP-a, te da sam napao grupu interventne policije, u službenim prostorijama. Od tog broja njih sedmoro je bilo ozlijedeno, a dvojica imaju povredne liste. Ja sam muškarac, imam 68kg, a te noći sam bio pripit, te dovodim u sumnju da sam mogao bilo kome da zadam bilo kakve povrede, a naročito ne pripadnicima interventne jedinice, koji su u treningu i mnogo veće tjelesne mase nego ja. Dodatno, moje fizičko i zdravstveno stanje je ugroženo virusom HCV-a, te sam dodatno bio zabrinut za svoj život, koji je mogao da bude ugrožen da su me udarali u jetru.

Nakon saslušanja, Zamjenik osnovnog državnog tužioca me pušta da se branim sa slobode. Napominjem da sam iz MUP-a izašao bez ijednoj jedinog papiра. Nisam potpisao ni jedan dokument osim o prijemu i vraćanju ličnih stvari koje su mi bile oduzete” stoji na kraju pritužbe građanina B.B. podnijete Savjetu za građansku kontrolu rada policije.

Uz pritužbu, podnositac građanin B.B. je priložio detaljnu medicinsku dokumentaciju i fotografije povreda.

Odmah po urednom zavođenju pritužbe Savjet je istu uzeo u rad.

Od načelnika Centra bezbjednosti Podgorica, povodom ove pritužbe, po hitnom postupku, zatražena je dostava kopije zapisnika o zadržavanju lica lišenog slobode.

Od direktora Uprave policije Savjet je zatražio da se izjasni na sve okolnosti i navode iz pritužbe građanina B.B. iz Podgorice. Savjet je direktora Uprave policije zamolio da posebnu pažnju obrati na navode građanina, i naloži odgovarajuće provjere u tom pravcu, o tome da veći broj policijskih službenika nije mogao, i nije uspio, savladati otpor jednog zadržanog lica.

Osnovnom državnom tužilaštvu su dostavljeni spisi predmeta na ocjenu i odlučivanje kako bi se provjerilo da li u postupanju policijskih službenika ima elemenata krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti.

Nevladina organizacija “For Life” koja je poznato po svojim kvalitetnim servisima prema bivšim i sadašnjim korisnicima droga objavila je javno saopštenje u kojem je podsjetila da već godinama traže da se unaprijedi kontakt između organizacija civilnog društva koje rade sa zavisnicima od droga i policije i da se senzibilitet za postupanje policije treba poboljšati. Ova NVO je saopštila i da je građanin B.B. njen bivši klijent.¹⁶³

Provjera postupanja policije na graničnom prelazu: slučaj građanke B.B. iz Francuske

Savjet za građansku kontrolu rada policije je, po sopstvenoj inicijativi, naložio provjeru postupanja policijskih službenika prema građanki B.B., uglednoj kulturnoj radnici i novinarki iz Francuske, na graničnom prelazu na Aerodromu “Tivat”.¹⁶⁴

Tragom autorskog teksta gospođe B.B., Savjet je pokrenuo postupak provjere primjene policijskih ovlašćenja.¹⁶⁵

Građanka B.B., u svom tekstu, objavljen, dana 11. avgusta 2015. godine, na portalu nezavisnog dnevnika “Vijesti”, predstavila je situaciju u kojoj se našla na graničnom prelazu na “Aerodromu Tivat” a koju je prepoznaala ne samo kao nepotrebnu već i kao udar na njeno dostojanstvo. Navela je, između ostalog, da službenici koja je postupala konkretnom prilikom nije bio dovoljan izgled jedne ozbiljne žene koja se vraća svojoj kući, nego je ispalo da je B.B. potencijalni terorista sa eksplozivom na stomaku za ubice i samoubice, i istakla da je za one koji žive u inostranstvu, svaki dolazak u svoju zemlju i sentimentalni doživljaj ali da neograničena ljudska glupost može da pokvari odmor i da učini da im se smuči ta voljena zemlja. Građanka B.B., u zaključnici teksta, upitala se šta je htjela da postigne osoba koja je tako maltretirala, da li je htjela da otkrije Ameriku ili dobije promociju, zašto joj nije bio dovoljan izgled jedne ozbiljne žene koja se vraća svojoj kući, već je tretirala kao

163 <http://www.vijesti.me/vijesti/nvo-4-life-hitno-sprovesti-istragu-zbog-navoda-o-prebijanju-borozana-855452>

164 Inicijativa predsjednika Savjeta mr Aleksandra Saše Žeković od 11.08.2015; Dokumentacija Savjeta

165 Tekst je dostupan na ovom linku <http://www.vijesti.me/forum/sramno-pretresanje-na-aerodromu-846404>

potencijalnog teroristu. Konstatovala je i da se pretjerana revnost koja prevazilazi svaku mjeru pretvara u ogromnu glupost pošto izlaže putnika velikom psihičkom potresu i terorizmu od strane aerodroma jer su navedeni postupci nedopustivi i bezobzirni.

Savjet se obratio Upravi policije kako bi informisala o iznijetom slučaju sa posebnim osvrtom na postupanje policijskih službenika tom prilikom.

Uprava policije u svom odgovoru Savjetu informisala je da su dana 08. avgusta 2015.godine oko 09.00 časova policijski službenici D.R. i R.N. na graničnom prelazu Aerodrom "Tivat", dobili zahtjev za pružanje asistencije za pregled jedne putnice koja je odbijala vršenje pretresa od strane službenika aerodromskog KD operatera, a dolaskom na područje KD kontole, policijski službenici su zatekli službenicu Službe bezbjednosti aerodromskog preduzeća, D.N. koja je vršila ručni pregled lica B.B., državljanke Republike Francuske. Nakon završenog pregleda, imajući u vidu da je lice bilo vidno uznemireno, policijski službenici su joj ponudili predah u službenim prostorijama, gdje su je ponudili sokom i pokušali objasniti da su službenici aerodromske službe postupali u skladu sa svojim Programom bezbjednosti na Aerodromu Tivat. U odgovoru Uprave policije dalje se navodi da su, na njen zahtjev, policijski službenici informisali o imenu i prezimenu službenice koja je vršila KD kontrolu, kao i o svojim brojevima službenih legitimacija. Po završetku razgovora, B.B. je napustila službene prostorije Granične policije, uputila se ka pasoškoj kontroli a nakon izvršene granične provjere uputila se na let za Pariz.

Savjet za građansku kontrolu rada policije, u postupku dalje obrade predmeta, na bazi ostvarene komunikacije proslijedio je predmetni odgovor ali i kopiju kompletne komunikacije sa Upravom policije građanki B.B.

Građanka B.B., u predmetnom tekstu, javno je zatražila izvinjenje pretpostavljenog službenice koja ju je, prema navodima, maltretirala na aerodromu "Tivat".

Savjet je o radu na ovom slučaju obavijestio direktora Javnog preduzeća "Aerodromi Crne Gore", M.Đ., i istom je dostavljena kopiju spisa predmeta na upoznavanje.

Savjet je konstatovao da je postupanje policijskih službenika D.R. i R.N. bilo profesionalno i korektno i da su prema građanki B.B. iskazali ljubazan i kulturnan odnos u cilju pružanja pomoći i boljeg razumijevanja procedura.

NVO "Centar za ženska prava" nezadovoljna postupanjem policije, ili povratnim informacijama, kod nekoliko primjera prijavljenog nasilja u porodici

Nevladina organizacija "Centar za ženska prava" obratila se Savjetu za građansku kontrolu policije ukazujući na određena pitanja i probleme u komunikaciji sa Upravom policije, a u vezi jednog broja prijava podnijetih Centru bezbjednosti (CB) Podgorica koje tretiraju slučajeve porodičnog nasilja.

S tim u vezi, posebno imajući u vidu ranije usvojeni Zaključak broj 8/7-15 od 4. maja 2015. godine, koji sadrži konkretne ocjene i preporuke čija je realizacija u interesu kvalitetnije implementacije predmetnog zakona i ukupnog kredibiliteta Uprave policije, Savjet se obratio Ministarstvu unutrašnjih poslova - Upravi policije sa ciljem organizovanja prve u nizu konferencija slučajeva porodičnog nasilja. Inicijalni dopis povodom predmetnog slučaja Savjet je uputio i rukovodiocu CB Podgorica interesujući se za status i informaciju o svim službenim radnjama i mjerama

koje su preduzete povodom sljedećih prijava (1) građanaka D.B. iz Podgorice, preko NVO "Centar za ženska prava" podnijela je 10. septembra 2015. godine prijavu, s pratećom dokumentacijom, zbog porodičnog nasilja protiv svog supruga R.B.; (2) Građani A.R. i V.R. podnijeli su prijavu zbog navodnog prodičnog nasilja protiv svog oca N.R. dana 10. jula 2015. godine. NVO "Centar za ženska prava" kod načelnika CB ovim povodom je imala više urgencija i to 31.07.2015. a potom i 04.09.2015. godine; (3) Građanka V.S., preko NVO "Centar za ženska prava", podnijela je dana 28. jula 2015. godine prijavu, s pratećom dokumentacijom, zbog porodičnog nasilja, protiv bivšeg nevjenčanog supruga S.J. Ova NVO se više puta bezuspješno interesovala za ishod podnijete prijave.

U postupku dalje obrade predmeta Savjet je NVO Centar za ženska prava dostavio kopije dopisa upućenih Ministarstvu unutrašnjih poslova - Uprava policije i rukovodiocu CB Podgorica.

U nastavku obrade predmeta Uprava policije Savjetu je ostavila informaciju da su policijski službenici CB Podgorica, Odjeljenja bezbjednosti kriminalističke policije, Stanice kriminalističke policije za suzbijanje krvnih delikata i nasilja u porodici, postupali po prijavi A.R. i V.R. od 11. jula 2015. godine protiv oca N.R. iz Podgorice. Naime u svojoj prijavi A.R. navela je da je otac N.R. dana 5. jula 2015. godine oko 18 časova došao kod nje na njeno radnom mjestu u Bećićima "Bič Bar JEFF"-Budva, gdje je fizički napao, dok je V.R. između ostalog naveo da mu je dana 9. jula 2015. godine telefonskim putem otac N.R. slao poruke uvredljive sadržine. U odgovoru Uprave policije navedeno je i da je o događaju obaviješten zamjenik Osnovnog državnog tužioca u Podgorici koji se izjasnio da u radnjama N.R. nema elemenata bića krivičnog djela. Policijski službenici su za događaj koji se desio u Podgorici, Područnom organu za prekršaje u Podgorici, podnijeli zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv N.R., pod brojem 03/1-440 ad 11.07. 2015. godine, zbog počinjenog prekršaja iz čl.36 Zakona o zaštiti od nasilja u porodici.

U dijelu odgovora na upit Savjeta koji je tretirao prijave građanki D.B. i V.S., Savjet je obaviješten da je uvidom u sve evidencije CB Podgorica, ustanovljeno da, imenovane nijesu podnosile prijave sa podacima iznijetim u zahtjevu Savjeta.

O svim navedenim prijavama uspješno je i detaljno diskutovano na Prvoj konferenciji slučaja zaštite od nasilja u porodici koja je krajem novembra 2015. godine, održana u Podgorici, u CB Podgorica. Detaljnije informacije potražiti na web sajtu Savjeta, www.kontrolapolicije.me, rubrika "Aktuelnosti i dnevnik sjednica".

Stalne zabrane Povorke ponosa u Nikšiću

Nevladine organizacije (NVO) "LGBT Forum Progres" i "Hiperion", koje se bave zaštitom i promocijom prava i sloboda LGBT osoba u Crnoj Gori, Savjetu za građansku kontrolu policije podnijele su pritužbu protiv Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) Crne Gore i Centra bezbjednosti (CB) Nikšić zbog zabrane mirnog javnog okupljanja LGBT zajednice u Nikšiću. Uprava policije je tokom 2015. godine tri puta zabranila održavanje Povorke ponosa u Nikšiću. Podnosioci pritužbe tvrde da Uprava policije nije preduzela sve potrebne mjere i radnje odnosno da nijesu primijenjena sva raspoloživa policijska ovlašćenja, kako bi se mirno okupljanje građana omogućilo i uspješno zaštitilo. Podnosioci pritužbe su naveli da smatraju da se konkretnim postupanjem policije prema organizatorima Povorke ponosa sprovodi neadekvatan i neprofesionalan odnos i pristup koji bitno

ograničava osnovna prava i slobode i pravo na ravnopravnost LGBT zajednice. Podnosioci pritužbe dostavili su rješenja o privremenoj zabrani i druge priloge u vezi sa prijavom, održavanjem i zabranom javnog okupljanja.

Zabranu Povorke Uprave policije je obrazložila posjedovanjem saznanja o opasnostima koje prijete od strane "navijačkih i drugih grupa", koje inače u rešenju nijesu identifikovane, a koje bi u slučaju održavanja najavljenog mirnog okupljanja navodno ugrozile bezbjednost ljudi i imovine, odnosno dovele do narušavanja javnog reda i mira u većem obimu.¹⁶⁶ Posljednje rješenje uglavnom je, sadržinom, istovjetno ranijim rešenjima o privremenoj zabrani. Dodatno, ovog puta, identifikovani su članovi i simpatizeri Jugoslovenske komunističke partije Crne Gore, Opštinski komitet Nikšić, koji su najavili dalje proteste u slučaju da se povorka održi što je za policiju predstavljao "povećan bezbjednosni rizik i opasnost od nasilja i drugih oblika narušavanja javnog reda i mira u većem obimu".

Savjet za građansku kontrolu policije je zatražio izjašnjenje Uprave policije o stvarnim i konkretizovanim razlozima zabrane Povorke ponosa. Direktor Uprave policije je pojasnio da su prijavljena javna okupljanja zabranjena, u svim slučajevima, zato što se radi o visoko rizičnom događaju uslijed čijeg održavanja bi moglo doći do ozbiljnog narušavanja javnog reda i mira i ugrožavanja imovine i lica. U obrazloženju rješenja o privremenoj zabrani Uprava policija je precizirala da "nijesu ispunjeni uslovi za održavanje istog na pomenutoj lokaciji iz razloga što postoji povećan bezbjednosni rizik i opasnost od nasilja i drugih oblika narušavanja javnog reda i mira u većem obimu" te da nije moguće obezbijediti učesnike povorke na predloženoj trasi. Inače Uprava policije, u svojoj komunikaciji sa Savjetom, nije osporavala činjenicu da su organizatori povorke iskazali fleksibilnost po pitanju predložene trase.

Savjetu nijesu dostavljeni traženi zapisnici sa sjednica Operativnog štaba koji je radio na pripremi bezbjednog organizovanja Povorke ponosa u Nikšiću.

Savjet je, nakon prijema takvog odgovora, od CB Nikšić i Uprave policije, u cilju kvalitetnog i profesionalnog razmatranja pritužbe ovih NVO, zatražio konkretnije detalje o svim registrovanim bezbjednosnim rizicima i o svim preduzetim službenim radnjama u vezi sa zakazanim povorkama ponosa u Nikšiću. Savjet je posebno zatražio podatke o tome šta je Uprava policije preduzimala na otklanjanju uzroka kontinuiranih zabrana javnog okupljanja LGBT zajednice. Između ostalog Savjet se kod Uprave policije interesovao da li su identifikovane grupe i pojedinci, koliko su brojne, i kolika je spremnost, sposobnost i organizovanost istih da preduzmu nasilje prema LGBT osobama, koje su mjere i radnje preduzimane protiv istih u vezi sa nasiljem i sprečavanjem Povorke ponosa u Nikšiću i konkretno koliko je podnijeto prekršajnih i krivičnih prijava s tim u vezi.

U međuvremenu, podnosioci pritužbe su se više puta interesovali za tok i ishod postupka pred Savjetom i kontinuirano obavještavali o svojoj komunikaciji i aktivnostima prema CB Nikšić, Upravi policije, Ministarstvu unutrašnjih poslova i Upravnom судu a u vezi sa podnijetim žalbama i pokušajima da uspostave kvalitetniju komunikaciju sa policijskom organizacijom.

Savjet je posebno uzeo u obzir sadržaj uloženih žalbi prema MUP i tužbi Upravnom судu koje je, kroz program pravne pomoći, za podnosioce pritužbe pripremila NVO "Akcija za ljudska prava" sa sjedištem u Podgorici.

Savjet je uputio nekoliko urgencija kako bi Upravu policiju podsjetio na obavezu pružanja traženih odgovora (pogledati 3.) Konačno, Uprava policije, odnosno CB Nikšić, pružili su detaljan odgovor.

Kao vodeći bezbjednosni rizik za održavanje Povorke ponosa Uprava policije, odnosno CB Nikšić, označili su različite navijačke grupe, kako iz Nikšića i Crne Gore, tako i iz susjedstva (Bosna i Hercegovina i Srbija). Uprava policije je saopštila da i pored brojnih obavljenih razgovora policije sa ekstremnijim navijačima i vođama navijačkih grupa ostao je snažan animozitet prema održavanju LGBT manifestacije. Uprava policije saopštila je Savjetu da su ti navijači, i njihove vođe, najavili izlazak na ulice kao i da nijesu isključeni nasilni akti od strane ovih grupacija. Dodatno Uprava policije je očekivala da bi okupljanje tolikog broja navijača definitivno dovelo i do njihovog međusobnog sukoba što je takođe bio bezbjednosni rizik.

Savjet je konstatovao da i pored profesionalnih tvrdnji o postojanju bezbjednosnih rizika i ozbiljne naijave nasilja povodom tri puta zakazane Povorke ponosa u Nikšiću, Uprava policije, CB Nikšić, nije podnio nijednu prekršajnu ili krivičnu prijavu. Država je dužna, podsjetio je Savjet na stav Evropskog suda za ljudska prava, Alekseyev v. Russia, stav 76., da krivičnim gonjenjem suzbije one koji prijete nasiljem umjesto da rješenje nađe u zabrani mirnog okupljanja onih koji nasiljem ne prijete. Savjetu je pružena informacija o postupanju policije u ranijim godinama, nezavisno od Povorke ponosa, što Savjet nije ni tražio.

Savjet se kod CB Nikšić interesovao za obim angažovanja policijskog sastava, procjenu troškova u vezi sa bezbjednim održavanjem Povorke ponosa kao i da li je finansijski faktor mogao biti jedan od razloga za zabranu Povorke. Uprava policije je odgovorila da bi obezbjeđenje javnog okupljanja iziskivalo angažovanje oko dvije hiljade policijskih službenika, koji bi radno bili angažovani u vremenskom intervalu od 7. do 15 sati, ili 8 sati, što bi, kako je navedeno u zvaničnom policijskom odgovoru, organizatora javnog okupljanja koštalo oko 64.000 eura ne računajući korišćenje motornih vozila sa pređenom kilometražom. Uprava policije je ponovila da finansijska sredstva nijesu bila razlog za zabranu već isključivo bezbjednosni razlozi.

CB Nikšić, na interesovanje Savjeta, je saopštio da je jedini nedostatak za obezbjeđenje mirnog javnog okupljanja LGBT osoba u Nikšiću nepostojanje sistema veze "Tetra" na teritoriji opštine Nikšić a sa kojim raspolaže veći dio drugih organizacionih jedinica i činjenica da postojeći broj analognih radio veza koje se nalaze na zaduženju u CB Nikšić ne može zadovoljiti potrebe angažovanih policijskih službenika.

Savjet je ocjenio da u konkretnom slučaju, u više navrata, došlo do ograničenja slobode okupljanja koje nije bilo neophodno i da Uprava policije nije preuzeila sve odgovarajuće i razumne mjere da omogući mirno javno okupljanje LGBT zajednice.

Savjet je ocjenio da su Uprava policije odnosno CB Nikšić imali dovoljno vremena, tokom svih prijava javnog okupljanja, da se pripreme za neutralisanje eventualne opasnosti od nasilnih sukoba.

Savjet je primijetio, na osnovu priložene dokumentacije, da su podnosioci pritužbe prema CB Nikšić iskazali odgovornost, fleksibilnost i predusretljivost za sve sugestije i po pitanju lokacije, trase ali i datuma održavanja javnog okupljanja. Poštujući zakon, prilikom prijave javnog okupljanja, odredili su da to bude 18.

septembar zbog, kako su naveli, njegovog antifašističkog značaja. Brojna priložena zvanična obraćanja, saopštenja i izjave organizatora potvrđuju da su saopštili spremnost da to bude prije ili poslije predloženog datuma, zavisno od bezbjednosnih procjena i odluke policije. S druge strane Savjet konstatiše da Uprava policije, odnosno CB Nikšić, nijednom, na bilo koji način, organizatorima Povorke ponosa nijesu ponudili bilo kakvu alternativu po pitanju datuma održavanja, same lokacije ili trase kretanja.

Savjet je konstatovao da je Uprava policije, CB Nikšić, protivnicima Povorce ponosa u Nikšiću dozvolila više mirnih javnih okupljanja na kojima su, po sopstvenoj odluci, ali uz policijsku zaštitu, prisustvovali i podnosioci pritužbe odnosno organizatori Povorke ponosa. Oni ističu da je policijski odnos i zaštita u tom domenu bio korektan i profesionalan. Savjet konstatiše da se prilikom javnih okupljanja protivnika Povorke ponosa nije dogodio nijedan incident i pored činjenice što su mu prisustvovali eksponirani pripadnici LGBT zajednice kao i da nije došlo do narušavanja javnog reda i mira.

Savjet je u svom zaključku primijetio da kod Uprave policije i državnih organa u čijoj je nadležnosti zaštita ljudskih prava i sloboda i proces inkluzije LGBT osoba postoji nedostatak strategije kako se privremene zabrane mirnih okupljanja LGBT zajednice, uslijed pojačanih bezbjednosnih rizika, u budućnosti ne bi ponavljale. Savjet je tokom 2015. godine, postupajući po drugim pritužbama, u značajnom broju predmeta konstatovao da mehanizmi iz Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori Vlade Crne Gore a odnose se na bezbjednost LGBT osoba i izgradnju povjerenja između policije i LGBT zajednice nijesu, i pored izdatih preporuka, funkcionalni.

Savjet je konstatovao da komunikacija i saradnja Uprave policije i CB Nikšić sa organizatorima Povorke ponosa u Nikšiću nije bila odgovarajuća i nije bila na nivou prakse i iskustva sa priprema i organizovanja sličnih javnih okupljanja u Budvi i Podgorici (2013, 2014 i 2015). Savjet je zato pozvao Upravu policije da se u budućnosti taj pristup promijeni i uspostavi komunikacija zasnovana na povjerenju i u funkciji garantovanja slobode mirnog javnog okupljanja. Nužno je da Operativni štab, kao i u slučaju ranijih povorki ponosa, ostvari profesionalniju i bližu komunikaciju sa LGBT zajednicom i omogući, po potrebi, u cilju jačanja povjerenja, transparentnosti i uspješnih konsultacija prisustvo, na dijelu sastanaka istog, i predstvincima organizatora Povorke ponosa u Nikšiću.

Konalno, Savjet je snažno podržao direktnu komunikaciju i dalje razvijanje odnosa između LGBT zajednice i policijske organizacije. U tom pravcu Savjet je ohrabrio i podržava Upravu policije da prihvati sve inicijative koje doprinose promociji kvalitetne komunikacije, dijaloga i konsultacija i čuvaju i unapređuju međusobno povjerenje i doprinose razvijanju kredibiliteta Uprave policije kod građana Crne Gore i međunarodne javnosti.

Savjet je zaključio da implementaciji ovog mišljenja razgovora sa nadležnim u policiji prilikom prve radne posjete CB Nikšić. Tom prilikom delegacija Savjeta koja je obišla CB Nikšić je obaviještena da se uvažavaju mišljenja i preporuke Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i Savjeta za građansku kontrolu policije.

Pritužba LGBT organizacije povodom homofobičnog nasilja u Beranama

NVO "LGBT Forum Progres" podnijela je pritužbu Savjetu za građansku kontrolu rada policij kojom je ukazano na postupanje policije povodom homofobičnog incidenta i nasilja u Beranama.

Dana 14. oktobra 2015. godina dvadesetogodišnji mladić, pripadnik LGBT zajednice, je pretučen od tada nepoznate osobe u Beranama. Napadač je mladića prvo vrijeđao i ponižavao po osnovu njegove seksualne orjentacije da bi kasnije fizički nasrnuo na njega i zadao mu nekoliko udaraca pesnicom u predjelu lica i glave.

U pritužbi je navedeno da je, nakon više pokušaja, uspostavljen kontakt s policijom, i to preko Centra bezbjednosti (CB) Podgorica. Mladić je potom upućen u Stanicu policije CB Berane da podnese prijavu. Prema navodima iz pritužbe, policijski službenici su zaprimili izjavu, ali su se, prema navodima, izjasnili da sa postojećim informacijama nije moguće identifikovati počinioča a mladića uputili, da ukoliko ponovo vidi i prepozna napadača da dođe da podnese prijavu.

Napadnuti mladi homoseksualac je ovoj NVO saopštio da nije zadovoljan tretmanom i odnosom službenih lica u Stanici policije, da ima primjedbe na njihovo postupanje i da će zbog toga podnijeti pritužbu. Istakao je da je obeshrabren odnosom policije i da ima utisak da je sebi, pojavljivanjem u Stanicu policije, "učinio gore" kao i da će "njegovi problemi tek započeti" obzirom da nije autovan u sredini u kojoj živi kao ni pred svojom porodicom.

NVO "LGBT Forum Progres", putem javnog saopštenja, pozvao je i zamolio građane Berana, koji mogu pomoći u identifikaciji napadača sa opisanim vozilom, da kontaktiraju policiju ili ovu NVO. Na osnovu tog poziva, i pružene pomoći građana, žrtva je uspjela prepoznati i identifikovati napadača.

Savjet je, preko svog predsjednika, povodom ove pritužbe, obavio konsultaciju sa načelnikom CB Berane.

Dobijene su relevantne informacije o kompletnom slučaju. Savjet je preporučio, tokom konsultacije, da se u CB Berane primi žrtva homofobičnog napada, i predstavnici LGBT organizacije koja je podnosič pritužbe, kako bi osnažili međusobno povjerenje i otklonili nesporazume koji postoje. Savjet je preporučio da sastanku prisustvuje i LGBT kontakt policijac kako bi ta mreža više došla do izražaja što je kontinuirana preporuka ovog Savjeta.

Iz Uprave policije je zvanično saopšteno, 21. oktobra 2015. godine, da je prilikom zaprimanja prijave u službene prostorije boravio LGBT kontakt policijski službenik, da je tom prilikom blagovremeno konsultovan Osnovni državni tužilac a da je protiv M.Đ., iz Berana, podnijeta krivična prijava zbog osnova sumnje da je, na štetu gej mladića iz Berana, počinio krivično djelo rasna i druga diskriminacija iz čl. 443 st. 3 KZCG.¹⁶⁷

Savjet je konstatovao, na sjednici održanoj 26. oktobra 2015. godine, da je načelnik CB Berane u potpunosti uvažio izdate preporuke i da je, 22. oktobra 2015. godine, u službenim prostorijama CB Berane organizovan sastanak šefa Stanice kriminalističke policije, M.S., i LGBT kontakt policijske službenice, S.R. sa predstavnicima LGBT organizacije i mladićem koji je bio žrtva homofobičnog nasilja.

¹⁶⁷ Saopštenje Uprave policije dostupno na ovom linku: <http://www.mup.gov.me/upravapolice/vijesti/153582/Osumnijeni-za-napad-na-gej-mladic-u-Beranam-identifikovan-protiv-njega-podnijeta-krivicna-prijava.html>

Savjet je od strane podnosioca pritužbe, LGBT organizacije, informisan da je to bio izuzetno koristan susret, da je diskutovano o samom slučaju te da su predstavljene i pohvaljene aktivnosti službenika CB Berane koje su dovele do uspješnog okončanja slučaja. Ova NVO je zahvalila Savjetu na angažovanju.

Savjet je, povodom predmetne pritužbe, ocjenio da je primijena policijskih ovlašćenja bila profesionalna i u skladu sa Zakonom.

Savjet je, pri zaključivanju ovog predmeta, prepoznao, i pozdravio, konstruktivan odnos svih strana i istakao da je od ključne važnosti kvalitetna, konstruktivna i direktna komunikacija između Uprave policije i LGBT zajednice.

Zato je Savjet ponovo preporučio da Tim povjerenja Uprave policije i LGBT zajednice, treba, bez daljih odlaganja, staviti u punu funkciju a u skladu sa ciljevima Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori Vlade Crne Gore.

Savjet je na kraju zaključka pohvalio odnos i pristup načelnika CB Berane, V.F., načelnika Stanice kriminalističke policije CB Berane, M.S. i posebno policijske službenice, zadužene za kontakt sa LGBT zajednicom, S.R.¹⁶⁸

CB Podgorica profesionalno provjerio navode objavljene na društvenim mrežama o navodnom prebijanju starice u centru grada

Na inicijativu predsjednika, prateći informaciju objavljenu na društvenoj mreži "Facebook" kao i na portalu volimpodgoricu.me u kojoj se navodi da je dana 25. septembra 2015. godine, oko 21.30 u blizini Kraljevog parka, u centru Podgorice, mladić, oko 20 godina starosti, na očigled prolaznika, tukao staricu, Savjet za građansku kontrolu policije je kod Uprave policije iskazao interesovanje za informaciju o incidentu i preduzetim službvenim radnjama.

U odgovoru koji je dostavljen Savjetu se navodi da u Dežurnoj službi Centra bezbjednosti Podgorica navedeni događaj nije prijavljen, niti je bilo koji policijski službenik upoznat sa istim, te da su odmah po prijemu predmetnog obavještenja Savjeta policijski službenici CB Podgorica po istom postupili ali da operativnim radom na terenu nisu uspjeli doći do podatka vezano za predmetno dešavanje. Uprava policije navedenim dopisom takođe je obavjestila da su policijski službenici CB Podgorica izvršili i provjere u Urgentnom bloku Kliničkog centra Crne Gore i Hitnoj pomoći Podgorica, gdje takođe u evidencijama nema prijave iz opisanog dogadjaja, uz napomenu da sami medicinski službenici imaju obavezu prijavljivanja svakog lica iz nasilja, koje se javi u navedene zdravstvene ustanove.

Savjet je pohvalio napore CB Podgorica povodom ovog slučaja a predmetni odgovor Uprave policije prosljedio NVO "Crnogorski ženski lobi" koja je iskazala interesovanje za predmetni slučaj kao i portalu www.volimpodgoricu.me koji je i objavio ove navode.

Pritužba građanina S.P. zbog neažurnosti policijskog inspektora

Građanin S.P. iz Podgorice dana 7. jula 2015. godine kontaktirao je Savjet za građansku kontrolu rada policije i ukazao da nije siguran u ažurnost jednog od postupajućih inspektora, konkretno Đ.D., strahujući da isti želi da zataška slučaj a jedan od napadača na njega je i višestruki povratnik. On tvrdi, da je policiji dao i adresu jednog od napadača za kojeg mu je, navodno u policiji, saopšteno da ga potražuje CB Bar po nekom drugom osnovu.

168 Zaključak Savjeta od 26.10.2015; Dokumentacija Savjeta

S tim u vezi, predsjednik Savjeta, imao je komunikaciju sa tadašnjim načel-nikom CB Podgorica kojem je dostavio tražene podatke i dokumentaciju. Povratno je informisan od strane, tadašnjeg, načelnika da se na slučaju radi, da policija ima aktere, da se čeka stav o povredama i mišljenje tužioca da li je krivica ili prekršaj. Takođe rečeno je da će iz CB javiti se građaninu S.P.

Krajem jula 2015., tačnije 21. jula i ponovo 28. jula, građanin S.P. je opet kontaktirao Savjet i saopštio da nije uopšte kontaktiran od strane policije niti su mu pružene bilo kakve informacije.

Krajem oktobra 2015. godine Savjet je zatražio od direktora Uprave policije i načelnika Centra bezbjednosti (CB) Podgorica da nalože provjeru postupanja policije u ovom slučaju i dostavite Savjetu informaciju o svim preduzetim radnjama kao i odgovor na pitanje zašto građanin S.P. nije blagovremeno kontaktiran.

Savjet je u prilogu obraćanja Upravi policije dostavio prijavu građanina S.P. od 26.06.2015. godine.

Odjeljenje bezbjedosti policije, Stanica za javni red i mir, CB Podgorica a kasnije i Uprava policije, kabinet direktora, Savjetu su pružili detaljan odgovor.

Oni su informisali da su službenici Stanice policije za javni red i mir po nalogu Zamjenika Osnovnog državnog tužioca (ODT) u Podgorici, postupajući po prijavi koju je dana 26. juna 2015. godine u prostorijama CB Podgorica podnio građanin S.P., uzeli izjavu od građanina A.M. iz Podgorice, dok je za licem S.J., od službenika CB Bar, zatraženo da od istog uzmu izjavu na okolnosti iz prijave, koji su informisali da S.J. ne živi na navedenoj adresi već negdje u Podgorici, na njima nepoznatoj adresi, te da nijesu u mogućnosti uzeti traženu izjavu. U odgovoru je dalje navedeno da je sa izjavom A.M. kao i sa okolnošću u vezi S.J. upoznata Zamjenica ODT u Podgorici, nakon čega se izjasnila da u predmetnoj prijavi nema elemenata krivičnog djela. Potom, građanin S.P. je telefonski upoznat sa preduzetim mjerama i radnjama kao i sa okolnošću da je dana 5. avgusta 2015. godine podnijeta prekršajna prijava protiv lica S.J. iz Bara zbog počinjenih prekršaja iz čl.7 st 1 i čl.10 st 2 Zakona o Javnom redu i miru i A.M. zbog prekršaja iz čl. 10 st 2 Zakona o Javnom redu i miru.

Savjet je s predmetnim odgovorima Uprave policije upoznao građanina S.P. koji nije imao primjedbi na preduzete mjere i radnje CB Podgorica.

Savjet je u konkretnom slučaju konstatovao da je postupanje policijskih službenika CB Podgorica bilo blagovremeno i profesionalno.

Analiza povezanosti struktura organizovanog kriminala sa javnim funkcionerima

Uprava policije – Sektor kriminalističke policije, na interesovanje Savjeta za građansku kontrolu policije dostavila je dokument Analiza povezanosti struktura organizovanog kriminala sa javnim funkcionerima - Mjera 192 iz Akcionog plana za sprovodenje Strategije za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije. Savjet je predmetnu analizu objavio na svom sajtu, www.kontrolapolicije.me, u rubrici "Ocjene, preporuke i izvještaji".

Tehnička opremljenost organizacionih jedinica Uprave policije

Savjet za građansku kontrolu policije, zbog svog rada i postupanja po pritužbama građana, interesovao se kod Ministra unutrašnjih poslova za određena pitanja tehničke opremljenosti organizacionih jedinica Uprave policije.

Imajući u vidu da je Savjet radom na određenom broju pritužbi primio informacije da građani koji prijavljuju nasilje, putem telefona 122, dobijaju obavještenje da je neophodno, zbog zauzetosti svih patrola odnosno policijskih službenika, da pristupe u policijsku stanicu, Ministarstvu unutrašnjih poslova je upućen zahtev da informiše da li je Ministarstvo unutrašnjih poslova (1) sprovodilo određene provjere i nadzor nad radom dežurnih službi u svim organizacionim, područnim, jedinicima Uprave policije; (2) kakav je konkretno informacioni sistem postavljen, u dežurnim službama, i kako funkcioniše u praksi; (3) Da li se planira njegova modernizacija, veća i bolja transparentnost i dostupnost građanima te koji su glavni uočeni nedostaci i izazovi u funkcionisanju postojećeg sistema odnosno Dežurne službe u cjelini; (4) Da li se registruju svi pozivi prema 122 i koliko se dugo čuvaju obavljeni razgovori između zainteresovanih građana i policijskog službenika u Dežurnoj službi.

Savjet je odgovor na ova pitanja čekao preko dva i po mjeseca i tim povodom je upućeno desetak različitih urgencija.

Odgovor Uprave policije zastupljen je u predmetu "Policija nije profesionalno postupila pri prijavi homofobičnog nasilja u diskopu "Top Hill" u Budvi", objavljen je i na web sajtu Savjeta, www.kontrolapolicije.me, u rubrici "Ocjene, preporuke i izvještaji" a povodom istog inicirane su i zajedničke aktivnosti Savjeta i crnogorskog Ombudsmana.

Savjet se interesovao da li je odobrena upotreba vodenih topova i da li je vršena procjena rizika njihove upotrebe po zdravlje i bezbjednost građana

Savjet za građansku kontrolu policije, na inicijativu predsjednika, obratio se Upravi policije zahtjevom da informiše: da li je Upravi policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore odobrena upotreba vodenih topova zbog uspostavljanja i očuvanja javnog reda i mira odnosno kada je javni red i mir narušen u većem obimu; da li je MUP Crne Gore ikada procjenjivalo rizike od upotrebe vodenih topova po zdravlje i bezbjednost građana, kao i sa koliko vodenih topova raspolaže MUP Crne Gore i kada su isti nabavljeni. Uprava policije nije pružila Savjetu odgovor na ovo interesovanje.

Rasturanje građanskih protesta u Podgorici: Sazvana vanredna sjednica Savjeta

Savjet za građansku kontrolu policije pažljivo je pratilo i prikupljao sve informacije u vezi sa prekidanjem građanskog protesta u Podgorici i primjenom policijskih ovlašćenja konkretnom prilikom.

Povodom razbijanja protesta političke asocijacije "Demokratski front" i primjene policijskih ovlašćenja s tim u vezi, predsjednik Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, na osnovu konsultacije i saglasnosti svih članova, sazvao je vanrednu sjednicu Savjeta za 20. oktobar 2015. godine u Skupštini Crne Gore.

Savjet je na osnovu interesovanja učesnika protesta, njihovih porodica i javnosti, apelovao na Upravu policije i Centar bezbjednosti Podgorica da se članovima porodica osoba sa protesta koje su zadržane i lišene slobode korektno pruže tačne informacije u vezi sa njihovim zdrastvenim stanjem.

Predsjednik Savjeta je stupio i u neposredni kontakt sa novinarima, DŽ. i G.R., koje je, prema navodima, policija spriječila u obavljanju posla, lišila slobode a prema novinaru G.R., prema navodima, bila i brutalna.

Vanredna sjednica Savjeta

Savjet za građansku kontrolu rada policije, u punom sastavu, održao je 20. oktobra 2015. godine u Skupštini Crne Gore vanrednu sjednicu na kojoj je razmatrana primjena policijskih ovlašćenja prilikom održavanja protesta asocijacije političkih partija "Demokratski front" i prilikom ostalih okupljanja građana nakon toga.

U radu sjednice, shodno pozivu, učestvovali su pomoćnik direktora Uprave policije N.J. i rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova D.S. Savjet je informisan o svim preduzetim aktivnostima Uprave policije, posebno o aktivnostima u domenu utvrđivanja prekoračenja policijskih ovlašćenja a odgovarali su i na brojna pitanja svih članova Savjeta. Rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije, u svom izlaganju, istakao je proaktivnu djelovanje unutrašnje kontrole policije kako kroz terensko prisustvo i opservaciju primjene policijskih ovlašćenja tako i kroz pregled snimaka Uprave policije, medija i samih učesnika javnih okupljanja.

Kompletan tok sjednice pratio je posmatrač Delegacije Evropske Unije u Podgorici.

Savjet je uzeo u rad: (1) obaveštenje poslanika Milutina Đukanovića o navodnom maskiranju policijskih službenika (priložio u elektronskom obraćanju Savjetu jednu fotografiju), (2) pritužbu novinara DŽ. koji je ukazao da mu postupajući policijski službenik, koji, prema navodima, nije profesionalno postupao i nije se adekvatno legitimisao, nije omogućio da nesmetano obavlja svoj novinarski posao (3) pritužbu nevladine organizacije (NVO) "Građanska alijansa" koja je ukazala na slučaj građanina N.B. čije je vozilo, pošto je lišen slobode, službenom palicom demolirao policijski službenik. Ova NVO podsjetila je Savjet na raniju odluku Ustavu suda kojom su pojedine odredbe Zakona o javnim okupljanjima nisu u skladu s Ustavom Crne Gore i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i zatražila da se Savjet odredi prema policijskoj praksi.

Savjet je odlučio da organizuje kolektivnu konsultaciju svih tijela koje se bave prevencijom torture i praćenjem policijskog postupanja kako bi se prije svega promovisala snažna posvećenost i dostupnost svim građanima, koji imaju primjedbe, da koriste mehanizme zaštite svojih prava kada je riječ o postupanju policije. Savjet će biti pokrovitelj, u Skupštini Crne Gore, zajedničkih konsultacija zamjenice Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, predsjednika Etičkog odbora Uprave policije, rukovodioca Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije i predsjednika Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Savjet je posebnu pažnju, na sjednici, posvetio odnosu policijskih službenika, tokom javnih okupljanja, prema novinarima i drugim medijskim radnicima. Savjet je u tom kontekstu posebno cijenio dostupni video materijal. S tim u vezi Savjet je usvojio preporuku, prema Upravi policiji, koja će biti u nastavku predstavljena.

Mediji i policija: Usvojena preporuka o postupanju policije

Savjet za građansku kontrolu policije razmatrao je, po sopstvenoj inicijativi, i postupajući po pritužbama novinara D.Ž., iz Podgorice i nevladine organizacije "Građanska Alijansa", sa sjedištem u Podgorici, primjenu policijskih ovlašćenja prilikom održavanja protesta asocijacije političkih partija "Demokratski front" i prilikom ostalih okupljanja građana a koja su održana dana 17. i 18. oktobra 2015. godine.

Savjet je posebnu pažnju, na sjednici, posvetio odnosu policijskih službenika, tokom javnih okupljanja, prema novinarima i drugim medijskim radnicima. Savjet je u tom kontekstu posebno cijenio dostupni video materijal.

S tim u vezi Savjet je preporučio Upravi policije da policijski službenici omoguće, pri svim javnim okupljanjima, nesmetan rad medija i prisustvo novinara i da se suzdrži od bespotrebnog ograničavanja njihove slobode kretanja ili izvještavanja.¹⁶⁹

Savjet je ocijenio da je omogućavanje profesionalnog rada novinara, i drugih medijskih djelatnika, i njihovo izvještavanje sa javnih okupljanja, u interesu javnosti i same policijske organizacije kada je riječ o policijskom postupanju i primjeni policijskih ovlašćenja.

Obzirom na informacije iz Uprave policije, Savjet preporučuje novinarima, urednicima, medijskim i novinarskim asocijacijama, da razmotre korisne primjere iz uporedne prakse kako bi vidljivost medija i štampe na javnim okupljanjima, posebno onim koje prati tenzija, bila unapređena.

S tim u vezi Savjet poziva Upravu policije da inicira neposredan dijalog i komunikaciju sa medijskim i novinarskim asocijacijama kako bi se preventivno dje-lovalo na moguće nesporazume i onemogućavanje medija da nesmetano izvještavaju i obavljaju svoj legitiman i društveno izuzetno važan rad.

Savjet je sa svojom Preporukom o postupanju policije prema novinarima, pored Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije, upoznao Misiju OEBS-a u Crnoj Gori, Delegaciju EU u Podgorici, Ambasadu SAD u Podgorici, parlamentarne političke partije, NVO sektor, novinarska i medijska udruženja, Sindikat medija, glavne i odgovorne urednike svih medija u Crnoj Gori, Vijeće za prekršaje Crne Gore, Vrhovni sud Crne Gore, Vladu Crne Gore, Kabinet predsjednika Crne Gore, Skupštinu Crne Gore i Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

NVO "Akcija za ljudska prava" (HRA) ukazala je čelnicima Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije i Centra bezbjednosti Podgorica, povodom javnih okupljanja u Crnoj Gori, na postojeće međunarodne standarde o izvještavanju novinara o javnim protestima i postupanju policije prilikom obezbjeđivanja tih protesta odnosno očuvanju javnog reda, jer postojeća zakonska regulativa u Crnoj Gori nedovoljno uređuje tu oblast.¹⁷⁰ Ova NVO ukazala je da je Evropski sud za ljudska prava u nedavno donijetoj presudi protiv Finske naglasio ključnu ulogu medija da za javnost obezbjeđuju informacije o tome kako se policija ophodi prema demonstrantima i posebno kako suzbija nasilne proteste, a da su Venecijanska komisija Savjeta Evrope i OEBS (ODIHR) u Smjernicama o slobodi mirnog okupljanja (drugo izdanje) naglasili da se "Trećim stranama (poput monitora, novinara i fotografa) se takođe može reći da se raziđu, ali se ne mogu spriječiti da posmatraju

169 Preporuka Savjeta broj 62/22-15 usvojena na 54. sjednici od 20.10.2015; Dokumentacija Savjeta

170 Pismo direktorke HRA čelnicima MUP-a Crne Gore dostupno je ovdje: <http://www.hraction.org/?p=9640#more-9640>

i snimaju policijsku operaciju..." kao i da "Učesnike (protesta) i treće strane ne treba sprječavati da fotografišu ili prave video zapise policijske operacije, a svaki zahtjev službi za sprovodenje zakona da im se snimci ili digitalne fotografije predaju treba prethodno da odobri sud."

HRA je posebno istakla značaj preporuke Savjeta za građansku kontrolu rada policije za Upravu policije, kao i za medije, koju je to tijelo usvojilo 20. oktobra 2015. godine, istog dana kada je objavljena i pomenuta odluka Evropskog suda za ljudska prava.¹⁷¹

Pritužba poslanika Milutina Đukanovića

Poslanik Skupštine Crne Gore Milutin Đukanović uputio je, 19. oktobra 2015. godine, elektronsko obaveštenje prema Savjetu za građansku kontrolu rada policije, i u prilogu, dostavio, fotografiju maskiranog policijskog službenika. Savjet za građansku kontrolu rada policije odlučio je, na sjednici održanoj 20. oktobra 2015. godine, da uzme u rad predmetno obaveštenje, i tretira ga kao pritužbu. Kako su toj sjednici prisustvovali predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije isti su i neposredno upoznati sa svim pristiglim pritužbama. Savjet je pri radu na ovoj pritužbi uzeo u obzir i preporuke Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i nečovječnih ili ponižavajućih kazni ili postupaka (CPT) koje su Crnoj Gori izdate 2010. godine i 2013. godine a odnose se upravo na ovu tematiku - nošenje maski.¹⁷²

Zajednička konsultacija svih nadzornih tijela

Savjet za građansku kontrolu rada policije, shodno zaključku s vanredne sjednice, organizovao je, u Skupštini Crne Gore, 22. oktobra 2015. godine zajedničku konsultaciju svih državnih i nezavisnih tijela koje se bave prevencijom torture, praćenjem i ocjenom policijskog postupanja.

Inicijativu za održavanje prvog zajedničkog konsultativnog sastanka pretvodno su podržali Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, Šućko Baković, i Ministar unutrašnjih poslova, mr Raško Konjević.

U konsultaciji su učestvovali Zamjenica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Z.P., načelnik Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova, D.S., predsjednik Etičkog odbora Uprave policije R.R. i predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković.

Kontatovano je da su sve ove institucije i tijela i do sada pokazale punu otvorenost prema građanima, medijima i civilnom društvu.

Sastankom je dodatno potvrđena posvećenost zaštiti ljudskih prava, otvorenost i dostupnost ovih tijela a svim građanima, koji imaju primjedbe na postupanje policije, upućen je zajednički poziv da koriste postojeće mehanizme zaštite prava.

Podnošenje pritužbi je krajnje jednostavno a građani mogu računati na punu predusretljivost i pomoći u svim ovim institucijama prilikom sastavljanja istih i njihovog procesuiranja. Namjera svih učesnika konsultacija jeste da se u praksi dodatao potvrdi transparentnost i integritet procedura i rada.

¹⁷¹ <http://www.hraction.org/?p=9640#more-9640>

¹⁷² Dostupno na <http://www.cpt.coe.int/documents/mne/2010-03-inf-eng.htm> i <http://www.cpt.coe.int/documents/mne/2014-16-inf-eng.htm>

U kontekstu svih mogućih javnih okupljanja učesnici konsultacija podsjećaju da je očuvanje i zaštita fizičkih integriteta, života i zdravlja građana i policijskih službenika od posebnog i primarnog značaja.

Osim toga mora se voditi računa o poštovanju pretpostavke nevinosti kako građana tako i službenih lica, poštovanju medijskih sloboda i zaštite novinarske profesije i na kraju zaštite materijalnih dobara. Učesnici konsultacija ukazuju da bilo čija povreda prava i odgovornost može biti utvrđena isključivo u zakonskom postupku od strane nadležnih, stručnih i nepristrasnih institucija.

Otvorena je praktična diskusija o zaštiti ljudskih prava kada je riječ o policijskoj praksi ali i odnosu građana prema policijskim službenicima.

Cilj konsultacija, koje će biti nastavljene, je i da se dodatno reaffirmiše odgovornost i fokusiranost ovih tijela na doslednu i objektivnu zaštitu ljudskih prava svih građana Crne Gore kada je riječ o policijskom postupanju.

Nije prihvaćen predlog Savjeta da prestavnici svih ovih tijela budu prisutni, u svojstvu posmatrača primjene policijskih ovlašćenja, na budućim političkim i građanskim okupljanjima. Ocijenjeno je da opservaciju sprovodi unutrašnja kontrola policije a i da bi se ta aktivnost mogla prepoznati kao loš pritisak na policiju.

MUP Crne Gore u potpunosti je realizovao Preporuku Savjeta

Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP) Crne Gore u potpunosti je realizovao Preporuku koju je uputio Savjet za građansku kontrolu rada policije u koja se odnosi na unapređenje vidljivosti predstavnika medija tokom javnih protesta.

MUP Crne Gore obavijestio je Savjet o aktivnostima koje su preduzete kako bi se olakšao rad novinara koji su izvještavali sa protesta Demokratskog fronta.

Cijeneći značaj medija u crnogorskom društvu i neophodnost tačnog i blagovremenog izvještavanja o događajima, konkretno o protestima, MUP obezbijedilo je za novinare, snimatelje, fotoreportere i ostale medijske radnike fluorescente prslike sa oznakom PRESS.

“Vjerujemo da će na taj način novinari biti vidljiviji i bezbjedniji te da će se svi koji su na bilo koji način angažovani na i zbog protesta moći bez problema da ih identifikuju kao i da će imati poseban senzibilitet prema medijskim poslenicima kako bi oni imali najbolje moguće uslove za profesionalan rad” saopšteno je Savjetu iz MUP-a Crne Gore.¹⁷³

MUP je Savjetu pružio informaciju da je, dana 24. oktobra 2015. godine, oko 176 crnogorskih i stranih novinara, snimatelja ili fotoreportera u MUP-u preuzeo prslike.

MUP je, prema informaciji koja je dostavljena Savjetu, pokazao punu predusretljivost prema medijima.

MUP je, između ostalog, obezbijedio da agencija Info biro kao i kamera Vladinog Biroa za odnose s javnošću bude na raspolaganju MUP-u cijeli dan protesta za sve izjave i presove, i da taj materijal u najkraćem mogućem roku bude postavljen na njihove servere sa kojeg ga mogu preuzeti svi mediji. Ovo smo smatrali posebno važnim zbog medijskih kuća koje na raspolaganju imaju mali broj novinara i kamermana, pa da ne ostanu bez snimaka i informacije za slučaj da ne mogu biti prisutni na pres konferenciji.

¹⁷³ Obavještenje savjetnice za medije u Kabinetu ministra unutrašnjih poslova predsjedniku Savjeta za građansku kontrolu rada policije od 24.10.2015; Dokumentacija Savjeta

Građanski protesti u Podgorici: Posjete zadržanim licima i hitna konsultacija sa direktorom Uprave policije

Predsjednik Savjeta i član Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković i dr Branislav Radulović, posjetili su, nakon 23 sata, 18. oktobra 2015. godine, lica zadržana u CB Podgorica a u toku njihovog procesuiranja pred Sudom za prekršaje.

Savjet je naišao na punu predusretljivost i otvorenost u CB Podgorica a članovima Savjeta je omogućen nesmetan razgovor sa tada prisutnim građanima, mr V.D. i novinarom M.M, obojica iz Podgorice, aktivisti NVO "Pokret za neutralnost Crne Gore".

Oni su saopštili da je postupanje policije prema njima, od trenutka lišavanja slobode, i sve vrijeme boravka u službenim kancelarijama CB Podgorica, bilo korektno i profesionalno.

Predsjednik Savjeta i član Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković i dr Branislav Radulović, oko ponoći su imali i hitan prijem, po zahtjevu Savjeta, kod direktora Uprave policije Slavka Stojanovića.

Razmijenjena su mišljenja i dobijene informacije o remećenju javnog reda i mira, i s tim u vezi, o postupanju policije. Direktor Uprave policije je informisan da je zakazana hitna sjednica Savjeta i da je prisustvo visokog predstavnika menadžmenta policije na istoj neohodno.

Takođe i nakon nereda 24. oktobra 2015. godine ista delegacija Savjeta za građansku kontrolu policije u skladu sa svojim zakonskim ovlašćenjima izvršila je uvid u tretman lica lišenih slobode, poslanika Andrija Mandića i poslanika Slavena Radunovića, i obišla ih u pristorijama za zadržavanje Centra bezbjednosti Podgorica o čemu su informisani i njihovi advokati.

Savjet je obavio više konsultacija sa Skupštinom Crne Gore, Ministarstvom unutrašnjih poslova i tužilaštvom.

Slučaj novinara G.R. iz Podgorice

Građanin G.R. obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukujući na postupanje policijskih službenika tokom događaja koji su se 17. tj. 18. oktobra 2015. godine desili na raskrsnici Bulevara Svetog Petra Cetinskog i Stanka Dragojevića. Naime, 17. oktobra 2015. godine tokom prijepodnevnih sati, podnositac pritužbe u ekipi sa snimateljem, priveden je od strane policije u neposrednoj blizini Skupštine Crne Gore. U opisu događaja stoji da je policija građaninu G.R. dok je izvještavao o policijskom razbijanju protesta zabranila snimanje događaja sa licu mjesta pa su snimatelj i on svoj posao nastavili obavljati sa bezbjedne daljine, i dalje prateći događaj. Po nailasku poslanika Skupštine Crne Gore, Slavena Radunovića, koji je pokušavao da prođe kroz policijski kordon kako se navodi, podnositac pritužbe je prišao policajcima i skrenuo im pažnju da je u pitanju poslanik i ukazao da trebaju prestati sa primjenom nepotrebne sile i informisao da je on novinar na radnom zadatku. Ne obazirujući se na te riječi, policijski službenik je rekao da će uhapsiti građanina G.R. što je uz njegovu saglasnost i učinjeno, a prilikom ulaska u policijsko vozilo jedan od policajaca ga je udario s leđa u predjelu bubrega, nakon čega je izgubio ravnotežu i to prilikom povrijedio već dva puta operisano koljeno.

Nakon izjave date u Upravi policiji, ljekarske kontrole i izjave date sudu u svojstvu okrivljenog za neizvršenje naređenja policijskog službenika pušten je da se brani sa slobode, uz napomenu da navedenom prilikom nije tražio ljekarsku asistenciju već da su službenici policije procijenili i pozvali kolege da ga prebace u Klinički centar u pratinji trojice uniformisanih lica ponašajući se vrlo profesionalno i poštjući dostojanstvo građanina. Ovom prilikom građanin G.R. sudiji je priložio medicinsku dokumentaciju o povredama i tražio da obavijesti tužioca zbog pretrpljenog nasilja dok je pokušavao da radi novinarski posao.

Sjutradan, navodi se u obraćanju Savjetu, nastale su nove provokacije, naime jedan od policijskih službenika je iz vozila u prolazu pored njega gestikulirao prijeteci da će nastaviti sa batinama o čemu je podnositelj pritužbe informisao CB Podgorica, direktora policije i javnost, navodeći registarsku oznaku i marku vozila iz kojeg je prijetnja upućena.

Podnositelj pritužbe posebno je istakao da je u izjavi nakon privođenja Uprava policije ustvrdila da kritičnom prilikom, iako se policijskim službenicima predstavio, nije priveden kao novinar već kao građanin, i zapitao da li je takvo ponašanje policije izazvano njegovim političkim stavovima vezano za planirane NATO integracije Crne Gore, uz podsjećanje da je tri dana prije, kako je naveo, policijske brutalne akcije nad građanima, univerzitetskim profesorima, poslanicima i novinarima u Podgorici organizovan veliki anti NATO skup povodom dolaska generalnog sekretara NATO-a, čiji je bio organizator. U prilogu pritužbe Savjetu je dostavljena sljedeća dokumentacija: Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka UP. br. 15625/2015 od 17.10.2015. godine; Obraćanje MUP-u Crne Gore CB Podgorica od 19.10.2015. godine; Izvještaj ljekara specijaliste Broj protokola 20** od 17.10.2015. godine; Nalaz radiologa Centra za radiološku dijagnostiku Kliničkog centra Crne Gore od 17.10.2015. godine; Izvještaj ljekara specijaliste ortopeda od 17.10.2015. godine; Zapisnik o obavlještenju prikupljenom od građanina od 17.10.2015. godine; Zapisnik o glavnom pretresu PPbr.11509/15-19 od 17.10.2015. godine.

Savjet je predmetnu pritužbu uzeo u rad i obratio se Upravi policije koja je informisala da je povodom događaja od 17. oktobra 2015. godine na koji je ukazao građanin G.R. a prilikom pružanja asistencije Komunalnoj policiji Glavnog grada Podgorica, podnositelj pritužbe odbio da postupi po naređenju policijskog službenika da se udalji sa lica mjesta i dva puta mu je odgovorio "privedit me, neću da postupim po naređenju", nakon čega je od strane policijskih službenika priveden do službenog vozila gdje je izvršen pregled ovog lica koje je potom privедeno u službene prostorije. U nastavku odgovora se navodi da je CB Podgorica 17. oktobra 2015. godine protiv G.R. podnio je zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka (UP. br.15625/2015), zbog postojanja osnovane sumnje da je počinio prekršaj iz člana 12 Zakona o javnom redu i miru, jer nije postupio po naređenju policijskog službenika Uprave policije da se udalji sa lica mjesta zbog zabrane kretanja, pristupa ili zadržavanja na određenom mjestu. Prema izjavama policijskih službenika CB Bijelo Polje M.Š. i S.K. datim pred sudijom Područnog organa za prekršaje u Podgorici, prilikom privođenja do službenog vozila G.R. je mirno pošao sa njima i nije se opirao, odnosno nije postojala potreba da se prema imenovanom upotrijebe sredstva prinude. Direktor Uprave policije u zaključnici odgovora upućenog Savjetu istakao i navode podnositelja pritužbe da su se policijski službenici u CB Podgorica prema njemu odnosili profesionalno poštjući dostojanstvo građanina i da su ga odvezli u Klinički centar.

Savjet je rad po ovoj pritužbi završio usvajanjem posebne preporuke prema Upravi policije i Ministarstvu unutrašnjih poslova Crne Gore u vezi sa medijima. Za detalje pogledati predmet, u ovoj knjizi, "Mediji i policija: Usvojena preporuka o postupanju policije".

Slučaj građana Ž.B. i P.P., političkih aktivista iz Herceg Novog

Internet portal "IN4S" objavio je informaciju, 21. oktobra 2015. godine, u tekstu "Represivni režimski aparat uskraćivao osnovna ljudska prava" da su policijski službenici, prema navodima, priredili određene neugodnostima političkim aktivistima iz Herceg Novog.¹⁷⁴

U tekstu su iznijeti su navodi da su policijski službenici onemogućili da lokalni lideri političke partije "Nova srpska demokratija" (NSD) iz Herceg Novog prisustvuju političkom protestu u Podgorici.

Saopšteno je da su građanka Ž.B., potpredsjednica Opštinskog odbora NSD Herceg Novi i građanin P.P., član Izvršnog odbora NSD, zajedno sa još trojicom prijatelja, tokom puta od H. Novog do Podgorice više puta zaustavljeni i maltretirani i da su onemogućeni, u konačnici, da prisustvuju protestu.

Takođe, saopšteno je da je građanin P.P., bez razloga, duže zadržan u službenim prostorijama CB Podgorica.

Savjet za građansku kontrolu policije, po sopstvenoj inicijativi, je zatražio od direktora Uprave policije da naloži hitno postupanje po zahtjevu.

Zatraženo je da se precizno i detaljno izjasni o svim navodima iz ovog dopisa odnosno novinskog teksta na koji se Savjet pozvao.

Savjet za građansku kontrolu policije posebno je zatražio detaljnu informaciju o navodima o zadržavanju i tretmanu građanina P.P.¹⁷⁵

Uprava policije u svom odgovoru Savjetu povodom slučaja objavljenog na internet portalu "IN4S" 21. oktobra 2015. godine, u kojem se navodi da je određenim građanima Herceg Novog postupcima policijskih službenika onemogućeno da 18.10.2015. godine prisustvuju protestu u organizaciji "Demokratskog fronta" u Podgorici, informisala je da su službenici Stanice policije CB Herceg Novi, nakon izvršenog uvida u evidenciju kontrolisanih vozača i vozila, koja se vode u Stanici policije CB Herceg Novi, utvrdili da su 18. oktobra 2015. godine oko 16,00 časova, u mjestu Kamenari, prilikom vršenja redovnih poslova i zadataka, službenici saobraćajne policije zaustavili vozilo marke "VW Golf II", bijele boje, reg.oznaka. FIN AG***, kojim je upravljao P.P. iz Herceg Novog, dok su se u vozilu nalazile dvije starije ženske osobe i jedno maloljetno lice, kojima nijesu tražena lična dokumenta kako bi se utvrdio njihov identitet, "jer se radilo o starijim osobama i maloljetnom licu". Nakon izvršene kontrole od strane saobraćajne policije, koja je trajala par minuta, vozaču P.P. su vraćena dokumenta i imenovani je nastavio u željenom pravcu. Takođe, službenici saobraćajne policije Odjeljenja bezbjednosti Tivat su istog dana, oko 17.20 sati, u mjestu Radanovići, u neposrednoj blizini raskrsnice sa kružnim tokom saobraćaja, zaustavili navedeno vozilo dok su se u vozilu nalazili Ž.B., M.V., Lj.B. i B.Ć., svi iz Herceg Novog. Nakon izvršene kontrole od službenika saobraćajne policije Odjeljenja bezbjednosti Tivat, koja je trajala nekoliko minuta, imenovani su nastavili u željenom pravcu. S tim u vezi, Uprava policije u odgovoru dostavljenom

¹⁷⁴ Tekst je dostupan na ovom linku: <http://www.in4s.net/index.php/represivni-rezimski-aparat-uskracivao-osnovna-ljudska-prava/>

¹⁷⁵ Obraćanje Savjeta direktoru Uprave policije od 22.10.2015; Dokumentacija Savjeta

Savjetu je napomenula da su službenici saobraćajne policije u konkretnim slučajevima postupali profesionalno, kulturno i uljudno, poštujući osnovna ljudska prava. Policijski službenici CB Podgorica dana 18. oktobra 2015. godine oko 18:50h u mjestu Kokoti izvršili su kontrolu ovog putničkog motornog vozila, kojim je upravljao P.P. iz Herceg Novog, a sa kojim su tom prilikom u vozilu bile i tri ženske osobe a prilikom pregleda navedenog vozila u prtljažniku je pronađen nož sa sječivom dužine 7 cm i futrolom. O događaju je obaviješten zamjenik Osnovnog dravnog tužioca u Podgorici, koji je naložio da se od istog, uz izdatu potvrdu, nož privremeno oduzme i da se prikupe obavještenja, pa su policijski službenici CB Podgorica priveli P.P. u službene prostorije i od istog, shodno članu 257 st.2 ZKP, uzeli izjavu na zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina. U odgovoru стоји и да је у зapisniku konstatovano да је узimanje изјаве започето у 19h а завршено у 19:40h, па су сvi postupci i službene radnje policijskih službenika CB Podgorica prema P.P. izvršene u zakonskom roku. U zaključnici odgovora direktor Uprave policije je konstatovao да су tokom vršenja službenih radnji policijski službenici CB Podgorica postupali su profesionalno i korektno a gradanin P.P. u zapisniku nije konstatovao primjedbe na njihov rad i postupke.

Savjet je građane koje si pominju u ovom tekstu neposredno upoznao sa odgovorom iz Uprave policije.

Savjet je u konkretnom slučaju konstatovao da je primjena policijskih ovlašćenja i postupanje policije bilo u okvirima Zakona.

Pritužba Sindikata medija Crne Gore zbog ispaljivanja suzavca na grupu novinara, snimatelja i fotoreportera

Sindikat medija Crne Gore (SMCG) javno je pozvao Savjet za građansku kontrolu rada policije da hitno i objektivno preispitaju da li je policija prekoračila svoja ovlašćenja u odnosu na novinarske ekipe, a naročito tokom incidenta koji se desio na Bulevaru Stanka Dragojevića gdje je policija, prema tvrdnjama više novinara, namjerno bacila suzavac na oko 30 novinara koji su nosili prsluke sa oznakom „press“. SMCG takođe je zatražio da se preispita da li se policija tokom intervencije oglušila o preporuke Savjeta da se „pri svim javnim okupljanjima omoguće nesmetan rad medija i prisustvo novinara i da se (policajci) suzdrže od bespotrebnog ograničavanja njihove slobode kretanja ili izvještavanja“, a koje je Savjet uputio uoči ponovnih protesta.¹⁷⁶

SMCG zahtijevao je i od Uprave policije da preispita postupanje svojih službenika, naročito onih koji su izdavali naređenja, i da utvrdi da li su prekoračili ovlašćenja u odnosu na brojne novinarske ekipe koje su bile izložene, prema njihovom mišljenju, prekomjernoj upotrebi hemijskih sredstava.

Povodom saopštenja SMCG kojim je javno p(r)ozvano na aktivnost i postupanje Savjeta od Uprave policije je zatraženo odgovarajuće izjašnjenje.¹⁷⁷Takođe, istog dana, o primjedbama novinara na postupanje policije, Savjet je obavijestio i ministra unutrašnjih poslova koji je pozvan da naloži provjeru postupanja policijskih službenika prema grupi novinara na navedenoj lokaciji.¹⁷⁸

Savjet je u komunikaciji sa SMCG, između ostalog, podsjetio da je usvojio

176 <http://www.vijesti.me/vijesti/sindikat-medija-osudio-napade-demonstranta-i-policije-na-novinare-857385>

177 Obraćanje predsjednika Savjeta direktoru Uprave policije broj 62/61-15 od 27.10.2015; Dokumentacija Savjeta

178 Obraćanje predsjednika Savjeta ministru unutrašnjih poslova broj 62/60-15 od 27.10.2015; Dokumentacija Savjeta

posebnu Preporuku prema policijskoj organizaciji kako bi se omogućila puna sloboda kretanja pa time i izvještavanja svim novinarima i unaprijedio njihov ukupan tretman i bezbjednost na javnim okupljanjima visokog rizika.¹⁷⁹

Uprava policije informisala je Savjet da "u konkretnom slučaju nemaju saznanja za ovakvo postupanje policijskih službenika prema novinarima i da smatraju da nije postojala namjera da se hemijska sredstva upotrebljavaju protiv njih".¹⁸⁰

Iz Uprave policije ovim povodom je pojašnjeno: "Hemijska sredstva (suzavac) upotrebljavaju se prema masi lica koja tom prilikom narušavaju javni red i mir u većem obimu. Shodno zakonskim ovlašćenjima policija je te večeri isključivo upotrijebila suzavac prema okupljenoj masi protestanata zbog toga što su narušili javni red i mir u većem obimu. Novinari su pozivani preko sredstava javnog informisanja da u zgradi MUIP-a preuzmu prsluke sa natpisom press, u cilju prepoznavanja i omogućavanja nesmetanog obavljanja njihove djelatnosti. Prije otpremanja na zadatok policijskim službenicima ukazano je na činjenicu poštovanja djelatnosti i omogućavanja rada novinarima".

Savjet je rukovodstvu SMCG dostavio odgovor direktora Uprave policije i zamolio za dodatno izjašnjenje tim povodom.¹⁸¹

SMCG se izjasnio na odgovor iz Uprave policije. Savjetu je saopšteno da i pored toga što Uprava policije nema saznanja da je tokom protesta, 24. oktobra 2015. godine, ispaljen suzavac prema grupi novinara koja se nalazila u ulici Stanka Dragojevića Sindikat medija još jednom ukazuje da postoje vjerodostojna svjedočenja više novinara da se to desilo. "Novinari, R.K., D.L. i V.R.N., su javno i preko društvenih mreža ukazali na ovaj incident odgovorno tvrdeći da je ovdje došlo do ispaljivanja suzavca u ulici u čijem se prednjem dijelu, bliže policiji, nalazila grupa od 30-tak novinara, snimatelja i fotoreportera a u donjem dijelu grupa od 20-tak građana koja je prelazila ulicu. Takođe, iste večeri na press konferenciji MUP-a i Uprave policije novinari regionalnih medija su postavili pitanje ministru unutrašnjih poslova zašto je ispaljen sezavac u pravcu novinara. Vjerujemo da policijski službenici nisu imali namjeru da to urade te ovaj incident smatramo potpuno nepotrebним ali pozivamo policiju da ga dodatno istraži, tim prije što je, uoči protesta, došlo do dobre saradnje policije s medijima kojima je distribuirala zaštitne prsluke. Sindikat medija ostaje pri stavu da novinarima moraju biti obezbijeđeni minimalni uslovi za pravovremeno izvještavanje, čak i u ovako incidentnim situacijama" navedeno je u dodatnom izjašnjenju SMCG, prema Savjetu, koji su potpisali novinari, članovi Glavnog odbora ove medijske sindikalne organizacije, G.K. i R.K.¹⁸²

Savjet je pri radu na ovom predmetu uzeo u obzir i izjavu novinara R.K. koju je dao Televiziji "Vijesti" a koju je prenio i portal "Vijesti". On je između ostalog rekao: "Ne znam zašto bi policija bacala suzavac u pravcu novinara osim ako nijesu bili isprovocirani što su ih slikali fotoreporteri. Ako je to toliki grijeh, onda neka smo popili jednu porciju".¹⁸³

Savjet je ustanovio, prema policijskom izvještaju koji se uradila Komisija za utvrđivanje okolnosti upotrebe sredstava prinude, da je na ovoj lokaciji, ulica Stanka Dragojevića, ispaljeno prvo tri potom još četiri, što je ukupno sedam, pro-

179 Obraćanje predsjednika Savjeta Sindikatu medija broj 62/83-15 od 2.11.2015; Dokumentacija Savjeta

180 Odgovor direktora Uprave policije 45 broj 086/15-65003/2 od 4.11.2015; Dokumentacija Savjeta

181 Obraćanje predsjednika Savjeta Sindikatu medija broj 62/89-15 od 4.11.2015; Dokumentacija Savjeta

182 Dodatno izjašnjenje Sindikata medija broj 85 od 18.11.2015; Dokumentacija Savjeta

183 Dostupno na <http://www.vijesti.me/tv/krackovic-policija-bacila-suzavac-u-pravcu-novinara-857312>

jektilnih suzavaca punjenih CS materijom. Uprava policije je, na osnovu predmetnog izvještaja, smatra da je to bilo neophodno zbog uspješnog izvršenja zadatka i uspostavljanja narušenog, u većem obimu, javnog reda i mira.

Savjet je podvukao, smatrajući to izuzetno važnim, da je direktor policije saopšto da nije postojala namjera da se hemijska sredstva upotrebljavaju protiv novinara. Takođe, jednako je važno, što je i Sindikat medija sličnog mišljenja odnosno uvjerenja da policijski službenici nisu imali namjeru da ispale suzavac u pravcu novinara.

Savjet je podsjetio da je Preporukom broj 62/22-15, od 20. oktobra 2015. godine, koja je potpuno u skladu sa obavezujućim tekovina Evroskog suda za ljudska prava, pozvao policijske službenike da omoguće pri svim javnim okupljanjima, nesmetan rad medija i prisustvo novinara i da se suzdrže od bespotrebnog ograničavanja njihove slobode kretanja ili izvještavanja.

Za Savjet je ohrabrujuća informacija, saopštena od strane direktora Uprave policije, da je prije otpremanja na zadatak policijskim službenicima ukazano na obavezu poštovanja i omogućavanja rada novinarima. Savjet je uvjeren da se, kroz implementaciju medijske preporuke i pojačanu starešinsku pažnju, preventivno djelovalo na kvalitetniji i profesionalniji odnos policije prema svim medijskim djelatnicima. S takvim pristupima treba nastaviti i učiti iz registrovane negativne prakse.

Savjet je primjetio, imajući u obzir brojne rizične situacije s kojima se susrijeću novinari kao i brojne opstrukcije njihovom radu i slobodi medija, da se takav postupak policijskih službenika, bar u dijelu javnosti, može prepoznati kao pokušaj s ciljem, da se smanji medijsko izvještavanje o događaju.

Uprkos otežanim okolnostima u kojima je policija djelovala, Savjet je konstatovao da je upotreba hemijskih sredstava bila nedovoljno obazriva i neselektivna u konkretnom slučaju.

Savjet je pozvao Ministarstvo unutrašnjih poslova, da na odgovarajući način, SMCG i novinarima, snimateljima i fotoreporterima koji su, kritične noći, bili prisutni na ovoj lokaciji uputi simboličko izvinjenje.

Sindikat medija Crne Gore je javno pozdravio zaključak Savjeta.¹⁸⁴

Slučaj građanina N.B. iz Podgorice

Savjet za građansku kontrolu rada policije, postupajući po pritužbi NVO "Građanska Alijansa" pokrenuo je postupak ocjene primjene policijskih ovlašćenja prema građaninu N.B. čije je motorno vozilo, pošto je lišen slobode, službenom palicom demolirao policijski službenik.¹⁸⁵

Savjet je direktora Uprave policije pozvao da pogleda priloženi video link i da povratno informiše o predmetnom događaju.¹⁸⁶ O ovom incidentu Savjet je upoznao i načelnika Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije MUP Crne Gore, ukazao na postojanje video snimka i zatražio pokretanje odgovarajućeg postupka.¹⁸⁷

Direktor Uprave policije informisao je Savjet da su prilikom pružanja asi-

¹⁸⁴ <http://www.pcnen.com/portal/2015/11/19/usvojena-prituza-savjeta-medija-na-postupanje-policije/> i <http://www.vijesti.me/vijesti/mup-da-se-izvini-novinarima-zbog-postupanja-policije-tokom-protest-a-861313>

¹⁸⁵ Grupna pritužba NVO GA zavedena je dana 19.10.2015. pod brojem 62/15-15.

¹⁸⁶ Dopis predsjednika Savjeta broj 62/31-15 od 22.10.2015; Dokumentacija Savjeta.

¹⁸⁷ Dopis načeniku Unutrašnje kontrole policije broj 62/23-15 od 20.10.2015; Dokumentacija Savjeta

stencije Komunalnoj policiji Glavnog grada Podgorica dana 17. oktobra 2015. godine policijski službenici i službenici Komunalne policije ometani od strane prisutnih građana na način što im je pružan aktivan fizički otpor u izvršenju njihovih službenih radnji.

"U jednom trenutku, u prostor zone gdje se pružala asistencija, N.B. je ušao većom brzinom bez zaustavljanja putničkim motornim vozilom marke "Reno Megan", sive boje, regalarskih oznaka PG FC ***. Tom prilikom imenovani je probio dva kordona policijskih službenika, koji su, da bi izbjegli kontakt sa vozilom, odskočili u stranu, dok je N.B. zaustavio motorno vozilo tek kod montažne bine, prolaskom kroz kordone policijskih službenika".

"Ovakvim postupcima N.B. je ugrozio više policijskih službenika u prostoru njihovog obavljanja službenih radnji, zbog čega je i priveden u službene prostorije CB Podgorica i protiv njega je nadležnom ODT u Podgorici podnijeta krivična prijava KU broj 790/20 iz člana 376 KZ Crne Gore - napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti na štetu više lica" stoji na kraju informacije direktora Uprave policije.¹⁸⁸

Za Savjet u cjelini preduzimanje službenih radnji prema građaninu N.B. u domenu zasutavljanja vozila i podnošenja krivične prijave protiv istog nije sporno i riječ je o zakonitom postupanju i profesionalnoj primjeni zakona.

Međutim Savjet je ponovo direktora Uprave policije pozvao da neodložno naloži provjere u vezi postupanja policijskog službenika kada je službenom palicom oštetio putničko motorno vozilo građanina N.B., da utvrdi identitet postupajućeg službenika i naloži njegovo procesuiranje. Savjet je zatražio, od direktora policije, hitnost u postupanju.¹⁸⁹

Određene izjave ukazuju da je do djelimičnog oštećenja motornog vozila došlo prilikom pokušaja zaustavljanja probijanja blokada kordona policijskih službenika - dokumentacija iz pritužbe građanina D.Ž., zapisnik sa glavnog pretresa pred Sudom za prekršaje u Podgorici, od 17. oktobra 2015. godine, PP broj 11507 - i Savjet je ocijeni da je takvo postupanje policijskih službenika bilo neophodno i da je primjenom tih mjera obezbijeđeno obavljanje policijskih poslova uz najmanje štetnih posledica.

Savjet je podsjetio da policijski službenik primjenjuje ovlašćenja samo u svrhe za koje su namijenjena a kako je već došlo do zaustavljanja vozila i lišavanja slobode lica koje je upravljalo vozilom ocijenio je da takvo postupanje policijskog službenika nije osnovano niti opravdano.

Savjet je ustanovio da je do prekoračenja policijskih ovlašćenja došlo u trenutku kada je putničko motorno vozilo zaustavljeno a lice lišeno slobode. Savjet je to ustanovio na osnovu video snimka na kojem se jasno vidi policijski službenik koji se kretao oko vozila, s lijeva na desno, i po istom, više puta, udario službenom palicom. Konkretno postupanje policijskog službenika je zabilježeno od prve do desete sekunde trajanja predmetnog snimka, čime je isti prekoračio policijska ovlašćenja. Na insistiranje Savjeta u odgovoru Uprave policije nije saopšten identitet policijskog službenika koji vrši nedozvoljene radnje.¹⁹⁰

188 Dopis direktora UP Savjetu 45 broj 08/15-64637/2 od 6.11.2015; Dokumentacija Savjeta

189 Dopis predsjednika Savjeta direktoru UP broj 62/108-15 od 10.11.2015; Dokumentacija Savjeta

190 Ocjena je usvojena na 56. sjednici Savjeta održanoj 19.11.2015; Dokumentacija Savjeta

Slučaj građanina M.M.

Savjet za građansku kontrolu policije postupajući po sopstvenoj inicijativi i po pritužbama nevladine organizacije "Građanska alijansa", grupe građana pod imenom "Građanski", obavlještenja građanina M.S. iz Podgorice i građanke Tea Gorjanc Prelević, iz Podgorice, i dvoje građana koji su zahtijevali anonimnost, razmatrao je postupanje policije prema građaninu M.M., predsjedniku Crnogorske profesionalne bokserske asocijacije.

Savjet je dana 25. oktobra 2015. godine, u 00.44 časa, građanka Tea Gorjanc Prelević, obavijestila o svom saznanju da je u blizini svoje zgrade vidjela i snimila građanina koji je nepomično ležao na pločniku a kojem je kasnije prišao policijski službenik. Iznijela je zabrinutost da zdravlje tog građanina jer, u tom trenutku, prema njenom viđenju, građanin nije pokazivao znake života. Prisutni policijski službenici su joj naredili da uđe u stan a kasnije kada su se povukla službena lica građanin nije bio na tom mjestu. Ona je u prilogu svog obavlještenja dostavila dvije fotografije. Dodatnim obavlještenjem, od 00.45 sati, ista građanka je precizirala da su njene fotografije nastale tačno u 23.20 sati.

Članovi Savjeta su odmah obaviješteni o obraćanju građanke a istog dana, tačno u 00.51 sati, Savjet se, preko predsjednika, obratio rukovodstvu Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova, tražeći informaciju o zdrastvenom stanju i identitetu građanina sa fotografije koje su im proslijedene.

Savjet je, dana 25. oktobra 2015. godine, putem društvenih mreža, u 02.00 sata, stupio u kontakt sa građaninom, koji je tražio anonimnost, a čiji je identitet poznat Savjetu, koji je dostavio fotografije demoliranog vozila, i dao izjavu da je grupa policijskih službenika, prema navodima, brutalno prebila vozača tog vozila i uništila mu vozilo.

Savjet je objavio fotografije tog vozila i pozvao građane koji su očevici događaja da se jave Savjetu.

Nakon nekoliko sati objavljen je identitet građanina i pojавio se određeni broj video snimaka koji su ukazivali na policijsko postupanje kao i fotografije koje kod građanina M.M. potvrđuju određene povrede. Informaciju o ovom incidentu prenijeli su i mediji.

Savjetu su potom uslijedile pritužbe NVO "Građanska alijansa" i grupe građana koja djeluje pod nazivom "Građanski" kao i obavlještenja nekoliko građana kojima je ukazano na neprofesionalno policijsko postupanje. Svi oni su uputili na video snimke sa ozbiljnom sumnjom u prekoračenje ovlašćenja uz prekomjernu upotrebu sile prema građaninu M.M. uz uništavanje njegove private imovine.

Savjet je, kroz rad na ovom predmetu, pažljivo razmotrio raspoloživi materijal.

Savjet je na osnovu raspoložive dokumentacije zaključio da je došlo do očigledno prekomjerene upotrebe sile policijskih službenika u konkretnoj intervenciji

Savjet je zaključio da su policijski službenici prema građaninu M.M. postupali neprofesionalno, da su prekoračili službena ovlašćenja i da je isti podvrgnut mučenju, nečovječnom, i ponižavajućem tretmanu kojom prilikom je došlo do teškog povređivanja i uništavanja njegovog motornog vozila.¹⁹¹

Savjet zahtijeva od Uprave policije da Savjet i ukupnu javnost obavijesti o identitetu svih policijskih službenika koji su postupali u konkretnom slučaju a svo-

¹⁹¹ Zaključak Savjeta usvojen na 55.-oj sjednici održanoj 26. oktobra 2015. godine

jim radnjama su izašli iz opsega zakonitog policijskog postupanja kao i o osnovu za postupanje u konkretnom slučaju i hijerarhijskoj odgovornosti u ovoj akciji.

Savjet na osnovu zakonom utvrđenih ovlašćenja zatražio da Uprava policije u najkraćem roku objavi ove informacije javnosti kako bi se sačuvao ukupan kredibilitet policijske organizacije, naročito imajući u vidu da je ovaj slučaj uznenemirio javnost.

Vrhovnom državnom tužilaštvu dostavljen je usvojeni zaključak Savjeta povodom slučaja M.M. (kao i povodom novinara G.R. i građana koje je policija tukla u ulici Miljana Vukova) kao i fotografije koje je kritične noći, 24. oktobra 2015. godine, u 23.20 sati, napravila građanka mr Tea Gorjanc Prelević, uključujući i njene kontakte.¹⁹²

Dana 29. oktobra 2015. godine Vrhovno državno tužilaštvo izdalo je saopštenje kojom je javnost obaviještena da je dato više naloga policijskim službenicima da dostave pisani izvještaj o upotrebi sredstava prinude i da prikupe obaviještenja od oštećenog. U saopštenju je dalje navedeno da pošto policije nije dostavila tražene podatke u ODT u Podgorici je formiran predmet a načelniku CB Podgorica a 26.10.2015. godine, upućen zahtjev za prikupljanje potrebnih obaviještenja. Zahtjevom je traženo, stoji dalje u saopštenju VDT, da se dostavi pisani izvještaj o upotrebi sile, te da se identifikuju policijski službenici koji su nanijeli povrede oštećenom i oštetili njegov automobil. Istog dana, po nalogu zamjenika tužioca, službenici CB Podgorica obavili su uviđaj i fotografisanje vozila oštećenog. Istovremeno je izdata naredba za obavljanje neophodnih vještačenja, a zamjenik tužioca, u Kliničkom centru, oštećenog je saslušao u svojstvu svjedoka. Po nalogu dežurnog tužioca od 25.10.2015. godine, policija je dva dana kasnije ODT u Podgorici dostavila izjave tri građanina, kao i medicinsku dokumentaciju oštećenog. Iz ODT u Podgorici upućen je zahtjev komandantu Specijalne antiterorističke jedinice kojim je traženo da dostavi pismeni izvještaj o upotrebi sredstava prinude, kao i druge podatke od značaja za identifikaciju policijskih službenika – pripadnika SAJ-a, koji su nanijeli tjelesne povrede oštećenom. Zamjenik tužioca, takođe je saslušao, u svojstvu svjedoka dva lica – očevice događaja. Kako nije blagovremeno dobijen izvještaj od SAJ-a, komandantu SAJ-a upućen je pismeni poziv za saslušanje u ODT u Podgorici. Direktoru Uprave policije, takođe, je upućena pismena urgencija za dostavljanje pisanog izvještaja i dostavljanja traženih podataka.

Direktor Uprave policije obavijestio je Savjet da na osnovu fotokopija priloženih fotografija, koje su kako je precizirano lošeg kvaliteta, nije moguće ustanoviti identitet građanina ali ni druga saznanja u vezi sa ovim događajem.¹⁹³

Predsjednik Savjeta tim povodom je reagovao kod direktora Uprave policije i podsjetio ga da su mu fotografije u elektronskoj i prilično kvalitetnoj verziji dostavljene još 25. oktobra 2015. godine kao i da se na fotografiji nalazi građanin M.M. Predsjednik Savjeta je zamolio da s tim u vezi naloži odgovarajuće provjere postupanja prema ovom građaninu a shodno dostupnim fotografijama i iskazu građanke Gorjanc Prelević da joj nije dozvoljeno da pomogne ovom građaninu. Takođe, predsjednik Savjeta je zamolio direktora Uprave policije da naloži provjeru zašto ga njegovi saradnici nisu informisali o prijemu fotografija elektronskim putem.¹⁹⁴

192 Dopus predsjednika Savjeta VDT broj 62/77-15 od 28.10.2015. godine; Dokumentacija Savjeta

193 Dopus direktora Uprave policije 45 broj 08/15-64728/20 od 3.11.2015; Dokumentacija Savjeta

194 Dopus predsjednika Savjeta broj 62/90-15 od 5.11.2015; Dokumentacija Savjeta

Ministru unutrašnjih poslova upućena je i urgencija da Savjet informiše o svim radnjama koje je preduzeo povodom zaključka u vezi sa postupanjem policije prema građaninu M.M.¹⁹⁵

Ministru unutrašnjih poslova, mr Rašku Konjeviću, ponovljeno je više urgencija u vezi sa zakonskom obavezom da povratno informiše Savjet o preduzetim radnjama povodom usvojenog zaključka ali isti nikada to nije učinio.

Neprimjerena upotreba sile nad novinarom G.R. iz Podgorice

Savjet za građansku kontrolu policije razmatrao je pritužbe građanina G.R., novinara iz Podgorice, kao i grupe građana pod imenom "Građanski", kojima je ukazano na postupanje policijskog službenika prema novinaru G.R.

Savjet je pri razmatranju ovih predstavki uzeo u obzir i raspoloživi video materijal na kojem se vidi da policijski službenik prilazi građaninu G.R., novinaru iz Podgorice, i bez ikakvog razloga, ga udara.

Savjet je povodom ovih pritužbi zaključio da je došlo do neprimjerene upotrebe sile nad građaninom G.R. koji nije pružao otpor.¹⁹⁶

Savjet je zatražio od Uprave policije da se objavi identitet postupajućeg policijskog službenika, kao i informacije u vezi procesuiranja njegovog postupanja i informiše javnost o tome.

Slučaj prebijanja građana M.B. i B.V. u centru Podgorice

Savjet za građansku kontrolu policije razmatrao je pritužbe građanina Mihaila Jovovića, novinara iz Podgorice, nevladine organizacije "Građanska alijansa" iz Podgorice kao i grupe građana pod imenom "Građanski", kojima je ukazano na postupanje policijskih službenika prema građanima M.B i B.V, u ulici Miljana Vukovića u Podgorici.

Nakon detaljnog pregleda video materijala i obavljenе rasprave Savjet je odlučio da po skraćenom postupku okonča rad po ovom pritužbama.

Savjet je ocijenio da su postupajući policijski službenici, ovom prilikom, na iznijeti način, grubo povrijedili lično dostojanstvo ovih građana.

Postupajući policijski službenici prekomjerno su upotrijebili silu prema građanima koji u trenutku službenog postupanja ne pružaju bilo kakav otpor.¹⁹⁷

Savjet je iskazao zabrinutost povodom ovog postupanja i ocjenjuje da je posrijedi prekoračenje ovlašćenja i neprimjerena primjena ovlašćenja koja ukazuje na nedostojnost obavljanja policijskog posla i ozbiljnu povredu etičkih standarda i integriteta policije.

Savjet je zatražio od Uprave policije da bez daljeg odlaganja informiše javnost i identitetu svih postupajućih policijskih službenika, da se procesuira njihova odgovornost kao i da se prepozna objektivna odgovornost prepostavljenog starašine.¹⁹⁸

Povodom ovog slučaja Savjet je direktoru Uprave policije, u cilju pružanja pomoći, policiji, dostavio kontakt podatke, brojeve telefone, građana sa snimka.¹⁹⁹

195 Dopis predsjednika Savjeta broj 62/103-15 od 10.11.2015; Dokumentacija Savjeta

196 Zaključak Savjeta usvojen na 55.-oj sjednici održanoj 26. oktobra 2015.; Dokumentacija Savjeta

197 Zaključak Savjeta broj 62/55-15 usvojen na 55.-oj sjednici održanoj 26. oktobra 2015.; Dokumentacija Savjeta

198 Obraćanje predsjednika Savjeta direktoru Uprave policije broj 62/74-15 od 26.10.2015.; Dokumentacija Savjeta

199 Obraćanje predsjednika Savjeta direktoru Uprave policije broj 62/63-15 od 27.10.2015.; Dokumentacija Savjeta

Savjet je od Uprave policije dobio određeni odgovor koji nije u suštini predstavljao odnos prema usvojenom zaključku povodom ovog slučaja.

Uprava policije, tim povodom, informisala da je, postupajući po dopisu Savjeta, kontaktirala dvojicu građana.

Vođa bezbjednosnog sektora CB Podgorica pozvao je, dana 30. oktobra 2015. godine, građane M.B. i B.V. da pristupe u službene prostorije kako bi se od njih prikupila obavještenja "na okolnosti njihovih navoda da im je ugrožena bezbjednost".²⁰⁰

"Građani su tom prilikom izjavili da su dana 24. oktobra 2015. godine oko 22.30 sati u ulici Miljana Vukova doživjeli neprijatnosti od strane službenika SAJ-a na način su što su isti bez ikakvog povoda maltretirali, na način što su im naredili da se spušte na trotoar, a zatim ih nekoliko puta udarali nogama u predjelu donjih ekstremiteta. Shodno njihovim navodima nijesu uspjeli da zapaze ko im je konkretno od policijskih službenika zadao udarce jer su isti bili maskirani a po oznakama na vozilu "Hamer" su pretpostavili da se radi o službenicima SAJ-a" stoji u odgovoru direktora Uprave policije predsjedniku Savjeta.

Iz Uprave policije su još naveli da je građanin B.V. u policiji demantovao navode nekih medija da su ga službenici policije tukli palicama. Takođe Uprava policije ih je informisala da njihova bezbjednost ni po kom osnovu nije ugrožena a da se u slučaju bilo kakve neprijatnosti povodom ovog spornog događaja mogu javiti vodi bezbjednosnog sektora S.J. čiji im telefonski broj postao dostupan, precizirali su iz policije.

Povodom ovog odgovora predsjednik Savjeta je direktoru Uprave policije uputio protest i zatražio da njegovi saradnici obraćanja Savjeta čitaju s povećanom pažnjom jer je nepotrebno da se u komunikaciji između Uprave policije i Savjeta događaju takvi nesporazumi i opstrukcije.²⁰¹

Povodom ovog i drugih slučajeva predsjednik Savjeta je pisanim putem sve članove Savjeta informisao o mogućoj opstrukciji rada Savjeta, i neprimjerenim odnosom policije prema nizu pritužbi koje su u radu pred Savjetom. Predsjednik Savjeta, mr Aleksandar saša Zeković, je iskazao čuđenje da se policija bavi pitanjima na koja nije ni ukazano a ignoriše se postojanje snimka i spremnost građana da svjedoče o torturi.

Savjet je ponovo zatražio od direktora Uprave policije i Ministra unutrašnjih poslova da hitno informišu o realizaciji predmetnog zaključka i svim radnjama koje su povodom toga preduzete.²⁰²

Tokom protesta povrijeđeno više OSP

Savjet za građansku kontrolu policije se kod Uprave policije interesovao za identitet, povrede i zdravstveno stanje policijskih službenika i starešina koji su povrijeđeni tokom primjene policijskih ovlašćenja na protestima u oktobru 2015. godine. Direktor Uprave policije obavijestio je Savjet da je tokom pružanja asistencije Komunalnoj policiji Podgorice dana 17. oktobra 2015. godine, u cilju uklanjanja šatora sa Bulevara Sv. P. Cetinskog povrijeđeno više policajaca u vidu ogrebotina, manjih posjekotina i crvenila, koji su na osnovu ličnih zahtjeva ostali da izvršavaju

200 Odgovor direktora Uprave policije 45 broj 086/1565004/2 od 9.11.2015; Dokumentacija Savjeta

201 Obraćanje predsjednika Savjeta direktoru Uprave policije od 10.11.2015; Dokumentacija Savjeta

202 Obraćanje predsjednika Savjeta broj 62/102-15 od 10.11.2015; Dokumentacija Savjeta

službene zadatke i odbili da se jave u zdravstvene ustanove radi ukazivanja ljekarske pomoći. Na platou ispred zgrade Skupštine Crne Gore dana 18. oktobra 2015. godine načelnik u Sektoru za obezbjeđenje ličnosti i objekata V.A. je zadobio težu povredu oka od udarca kamenom. Istog dana policijski službenik B.B. je vršeći poslove obezbjeđenja zgrade Skupštine zadobio povredu desnog ramena od udarca kamenom. Vršeći poslove obezbjeđenja zgrade Skupštine, istog dana, policijski službenik N.Đ. je zadobio povredu lijeve natkoljenice od udarca kamenom. Policijski službenik M.R. je zadobio povrede desne natkoljenice od udarca kamenom, dok je službenik policije S.K. toga dana zadobio povrede od udarca kamenom u glavu, dok se nalazio u kordonu policije u Bulevaru S. Dragojevića. Na istoj lokaciji je povrijeđen i policijski službenik M.M. Savjet je čestitao svim policijskim službenicima koji su profesionalno i zakonito primjenjivali ovlašćenja i poželio brz oporavak povrijeđenim policajcima.

Slučaj građana V.P. i I.P. iz Podgorice

Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom se obratila nevladina organizacija "Građanska Alijansa" ukazujući na prekoračenje policijskih ovlašćenja prema građanima V.P. i I.P., ugostiteljima iz Podgorice. Uz pritužbu su dostavljena ovlašćenja da ih ova NVO može zastupati kao i fotografije povreda i medicinska dokumentacija.²⁰³

Prema navodima iz pritužbe, dana 24. oktobra 2014. godine, građani su boravili u svom ugostiteljskom objektu na Pobrežju kada je, oko 23 sata, došla policija i zatražila od njih da izađu ispred lokala. U pritužbi su naveli da nisu pružali otpor i da su poštovali sva naređenja pripadnika SAJ-a.

Prema navodima iz pritužbe službenici SAJ-a su ih pretukli ispred ugostiteljskog objekta. Zadobili su teške tjelesne povrede. Građaninu V.P. je slomljen nos zbog čega je operisan a imao je podlive i modrice u predjelu leđa i gluteusa. Građaninu I.P. je slomljen prst na četiri mjesta a konstatovano je nagnjećenje rebara i hematoni po tijelu i glavi.

Predsjednik Savjeta je telefonski kontaktiran od strane roditelja V.P. koji je ukazao na postupanje službenika policije koji mu je, prema navodima, udarcem čizmom razbio nos. U tom trenutku V.P. je još uvjek bio hospitalizovan.

Kako je pritužba zadovoljavala sve uslove za njeno procesuiranje, i prati je adekvatna dokumentacija, Savjet je istu uzeo u rad i od direktora Uprave policije zatražio hitno izjašnjenje o svim iznijetim navodima.²⁰⁴

Dana 28. oktobra 2015. godine NVO "Građanska alijansa" je obavijestila da su građani, podnosioci pritužbe, odustali od daljeg procesuiranja. Savjet je, kao i u ranijoj praksi, postupanje nastavio po sopstvenoj inicijativi, imajući u vidu svoju sistematsku posvećenost, od svoga osnivanja, 2005. godine, primjeni "Konvencije protiv torture i drugih surovih neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka" Ujedinjenih nacija i člana 7 "Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima".

Kako nije bilo odgovora Savjet je dana 16.novembra 2015. godine uputio urgenciju i istog dana od direktora Uprave policije dobio traženi odgovor koji prenosimo integralno:

203 Pritužba NVO "Građanska Alijansa" podnjeta je 27.10.2015. i zavedena pod brojem 62/58-15; Dokumentacija Savjeta
204 Dopis predsjednika Savjeta direktoru UP broj 62/59-15 od 27.10.2015.; Dokumentacija Savjeta.

"Službenici CB Podgorica su 25. oktobra 2015. godine obaviješteni da je u prostorije Urgentnog bloka Kliničkog centra Crne Gore (KCCG), radi ukazivanja ljekarske pomoći, u 01.45 sati primljeno lice V.P. dok je u 02.20 sati u prostorijama Ortopedije KCCG primljeno lice I.P., obojica sa povredama iz nasilja".

Provjerama izvršenim od strane službenika CB Podgorica u KCCG utvrđeno je da je 25.10.2015. godine V.P. zaveden u internoj knjizi protokola pod brojem 21354, kojem je ukazana ljekarska pomoć od strane dežurnih ljekara sa konstatacijom da su kod V.P. prisutne teške tjelesne povrede u vidu frakture nosne kosti sa dislokacijom. Daljim provjerama konstatovano je da je I.P. zaveden u knjizi protokola pod brojem 10076 kada je istom ukazana ljekarska pomoć od strane dežurnih ljekara koji su konstatovali da su kod I.P. prisutne teške tjelesne povrede u vidu preloma proksimalne falage palca - frakturna prsta desne ruke.

Zbog zdrastvenog stanja navedenih lica po prijemu u KCCG, kao i bezbjednosnih prilika te večeri u Podgorici, službenici CB Podgorica nijesu bili u mogućnosti da odmah, po prijemu pomenutih lica u Urgentni blok, prikupe odgovarajuća obavještenja.

Preduzimajući mjere i radnje iz svoje nadležnosti povodom predmetnog događaja, 28. oktobra 2015. godine, službenici Jedinice za suzbijanje krvnih i seksualnih delikata CB Podgorica u službenim prostorijama CB Podgorica prikupili su obavještenja od V.P. i I.P. o čemu su sačinjeni zapisnici o obavještenju prikupljenom od građanina.

Tom prilikom V.P. i I.P. su izjavili: da su se 24. oktobra 2015. godine oko 22.40 nalazili ispred ugostiteljskog objekta "Rio", koji se nalazi u ul. Bracana Bracanovića u Podgorici, i u momentu kada su imali namjeru da zatvore navedeni lokal, a prilikom ulaska u isti, iz pravca ulice njima prilazi više nepoznatih lica koja su bila "maskirana", tj. na glavama su imala tzv. "fantomke", i koja fizički nasrću na njih dvojicu, na način što im zadaju više udaraca rukama i nogama u predjelu glave i tijela, prilikom čega obojica zadobijaju teške tjelesne povrede.

Nakon navedenog događaja po izjavi V.P. i I.P. NN lica su se udaljila u njima nepoznatom pravcu.

Upitani da opišu lica koja su ih fizički napala V.P. i I.P. nijesu mogli detaljnije opisati lica tj. napadače, osim njihovih zaključaka da se radi o gradskim "uličarima" i "klošarima".

U vezi sa predmetnim događajem, kao i preduzetim mjerama i radnjama, obaviješten je zamjenik ODT u Podgorici, R. Vlahović, koja se izjasnila da se u konkretnom slučaju radi o krivičnom djelu: teške tjelesne povrede iz člana 151. KZCG nakon čega su službenici CB Podgorica dana 29.10.2015. godine podnijeli krivičnu prijavu protiv nepoznatog počinjoca krivičnog djela - Ku. br. 809/2015.

Službenici Jedinice za suzbijanje krvnih i seksualnih delikata CB Podgorica u skladu sa članom 257. ZKP-a nastavljaju sa preduzimanjem daljih mjer i radnji, u cilju identifikacije i pronalska počinilaca ovog krivičnog djela" stoji na kraju odgovora direktora Uprave policije.²⁰⁵

Savjet u konkretnom slučaju nije mogao izdati konkretnu ocjenu o primjeni policijskih ovlašćenja jer su građani u toku postupka odustali od ranijih pritužbi na račun policijskih službenika što je otežalo rad i postupanje Savjeta.

Situacija koju je ustanovio Savjet, posebno imajući u vidu prirodu i obim povreda kod oštećenih, jeste zabrinjavajuća i Savjet očekuje da se osnaže istražne

205 Odgovor direktora UP predsjedniku Savjeta 45 broj 086/15-65012/2 od 16.11.2015; Dokumentacija Savjeta

radnje u cilju identifikacije izvršilaca ovog krivičnog djela. Savjet će nastaviti da prati dalje postupanje policije.

Savjet za građansku kontrolu rada policije koristi i ovu priliku da istakne suštinsku važnost prava na nepovredivost ljudskog dostojanstva i fizičkog integriteta i podsjeća, nezavisno od ovog slučaja, da su se u ranijoj praksi često dešavali pritisci na žrtve torture odnosno oštećene i svjedočke kao i prijetnje njihovim krivičnopravnim progonom. Za Savjet tortura i drugi vidovi degradirajućeg ponašanja ne smiju se tolerisati ni u prilikama "izuzetnih okolnosti".

Savjet je primijetio da su istraživanje i kažnjavanje nezakonitog policijskog postupanja ključni za efikasnost kontrole nad radom policije. Iako spoljni nadzor može ostvariti veću nepristrasnost unutrašnja kontrola policija ima resursnu prednost, može bolje da poznaje unutrašnju policijsku kulturu i posebno može podstići stvaranje većeg povjerenja kako bi konačnu imali i veću spremnost policijskih službenika za saradnju za prepoznavanje i procesuiranje neprofesionalnog postupanja.²⁰⁶

Uoči protesta određeni građani pozivani na informativne razgovore

Krajem septembra 2015. godine crnogorski mediji izvijestili su da je određeni broj građana, uključujući i one koji su profesionalni novinari, pozivan na informativne razgovore, uoči najavljenih protesta jednog dijela opozicije.²⁰⁷

Kako su u medijima te radnje policije predstavljene na način koji usmjerava percepciju javnosti da je posrijedi navodna protivzakonitost u postupanju Savjet za građansku kontrolu rada policije tim povodom se intresovao, kod direktora Uprave policije, za detalje o aktivnostima centara bezbjednosti Podgorica, Berane, Bar i Nikšić s tim u vezi.²⁰⁸

Kako Uprava policije nije odgovorila na interesovanje upućena je i urgencija na koju, opet, nije pružen odgovor.²⁰⁹

Iz tih razloga Savjet je, usled nedostatka komunikacije sa Upravom policije, Savjet je odložio raspravu o pozivanju građana i novinara, uoči nedavnih protesta, na informativne razgovore, a po kojem postupa po sopstvenoj inicijativi i konstatovao neprimjeren i neprofesionalan odnos Uprave policije koji ne doprinosi zaštiti ljudskih prava i sloboda, policijskom integritetu i povjerenju javnosti u rad policije.

Provjera navoda poslanika Milana Kneževića

Crnogorski mediji objavili su informaciju da je službenik policije, inače profesionalni sportista, navodno tukao, tokom protesta poslanika Milana Kneževića.²¹⁰

Rukovoditeljku Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici. LJ.K., predsjednik Savjeta je upoznao sa tekstrom "Knežević: Pretukao me je Nikolaj Dragović" u kojem se dati određeni navodi za koje ocijenjeno da su važni zbog eventualnog daljeg postupanja.²¹¹

Rukovodilac Osnovnog državnog tužilaštva (ODT) u Podgorici informisala

²⁰⁶ Zaključak Savjeta usvojen na 56. sjednici održanoj 19.11.2015; Dokumentacija Savjeta

²⁰⁷ Pogledati na <http://www.vijesti.me/vijesti/baranin-u-policiji-zbog-protest-a-ovo-je-kao-u-titovo-vrijeme-852674> i <http://mondo.me/a473032/Info/Drustvo/U-policiji-saznao-da-je-PR-protest-a.html>

²⁰⁸ Dopis Savjeta direktoru Uprave policije broj 62-15 od 24.09.2015; Dokumentacija Savjeta

²⁰⁹ Urgencija Savjeta od 8.10.2015. godine

²¹⁰ <http://www.dan.co.me/?nivo=3&rubrika=Politika&datum=2015-10-20&clanak=515248>

²¹¹ Obaveštenje predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saše Žekovića, zbog dalje ocjene i odlučivanja, Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici

Savjet da je povodom podneska Savjeta broj 62/26-15 od 21.10.2015. godine, u ODT formiran predmet, i preduzete su odredene dokazne radnje.

Takode, Savjet je informisan, od ODT u Podgorici, da je od Uprave policije, kao organa otkrivanja izvršilaca krivičnih djela odmah zatraženo da se identifikuju lica koja su fizički napala građanina Milana Kneževića, poslanika Skupštine Crne Gore.

Zatražena informacija o eventualnim propustima službenika unutrašnje kontrole policije

Savjet za građansku kontrolu policije, na svojim sjednicima, tokom konsultacija sa državnim tijelima posvećenim prevenciji torture i nadzoru nad radom policije informisan je da su tokom svih aktuelnih javnih okupljanja, oktobar 2015. godine, službenici Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova imali proaktivno djelovanje kako kroz terensko prisustvo i opservaciju primjene policijskih ovlašćenja tako i kroz pregled snimaka Uprave policije, medija i samih učesnika javnih okupljanja. Savjet je, takav pristup Unutrašnje kontrole policije, pozdravio.

Kako se u javnosti pojavio određeni broj snimaka koji su kompromitujući za policiju Savjet za građansku kontrolu policije iskazao je ozbiljnu zabrinutost, posebno što informacije o tome, prije drugih, nije saopštila Unutrašnja kontrola policije.²¹²

"Molimo Vas, da uz saglasnost ministra, ovaj Savjet hitno informišete na koji ste način organizovali, povodom poslednjeg protesta, od 24.10.2015. godine, terensko prisustvo unutrašnje kontrole policije i posmatranje primjene policijskih ovlašćenja, kako ste zadovoljni time i da li je ta aktivnost Odjeljenja na bilo koji način zakazala obzirom da se svakodnevno pojavljuju snimci koji ukazuju na ne-profesionalnost. Takođe, molimo za informaciju da li ste eventualno razmatrali odgovornost službenika Odjeljenja zbog propusta u radu" stoji na kraju obraćanja predsjednika Savjeta, mr Aleksandra Saše Zekovića, načelniku Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije.

Komadant SAJ nije dostavio ODT u Podgorici izvještaj o upotrebi sredstava prinude

Prema izvještaju koji je, povodom povređivanja M.M., Vrhovnom državnom tužiocu dostavljen iz Osnovnog državnog tužilaštva (ODT) u Podgorici, dežurni zamjenik je 25.10.2015. godine, dao više naloga policijskim službenicima da dostave pisani izvještaj o upotrebi sredstava prinude, te da prikupe obavještenja od oštećenog.

Iz Kabineta Vrhovnog državnog tužilaštva (VDT) Crne Gore izdato je, 29. oktobra 2015. godine, saopštenje u kojem je navedeno da pošto policija nije dostavila tražene podatke, u ODT u Podgorici formiran je predmet, a 26.10.2015. godine, načelniku Centra bezbjednosti (CB) Podgorica upućen zahtjev za prikupljanje potrebnih obavještenja. Zahtjevom je traženo da se dostavi pisani izvještaj o upotrebi sile, te da se identifikuju policijski službenici koji su nanijeli povrede oštećenom i oštetili njegov automobil. Istog dana, po nalogu zamjenika tužioca, službenici CB

²¹² Obraćanje predsjednika Savjeta načelniku Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP Crne Gore broj 62/70-15 od 27. oktobra 2015.; Dokumentacija Savjeta.

Podgorica obavili su uviđaj i fotografisanje vozila oštećenog. Istovremeno je izdata naredba za obavljanje neophodnih vještačenja, a zamjenik tužioca, u Kliničkom centru, oštećenog je saslušao u svojstvu svjedoka. Po nalogu dežurnog tužioca od 25.10.2015. godine, policija je dva dana kasnije ODT u Podgorici dostavila izjave tri građanina, kao i medicinsku dokumentaciju oštećenog.

Iz ODT u Podgorici upućen je zahtjev komandantu Specijalne antiterorističke jedinice kojim je traženo da dostavi pismeni izvještaj o upotrebi sredstava prinude, kao i druge podatke od značaja za identifikaciju policijskih službenika – pripadnika SAJ-a, koji su nanijeli tjelesne povrede oštećenom. Zamjenik tužioca, takođe je saslušao, u svojstvu svjedoka dva lica – očevice događaja. Kako nije blagovremeno dobijen izvještaj od SAJ-a, komandantu SAJ-a upućen je pismeni poziv za saslušanje u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici. Direktoru Uprave policije, takođe, je upućena pismena urgencija za dostavljanje pisanih izvještaja i dostavljanja traženih podataka, navedeno je u saopštenju VDT.

Ministar treba da sankcioniše nezakonito postupanje policije

Zabrana mučenja i zlostavljanja od strane državnih službenika je apsolutno zaštićeno ljudsko pravo od koga nema izuzetka. Ovo ljudsko pravo obuhvata obavezu države da utvrdi odgovornost izvršilaca mučenja i njihovih saučesnika. Kada se to ne događa, kao u Crnoj Gori, država postaje odgovorna za nekažnjivost i nedostatak vladavine prava.

Zabrinjavajuća je pojava da su policajci u Crnoj Gori na čelu sa komandantom Specijalne antiterorističke jedinice Radosavom Lješkovićem od kriminalaca preuzeli manir da maskiranjem izbjegnu odgovornost za izvršenje krivičnih djela. Podsjećamo da je komandant Lješković državnom tužiocu saopštio, pored ostalog, da ne zna ni ko su policajci koji su s njim bili u policijskom vozilu "jer su svi bili maskirani".

Apsolutno je neprihvatljivo opravdanje Lješkovića, koje očigledno podržavaju odgovorni direktor Uprave policije Slavko Stojanović i ministar unutrašnjih poslova Raško Konjević da se ni mjesec i po dana kasnije ne zna i ne može znati koji su policajci učestvovali u mučenju M. i drugih građana poslije protesta 24.10.2015. Svako ko je radio u policiji može da posvjedoči da policijske akcije poput one prilikom obezbjeđivanja protesta 24.10.2015. imaju svoj plan i osobe odgovorne za komandu i sprovođenje tog plana, koje u svakom trenutku znaju ili moraju da znaju kome komanduju. Zahtijevamo od ministra unutrašnjih poslova Raška Konjevića da hitno obavijesti javnost o tome šta je kao ministar nadležan za policiju preduzeo da kazni nezakonito postupanje direktora Uprave policije i komandanta SAJ-a ili ako nije preduzeo ništa, da podnese ostavku".²¹³

Pritužbe zbog upotrebe hemijskih sredstava

Grupa građana koja djeluje pod imenom "#Građanski" podnijela je Savjetu za građansku kontrolu rada policije više pritužbi povodom policijskog postupanja u noći protesta, 24. oktobra 2015. godine.

²¹³ Saopštenje potpisali: Akcija za ljudska prava, Tea Gorjanc-Prelević, izvršna direktorica, Mreža za razvoj nevladinog sektora, Vanja Čalović, izvršna direktorica, Gradanska aliansa, Milan Radović, koordinator programa ljudskih prava, Centar za ženska prava, Maja Račević, izvršna direktorica, LGBT Forum Progres, Stevan Milivojević, izvršni direktor, Aleksandar Saša Žeković, predsjednik Savjeta za građansku Povodom kontrolu rada policije

Podnosioci pritužbe su istakli da se u noći protesta, 24. oktobra 2015. godine, veća grupa građana uputila ka dijelu grada preko Morače, pokušavajući da se udalji sa mjesta zahvaćenim dejstvom hemijskih sredstava. Na priloženom snimku je ukazano, navodi se u pritužbi, da se uprkos činjenici da veliki broj građana pokušava da se udalji sa mjesta incidenata, policijski službenici ispaljuju više patrona suzavca ka masi koja pokušava da se udalji sa lica mjesta. Pozvali su da Savjet ocijeni da li je bilo upotrebe prekomjerne sile ka ovoj grupi građana. Savjet je od direktora Uprave policije zatražio odgovarajuću informaciju povodom ove pritužbe i priloženog snimka.

U drugoj pritužbi je istaknuto da policijski službenici nisu pravili razliku između mirnih demonstranata i onih koji su ranije napali policiju. Istakli su da je policija trebala pružiti mogućnost da se demonstranti mirno razidu kućama. Istakli su u pritužbi da im to nije dozvoljeno. Nalazili su se na samom obodu protestne grupe koja je bila mirno okupljena. Istakli su da se nakon početka nasilja ispred Skupštine, ta grupa, se oko 20-tak građana, uputila ka centru grada, u pokušaju da izbjegnu nasilje i suzavac. Kažu da nisu pružali, bilo kakav, otpor policijskim službenicima. Međutim u pravcu demonstranata, koji su napuštali lokaciju, bespotrebno je ispaljeno više patrona suzavca, koji su izazvali paniku i učinili mirno razilaženje nepodnošljivim. Ulica Slobode je bila pokrivena gustim dimom suzavca, koji je kod demonstranata izazvao redukciju čula vida ali i, kako su istakli, pravilnog disanja. Kako bi izbjegli tu situaciju i dalju represivnost policije, sklonili su se u prostorije ND "Vijesti", na Trgu Republike, gdje su zbog jačine upotrebljenog suzavca i straha od policije ostali do 1 sat nakon ponoći. Dostavili su u prilog fotografiju i snimak TV "Vijesti".

Ista grupa građana je ukazala na upotrebu suzavca i postavila pitanje da se ustanovi koja je tačno količina upotrijebljena pogotovo prema nenasilnim dijelom demonstranata koji su se pokušavali skloniti od samog mjesta konflikta. Oni su Savjetu dostavili fotografije sa Trga Republike koje, prema navodima, svjedoče o upotrebi hemijskih sredstava, uprkos činjenici da na ovim lokacijama nije bilo konflikta sa policijom u tom trenutku. O elementima pritužbe svjedoče i snimci nezavisnog dnevnika i TV "Vijesti".

Savjet je ministru unutrašnjih poslova i direktoru Uprave policije uputio dopis kojim su zatražene ove informacije: (1) Da li je Uprava policije pravila razliku između mirnih i demonstranata koji su se opredijelili za nasilje (2) Da li je Uprava policije omogućila da sa lica mjesta, mjesta okupljanja, oni građani koji to žele odmah napuste tu lokaciju i upute se svojim kućama? (3) Da li su tačni navodi grupa građana da ih je policija potiskivala a na pojedinim mjestima, bez razloga, i mimo njihove volje, držala u takozvanoj blokadi? (4) Da li je posrijedi prekomjerna upotreba hemijskih sredstava i koja je opravdanost za tim? (5) Koja je tačno količina hemijskih sredstava koja je upotrijebljena kritične noći u Podgorici? (6) Koji su tačno proizvodi upotrijebljeni i koje je njihovo porijeklo odnosno ko su proizvođači? (7) Da li su svi policijski službenici sposobljeni za korišćenje i upotrebu tih sredstava? (8) Da li su poštovana upustva proizvođača s tim u vezi.

U izjašnjenju Uprave policije dostavljenom Savjetu u kontekstu navoda grupe "#Građanski" je navedeno da su policijski službenici nakon to je prekinut protest Demokratskog fronta zbog nasilničkog napada od strane mase okupljenih protestanata prema policijskim službenicima, upotrijebili su hemijska sredstva

(suzavac) isključivo prema većim ili manjim grupama lica koja su svojim ponašanjem narušila javni red i mir u većem obimu, u cilju to bržeg razilaženja okupljenih grupa lica uspostavljanja narušenog javnog reda i mira.

Podnosioci pritužbe, grupa "#Građanski" dostavila je Savjetu i detaljnu analizu o upotrebi hemijskih sredstava tokom razbijanja protestnog okupljanja 24. oktobra 2015. godine sa kojom je Savjet upoznao Ministra unutrašnjih poslova mr Raška Konjevića i pozvao ga da razmotri mogućnost organizovanja stručne konferencije o ovoj temi. Na obraćanje Savjeta Konjević nikada nije odgovorio. Analizu grupe "#Građanski" pod nazivom "Upotreba sredstava prinude u noći protesta", od 13.11.2015. godine, Savjet je objavio na svom sajtu, u rubrici "Ocjene, preporuke i izveštaji".

Savjet je u postupku razmatranja pritužbi građana i NVO u vezi sa upotreblom hemijskih sredstava tokom protestnog okupljanja u Podgorici od 24. oktobra 2015. godine, nakon pribavljenih informacija i izjašnjenja, provedenog postupka i obavljene rasprave, usvojio Preporuku prema Ministarstvu unutrašnjih poslova da organizuje okrugli sto kako bi se, uz učeće odgovarajućih stručnjaka, zainteresovane javnosti, posebno predstavnika političkih partija i građanskih udruženja, na stručan način vodio dijalog o upotrebi suzavca tokom oktobarskih protestnih okupljanja. Preporuka Savjeta je dostavljena: ministru unutrašnjih poslova, direktoru Uprave policije, Gradjanskoj alijansi; Grupi gradjanski, Akciji za ljudska prava, Demokratskom Frontu, Delegaciji EU, Ambasadi SAD, Misiji OEBS i Odboru za bezbjednost i odbranu Skupštine Crne Gore.

Pritužba građanina O.Š. iz Podgorice

Savjet za građansku kontrolu rada policije je dobio određeni broj pritužbi u vezi sa primjenom hemijskih sredstava kao sredstava pr nude tokom nereda u glavnog gradu, oktobar 2015. godine.

Građanin O.Š. iz Podgorice, između ostalog, ukazao je i na prekomjernu upotrebu suzavca i ostalih hemijskih sredstava.

S tim u vezi Savjet je zatražio odgovorajuća izjašnjenja od Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije a Ministarstvu zdravlja, iako to izlazi od domena nadležnosti Savjeta, upućena je zamolnica kojom su zatražene određene informacije.

Savjet je od Ministra zdravlja zatražio da mu se pruže ove informacije: (1) Koliko je građana, u svim zdrastvenim ustanovama u Crnoj Gori, zatražilo medicinsku pomoć zbog posledice izloženosti dejstvu hemijskih sredstava dana 24. oktobra 2015. godine (2) Da li je i koji državni organ ili zdrastvena ustanova bila dužna javno da se oglasi u građanima pruži savjetodavne i preventivne informacije u vezi sa ponašanjem, posledicama i zaštitom od dejstva upotrijebljenih hemijskih sredstava za psihofizičko i opšte zdrastveno stanje i (3) kako je u javnosti i dalje bila aktuelna snažna debata i kritika, prema državnim organima, da nisu pružile navedene informacije a koje bi pomogle da se ne šire netačne informacije, panika i strah ukoliko za istima nema opravdanog osnova predsjednik Savjeta je zamolio Ministra zdravlja da razmotri mogućnost da naloži/preporuči odgovarajućoj ustanovi da se tim povodom oglasi.

Ministarstvo zdravlja je dalo, 23. novembra 2015. godine, detaljan odgovor koji je Savjet javno objavio i dostavio podnosiocima pritužbi u vezi sa upotreblom

hemijskih sredstava kao sredstva prinude prema učesnicima građanskog protesta.

Ovaj državni organ je od svih javnih zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori, na bazi predmetnog zahtjeva Savjeta, zatražilo podatke o broju pacijenata koji su zatražili medicinsku pomoć zbog posljedica izloženosti dejstvu hemijskih sredstava, a da su kao mjesto povređivanja naveli proteste u Podgorici od 24. oktobra 2015. godine.

Na osnovu dostavljenih izvještaja Ministarstvo je sačinilo tabelarni prikaz broja pacijenata, koji su zatražili medicinsku pomoć po ovom osnovu, sa kvalifikacijom težine povreda tretiranih u javnim zdravstvenim ustanovama.

Ministar zdravlja je obavijestio Savjet da su ukupno 48 građana i 6 građanki zatražili medicinsku pomoć zbog posljedica izloženosti dejstvu hemijskih sredstava pri čemu je kod njih ukupno 47 kvalifikovana lakša tjelesna povreda dok kod 7 građana odnosno pacijenata, na osnovu dokumentacije, se ne može utvrditi težina povreda.

U odgovoru je napomenuto i da nije u nadležnosti Ministarstva zdravlja pružanje savjetodavnih i preventivnih informacija u vezi sa ponašanjem, posledicama i zaštitom od dejstva upotrebljenih hemijskih sredstava od strane policijskih službi, jer se radi o "agensima za kontrolu nemira", koja se nalaze na Nacionalnoj kontrolnoj listi naoružanja i vojne opreme, za čiju upotrebu su pomenute službe ovlašćene zakonskim propisima. Agensi za suzbijanje nereda, navodi se u nastavku odgovora ministra zdravlja, su po definiciji materije koje, u odekivanim uslovima upotrebe u svrhu suzbijanja nereda, uzrokuju kod ljudi senzorne smetnje ili nesposobnost u vrlo kratkom vremenskom periodu, a to prestaje ubrzo nakon prekida njihovom izlaganju. Po dostupnim informacijama, sa zdravstvenog stanovništa proteste su obezbjeđivale ekipe hitne medicinske pomoći, koje su, u bliskoj saradnji sa ekipama Urgentnog centra Kliničkog Centra Crne Gore, izlašle u susret i pružile medicinsku pomoć svim građanima kojima je ista bila potrebna, savjet ili objašnjenje vezano za izlaganje agensima za kontrolu nereda. Izvještaj Ministarstva zdravlja dostupan je na sajtu Savjeta, www.kontrolapolicije.me, rubrika "Ocjene, preporuke i izvještaji".

Slučaj građanina R.P. iz Podgorice

Građanin R.P., preko nevladine organizacije (NVO) "Inicijativa mladih za ljudska prava" (YIHR), podnio je Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbu zbog postupanja policije.²¹⁴

Građanin R.P. učesnik je demonstracija održanih u Podgorici 24. oktobra 2014. godine. Pošto je, kao sredstvo prinude, upotrijebljen suzavac razbjježao se sa ostalim građanima. Dok je bježao, na početku ulice Slobode, sustiglo ga je i obojilo policijsko vozilo (džip). Potom su ga pretukli policijski službenici koji su izašli iz drugog policijskog vozila (kombi) usled čega su nastale određene povrede koje su potvrđene priloženim fotografijama i medicinskom dokumentacijom.

Savjet je od Uprave policije zatražio izjašnjenje na navode iz pritužbe. Uprava policije je, na zahtjev Savjeta, odgovorila da službenici CB Podgorica nisu postupali prema ovom građaninu u noći protesta odnosno isti nije privoden u službene prostorije zbog narušavanja javnog reda i mira ili ometanja policijskog službenika

²¹⁴ YIHR pritužba od 30.10.2015. zavedena je pod brojem 62/79-15; Dokumentacija Savjeta.

u vršenju službene dužnosti. Uprava policije je precizirila da u ovom trenutku ne raspolaže saznanjima o mogućim počinjocima a Savjet je informisala da ukoliko se eventualno pojave nove činjenice ili okolnosti koje će jasno ukazati na neposredne izvršioce ili učešnike incidenta, na koji se građanin žalio, preduzeće se potrebne mjere i radnje prema njima.²¹⁵

Građanin R.P. je govorio i na javnom svjedočenju koje je, u formi tribine, organizovala grupa građana "#Građanski" a na kojoj su prisustvovali Zamjenica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, predstavnik Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici i predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije.²¹⁶

Savjet, u konkretnom slučaju, konstatovao zabrinjavajuće postupanje policijskih službenika i grubu povredu ličnog dostojanstva.

Savjet je utvrdio prekoračenje policijskih ovlašćenja koje je nedostojno obavljanja policijskog posla.

Savjet je konstatovao da je zbog ozbiljne povrede integriteta policije neophodno neodložno utvrditi identitet svih postupajućih policijskih službenika, i da je neophodno prepoznati objektivnu odgovornost starešina kojima je povjereno izvršavanje zadataka na navedenoj lokaciji.²¹⁷

Policjska brutalnost prema trojici građana Kolašina

Slučaj građanina A.R. iz Kolašina

Građanin A.R., preko nevladine organizacije (NVO) "Inicijativa mladih za ljudska prava" (YIHR) podnio je Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbu zbog postupanja policije nakon razbijanja protesta 24. oktobra 2015. godine.²¹⁸

Zajedno sa svojim saputnicima M.R. i D.Š. podfnosilac pritužbe je krenuo privatnim motornim vozilom za Kolašin ali su uslijed nereda i gužve bili prinuđeni da traže alternative načine izlaska iz grada. Kako su na njegovoj kolovoznoj traci bili kontejneri zaobišao ih je ali mu je tada put prepriječilo policijsko vozilo "Hammer". Iz vozila je izašlo više službenika policije. Udarali su palicama po njegovom vozilu, marke "Toyota Yaris", teget boje, registrarskih oznaka KL AD***. Policijski službenici su zatim, sve prisutne osobe u vozilu, izvukli iz vozila. Vikali su na njih i govorili im "Ovdje ste došli" "Što ćete ovdje". Građanina A.R. su udarili par puta palicom u lijevo rame, po desnom oku i po leđima. Policijski službenici su im potom naredili da legnu na asfalt. Svi su ih poslušali. Tada je građanin A.R. dobio još dva udarca po butinama a službenik policije, mršavije građe, viši rastom, udario ga je u glavu. Dok su tako ležali policajci su demolirali vozilo, inače vlasništvo sestre podnosioca pritužbe. Policijac mu je potom rekao "Mrš odavde". Otišli su u Klinički centar jer je jednom od njih, građaninu D.Š., pozlilo a vozilo su parkirali ispred sjedišta centrale SNP Crne Gore.

Savjet je od Uprave policije zatražio izjašnjenje na navode iz pritužbe.

215 Odgovor direktora Uprave policije na zahtjev predsjednika Savjeta 45 broj 086/15-62224/2 od 16.11.2015; Dokumentacija Savjeta

216 http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=119:javno-svjedočenje-građana-ki&catid=10&Itemid=113

217 Zaključak i Ocjena Savjeta usvojeni su na 56. sjednici održanoj 19.11.2015; Dokumentacija Savjeta

218 YIHR pritužba od 02.11.2015, zavedena je pod brojem 62/79-15; Dokumentacija Savjeta.

Slučaj građanina M.R. iz Kolašina

Građanin M.R., preko NVO YIHR podnio je Savjetu za građansku kontrolu policije pritužbu nezadovoljan postupanjem policije prema njemu a po razbijanju građanskog protesta dana 24. oktobra 2015. godine.²¹⁹

Građanin M.R. je bio u vozilu sa građaninom A.R. i D.Š., takođe podnosiocima pritužbi. Njihovo vozilo je presreo policijski "Hammer". Policijski službenici su im naredili da izađu iz vozila. Građanin M.R. je izašao sa podignutim rukama dok su A. R. izvukli iz vozila. Čim su ih zaustavili, policijski službenici su palicama udarali po kolima i isto razbijali. Naredili su im potom da legnu na zemlju što su oni i poslušali. Tada je i dobio nekoliko udaraca palicom po leđima i nogom po desnom koljenu. Podnositac pritužbe je pokušao da im objasni da nisu ništa uradili i da su krenuli za Kolašin. Policajci su mu, vičući na njega, naredili "Miči vozilo". Tada je ustao i sklonio vozilo. Pregledao se u Hitnoj medicinskoj pomoći u Kolašinu i dostavio izvještaj o povredama i fotografije istih.

Savjet je od Uprave policije zatražio izjašnjenje na navode iz pritužbe.

Slučaj građanina D.Š. iz Kolašina

NVO YIHR podnijela je Savjetu za građansku kontrolu policije pritužbu povodom postupanja policije prema građanu D.Š.

Građanin D.Š. koji se obratio NVO "Građanska alijansa" ukazao je da su ga policijski službenici "presreli kod bivšeg kina "Kultura", izvukli iz motornog vozila, tukli, šutirali, i na kraju bacili na pločnik". Građanin je istakao da ničim nije izazvao takvu reakciju i brutalnost policije kao i da se otežano kreće, uz pomoć štapa. Policijski službenici su, prema navodima, demolirali automobil.²²⁰ Savjetu su, kao dokazi, dostavljeni medicinska dokumentacija i fotografije povreda.

Savjet je od Uprave policije zatražio izjašnjenje na navode iz pritužbe.

Ocjena Savjeta povodom pritužbi građana A.R., M.R. i D.Š. iz Kolašina

Građani D.Š., M.R. i A.R. učestvovali na protestnom okupljanju u Podgorici 24. oktobra 2015. godine. Krenuli su vozilom za Kolašin ali su usled nereda i gužve bili prinuđeni da traže alternative načine izlaska iz grad. Vozilom je upravljao građanin A.R. Kako su na njegovoj kolovoznoj traci, u blizini bioskopa "Kultura" bili kontejneri zaobišao ih je ali mu je tada put prepriječilo policijsko vozilo "Hammer". Iz vozila je izašlo više službenika policije. Udarali su palicama po vozilu, marke "Toyota Yaris", teget boje, registrarskih oznaka KL AD*** i prilično ga oštetili: razbijene su prednja i zadnja šoferšajbna, stakla na vozilu, krov vozila i oštećen poklopac motora. Priložene su fotografije demoliranog vozila. Policijski službenici su im naredili da izađu iz vozila. Građanin M.R. je izašao sa podignutim rukama dok su građanina Račića izvukli iz vozila. Policijski službenici su vikali na njih i govorili im "Ovdje ste došli" "Što ćete ovdje". Građanina A.R. su prema navodima iz pritužbe udarili par puta palicom u lijevo rame, po desnom oku i po leđima. Policijski službenici su im potom naredili da legnu na asfalt, što su oni svi i poslušali. Tada je građanin A.R. dobio još dva udarca po butinama a službenik policije, mršavije građe, viši rastom, udario ga

²¹⁹ YIHR pritužba od 02.11.2015. zavedena je pod brojem 62/79-15; Dokumentacija Savjeta.

²²⁰ YIHR pritužba od 30.10.2015. zavedena je pod brojem 62/79-15; Dokumentacija Savjeta.

je u glavu. Građanin M.R. je dobio nekoliko udaraca palicom po leđima i nogom po desnom koljenu. Dok su tako ležali policajci su demolirali vozilo, inače vlasništvo sestre A.R. Policijski službenik je potom rekao A.R. "Mrš odavde". Građanin M.R. je pokušao da im objasni da nisu ništa uradili i da su krenuli za Kolašin. Policajci su mu, vičući na njega, izdali naredbu "Miči vozilo". Tada je ustao i sklonio vozilo. Otišli su u Klinički centar Crne Gore jer je jednom od njih, građaninu D.Š., pozlilo a vozilo su parkirali ispred sjedišta Socijalističke narodne partije Crne Gore. Građanin D.Š. je, uz pritužbu, dostavio i medicinsku dokumentaciju i fotografije povreda. Građanin M.R. se pregledao u Hitnoj medicinskoj pomoći u Kolašinu i dostavio izvještaj o povredama i fotografije istih.

Uprava policije je odgovorila, na zatraženo izjašnjenje Savjeta, da službenici policije nisu postupali prema ovim građanima u noći protesta odnosno da isti nisu privođeni u službene prostorije zbog narušavanja javnog reda i mira ili ometanja policijskog službenika u vršenju službene dužnosti.²²¹ Uprava policije je precizirila da trenutno ne raspolaže saznanjima o mogućim počiniocima. Ukoliko se eventualno pojave nove činjenice ili okolnosti koje će jasno ukazati na neposredne izvršioce ili učesnike incidenta na koji se građani žale preduzeće se potrebne službene mjere i radnje prema njima.

Savjet je objedinio rad po ovim pritužbama i izdao grupno mišljenje.

Savjet je ocijenio da su postupajući policijski službenici, ovom prilikom, na iznijeti način, grubo povrijedili lično dostojanstvo ovih građana.

Postupajući policijski službenici protivzakonito, i bez opravdanog osnova, su upotrijebili silu prema građanima koji u trenutku službenog postupanja nijesu pružali bilo kakav otpor, nijesu remetili javni red i mir niti su sprečavali službena lica u obavljanju dužnosti.

Savjet je iskazao zabrinutost povodom ovog postupanja i ocjenjuje da je posrijedi prekoračenje ovlašćenja i neprimjerena primjena ovlašćenja koja ukazuje na nedostojnost obavljanja policijskog posla i ozbiljnu povredu etičkih standarda i integriteta policije. Ovaj događaj je dodatno uznemirio javnost i izazvao poseban osjećaj nesigurnosti.

Savjet je od Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije zatražio da bez daljeg odlaganja informišu javnost o identitetu svih postupajućih policijskih službenika, da se procesuira njihova odgovornost kao i da se prepozna objektivna odgovornost prepostavljenog starešine.²²²

Policija prekoračila ovlašćenja prema građaninu D.D. iz Podgorice

Savjetu za građansku kontrolu policije, preko nevladine organizacije (NVO) "Inicijativa mladih za ljudska prava", sa sjedištem u Podgorici, obratio se pritužbom građanin D.D. iz Podgorice.²²³

Građanin D.D. učestvovao je, zajedno sa svojim roditeljima, na demonstracijama održanim u Podgorici 24. oktobra 2015. godine. Pošto su izbili neredi, a policija intervenisala zbog narušenog javnog reda i mira, oni su svi skupa namjeravali da mirno napuste lokaciju na kojoj su se nalazili. Iako je pokušao nekoliko puta građaninu D.D. nije omogućeno da napusti centar grada i uputi se svojoj kući. Kada je sa grupom građana bio u blizini "Kraljevog parka" ispaljen je suzavac pri čemu se

²²¹ Odgovor direktora Uprave policije na zahtjev predsjednika Savjeta 45 broj 086/15-62224/2 od 16.11.2015; Dokumentacija Savjeta

²²² Zaključak Savjeta usvojen na sjednici Savjeta od 19.11.2015. Dostupno na www.kontrolapoliceje.me rubrika "Ocjene, preporuke i izvještaji".

²²³ Pritužba YIHR podnijeta je 17.11.2015 a zavedena pod brojem 89-15; Dokumentacija Savjeta

patron suzavca odbio o ogradi parka i pogodio njegovu majku. Od dima majku je izgubio iz vida i nastavio da se kreće polako i mirno, pored ograde parka, vjerujući da tako neće biti predmet intervencije policije. Dok je mirno koračao, duž ograde "Kraljevog parka", u Podgorici, prišla mu je grupa policijskih službenika i pretukla ga. Udarali su ga palicama po glavi i tijelu. Jedan od policijskih službenika ga je uhvatio za ruku i izvukao od grupe kolega, dogurao do kraja parka i rekao mu da bježi. Građanin je uz pritužbu dostavio medicinsku dokumentaciju i fotografije povreda.

Savjet je predmetni slučaj uzeo u razmatranje i obratio se Upravi policije inicijalnim dopisom da informiše o slučaju.

Savjet je, na svojoj 56. sjednici, od 19. novembra 2015. godine, zaključio rad po pritužbi i ustanovio, u konkretnom slučaju, prekoračenje policijskih ovlašćenja a izdata ocjena dostavljena je podnosiocu pritužbe, Ministru unutrašnjih poslova i direktoru Uprave policije.

Uprava policije po zaključenju predmeta informisala je Savjet da prema D.D. u noći tokom protesta "Demokratskog fronta", nijesu preuzimane službene mjere i radnje od strane službenika Uprave policije zbog narušavanja javnog reda i mira, odnosno da isti nije privođen u prostorije Centra bezbjednosti Podgorica, niti je podnosio prijavu na okolnosti navedenog događaja. Direktor Uprave policije, ovim povodom, je informisao i da ne raspolažu saznanjima o mogućim počinocima postupanja prema D.D., te da će ukoliko policijski službenici CB Podgorica dođu do relevantnih saznanja o ovom događaju odmah preuzeti zakonom predvidene mjere i radnje iz svoje nadležnosti.

Nepotpuna pritužba građanina L.D.

Savjet za građansku kontrolu rada policije informisao je podnosioca pritužbe NVO "Građanska alijansa" da sa raspoloživim, pruženim, podacima nije moguće pokrenuti postupak provjere primjene policijskih ovlašćenja prema građaninu L.D. Savjet je pozvao podnosioca pritužbe, da u odgovorajućem roku, izvrši neophodnu dopunu pritužbe.²²⁴ Kako to nije učinjeno postupanje po ovoj pritužbi je obustavljeno.

Policija ometala rad novinara D.Ž. iz Podgorice

Građanin D.Ž., novinar iz Podgorice, u svojoj pritužbi podnijetoj Savjetu za građansku kontrolu rada policije je ukazao da postupajući policijski službenik prema njemu nije profesionalno postupao, nije se adekvatno legitimisao, te mu konačno nije omogućio da nesmetano obavlja svoj novinarski posao prilikom rasturanja protesta političke asocijacije "Demokratski front".

Povodom istog slučaja Savjetu se obratila i NVO "Građanska alijansa" koja je ukazala na postupanje policije prema novinaru D.Ž. Ova NVO, između ostalog, je podsjetila Savjet na raniju odluku Ustavnog suda kojom su pojedine odredbe Zakona o javnim okupljanjima ocijenjene da nisu u skladu s Ustavom Crne Gore i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i zatražila da se Savjet odredi prema policijskoj praksi.

²²⁴ Dopis Savjeta NVO "GA" broj 62/76-15 od 28.10.2015; Dokumentacija Savjeta

U pritužbama je navedeno da kritičnom prilikom osim metalne ograde nije postojala traka koja bi ukazivala da je zabranjeno kretanje ili znak da je zabranjeno snimanje, da novinar nije pružao nikakav otpor ali da su mu ipak stavljenе lisice i lišen je slobode a prije toga policijski službenik ga nije obavijestio o lokaciji sa kojeg mu se dozvoljava nesmetan rad.

Savjet je rad po ovim pritužbama objedinio i zatražio odgovarajuće izjašnjenje Uprave policije.

Uprava policije je povratno informisala da su konkretnom prilikom u postupku pružanja asistencije Komunalnoj policiji Glavnog grada Podgorica priveli D.Ž. zbog toga što je, 17. oktobra 2015. godine oko 06:10h, na raskrsnici Bulevara Svetog Petra Cetinjskog i ulice Njegoševe odbio da postupi po izdatom upozorenju i naređenju od strane policijskog službenika CB Podgorica, da se udalji iz zone gdje se pruža asistencija Komunalnoj policije kako ne bi ometao izvršenje službenih radnji. Tom prilikom D.Ž. se predstavio da je novinar i da ima pravo da snima, iako kod sebe nije imao novinarsku akreditaciju ili oznaku "Press", odnosno nije snimao profesionalnom kamerom već mobilnim telefonom. U nastavku odgovora se navodi da je policijski službenik u cilju izvršenja službenog zadatka ponovio upozorenje i naređenje o udaljenju građanina D.Ž. iz zone asistencije, rekavši mu da može da snima izvan prostora zaštićenog ogradom, čime mu je bilo omogućeno da obavlja svoju djelatnost iako navedenom prilikom nije odao utisak da je novinar niti je imao bilo kakvo obilježje. D.Ž. je potom odbio da postupi po upozorenju i naređenju policijskog službenika koji je izvršavao službenu radnju, zbog čega je priveden u CB Podgorica, a u konkretnom slučaju policijski službenici Uprave policije su iz zone pružanja asistencije udaljili sva prisutna lica koja su onemogućavala službenike Komunalne policije Glavnog grada Podgorica u izvršenju službenih radnji. U zaključnom dijelu odgovora Uprave policije je navedeno da zakonske mjere koje su konkretnom prilikom preduzete prema D.Ž. nikako nijesu imale za cilj njegovo onemogućavanje u vršenju novinarskog posla, već sprovođenje službenih mera i radnji.

Na navode iz Uprave policije, koji im je Savjet dostavio, dodatno su se izjasnili podnosioci pritužbe, pri čemu su, posebno od strane građanina D.Ž., demantovani navodi iz Uprave policije.

Savjet cjeni da upravo činjenica da je građanin D.Ž. zatečen u radnji snimanja policijske intervencije može predstavljati razlog za konkretno postupanje policijskog službenika koji je na licu mjesta, bez dodatnih provjera i konsultacija, donio odluku da građanina D.Ž. liši slobode i uputi u službene prostorije.

Savjet je mišljenja da Uprava policije, u svom službenom izjašnjenju povidom pritužbi, nije precizira niti argumentovano koncretizovala navode da je građanin D.Ž. zaista ometao, na bilo koji način, izvođenje službenih radnji.

Savjet ocjenjuje da u konkretnom slučaju policijski službenik nije postupao sa očekivanim senzibilitetom prema novinaru i da je daljim radnjama koje je preduzimao, prema građaninu D.Ž. bezpotrebno ogranicio njegovu slobodu kretanja odnosno izvještavanja obzirom na činjenicu da je isti novinar.

Bez obzira na složenost kritične prilike za očekivati je da se službenici Uprave policije naviknu na prisustvo javnosti prilikom njihovih intervencija kao i na javnu opservaciju primjene policijskih ovlašćenja. Savjet je još na sjednici od 20. oktobra 2015. godine, usvajajući preporuku, upravo na osnovu ovih pritužbi,

ocijenio da je omogućavanje profesionalnog rada novinara, i njihovo izvještavanje sa javnih okupljanja, u interesu javnosti i same policijske organizacije kada je riječ o policijskom postupanju i primjeni policijskih ovlašćenja.

Slučaj građanke B.R. iz Podgorice

Savjetu za građansku kontrolu policije, preko nevladine organizacije (NVO) "Inicijativa mladih za ljudska prava", sa sjedištem u Podgorici, obratila se pritužbom građanka B.R. iz Podgorice koja je ukazala da je u noći protesta "Demokratskog fronta" 24. oktobra 2015. godine povrijedena od strane policijskih službenika dok je, kako je navela, prije nastupanja nereda, iz razloga što više nije mogla da stoji, krenula kući kada je u okolini zgrade gdje smješteno sjedište kompanije "T-com" htjela da pozove taksi kako bi otišla kući, iz pravca stare zgrade Vlade doletjela "bomba" od koje je zadobila povrede, nakon čega joj je pomogao nepoznati građanin. Građanka je od NVO "Građanska alijansa" zatražila da slučaj prijavi nadležnima jer zbog povrede i bola u kičmi nije bila u stanju da dođe do institucija i sama prijavi slučaj. U prilogu predmetne pritužbe Savjetu je dostavljena kopija Izvještaja ljekara specijaliste JZU Kliničko centra Crne Gore od 29. oktobra 2015. godine, broj protokola 102**.

Savjet je predmetnu pritužbu uzeo u razmatranje i obratio se Upravi policije sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju. Komandir Odjeljenja bezbjednosti policije Centra bezbjednosti (CB) Podgorica Uprave policije u odgovoru na inicijalni dopis Savjeta informisao je da su dana 24/25. Oktobra 2015. godine službenici Ministarstva unutrašnjih poslova Uprave policije, bili angažovani na obezbjeđenju odobrenog protestnog javnog skupa u organizaciji političke asocijacije „Demokratski Front“ koji je zakazan u gore nevedenom terminu. Obzirom da je u 22 sata došlo do narušavanja javnog reda i mira u većem obimu od strane učesnika protesta i napada na kordon policije isred zgrade Skupštine Crne Gore rukovodilac obazbjedenja izdao je naređenje policijskim službenicima da upotrijebe sredstva prinude u cilju uspostavljanja narušenog javnog reda i mira. U odgovoru se navodi i da su nakon intervencije policijskih službenika učesnici protesnog okupljanja počeli da se razilaze te da su na ulicama u užem dijelu grada, nastavili sa narušavanjem javnog reda i mira na način što su policijske službenike gađali kamenicama i ostalim podesnim sredstvima tako da ja policija bila prinuđena da nastavi sa upotrebotom sredstva prinude u cilju odbijanja napada i potiskivanja demonstrata.

Shodno pritužbi građanke B.R., službenici CB Podgorica su uvidom u spise predmeta, utvrdili da se građanka B.R. tokom i nakon završenog protestnog okupljanja nije javila u Urgentni blok Kliničkog centra Crne Gore, u cilju ukazivanje lječarske pomoći, a takođe tom prilikom nije pristupila ni u službene prostorije CB Podgorica, radi podnošenja prijave na date okolnosti. Obzirom da su demonstranti tom prilikom bacali razne predmete prema policijskim službenicima: dimne bombe, molotovljeve koktele, kamenice i druge predmete, u odgovoru koji je Savjetu dostavio komandir Stanice policije za javni red i mir nije isključena mogućnost da je imenovana tom prilikom zadobila opisane povrede, uz iskazanu konstataciju da će službenici CB Podgorica, u narednom perlodu, nastaviti sa postupanjem pa predmetnoj prijavi u cilju utvrđivanja i upotpunjavanja prijave. Sa predmetnim dogada-

jem upoznata je zamjenica Osnovnog državnog tužioca koja je naložila da joj se spisi predmeta dostave na ocjenu, dalji rad i postupanje, navedeno je u predmetnom odgovoru Uprave policije.

Savjet je rad po ovoj pritužbi nastavio i u 2016. godini.

Slučaj građanina V.D.

Građanin V.D. preko nevladine organizacije (NVO) "Inicijativa mladih za ljudska prava" (YIHR) podnio je Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbu nezadovoljan postupanjem policije.²²⁵

Građanin V.D. je, kako se navodi u pritužbi, istraživaču "Građanske alijanse" ispričao da se tokom protesta, 24. oktobra 2015. godine, nalazio kod spomenika Puškinu. Istakao je da nikog nije vrijedao. Razotčarao se kada je poslanik Slaven Radunović dao ultimatum i ocijenio da to nije bila dobra poruka. Iz tih razloga odmah je krenuo ka mostu. Čuo je nekoliko većih eksplozija. Na njegovoj bijeloj jakni bilo je tridesetak otisaka od kamena koji je podigla ta eksplozija. Osjetio je bol i u nogama. Kako nije bilo moguće da nastavi kretanje preko mosta "Blaža Jovanovića" uputio se preko mosta na rijeci Ribnici. Kada je stigao kući jedva je disao i osjetio je bol u grudima. Kaže da je policija ispaljivala suzavac na njih a ne na one, u prvom redu demonstracija, koji su napadali policiju. Izričito je precizirao da je policija suzavac bacila na mirne demonstrante. Izabrani doktor mu je kazao da su mu povrede po nogama od gumenih metaka ali to nije konstatovano u nalazu. Priložena je, uz pritužbu, fotografija povreda i izvještaj ljekara specijaliste.

Savjet je od Uprave policije zatražio izjašnjenje na navode iz pritužbe. Uprava policije je odgovorila da službenici policije nisu postupali prema ovom građaninu u noći protesta odnosno isti nije privođen u službene prostorije zbog narušavanja javnog reda i mira ili ometanja policijskog službenika u vršenju službene dužnosti. Uprava policije je precizirila da u ovom trenutku ne raspolaže saznajnjima o mogućim počiniocima. Ukoliko se eventualno pojave nove činjenice ili okolnosti koje će jasno ukazati na neposredne izvršioce ili učesnike incidenta na koji se građani žale preduzeće se potrebne mjere i radnje prema njima.²²⁶

Postupanje Savjeta po ovoj pritužbi je nastavljeno u 2016. godini.

Slučaj građanke V.V. iz Podgorice

Građanka V.V. iz Podgorice podnijela je Savjetu za građansku kontrolu policije pritužbu ukazujući na, kako je navela, očiglednu povedu ljudskih prava i sloboda prilikom prekoračenja policijskih ovlašćenja dana 24. oktobra 2015. godine kada je krećući se Bulevarom Svetog Petra Cetinjskog preko mosta Blaža Jovanovića u vremenu oko 23 sata bez ikakvog razloga neidentifikovani pripadnik Specijalnih snaga Uprave policije pogodio iz puške sa tri gumeni metka u području desne nadlaktice, desne podlaktice i desne potkoljenice. Tom prilikom građanka V. pretrpjela je tjelesne povrede opisane u Izvještaju ljekara specijaliste Kliničkog centra Crne Gore Urgentnog centra od 24. oktobra 2015. godine i Izvještaju ljekara specijaliste ortopeda broj protokola 1011** od 26. oktobra 2015. godine, dostavljenim u prilog obraćanja.

²²⁵ YIHR pritužba od 30.10.2015. zavedena je pod brojem 62/79-15; Dokumentacija Savjeta.

²²⁶ Odgovor direktora Uprave policije na zahtjev predsjednika Savjeta 45 broj 086/15-62224/2 od 16.11.2015; Dokumentacija Savjeta

Podnositeljka pritužbe, ovom prilikom, posebno je istakla da je starica od 74 godine, da je dugogodišnji dijabetičar i da kritičnom prilikom nije pružala bilo kakav otpor ili primjenjivala silu prema službenicima Uprave policije. Takođe je iznijela i da su je "gađali mučki sa leđa o čemu svjedoče položaji rana".

Savjet je predmetnu pritužbu uzeo u razmatranje i obratio se Upravi policije sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju.

Uprava policije u odgovoru na inicijalni dopis Savjeta informisala je da su službenici Ministarstva unutrašnjih poslova Uprave policije, 24/25. oktobra 2015.godine bili angažovani na obazbjedenju odobrenog javnog skupa u organizaciji političke partije „Demokratski front“ u vremenu od 18 do 06. sati, te da kako je oko 22 došlo do narušavanja javnog reda i mira u većem obimu od strane učesnika protesta i napada na kordon policije ispred zgrade Skupštine Crne Gore, rukovodilac obazbjedenja izdao naređenje policijskim službenicima da upotrijebe sredstva prinude u cilju uspostavljanja narušenog Javnog reda i mira. U odgovoru se dalje navodi da su učesnici protesnog okupljanja nakon intervencije policijskih službenika počeli da se razilaze i u ulicama u užem dijelu grada nastavili sa narušavanjem javnog reda i mira na način što su policijske službenike gađali kamenicama i ostalim podešnim sredstvima, tako da je policija bila prinuđena da nastavi sa upotrebotom sredstva prinude u cilju odbijanja napada i potiskivanja demostranata. Direktor Uprave policije, ovom prilikom, kategorično je ustvrdio da navedenom prilikom nijesu upotrebljeni gumeni meci kao sredstvo prinude. Takođe, konstatovano je da su službenici CB Podgorica, shodno pritužbi građanke V.V., uvidom u spise predmeta, utvrdili da se imenovana nakon završenog protestnog okupljanja javila u Urgentni blok Kliničkog centra Crne Gore, na ukazivanje ljekarske pomoći, ali i da nakon toga nije pristupila u službene prostorije CB Podgorica radi podnošenja prijave na date okolnosti te da samim tim službenici CB Podgorica nijesu bili u saznanju i nijesu postupali po ovom osnovu. Ovom prilikom Savjet je obaviješten da će Uprava policije u narednom periodu nastaviti sa postupanjem po prijavi građanke V.V. kako bi utvrdili i upotpunili iznijete navode, kao i da je sa navedenim događajem upoznat zamjenik Osnovnog državnog tužioca u Podgorici, koji je naložio dostavu spisa na ocjenu, radi daljeg postupanja.

Predmetni odgovor Uprave policije Savjet je na upoznavanje sa sadržinom dostavio podnositeljki pritužbe građanki V.V. i nevladinim organizacijama - Grupi građana "Građanski" i "Građanskoj Alijansi".

Savjet je u daljem radu konstatovao da je Uprava policije o povredama građanke V.V. morala biti obaviještena službenim putem obzirom da se ona uredno javila u Klinički centar zbog povreda iz nasilja.

Savjet je rad po ovoj pritužbi nastavio u 2016. godini.

Kod građanina V.L. iz Sutomora utvrđene povrede za koje policija negira da su nastale upotrebom sredstava prinude

Građanin V.L., iz Sutomora, preko nevladine organizacije (NVO) "Inicijativa mladih za ljudska prava", podnio je pritužbu Savjetu za građansku kontrolu rada policije. Građanin V.L. je naveo da je 24. oktobra 2015. godine, tokom učešća sa porodicom na protestu "Demokratskog fronta" u Podgorici, zadobio povrede od strane policije ispred zgrade Skupštine Crne Gore iako nije pružao nikakav otpor, i

to u predijelu lijeve ruke i lijeve noge. Građanin V.L. je naveo da su ga, nakon što je pogoden i pošto je pao na zemlju, nekoliko mladića povukli u pravcu Skalina, da je osjećao mučninu te da ne zna da li je kritičnom prilikom izgubio svijest. Kada mu je bilo bolje uputio se ka mostu Blaža Jovanovića a potom je, pošto se sa porodicom našao na parkingu kod groblja "Čepurci", gdje je ostavio automobil, pošao kući. Građanin je ustvrdio da mu je kritičnom prilikom curila krv iz ruke i noge i da je iste noći pošao u Hitnu pomoći gdje su mu konstatovane povrede i pružena ljekarska zaštita kojom prilikom su mu izvađena dva strana tijela iz ruke dok ih u ruci ima još za šta čeka dalju intervenciju.

Savjet je predmetnu pritužbu uzeo u rad i obratio se Upravi policije inicijalnim dopisom.

Uprava policije je informisala na sličan način kako i kod ranijih interesovanja Savjeta. Saopšteno je da je navedenog dana u 22 sata došlo do narušavanja javnog reda i mira u većem obimu od strane učesnika protesta i napada na kordon policije ispred zgrade Skupštine kojom prilikom je rukovodilac obezbjeđenja izdao naređenje policijskim službenicima da upotrijebe sredstva prinude u cilju uspostavljanja narušenog javnog reda i mira. U odgovoru Uprave policije se navodi i da su, ovom prilikom, nakon intervencije policijskih službenika učesnici protesnog okupljanja počeli da se razilaze te da su u ulicama, u užem dijelu grada, nastavili sa narušavanjem javnog reda i mira na način što su policijske službenike gađali kamenicama i ostalim podesnim sredstvima tako da je policija bila prinuđena da nastavi sa upotrebotom sredstva prinude u cilju odbijanja napada i potiskivanja demonstranata, kao i da tom prilikom nijesu upotrebljavana sredstva prinude od kojih bi mogle nastupiti povrede koje je građanin V.L. opisao u obraćanju. U odgovoru se navodi i da su, shodno pritužbi građanina V.L., službenici CB Podgorica uvidom u spise predmeta, utvrdili da se imenovani nakon završenog protestnog okupljanja nije javio u Urgentni blok Kliničkog centra Crne Gore radi ukazivanja ljekarske pomoći niti je pristupio u službene prostorije CB Podgorica, radi podnošenja prijave na date okolnosti, kao i da su od građanina V.L. službenici CB Bar uzeli su izjavu na zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina, na okolnosti predmetnog događaja. Uprava policije, ovom prilikom, informisala je Savjet da je sa navedenim događajem upoznata zamjenica Osnovnog državnog tužioca u Podgorici, koja je naložila da joj se spisi predmeta dostave na ocjenu i dalje postupanje ali da se zaključno sa danom upućivanja predmetnog odgovora Savjetu ista nije izjasnila o kvalifikaciji djela.

Predmetni odgovor Uprave policije Savjet je dostavio NVO "Inicijativa mladih ljudskih prava" koja se inicijalno obratila povodom iznijetog slučaja a koju činjenicu je Savjet, u postupku razmatranja dokumentacione osnove i sprovedene rasprave, konstatovalo na 57. sjednici održanoj 28. decembra 2015. godine.

Postupanje Savjeta po ovoj pritužbi je nastavljeno u 2016. godini.

Slučaj građanina M.M. iz Podgorice

Građanin M.M., preko nevladine organizacije (NVO) "Inicijativa mladih za ljudska prava" (YIHR), podnio je Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbu zbog postupanja policije. Građanin M.M. je u pritužbi naveo da je nezakonito uhapšen i negirao da je vrijeđao policijske službenika kako mu je stavljen na teret.

U prilogu pritužbe Savjetu je dostavljena kopija sljedeće dokumentacije: Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina od 24. oktobra 2015. godine i Zahtjev Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova za pokretanje prekršajnog postupka od 25. oktobra 2015. godine. U Zapisniku o obavještenju prikupljenom od građanina u izjavi građanina M.M., povodom kritičnog događaja, je navedeno da se dana 24. oktobra 2015. godine oko 22 sata nalazio u kafe baru "Calu" u Bulevaru Svetog Petra Cetinjskog kada je nakon telefonskog poziva druga i molbe da mu doneše vode kod bine na Trgu pošao u pravcu grada. Na putu do centra grada, kritičnom prilikom, građanin M.M. blizu zgrade Elektrodistribucije zatekao je gust dim od suzavca i u panici je skinuo majicu sa sebe kako bi se zaštitio. Tada je našla policija i privela ga u CB Podgorica kojom prilikom, kako je navedeno u Zapisniku, nije pružao nikakav otpor i nije radio ništa sem što je svlačio gornji dio odjeće. U svojoj izjavi, građanin M.M. je naveo i da nije bio učesnik protesnog skupa i da je samo iz gorenavedenog razloga krenuo prema mjestu okupljanja demonstranata.

Savjet je predmetni slučaj uzeo u razmatranje i obratio se Upravi policije inicijalnim dopisom da informiše o slučaju koja je u odgovoru podsjetila Savjet su službenici Uprave policije 24/25. oktobra 2015. godine bili angažovani na obezbjeđenju odobrenog protesta javnog skupa u organizaciji političke partije „Demokratski Front”, te da je rukovodilac obezbjeđenja izdao naređenje policijskim službenicima da upotrebe sredstva prinude u cilju uspostavljanja narušenog javnog reda i mira obzirom da je oko 22 sata došlo do njegovog narušavanja u većem obimu od strane učesnika protesta i napada na kordon policije ispred zgrade Skupštine Crne Gore. U dopisu se dalje navodi da su se nakon intervencije policijskih službenika učesnici protesnog okupljanja počeli razilaziti te da su na ulicama u užem dijelu grada nastavili sa narušavanjem javnog reda i mira na način što su policijske službenike gađali kamenicama i ostalim podesnim sredstvima što je uslovilo potrebu da policija nastavi sa upotrebom sredstva prinude u cilju odbijanja napada i potiskivanja demostranata. U kontekstu pritužbe građanina M.M., službenici CB Podgorica su uvidom u spise predmeta, utvrdili da su službenici CB Bijelo Polje nakon završenog protestnog okupljanja imenovanog zatekli u Bulevaru Svetog Petra Cetinjskog kojom prilikom je gađao u pravcu službenog vozila marke „Mercedes sprinter” reg.br . P BP003. U nastavku odgovora prave policije se navodi da kada su se službenici policije građaninu M.M. obratili riječima da se udalji i da prekine sa gađanjem, isti ih je omalovažavao i uputio im neprimjerene riječi nakon čega je lišen slobode bez upotrebe sredstava prinude i doveden u prostorije CB Podgorica. U zaključnici predmetnog dopisa a u kontekstu predstavljenog događaja se navodi i da je sa navedenim događajem upoznata zamjenica Osnovnog državnog tužioca u Podgorici koja se nakon uvida u spise predmeta izjasnila da u konkretnom slučaju nema elemenata krivičnog djela, te da je saglasno iznijetom protiv građanina M.M. podnijet Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka zbog postojanja osnovane sumnje da je počinio prekršaj iz čl. 11 st. 1 Zakona o javnom redu i miru.

Savjet je rad po ovoj pritužbi nastavio u 2016. godini.

Građanin M.R. iz Herceg Novog tvrdi da ga je policija namjerno pretukla zbog učešća na protestu

Građanin M.R., iz Igala, Herceg Novi, penzionisani službenik Ministarstva unutrašnjih poslova, preko NVO "Građanska alijansa", podnio je pritužbu Savjetu za građansku kontrolu policije. Bio je na protestnom okupljanju 24. oktobra 2015. godine zajedno sa svojim istomišljenicima iz Herceg Novog. Pošto su izbili neredi pokušao je da dođe do stadiona fudbalskog kluba "Budućnost" gdje je bilo određeno zborni mjesto za kolektivni autobuski prevoz za Herceg Novi. Kaže da je uslijed upotrijebljenih hemijskih sredstava, i meteža koji je nastao, izgubio orijentaciju i nije mogao kao i ostali da trči. U jednom trenutku našao se ispred grupe policijskih službenika, koji su, kako navodi, bili pod punom opremom. Pokušao je da se udalji od njih ali su ga sustigli i više puta udarili pendrekom i nogama po cijelom tijelu a posebno u predjelu gornjih ekstremiteta dok je pokušao da zaštititi glavu i lice. Istaže da na bilo koji način nije izazvao takvu reakciju policije, niti se nedolično i neprimjereno ponašao. Imao je namjeru da dođe do zbornog mjesta i napusti tu lokaciju. U centru grada, u Zavodu za hitnu medicinsku pomoć, je dobio medicinsku pomoć. Kasnije pošto se bol nastavio a šaka natekla, po ponovnom medicinskom pregledu, je saznao da su mu polomljene kosti šake. Priložio je detaljnu medicinsku dokumentaciju koja potvrđuje ove navode o frakturi.

Savjet je pritužbu uzeo u rad konstatujući da je njena ključna osnova tvrdnja podnosioca pritužbe da je namjerno pretučen od strane policije zbog prisustva i učešća na protestnom okupljanju.

Savjet se za izjašnjenje povodom pritužbe obratio direktoru Uprave policije.

Rad po pritužbi je nastavljen u 2016. godini.

Pripadnici SAJ pretukli građanina Ž.L. iz Podgorice

Nevladina organizacija "Inicijativa mladih za ljudska prava" podnijela je Savjetu za građansku kontrolu policije pritužbu povodom postupanja policije prema građaninu Ž.L. iz Podgorice tokom građanskih političkih protesta, u oktobru 2015. godine, u Podgorici. Uz pritužbu su dostavljene fotografije povreda i medicinska dokumentacija. Prema navodima iz pritužbe, dana 24. oktobra 2014. godine, građanin Ž.L. je boravio u ugostiteljskom objektu "Rio" na Pobrežju kada je, oko 23 sata, došla policija i zatražila od njega i ostalih prisutnih lica, V.P. i I.P., da izađu ispred lokala. U pritužbi je naveo da nije pružao otpor i da je, kao i ostali, poštovao sva izdata naređenja službenika Specijalne antitetoričke jedinice (SAJ). Prema navodima iz pritužbe službenici SAJ-a su ih pretukli ispred ugostiteljskog objekta. Neki su zadobili teške a neki lakše tjelesne povrede. Pošto su ih prebili službenici SAJ su napustili lokaciju, ne preuzimajući dalje službene radnje i bez pružanja prve pomoći povrijeđenim građanima.

Savjet podsjeća da su građani V.P. i I.P. odustali od pritužbe koju su Savjetu podnijeli preko iste NVO ali je Savjet nastavio rad po sopstvenoj inicijativi imajući u vidu svoju sistematsku posvećenost, od svog osnivanja, 2005. godine, primjeni Zakona o unutrašnjim poslovima, Etičkog kodeksa policije, Konvencije protiv torture i drugih surovih neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka Ujedinjenih nacija i člana 7. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima. autori knjige

vas pozivaju da pogledati predmet predstavljen u ovoj knjizi pod nazivom "Slučaj građana V.P. i I.P. iz Podgorice".

Postupanje Savjeta po ovoj pritužbi je nastavljeno u 2016. godini.

Slučaj građanina S.R. iz Podgorice

Građanin S.R. preko nevladine organizacije (NVO) "Inicijativa mlađih za ljudska prava" (YIHR) podnio je Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbu nezadovoljan postupanjem policije.²²⁷

Građanin je u pritužbi istakao, da je tokom protesta 24. oktobra 2015. godine, bio u blizini centralnog ulaza u Skupštinu Crne Gore ali da svojim ponašanjem, bilo kako, nije remetio javni red i mir. Kada je primijetio da se na policiju bacaju razni predmeti, najviše kamenice i petarde, udaljio se nekoliko koraka unazad kada je odjeknula eksplozija. Tada je osjetio jak bol u lijevoj potkoljenici. Par sekundi za tim pored njega je ispaljen suzavac. Bio je dezorjentisan ali je uz pomoć prijatelja, kojem se oslonio na rame, napustio lokaciju i uputio se u pravcu parka preko puta zgrade Skupštine a nakon toga stigao kući. U ponedeljak, 24. oktobra 2015. godine, obratio se ljekaru gdje mu je specijalista konstatovao osam rana od gelera od čega su dva strana tijela u lijevoj potkoljenici koja će tu, kako je navedeno, ostati jer nije moguća intervencija vađenja istih. Građanin je precizirao da se kreće uz pomoć štaka i da ima bolove u predjelu stalno oteženog zglobova. Priložene su fotografije povreda i izvještaj ljekara specijaliste.

Savjet je od Uprave policije zatražio izjašnjenje na navode iz pritužbe. Uprava policije je odgovorila da službenici policije nisu postupali prema ovom građaninu u noći protesta odnosno isti nije privođen u službene prostorije zbog narušavanja javnog reda i mira ili ometanja policijskog službenika u vršenju službene dužnosti. Uprava policije je precizirila da u ovom trenutku ne raspolaže saznanjima o mogućim počinjocima. Ukoliko se eventualno pojave nove činjenice ili okolnosti koje će jasno ukazati na neposredne izvršioce ili učesnike incidenta na koji se građani žale preduzeće se potrebne mjere i radnje prema njima.²²⁸

Rad po pritužbu Savjet je nastavio u 2016. godini.

Slučaj građanke Lj.S. iz Podgorice

Građanka Lj.S., preko nevladine organizacije (NVO) "Inicijativa mlađih za ljudska prava" (YIHR) podnijela je Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbu nezadovoljna postupanjem policije.²²⁹

Ona je navela da je 24. oktobra 2015. godine bila na građanskim protestima zato što je nezadovoljna opštim stanjem u društvu. Oko 22 sata napustila je skup i preko mosta krenula kući. Na polovinu mosta čula je snažne eksplozije zbog čega se uplašila. Pretrčala je preostali dio mosta. Kod stare zgrade Vlade, duž svih traka na saobraćajnici, bilo je oko 40-tak lica u uniformama sa fantomkama preko glave. U pritužbi navodi da joj se jedan od njih obratio riječima "A što si sada našla da bježiš" kao i da je okrenuo pušku ka njoj. Navela je da je osjetila jak bol u nozi kao i da je pala, te da je nakon toga ispaljen još jedan suzavac. Gušila se ali je uspjela

²²⁷ YIHR pritužba od 30.10.2015. zavedena je pod brojem 62/79-15; Dokumentacija Savjeta.

²²⁸ Odgovor direktora Uprave policije na zahtjev predsjednika Savjeta 45 broj 086/15-62224/2 od 16.11.2015; Dokumentacija Savjeta

²²⁹ YIHR pritužba od 30.10.2015. zavedena je pod brojem 62/79-15; Dokumentacija Savjeta.

ustati i nastaviti kretanje u pravcu hotela "Podgorica". Istakla je da je u trenutku kada je prošla most bila sama, da nije bila u grupi sa nekim i da nije bilo razloga da se prema njoj tako postupa. Gradanka je uz svojeručno pisano pritužbu priložila fotografije povreda i ljekarski izvještaj.

Savjet je od Uprave policije zatražio izjašnjenje na navode iz pritužbe. Uprava policije je odgovorila da službenici policije nisu postupali prema ovoj građanki u noći protesta odnosno ista nije privođena u službene prostorije zbog narušavanja javnog reda i mira ili ometanja policijskog službenika u vršenju službene dužnosti. Uprava policije je precizirila da u ovom trenutku ne raspolaže saznanjima o mogućim počiniocima. Ukoliko se eventualno pojavi enove činjenice ili okolnosti koje će jasno ukazati na neposredne izvršioce ili učesnike incidenta na koji se građani žale preduzeće se potrebne mjere i radnje prema njima.²³⁰

Savjet je svoje postupanje po ovoj pritužbi nastavio u 2016. godini.

Slučaj prebijanja građanina D.K.

Savjet za građansku kontrolu policije uzeo je u rad pritužbu nevladine organizacije (NVO) "Akcija za ljudska prava". Direktorka ove NVO, mr Tea Gorjanc Prelević, obratila se Savjetu interesujući se da li je Savjetu poznat identitet osobe s priložene fotografije, ko su osobe koje ga sprovede, zašto ova osoba tako izgleda i da li je prema ovom građaninu, bilo prekomjerne upotrebe sile.²³¹ Od direktora Uprave policije Savjet za građansku kontrolu rada policije zatražio je detaljniju informaciju i hitnost u postupanju.²³² Prethodno je o slučaju obaviješteno i Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije MUP Crne Gore, na koje Savjet nije dobio odgovor.²³³ Uprava policije je pružila, 11. novembra 2015. godine, sljedeći odgovor: "Službenici Uprave policije su 17.10.2015. godine na Bulevaru Sv. P. Cetinjskog pružili asistenciju Komunalnoj policiji Glavnog grada Podgorica i tom prilikom u službene prostorije CB Podgorica doveli više lica, među kojima i D.K., koji je imao vidne povrede u predjelu lica. Po dolasku u službene prostorije D.K. je zatražio ukazivanje ljekarske pomoći, što mu je i omogućeno, tako što je ekipa Hitne medicinske pomoći došla u CB Podgorica i istog preuzeala od strane policijskog službenika S.M. i odvezla ga u Klinički centar, gdje je D.K. hospitalizovan. Preduzimajući mjere i radnje u cilju identifikovanja lica koja su pomenutog dana nanijeli povrede D.K., službenici Uprave policije izvršili su pregled raspoloživih video zapisa, ali tom prilikom nijesu uspjeli identifikovati takva lica" stoji u odgovoru policije. Savjet je rad po pritužbi nastavio i u 2016. godini.

Građanka J.Š. iz Kolašina zabrinuta zbog postupanja policije

Građanka J.Š. iz Kolašina obratila se Savjetu za građansku kontrolu policije i ukazala ne postupanje policije. Ona je Savjetu poslala ovo obavještenje:

"Dana 27. oktobra 2015. godine, oko 21 sat, izašla sam do bankomata "Atlas banke", na trgu Vukmana Kruščića, i čula da neko više "Ti ćeš meni da sam kopile,

230 Odgovor direktora Uprave policije na zahtjev predsjednika Savjeta 45 broj 086/15-62224/2 od 16.11.2015; Dokumentacija Savjeta

231 Fotografija je dostupna na ovom linku: <http://www.in4s.net/wp-content/uploads/2015/10/milanov-vozac-protesti.jpg>

232 Dopis predsjednika Savjeta direktoru Uprave policije 62/35-15 od 23.10.2015; Fotografija je dostupna na ovom linku: <http://www.in4s.net/wp-content/uploads/2015/10/milanov-vozac-protesti.jpg>; Dokumentacija Savjeta

233 Dopis predsjednika Savjeta broj 62/28-15 od 21.10.2015; Dokumentacija Savjeta

pokazaću ti ja ko je kopile". To je govorio taj mladić i očigledno je njemu neko, prije toga, rekao da je kopile. Kada sam bila na vrhu stepenica vidjela sam dvojica policajaca udaraju momka, vode ga ka Stanici policije i policajac koji ga je držao sa njegove lijeve strane pendrekom ga je udarao po butinama i ispod. Nisam slikala jer sam izašla iz kuće bez telefona ali ako treba posvjedočiću imeno i prezimenom šta sam vidjela, a bilo je još djece na klupama što su sjedjela i to sve gledala. Kasnije sam saznala da se taj mladić preziva M. i da je lišen slobode zbog neke tuče. Nije imao lisice na rukama, evidentno jer je mahao rukama, policajci su ga držali pod ruku i vukli put Stanice policije a policajac koji ga je držao sa lijeve strane tj. koji je bio prema objektu "Prve banke" jednom rukom ga je držao pod ruku u drugoj je držao pendrek i udarao po nogama".

Savjet je od direktora Uprave policije, načelnika Centra bezbjednosti (CB) Podgorica i rukovodioca Odjeljenja bezbjednosti (OB) Kolašin zatražio da provjere navode a ukoliko je lišen slobode građanin navedenog identiteta Savjet je zatražio dokumentaciju o njegovom zadržavanju i eventualno izjašnjenje o tretmanu tokom privođenja i zadržavanja u službenim prostorijama.

Uprava policije u odgovoru Savjetu informisala je da je dana 27. oktobra 2015. godine oko 21 čas u toku redovnog obilaska grada policijska patrola na Trgu Vukmana Kruščića zatekla građane M.M. i S.D. u žustroj raspravi, nakon čega ih je upozorila na ponašanje a građanina M.M., uz pratnju patrole, privela u prostorije Dežurne službe gdje je samostalno došao i građanin S.D., o čemu je sačinjena službena zabilješka.

Nakon dobijanja obaveštenja o događaju vođa bezbjednosnog sektora u prostorijama Dežurne službe obavio je razgovor sa imenovanim građanima nakon čega su se oni pomirili i zajedno izlašli iz prostorija OB Kolašin, a o svom postupanju je sačinio službenu zabilješku.

Dana, 29. oktobra 2015.godine, po prijemu dopisa od strane Savjeta za građansku kontrolu policije, vođa bezbjednosnog sektora DŽ. uputio je poziv građaninu M.M. i isti je nakon dolaska u prostorije OB Kolašin dao izjavu na Zapisnik o obaveštenju prikupljenom od građanina a na okolnosti iznijetih navoda u pravcu da se konketnom prilikom raspravlja sa S.D. i da je u tom trenutku prišla patrola policije i privela ih u Stanicu policije, gdje ga je, tokom privođenja, policajac Č. udarao palicom po lijevoj nozi ali da to nije prijavio iz razloga što je bio pijan i nije osjećao udarce te da je tragove od udaraca od palice primjetio sjutradan pošto se probudio kada je osjetio i bol.

Nakon date izjave građanina M.M. vođa bezbjednosnog sektora uputio ga je u Hitnu medicinsku pomoć radi uzimanja izvještaja o zadobijenim povredama ali građanin M.M. je izjavio da izjavu želi promijeniti iz razloga što konkretnom prilikom nije ni bilo upotrebe sredstava što bi ljekarski pregled i potvrđio.

U svojoj drugoj izjavi građanin M.M. između ostalog, je naveo da konkretnom prilikom nije bilo nikakve upotrebe sredstava prinude, niti su on i S.D. svojim ponašanjem doprinijeli tome, da su u Stanici policije jedan drugom pružili ruke, poljubili se i zajedno izašli i da je to sve što ima da izjavi.

U detaljanoj informaciji Uprave policije, povodom predmetnog događaja, navodi se i da je dana 29. oktobra 2015. godine od policijskog službenika koji je postupao tokom konkretnog događaja N.Č. uzeta izjava na okolnosti navedenog događaja u kojoj isti negira upotrebu sredstava prinude, uz konstataciju da se isti

odigrao kako je naveo u Službenoj zabilješci od 27. oktobra 2015. godine koju je sačinio neposredno nakon predmetnog događaja.

U prilogu odgovora Uprave policije Savjetu je dostavljena sljedeća dokumentacija: Zapisnici (2) o obavještenju prikupljenom od građanina M.M. 66/2 Broj: 240/15-5132 od 29. oktobra 2015. godine i 66/2 Broj: 240/15-5132/2 od 29. oktobra 2015. godine; Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina S.D. 66/2 Broj: 051/15-5134 od 29. oktobra 2015. godine; Službena zabilješka vođe bezbjednosnog sektora D.Ž. 66/2 Br.240/15-5099/2 od 28. oktobra 2015. godine; Službena zabilješka postupajućih policijskih službenika N.Č. i I.B. 66/2 Br.240/15-5099 od 28. oktobra 2015. godine i Izjava policijskog službenika N.Č. 66/2 Br.051/15-5133 od 29. oktobra 2015. godine.

Savjet je, na bazi raspoložive dokumentacije, utvrdio da u predmetnom slučaju nije došlo do prekoračenja ovlašćenja.²³⁴

Ministar unutrašnjih poslova inicirao postupak nadzora nad Savjetom za građansku kontrolu policije

Savjet se na posljednjoj sjednici drugog saziva, 28. decembra 2015. godine, upoznao sa Zapisnikom o nadzoru Odjeka za nadzor Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

Konstatovano je da je izvršen nadzor nad sprovođenjem zaštite ličnih podataka i da u sprovedenom postupku nije utvrđena povreda odredbi Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Inicijativu za nadzor nad Savjetom pokrenuo je Ministar unutrašnjih poslova.

Savjet je ocijenio da je objava Izvještaja o upotrebi sredstva prinude tokom protestnih okupljanja bila u interesu javnosti i odbrane ukupnog kredibiliteta policije. Savjet ostaje snažno posvećen partner građana, Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije za izgradnju nove policijske kulture na koju će demokratska javnost i državni organi koje se bave istragama uvjek moći računati.

Izjava predsjednika Savjeta kontroloru Agencije za zaštitu ličnih podataka

“Inicijativu Ministra unutrašnjih poslova, mr Raška Konjevića, pred Agencijom za zaštitu ličnih podataka doživljavam kao pritisak i pokušaj skretanja teme. Jasna je namjera. Diskreditacija mene lično ali posebno kredibiliteta Savjeta koji se dokazao kao nesporan profesionalni autoritet u zaštiti ljudskih prava.

Učinjeno je ono što je sasvim regularno i za očekivati kada je riječ o policiji, koja služi i štiti zajednici, koja djeluje u demokratskom društvu. Zato sam uvjeren da nisam učinio bilo kakav lični profesionalni propust.

Profesionalno ponašanje je osnova povjerenja javnosti u policiju. Tome posebno doprinosi objavljivanje tog izvještaja. U njemu se ne inkriminišu postupajući službenici. Naprotiv, liše dijela sadržaja o SAJ-u, precizira se profesionalna primjena ovlašćenja. U dijelu sadržaja o SAJ-u prepoznaje se da starešina organizacione jedinice ne poštuje formu i rok koji mu je postavila Komisija, čiji je to dokument, odnosno direktor Uprave policije i ne saopštava identitete postupajućih policijskih službenika. Time se zapravo uočava i registruje razlika u policijskom (ne)profesio-

²³⁴ Ocjena usvojena na 56. sjednici Savjeta održanoj 19.11.2015.; Dokumentacija Savjeta

nalnom ponašanju i postupanju. U dijelu dokumenta, u kojem su precizno navedene lokacije na kojima je policija postupala i identitet policijskih službenika, zapravo se jasno govori o profesionalnom postupanju i policiji i policijskim starešinama i službenicima koje djeluju, postupaju i izvještavaju u skladu sa Zakonom. Objava tih informacija bi bila u odbrani ukupnog integriteta i kredibiliteta policije u javnosti. U dijelu dokumenta u kojem se govori o SAJ nedostaju svi podaci koje poznaju zakonske procedure (imena postupajućih policijskih službenika, lokacija..). Jasno je da se radi o dijelu policije, elitnoj jedinici, koji ne prihvata ne samo profesionalni i demokratski nadzor već i zakonito postupanje i djelovanje.

Iskreno žalim što je ministar "pao" na određene manipulacije iz policije. Priča da su rođaci, komšije, prijatelji, sugrađani zamjerili postupajućim policajcima, i da su oni, zbog objavljivanja izvještaja, imali neprijatnosti, profesionalno i stručno je neprihvatljiva i neodrživa. Ne smijemo dozvoliti, u policiji, malograđansku psihologiju i afirmaciju mentalitskih defekata. Svi oni svakako znaju da ti ljudi rade u policiji i za policiju kao i da su tog dana primjenjivali svoja zakonska javna ovlašćenja. Ako postoji problem profesionalne kompetentnosti, lojalnosti profesiji i instituciji koje djeluju po zakonu, onda ga ne treba podmetati ministru unutrašnjih poslova a ovaj dalje šefu građanske kontrole policije.

Pojačana društvena pažnja za policijom ne smije i ne treba da podstiče stid ili prikrivanje profesionalnog identiteta. Građani imaju puno prava da znaju ko, i na koji način, je prema njima primjenjivao javno povjerenja ovlašćenja. Policija je servis u interesu i službi javnosti i zato je neprihvatljivo da bilo kome bude neprijatno, da se stidi ili da prikriva svoj profesionalni identitet.

Imena svih službenika Uprave policije odnosno MUP Crne Gore su javno već dostupna na zvaničan i zakonitan način. Zakon o slobodnom pristupu informacijama, u članu 12. (proaktivni pristup informacijama) kaže da je organ vlasti dužan da na svojoj internet stranici objavi, pored ostalog, i "spisak državnih službenika i namještenika, sa njihovim službeničkim i namješteničkim zvanjima". Jedino ograničenje se odnosi na podatke koji su označeni stepenom tajnosti, u skladu sa zakonom a izvještaj koji je dostavljen Savjetu nije sadržao bilo kakvo osnovano ograničenje niti je na to, na bilo koji način, ukazano.

Saopštavanje imena i lokacije na kojima policijski službenici primjenjuju svoja ovlašćenja je u skladu sa domaćim i međunarodnim standardima. Komitet protiv torture Evrope u dva navrata je izdao preporuke državi Crnoj Gori da prekine sa praksom prikrivanja identiteta postupajućih policijskih službenika. Ta mišljenja su dostupna na ovim linkovima: <http://www.cpt.coe.int/documents/mne/2010-03-inf-eng.htm> i <http://www.cpt.coe.int/documents/mne/2014-16-inf-eng.htm>

Pristup identitetu policijskih službenika je opravdano ograničiti samo u određenim situacijama ali koje su, u praksi ljudskih prava, daleko od realizacije i uživanja prava na slobodu udruživanja (antiterorističke akcije i slično).

Savjet za građansku kontrolu rada policije predmetni Izvještaj je dobio na sasvim zakonit način. Identitet službenika Uprave policije ne bi smio biti zaštićen bilo kakvim stepenom tajnosti, zato što se ne radi o tajnoj policiji, već policiji u demokratskom društvu. Ovo se odnosi i na identitet pripadnika Specijalne anti-terorističke jedinice (SAJ) koja je u sastavu Uprave policije i koja nije tajna jedinica. Činjenica i da sami pripadnici te jedinice nisu krili svoj identitet na fotografijama objavljenim na internetu dodatno svjedoči u prilog tome. Pri tom, ne treba zabo-

raviti ni opravdanu društvenu potrebu za objavljivanjem tog izvještaja u trenutku kada komandant SAJ odbija saradnju sa organima za sprovođenje pravde, što je skandalozno nezakonito postupanje odgovornog službenika policije, koje do sada ministar policije nije našao za shodno da sankcioniše na bilo koji način, niti je takav svoj stav objasnio. Takvo postupanje je sasvim suprotno od onog postupanja resornog ministra kada je štitio lični integritet, što sam i javno podržao, za razliku od ovog kada je trebalo braniti integritet policije. Umjesto svega mogućeg resorni ministar se odlučio da bez opravdanog zakonskog i profesionalnog osnova štiti integritet policije na način podnošenja inicijative prema predsjedniku Savjeta za građansku kontrolu policije koji je postupao u skladu sa Žakonom i standardima demokratskog društva.

Svakako je interesatno, da resorni Ministar, nije sličnom inicijativom reagovalo kod Agencije kada su mnogi mediji, posebno elektronski, konkretno televizije, objavile video snimke na kojima se jasno vide postupajući policijski službenici. Takođe, i sami policijski službenici, su po društvenim mrežama, o čemu su u više navrata pisali mediji, objavljivali fotografije s kojih se nesporno utvrđuje identitet policijskih službenika i činjenice u vezi sa postupanjem i primjenom ovlašćenja (to su medijski javno dostupni podaci).

Umjesto što se radi na nepotrebnim konstrukcijama pravednije je, posebno od strane resornog ministra, vrijeme iskoristiti za izgradnju nove policijske kulture” stoji na kraju izjave predsjednika Savjeta za građansku kontrolu policije, mr Aleksandra Saše Zekovića, date kontroloru Agencije za zaštitu ličnih podataka, g. D.S., povodom postupka protiv Savjeta koji je inicirao tadašnji ministar unutrašnjih poslova, mr Raško Konjević.

Policija nije profesionalno postupila pri prijavi homofobičnog nasilja u disk klubu “Top Hill” u Budvi

Savjet za građansku kontrolu policije postupao je po pritužbi nevladine organizacije (NVO) “LGBT Forum Progres”, sa sjedištem u Podgorici, a povodom postupanja policije u slučaju homofobičnog nasilja u disk klubu “Top Hill” u Budvi, dana 16. avgusta 2015. godine.

NVO “LGBT Forum Progres” podnijela je pritužbu protiv policijskog službenika Centra bezbjednosti (CB) Budva zbog neadekvatne profesionalne reakcije na prijavu homofobičnog nasilja, diskriminacije i protivzakonitog postupanja pripadnika službe obezbjeđenja u disk klubu “Top Hill” u Budvi prema dvojici mladića, crnogorskom i njemačkom državljaninu, koji su u istopolnoj vezi.

Savjet je informisan da je CB Budva kontaktiran tačno u 04.10 sati ujutro, dana 16. avgusta 2015. godine, s telefonskog broja koji je koristio F.K., jedna od žrtava napada. Zaštitar ih je psovao, vrijeđao i ponavljao da “pedere neće tolerisati u objektu”. Prilikom nasilnog izvođenja iz diskoteke njemačkog državljanina je ošamario a crnogorskom državljaninu zaštitar je zadao udarce u predjelu potiljka. Nisu priužali otpor već su, s lica mjesta, tačno u 04.10 sati ujutro, kontaktirali budvansku policiju. Iz policije su im saopštili da nisu u prilici da izađu na lice mjesta već da dođu u Stanicu policije i podnesu prijavu. Par je nakon toga o incidentu obavijestio NVO “LGBT Forum Progres” čiji je jedan od mladića član.

Ova NVO, koja inače organizuje specijalističke policijske obuke za rad poli-

cije sa LGBT osobama, iskazala je iznenađenje postupanjem policijskog službenika posebno zato što se posljednjih godina ulažu značajni napor iako bi se unaprijeđio i njegovao senzibilitet i efikasnost policijskog servisa.

Savjet je zatražio od direktora Uprave policije da se izjasni na primjedbe LGBT organizacije.

Uprava policije, nakon urgencije, informisala je Savjet da su policijski službenici CB Budva, dana 16. avgusta 2015. godine oko 4,15 časova, putem telefona dežurne službe 122 registrovali poziv nepoznatog lica koje je bez predstavljanja saopštalo da je imalo "incidentnu situaciju" sa jednim od radnika obezbjeđenja diskoteke "Top hill" u Budvi pri čemu nije precizirano da je došlo do fizičkog napada po osnovu seksualne orijentacije. Cijeneći da na osnovu iznesenih informacija i opisanog problema, koji je predočilo lice koje je kontaktiralo policiju, nije potrebno hitno postupanje odnosno, izlazak na lice mesta, pozivaocu je saopštено da pristupi u službene prostorije radi podnošenja prijave na navedene okolnosti. Uprava policije je saopštila da u trenutku kada je evidentiran poziv sve patrole na terenu su postupale po određenim prijavama ili konkretnim zadacima a shodno navedenoj aktuelnoj problematiki na terenu, u momentu prijavljivanja službenik se rukovodio prioritetom i procjenom, tako da je na osnovu podataka koje su mu predočeni u telefonskom razgovoru zatražio da lice pristupi u službene prostorije radi podnošenja prijave u kojoj bi precizno opisao događaj radi daljeg postupanja. U odgovoru Uprave policije naglašeno je i da lice koje je prijavilo događaj u narednom periodu nije pristupilo u službene prostorije radi podnošenja pismene prijave.

Postupajući po prijavi K.F. koju je podnio Upravi policije vezano za konkretni događaj, službenici CB Budva su istog dana obavili telefonski razgovor sa podnosiocem prijave K.F., odnosno S.M., izvršnim direktorom NVO "LGBT Forum Progres", u vezi prijave i novinskih natpisa i na te okolnosti od K.F., B.A.K. i M.A.K. na zapisnik o prikupljanju obavještenja od građana uzete su detaljne izjave na okolnosti događaja. U daljim postupanjima po navedenoj prijavi, u službene prostorije privredno je lice T.S. iz Podgorice, protiv koga je nakon preduzete radnje prepoznavanje, preduzete u službenim prostorijama CB Budva 19. avgusta 2015. godine u 15,00 časova, u prisustvu zamjenika Osnovnog državnog tužioca Kotor, podnijeta krivična prijava, zbog počinjenog krivičnog djela iz čl. 443 st.3 KZCG - Rasna i druga diskriminacija, počinjeno na štetu K.F. i B.A.K.

Predmetni odgovor Uprave policije Savjet za građansku kontrolu policije je dostavio podnosiocu pritužbe, NVO "LGBT Forum Progres" na upoznavanje sa sadržinom i eventualno dostavljanje dodatnih informacija prema Savjetu.

U nastavku rada na predmetu i pribavljanju relevantne dokumentacije i informacija za odlučivanje o ocjeni primjene policijskih ovlašćenja Savjet se ponovo obratio Upravi policije zahtjevom da dostavi sljedeće informacije: (1) Da li je prilikom razmatranja zahtjeva Savjeta za građansku kontrolu rada policije i utvrđivanja činjenica u vezi sa telefonskom prijavom homofobičnog nasilja u navedenom objektu, dana 16. avgusta 2015. godine, preslušan kompletan tok razgovora koji je upućen dežurnoj službi od strane oštećenog građanina?; (2) Da li je prilikom rada na ovom slučaju do izražaja došao, pri primjeni policijskih ovlašćenja, i komunikacijsa oštećenima i NVO "LGBT Forum Progres" policijski službenik koji je u CB Budva određen kao LGBT kontakt osoba (policijski službenik R.K.). Ovom prilikom Savjet je bio stava da se na iznijeti način nedvismileno može utvrditi da li je oštećeni gra-

đanin, prilikom pozivanja dežurne službe, naglasio da je član LGBT zajednice i da je posrijedi nasilje iz mržnje, obzirom na saznanje, iz same policije, da se svi pozivi prema dežurnoj službi policije snimaju i čuvaju.

Uprava policije u traženom odgovoru informisala je Savjet da je i pored nasmjere da presluša razgovor između policijskog službenika sa podnosiocem prijave od rukovodioca Odjeljenja za telekomunikacione i elektronske tehnologije, dobila izjašnjenje da se telefonski pozivi prema broju 122 u dežurnoj službi CB Budva ne snimaju. Takođe Uprava policije je informisala Savjet da policijski službenik R.K. u ovom slučaju nije postupao po predmetnoj prijavi, već je kompletan slučaj vodio komandir Stanice policije Centra bezbjednosti Budva Ž.M., koji je tokom čitavog događaja bio u komunikaciji sa gospodinom S.M. i oštećenima F.K. iz Podgorice i B.A.K. iz Berlina, SR Njemačka, te da je upravo angažovanjem i postupanjem komandira Stanice policije ispitivanje cijelog slučaja podignuto je na veći nivo i izbjegnuta mogućnost eventualnih propusta.

Predmetni odgovor Uprave policije, usled saznanja da se u CB Budva ne snimaju pozivi građana prema Dežurnpoj službi, dodatno je otežao rad Savjeta po ovoj pritužbi ali i otvorio dilemu oko vjerodostojnosti načina putem kojeg je Uprava policije izvršila provjere prethodno saopštene Savjetu. Zato se Savjet, nezavisno od ove pritužbe, obratio ministru unutrašnjih poslova, a povodom fukcionisanja dežurnih službi po organizacionim jedinicama Uprave policije. Savjet je odgovor dobio tek nakon dva i po mjeseca i to nakon više desetina urgencija i podsjećanja, bilo telefonski ili pisanim putem.

Savjet se interesovao, između ostalog, da li se registruju svi pozivi prema broju 122 i koliko se dugo čuvaju obavljeni razgovori. Direktor Uprave policije, koji je odgovorio Savjetu u ovom slučaju, informisao je da se telefonski pozivi prema broju 122 snimaju u dežurnim službama u Nikšiću, Kotoru, Baru i Bijelom Polju kao i da se snimljeni razgovori, u zavisnosti od intenziteta saobraćaja, čuvaju oko pola godine. Nije objašnjeno zašto se ne snimaju pozivi u ostalim centrima odnosno odjeljenjima bezbjednosti.

NVO "LGBT Forum Progres" dodatno je informisao Savjet da obavještavanje dežurnog policijskog službenika o motivima fizičkog nasilja ne može biti sporno iz više razloga. Oštećeni su odmah, pošto im nije pružena pomoć policije, stupili u kontakt sa ovom NVO i istog dana o incidentu obavijestili određene državne organe i javnost, putem saopštenja i neposrednog kontaktiranja medija. Istog dana, svega par sati nakon incidenta, podnijete su i pritužbe, zbog postupanja policijskog službenika, Savjetu za građansku kontrolu policije, Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, direktoru Uprave policije kao i obavještenja o incidentu Vladu i Skupštini Crne Gore te relevantnim međunarodnim organizacijama.

Savjet u konkretnom slučaju, imajući u obzir sve iznijeto, ocjenio je da policijski službenik CB Budva, čiji identitet u komunikaciji sa Upravom policije nije saopšten, nije imao adekvatnu procjenu što se odrazilo i na, kasniju, primjenu policijskih ovlašćenja. Savjet podsjeća da u obavljanju policijskih poslova policijski službenik je dužan da štiti živote građana i dostojanstvo ličnosti i da je u konkretnom slučaju došlo do propusta u preduzimanju odgovarajućih službenih radnji što je dovelo, kod žrtava diskriminacije, do pojačnog straha i osjećaja nesigurnosti zbog odustva tražene zaštite.

Savjet je prepoznao kvalitet i ozbiljnost kasnije komunikacije uspostavljene i vođenje između oštećenih, NVO "LGBT Forum Progres" i menadžmenta CB

Budva. Savjet posebno pozdravlja činjenicu da je komunikacijom sa oštećenima i NVO, koja je podnijela pritužbu, rukovodio komandir Stanice policije CB Budva, Ž.M., i da se to, na bilo koji način, nije negativno odrazilo na ukupan rad CB Budva obzirom na ukazane nedovoljne kapacitete i činjenicu da je u toku bila glavna turistička sezona. Naprotiv. To je pomoglo ne samo obnovi povjerenja, smanjivanju straha i osjećaja nesigurnosti kod žrtava diskriminacije već i uspješnoj identifikaciji i procesuiranju počinioца ovog krivičnog djela.

Savjet je iskoristio i ovu priliku, da još jednom ukaže, na neophodnost stavljanja u funkciju uspostavljene policijske LGBT kontakt mreže kao i Tima povjerenja Uprave policije i LGBT zajednice. Ta rešenja, definisana Strategijom za unapređivanje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori, koju je 9. maja 2013. godine usvojila Vlada Crne Gore, su u funkciji unapređenja senzibiliteta policije, njenog povjerenje u LGBT zajednici ali i sužavanja prostora i potrebe za primjedbe, bilo koje vrste, kada je riječ o primjeni policijskih ovlašćenja.

Savjet je podsjetio da je i povodom drugih pritužbi ukazao na potrebu pojačane kontrole nad sektorom privatne bezbjednosti (privatne policije odnosno privatnog obezbjeđenja). S tim u vezi, a povodom konkretnog slučaja, Savjet se interesovao za nalaze kontrole Ministarstva unutrašnjih poslova u objektu u kojem se, 16. avgusta 2015. godine, desio homofobični incident. Ministar unutrašnjih poslova, mr Raško Konjević, Savjetu nije dostavio traženu informaciju.

Konačno, Savjet je negativno iznenađen saznanjem da se pozivi građana prema Dežurnoj službi organizacionih jedinica Uprave policije snimaju i čuvaju samo u CB Bar, CB Bijelo Polje, CB Nikšić i OB Kotor. Posebno je zabrinjavajuće što postojećim sistemom nisu obuhvaćeni Glavni grad Podgorica i CB Budva, posebno imajući u vidu bezbjednosne rizike, značaj i intenzitet rada ovih organizacionih jedinica.

Savjet je preporučio da se u 2016. godini uspostavi praksa snimanja poziva prema broju 122 u svim organizacionim jedinicama cijeneći da to doprinosi profesionalnoj policiji, snaženju i očuvanju policijskog integriteta, olakšanim kasnijim provjerama policijskog postupanja ali i unapređenju ukupne bezbjednosti svih građana.

Sa ovim pitanjem Savjet je upoznao Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i predložio konkretne zajedničke aktivnosti.

Slučaj građanina I.Z. iz Sutomora

Građanin I.Z. iz Sutomora obratio se Savjetu za građansku kontrolu policije informacijom da je dana 10. novembra 2015. godine, u 12 sati, u svojstvu oštećenog lica i izvršnog direktora Mas-Mc-Lloyd, posjetio Centar bezbjednosti (CB) Budva radi dobijanja tačnih informacija o radnom angažmanu policijskog službenika Ž.Dž., gdje je, kako se navodi, ljubaznog razgovora sa načelnikom CB i načelnikom Kriminalističke policije, saznao da je imenovani policijski službenik u radnom odnosu u policiji. Građanin I.Z. navedenu činjenicu je ocijenio uznemiravajućom i zabrinjavajućom za svakog građanina, jer je, kako je naveo, neshvatljivo da policijski organi nijesu suspendovali kriminalca kakav je navodno Ž.Dž. koji otima, reketira i otuđuje stvari od građana već dugi niz godina.

U pritužbi Savjetu dalje je navedeno da je najnovija policijska tortura protiv građana, učesnika protesta, koja se odigrala u noći 24. oktobra 2015.g. u Podgorici,

ponovo pokazala i potvrdila da u cmogorskoj policiji još uvijek rade i djeluju policijski kriminalci i lopovi tipa Ž.Dž., koji je, kako se između otalog navodi, u noći torture 24. oktobra 2015. godine "pucao na građane iz hemijsko - kancerogenih patrona i gumenih metaka" a koji "već dugi niz godina na krajnje banditski i kriminalan način pljačka građane Crne Gore, nekažnjeno radi, službeno napreduje i privatno profitira u okviru i pod okriljem Uprave policije Crne Gore, kao i uz neposrednu podršku odgovornih pojedinaca u Upravi policije CG".

U kontekstu iznijetog podnositelac pritužbe je uputio molbu nadležnim u Upravi policije da u interesu kredibiliteta policije i autoriteta institucija sistema Crne Gore, koja pretende evropskim i širim integracijama, što prije suspenduju policijskog službenika Ž.Dž., koji predstavlja otvorenu i brutalnu degradaciju autoriteta policije i države Cme Gore, kao i da (ga) pisano obavijeste o svim preduzetim radnjama i mjerama u vezi ovdje prijavljenog i procesuiranog slučaja.

Građanin I.Z. je, u prilogu pritužbe Savjetu, dostavio kopiju krivične prijave od 11. septembra 2013. godine upućene: Ministarstvu unutrašnjih poslova i Upravi policije; Ministarstvu pravde; Vrhovnom državnom tužilaštvu; Ageniji za nacionalnu bezbjednost; Odboru za bezbjednost i odbranu Skupštine Crne Gore; ambasada i konzulatima država Evropske unije i Sjedinjenih Američkih Država u Crnoj Gori; Odgovor Uprave policije CB Bar 71 broj.01-229/13-706/2 o 5. jula 2013. godine i novinski tekst pod naslovom "Komandiri mu ukrali sirenu" (rukom napisano da je izvor teksta dnevni list "Dan" od 19. avgusta 2013. godine).

Savjet je pritužbu na izjašnjenje dostavio imenovanom policijskom službeniku. Iz CB Budva je saopšteno Savjetu da je zahtjev za izjašnjenje proslijeđen OB Ulcinj u kojem je imenovani službenik radno angažovan.

Savjet za građansku kontrolu policije rad po ovoj pritužbi nastavio je u 2016. godini.

Trojici građana Nikšića policija onemogućila prisustvo na tribini o NATO integracijama

Savjet za građansku kontrolu rada policije upoznao se sa obraćanjem nevladine organizacije (NVO) "Alfa centar", iz Nikšića, Upravi policije – Centru bezbjednosti (CB) Nikšić u kojem izvršni direktor ove NVO iskazuje zadovoljstvo jer je kao građanin i NVO aktivista doprinio saniranju posljedica ugrožavanja prava na slobodu kretanja građanina V.P. i njegovih kolega dana 23. septembra 2015. godine zagarantovanu Ustavom, a koje je imenovanom, kako je navedeno, bilo oduzeto od strane policijskog službenika CB Nikšić. Istovremeno je izvršni direktor NVO "Alfa centar" izrazio zabrinutost da u periodu od navedenog datuma do njegovog obraćanja Savjetu policijski službenici CB Nikšić, na osnovu detaljnih korisnih informacija i podataka, nijesu uspjeli identifikovati kolegu sa kojim se svakodnevno susrijeću u istoj zgradi. S tim u vezi, ponovio je spremnost da dodatno pomogne u prevazilaženju nastale situacije na način da se u ovaj slučaj uključe ministar unutrašnjih poslova, Uprava policije, Vrhovni državni tužilac, Savjet za građansku kontrolu policije, mediji i ostale NVO i građani kako bi, možda, svako na svoj način ubrzao cijeli postupak i pomogao u identifikaciji lica koje se još uvijek uspješno skriva u zgradi CB Nikšić.

Podnositelac pritužbe, NVO "Alfa Centar", je takođe istakao da će se, ukoliko načelnik CB kome je obraćanje upućeno procijeni da je navedana vrsta pomoći do-

brodošla i isto sugeriše, rado opet staviti u funkciju zaštite prava građana i zaštite prava zaposlenih u institucijama koje po Ustavu štite i služe građanima.

Savjet za građansku kontrolu rada policije navedeno obraćanje izvršnog direktora NVO "Alfa centar" je ocijenio konstruktivnim i Upravi policije – CB Nikšić preporučio da uspostavi kontakt sa ovom NVO i realizuje sastanak sa ciljem otklanjanja nesporazuma i svih eventualnih nejasnoća u vezi ranijih kontakata i dogovora.

Podnositac pritužbe potom je Savjetu dostavio kopiju odgovora načelnika CB Nikšić, izjavu građanina V.P. i prijavu koju je podnio protiv NN lica za kojeg i podnositac i građanin V.P. znaju da je inspektor u CB Nikšić. Naime, u daljem opisu događaja podnositac pritužbe je naveo i da su građanin V.P., kao lice kojem je onemogućen ulaz u salu, i on u svojstvu svjedoka, poslije događaja 23. septembra 2015. godine podnijeli prijave protiv neimenovanog policijskog službenika ali da kako im je u dopisu načelnik "objasnio" navedeni događaj se u stvari nije ni dogodio, tj. kako se navodi V.P. nije zaustavio policijski službenik pa su njih dvojica, u svojstvu zabrinutih građana, podnijeli prijavu protiv NN lica.

Izvršni direktor NVO "Alfa centar" ovom prilikom je konstatovao da će, kako do obraćanja Savjetu iz Uprave policije nije dostavljen odgovor, na ovu adresu biti upućena urgencija i iznio nadu da bi intersovanje Savjeta, ovom prilikom, moglo ubrzati svu komunikaciju. U prilogu ovog dopisa Savjetu je dostavljena kopija sljedeće dokumentacije: Izjava o događaju od 23. septembra 2015. godine građanina V.P., Prijava protiv NN lica CB Nikšić zbog uskraćivanja prava na slobodu kretanja građanina V.P. iz Nikšića, lažnog predstavljanja i mogućnosti podrivanja ustavnog poretku Crne Gore i Odgovor Uprave policije CB Nikšić 68-01 Br.050/15-10745/1 od 28. oktobra 2015. godine.

Predmetnim odgovorm načelnika CB Nikšić NVO "Alfa Centar" je obavješten da su službenici CB Nikšić preduzeli sve mjere i radnje iz svoje nadležnosti u cilju utvrđivanja zakonitosti primjene policijskih ovlašćenja, kojom prilikom su obavljeni razgovori sa svim službenicima koji su bili radno angažovani na obezbjeđenju tribine na temu „Crna Gora u susret NATO integracijama“ koja je održana 23. septembra 2015. godine u sali „18. septembar“ u Nikšiću, kojom prilikom je obavljen je razgovor sa devet policijskih službenika kao i sa građanima - članovima NVO "Alternativa Crna Gora": V.P., B.Đ., N.B. i sa podnosiocem pritužbe, A.D.. U odgovoru se dalje navodi da su povodom predstavke koja je, osim CB, upućena i Odjeljenju za unutrašnju kontrolu MUP, formirani spisi predmeta dostavljeni su na ocjenu i dalje postupanje višem inspektoru prve klase u tom Odjeljenju, T.G., kao i da su prilikom obavljanja razgovora sa policijskim službenicima koji su bili radno angažovani na obezbjeđenju tribine na temu „Crna Gora u susret NATO integracijama“, niko od njih u svojim izjavama nije naveo da je sprečavao članove NVO "Alternativa" da prisustvuju navedenoj tribini kao i da pripadnici ove grupe nisu govorli o sprečavanju prisustva. U nastavku odgovora načelnika CB Nikšić upućuje se poziv primaocu odgovora - izvršnom direktoru "Alfa centra" kao i članovima grupe građana "Alternativa" da ukoliko posjeduju saznanja o kom se policijskom službeniku radi i koji se kako se navodi „skriva“ u zgradu CB Nikšić, navedene podatke mogu dostaviti službeniku Odjeljenja za unutrašnju kontrolu i primjenu ovlašćenja, koji je nadležan za postupanje po pritužbama na rad policijskih službenika.

Savjet je rad po ovoj pritužbi nastavio u 2016. godini.

Susret sa ministrom unutrašnjih poslova

Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu policije, mr Aleksandar Saša Zeković, susreo sa 24. februara 2015. godine, sa tadašnjim ministrom unutrašnjih poslova, mr Raškom Konjevićem. Razgovarano je o primjeni Zakona o unutrašnjim poslovima, integritetu policije i primjeni policijskih ovlašćenja u postupanjima prema građanima i značaju kvalitetnog i efikasnog upravnog nadzora nad radom policije što će svakako doprinijeti boljoj policijskoj praksi i poštovanju ljudskih prava i sloboda. Razgovoru su prisustvovali rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije, Drago Spičanović, i članica Etičkog odbora Uprave policije Dragana Babović, šefica Odsjeka za nadzor nad radom Uprave policije i drugostepeni upravni postupak u MUP Crne Gore.

Susreti sa parlamentarnim radnim tijelima Skupštine Crne Gore

U prvom kvartalu 2015. godine predsjednik Savjeta za građansku kontrolu policije, mr Aleksandar Saša Zeković, u Skupštini Crne Gore, imao je odvojene susrete s predsjednikom parlamentarnog odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Zoranom Jelićem, predsjednicom parlamentarnog odbora za rodnu ravnopravnost Nadom Drobnjak, predsjednikom parlamentarnog odbora za evropske integracije Slavenom Radunovićem i predsjednikom Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore dr Halilom Dukovićem.²³⁵

Na osnovu prethodno obavljenih konsultacija i realizovanih pojedinačnih susreta Savjet za građansku kontrolu rada policije podnio je inicijativu skupštinskim odborima za evropske integracije, za zdravstvo, rad i socijalno staranje, za ljudska prava i slobode i rodnu ravnopravnost da se organizuje zajedničko tematsko zasijedanje parlamentarnih odbora i Savjeta na temu "Evropske integracije, policija i ljudska prava".

Susreti Savjeta za predsjednicima parlamentarnih odbora bili su prilika za razmjenu iskustava, pogleda i mišljenja u vezi sa policijskom praksom kao i da se razmotre mogućnosti međusobne saradnje. U tom kontekstu načelno je podržana i ohrabrena inicijativa da se u saradnji sa ovim Savjetom organizuje zajedničko tematsko zasijedanje svih odbora kako bi se na na sveobuhvatan način diskutovalo o policiji i policijskoj praksi u kontekstu ljudskih prava i evropskih integracija.

Savjet je predložio da se na zajedničkom tematskom zasijedanju diskutuje o sledećim temama i relevantnim informacijama pribavljenim s njima u vezi: razmatranje pitanja koja se tiču odgovornosti i kapaciteta policije u kontekstu procesa evropskih integracija Crne Gore, a posebno pregovaračkih poglavlja 23 – Pravosuđe i temeljna prava i 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost; policijska praksa i ljudska prava - implementacija domaćih i međunarodnih standarda; sveukupna dostupnost i inkluzivnost policijske organizacije - osobe sa invaliditetom (OSI), nacionalne manjine i druge etničke zajednice, LGBT zajednica; izgrađeni pristupi policije

²³⁵ Dostupno na: <http://www.skupstina.me/index.php/me/odbor-za-ljudska-prava-i-slobode/aktuelnosti/item/3531-odrzan-sastanak-predsednika-odbora-za-ljudska-prava-i-slobode-sa-predsednikom-savjeta-za-gradansku-kontrolu-rada-policije>; Odbor za rodnu ravnopravnost i dostupno na ovom linku: <http://www.skupstina.me/index.php/me/odbor-za-rodnu-ravnopravnost/aktuelnosti/item/3510-predsednica-odbora-za-rodnu-ravnopravnost-odrzala-sastanak-sa-predsednikom-savjeta-za-gradansku-kontrolu-rada-policije>; Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje i dostupno na ovom linku: <http://www.skupstina.me/index.php/me/odbor-za-zdravstvo-rad-i-socijalno-staranje/aktuelnosti/item/3511-odrzan-sastanak-predsednika-odbora-za-zdravstvo-rad-i-socijalno-staranje-i-predsednika-savjeta-za-gradansku-kontrolu-rada-policije>; http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=articl&id=76:susret-u-skupstini-crne-gore&catid=108&Itemid=113

za rad sa osjetljivim društvenim i marginalizovanim grupama; nasilje u porodici; rodna pitanja u policiji i zapošljavanje OSI u Upravi policije MUP Crne Gore

Savjet je iskazao uvjerenje da se kroz predloženi zajednički događaj mogu podržati napor, svih društvenih aktera, za ukupno unapređenje prakse ljudskih prava i sloboda u našoj zemlji i osnažiti posvećenost istih u procesu pristupanja zemlje Evropskoj Uniji.

Aktivnost je odložena jer je od septembra 2015. godine počela ozbiljna politička kriza u zemlji a dio opozicije je napustio rad parlamenta. Takođe oktobra 2015. godine odigrali su brojni protesti građana na kojima je registrovana nezakonita primjena policijskih ovlašćenja.

Uspostaviti politiku sjećanja u policiji

Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, ubrzo po stupanju na dužnost, odao je poštu i položio vijenac na grob policijskog inspektora Slavoljuba Šćekića. Polaganju vijenca prisustvovala je porodica Šćekić - roditelji i sestra pokojnog Slavoljuba Slavka Šćekića. Predsjednik Savjeta je iskazao očekivanje da će, bez daljih odlaganja i opstrukcija, sudski postupak za njegovo ubistvo uskoro biti pravosnažno okončan. Zeković je podsjetio da je Savjet za građansku kontrolu rada policije i do sada pružao podršku svim komemorabilnim aktivnostima koji doprinose odavanju počasti i sjećanja prema žrtavama a posebno je važno da se unutar policijske organizacije, i šire, njeguje kultura pamćenja i sjećanja na stradale policijske službenike.

Susret sa Ombudsmanom - Partnerstvom do bolje prakse poštovanja ljudskih prava

Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, susreo se, dana 9. marta 2015. godine, sa Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Crne Gore Šućkom Bakovićem.

To je bio i prvi zvanični susret Savjeta za građansku kontrolu rada policije sa institucijom Zaštitnika (Ombudsmana) koja ima ključnu i vodeću ulogu u zaštiti ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori. Institucija zaštitnika je i ključni nacionalni mehanizam za prevenciju od torture i u borbi protiv diskriminacije.

Razgovoru je prisustvovala i Z.P., zamjenica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore pozdravio je i pohvalio ukupan rad Savjeta za građansku kontrolu policije i posebno veoma uspješne napore za unapređenje policijske prakse i kvalitetniji pristup policije prema marginalizovanim i diskriminisanim grupama. Tokom susreta razmijenjena su mišljenja o policijskoj praksi u kontekstu poštovanja ljudskih prava i sloboda. Posebno je prepoznata tematika odnosa policije prema osjetljivim društvenim grupama i značaj kvalitetnog policijskog obrazovanja. Dogovoren su oblici redovnije komunikacije i saradnje posebno u domenu praćenja međusobno izdatih ocjena i preporuka, zajednički pristup prema policijskoj organizaciji kako bi se kontinuirano unapređivali njeni kapaciteti te razmjena odgovarajućih informacija, posebno u svjetlu pripreme kvalitetnih tematskih izvještaja i publikacija.²³⁶

236 Saopštenje institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda povodom predmetnog sastanaka možete pročitati ovdje: <http://www.ombudsman.co.me/opsirnije.php?id=408>

Savjet i MUP Crne Gore zaključili Memorandum o saradnji

Ministarstvo unutrašnjih poslova i Savjet za građansku kontrolu policije zaključili su, 9. aprila 2015. godine, Memorandum o saradnji kojim se definiše saradnja na realizaciji programa i projekata koji su od interesa za policijske službenike i građane i predviđa, u granicama mogućnosti, novčana podrška MUP-a za projekte i programe Savjeta koji su u interesu građana i policijskih službenika.

Susret direktora policije i predsjednika Savjeta: Uloga i funkcija policije je da sproveđe zakon

Sredinom aprila 2015. godine, realizovan je susret predsjednika Savjeta za građansku kontrolu policije, mr Aleksandra Saše Zekovića, sa direktorom Uprave policije Slavkom Stajonovićem.

Sastanak je upriličen povodom realizacije zaključaka i izdatih preporuka Savjeta za građansku kontrolu rada policije kako bi se unaprijedila primjena policijskih ovlašćenja i ukupan kredibilitet policije u društvu.

Posebna pažnja tokom susreta posvećena je pitanjima sprečavanja visoke korupcije i organizovanog kriminala i kapacitetima policije s tim u vezi. Diskutovano je o konkretnim naporima i rezultatima policije kao i o saradnji sa državnim tužiocima. Predstavljanje je da su u poslednjoj godini, između ostalog, podnijete krivične prijave protiv četvorice gradonačelnika i da su ti napor rezultirali, kroz efikasnu saradnju s tužilaštvom, podnošenjem optužnih predloga. Razgovorano je i o kapacitetima policije za uspješniju borbu protiv korupcije. Direktor Uprave policije MUP posebno je prepoznao kao problem nedostatak znanja i vještina policije kod grana kod kojih je najintenzivnija korupcija - javni tenderi i nabavke, građevinarstvo, urbanizam i detaljni urbanistički planovi, infrastruktura i zdravstvo. Te oblasti zahtijevaju sofisticirana znanja i fokusirano istraživačko iskustvo i policija ima očiglednu potrebu za njima. Pažnja tokom sastanka posvećena je borbi protiv organizovanog kriminala i djelovanju kriminalnih grupa u zemlji, posebno onih na primorju. Jedan broj pripadnika tih klanova već je uspješno procesuiran a uskoro bi se, u slučaju kotorske kriminalne grupe, mogao očekivati rezultat, u dva slučaja, čije će krivično procesuiranje omogućiti dalje finansijske istrage. Razgovarano je i o saradnji sa inostranim, evropskim i američkim, partnerima i predstavljen niz primjera efikasne komunikacije i saradnje i razmjene pouzdanih operativnih saznanja u vezi sa finansiranjem terorizma, krijućarenja cigareta i droga.²³⁷

Saradnja sa policijskim sindikatom

U 2015. godini uspostavljena je izuzetno bliska komunikacija, uz česte konzultacije, sa Sindikatom Uprave policije.

Predsjednik Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, posjetio je sjedište ove sindikalne organizacije.

Takođe, u toku društvene debate o postupanju policije tokom opozicionih protesta, predsjednik Savjeta za građansku kontrolu policije, u Skupštini Crne

²³⁷ Detaljno saopštenje sa susreta pogledati na: http://www.kontrolapolice.me/index.php?option=com_content&view=article&id=89:značajan-susret&catid=10&Itemid=113

Gore, susreo se sa predsjednikom Sindikata Uprave policije M.Š.. Predstavljene su konkretnе aktivnosti i rezultati rada Savjeta za građansku kontrolu policije u vezi za praćenjem primjene policijskih ovlašćenja povodom javnih okupljanja u Podgorici. Razmijenjena su mišljenja o nizu primjera policijskog postupanja kao i ukupnom predstavljanju policije i policijske profesije u javnosti. Konstatovana je neophodnost da se o svim primjerima primjene i prekoračenja ovlašćenja govori na osnovu dokumentovanih činjenica, i u okviru zakonitih postupaka. Predsjednik Savjeta je istakao važnost proaktivne uloge policijskog sindikata u zastupanju, promovisanju i odbrani etičkih vrijednosti i integriteta policijskih službenika.²³⁸

Sindikat Uprave policije izdao je, u 2015. godini, i nekoliko saopštenja u kojima se pozvao na tekovine Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Posjeta CB Podgorica: Za unapređenje bezbjednosti potrebno dobiti veću podršku zajednice

Predsjednik i članovi Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, akademik prof.dr Dragan Radonjić i Jovan Poleksić, posjetili su, 20. jula 2015. godine, Centar bezbjednosti Podgorica i tom prilikom razgovarali sa tadašnjim načelnikom, V.D., i njegovim najbližim saradnicima.²³⁹ Detaljno je razgovarano o činjeničnom stanju, implementaciji zaključaka i preporuka Savjeta, aktualnim predmetima na kojima Savjet radi, o bezbjednosti građana Podgorice i svim izazovima s tim u vezi.²⁴⁰ Po završetku zvaničnog programa posjete predstavnici Savjeta i rukovodstva CB Podgorica imali su zajednički ručak u policijskoj kantini.

Kad srušimo zid čutanja u policiji imaćemo policiju s integritetom

Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, govorio je na tribini "Policija i građani" koja je organizovana na Policijskoj akademiji u Danilovgradu, na temu "Poličijski integritet i postupanje policije u skladu sa očekivanjima zajednice".

"Ukoliko podržavamo istinske reforme, ukolikom hoćemo policiju s integritetom i ukoliko trebamo efikasnu policiju krajnje je vrijeme da se uspostavi nova policijska kultura" ocijenio je Zeković. "Policija s integritetom znači da je riječ o servisu koji je oslobođen od korupcije i zloupotreba bilo koje vrste ili su takvi primjeri zaista rijetkost. Integritet policije znači da policija djeluje u okviru svojih zakonskih ovlašćenja, u skladu s utvrđenim međunarodnim i domaćim standadima i postupcima, na pravedan i pošten način koji je u skladu sa očekivanjima zajednice" saopštio je Zeković na tribini upriličenoj povodom Dana Akademije.

"Poličijski menadžment i policijska kultura su ključni za postojani, održivi, policijski integritet. Od upravljanja policijskom organizacijom zavisi i to kako će se policijski službenici ponašati prema građanstvu i koliko će sama policija biti, ne samo efikasna u sprovođenju zakona, već i kredibilna u javnosti koju štiti i kojoj služi" saopštio je Zeković.

238 <http://www rtcg me/vijesti/drustvo/108551/vazna-proaktivna-uloga-poličijskog-sindikata.html>

239 Radonjić i Poleksić su u ranijem periodu obavljali dužnost predsjednika dok Zeković predsedava Savjetom za građansku kontrolu rada policije od početka 2015. godine.

240 Detaljno saopštenje sa posjete CB Podgorica pogledati: http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=102:realizovana-posjeta-centru-bezbijednosti-podgorica&catid=10&Itemid=113

"Poslednjih godina se svi skupa jako puno trudimo da promovišemo savim novu kulturu unutar policijske organizacije. To je kultura visoke posvećenosti policijskom poslu i zadacima i kultura poštovanja svih propisa koji uređuju policijske poslove. To je policijska kultura koja podrazumijeva odsustvo svake solidarnosti s onima koji nisu dostojni policijske profesije i posla i kultura koja ukazuje, bez štetnih posledica, na protivzakonitosti i zloupotrebe unutar policije" saopštio je Zeković.

Zeković je podsjetio da su se u ranijoj policijskoj praksi dešavala veoma ozbiljna kršnja ljudskih prava građana:

"Činjenice u vezi sa brutalnim primjerima kršenja prava često nismo moglo utvrditi iz razloga postojanja tzv. koda, pravila, plave tišine i policijske solidarnosti i "odanosti" u svakoj, čak i totalno protivzakonitoj, i neetičkoj, situaciji" podsjetio je Zeković.

"Nadzor nad policijom, koji reformski uspostavljamo od 2005. godine, ostvariće svoj puni uspjeh i smisao kada pritužbe i obavještenja od policijskih službenika u vezi sa zloupotrebom ili neprofesionalnom primjenom policijskih ovlašćenja, brojčano, nadmaše predstavke građana" zaključio je Zeković.

Zeković je polaznicima Policijske akademije čestitao na životnom izboru da budu policijski službenici i u službi primjene zakona: "Za vas dolaze bolja vremena. Vremena u kojem neće biti važno da li ste bliski DPS, SDP ili nekoj drugoj tada vladajućoj partiji. Za vas će jedino važna činjenica da ste obrazovani policajci i da ste stručni i kompetentni da savjesno i profesionalno ali i uspješno obavljate povjerenе policijske poslove" zaključio je Zeković.²⁴¹

Polijskim službenicima i rukovodstvu MUP, Uprave policije i policijskog sindikata čestitali Dan unutrašnjih poslova

Povodom Dana unutrašnjih poslova, 2. oktobra, predsjednik, mr Alek-sandar Saša Zeković, je u ime svih članova Savjeta za građansku kontrolu policije uputio čestitku tadašnjem ministru unutrašnjih poslova, direktoru Uprave policije i predsjedniku policijskog sindikata.²⁴² "Policija se nalazi pod snažnim pritiskom i pažnjom javnosti. Očekivanja koja imamo od policije i dalje trebaju biti u skladu s njenom zakonskom funkcijom. All uz pojačanu pažnju za unapređenje policijskog integriteta mora se posvetiti dodatna pažnja za jačanje materijalnog statusa i očuvanja motivacije za policijskom profesijom. Takođe neophodno je da se podrži i osnaži policijsko sindikalno organizovanje, jer snažan i konstruktivan policijski sindikat dodatni je čuvar profesionalizma i kredibiliteta" navedeno je u čestitki Zekovića.²⁴³

Polijski integritet i javna okupljanja: Prvi okrugli sto o postupanju policije tokom oktobarskih protestnih okupljanja

Savjet za građansku kontrolu policije u saradnji sa nevladinim organizacijama (NVO) "Akcija za ljudska prava" i "Građanska alijansa" organizovao je, u Skupšti-

²⁴¹ <http://www.vijesti.me/vijesti/zekovic-kad-srusimo-zid-cutanja-u-policiji-imacemo-i-policiju-s-integritetom-853865>; http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=107%3Atribina-na-policijskoj-akademiji&catid=10&Itemid=113; <http://www.rtcg.me/vijesti/drustvo/105356/zid-cutanja-oduzima-integritet-policiji.html>

²⁴² Čestitka broj 44/415 od 2.10.2015; Dokumentacija Savjeta

²⁴³ <http://www.kontrolapolicije.me/images/biblioteka/dokumenti/Cestitka%20MUP%202015-2-10.PDF>

ni Crne Gore, 2. decembra 2015. godine, okrugli sto posvećen primjeni policijskih ovlašćenja tokom oktobarskih protestnih okupljanja u Podgorici.²⁴⁴

Izuzetno uspješan skup okupio je ključne aktere policijskog integriteta i predstave sve relevantne informacije o svim svojim aktivnostima u vezi sa primjenom i provjerom primjene policijskih ovlašćenja tokom oktobarskih protesta kako bi se, kroz fokusirani dijalog, nastavilo sa izyještavanjem o policijskoj praksi poštovanja ljudskih prava i sloboda i pružio dodatan doprinos da primjena policijskih ovlašćenja u Crnoj Gori bude na nivou demokratskih i profesionalnih standarda.

Svoje aktivnosti predstavili su rukovodilac Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici Ljiljana Klikovac, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore Šučko Baković, predsjednik Odbora za odbranu i bezbjednost Mevludin Nuhodžić, pomoćnik direktora Uprave policije N.J., predsjednik Savjeta za građansku kontrolu policije mr Aleksandar Saša Zeković, D.S., načelnik Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije u MUP-u Crne Gore, mr Tea Gorjanc - Prelević, izvršna direktorica NVO "Akcija za ljudska prava", Milan Radović, koordinator u NVO "Građanskoj Alijansi".

Na okruglom stolu govorili su i poslanici Velizar Kaluđerović, Snežana Jonica, Obrad Mišo Stanišić, Zoran Miljanić i Rešad Sijarić, predstavnici NVO i advokati oštećenih građana V.M. i B.V.

Savjet građansku kontrolu rada policije je doprinio da se fokusirani dijalog u vezi sa protestnim okupljanjima vodi upravo u Skupštini Crne Gore.

Unutrašnja kontrola omalovažava tekovine rada građanske kontrole policije

Savjet za građansku kontrolu policije organizovao je, sa partnerima, okrugli sto, u Skupštini Crne Gore, koji je, okupio sve aktere relevantne u vezi sa provjerom policijskog postupanja tokom oktobarskih protestnih okupljanja.

Savjet je zahvalio ministru unutrašnjih poslova što je, kako je naveo, uprkos brojnim obavezama, uspio da odredi predstavnika MUP na ovom važnom događaju. Načelnik Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije imao je, kako je i predviđeno programom, svoje izlaganje a pružena mu je prilika da odgovara na pitanja advokata oštećenih građana, aktivista nevladinih organizacija, poslanika Skupštine Crne Gore kao i na zapažanja predstavnika institucija - državnog tužilaštva, Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore i Savjeta za građansku kontrolu policije.

Uvaženi načelnik Odjeljenja, D.S., i pored ministrovog obećanja, imao je i tom prilikom neprimjeren istup prema Savjetu. On je između ostalog ponovo minimizirao rad i tekovine rada Savjeta i što je posebno zabrinjavajuće naveo je da on, i Odjeljenje kojim rukovodi, nije dužan da postupa po ocjenama Savjeta za građansku kontrolu policije tvrdeći, eksplicitno, da nema zakonsku obavezu za to i navodeći da unutrašnja kontrola policije postupa samo po pritužbama NVO sektora povodom primjedbi u vezi sa protestnim okupljanjima.

Reagovali su prisutni članovi Odbora za bezbjednost i odbranu Skupštine Crne Gore i podsjetili ga na član 117. Zakona o unutrašnjim poslovima.

Savjet je pozvao ministra da se lično založi da načelnik Odjeljenja za unutrašnju kontrolu uvjek ima u vidu odredbu citiranog člana Zakona, kako u radu tako i pri javnim istupima, vjerujući da će to doprinijeti boljoj komunikaciji, profesionalnijem nastupu i konačno boljoj saradnji.

²⁴⁴ Ukoliko želite da pogledate medijske prikaze sa skupa molimo posjetite oву stranicu partnerske organizacije "Akcija za ljudska prava": <http://www.hraction.org/?p=9895#more-9895>

Savjet je pozvao ministra da se zauzme da načelnik Odjeljenja zauzme odnos poštovanja prema Savjetu bez obzira da li se slaže sa izdatim ocjenama.²⁴⁵

Posjete Policijskoj akademiji

Tokom 2015. godine Savjet za građansku kontrolu policije dva puta je zvanično posjetio Policijsku akademiju u Danilovgradu.²⁴⁶ Biblioteci ove obrazovne ustanove uručena je donacija knjiga Savjeta koja uključuje 50 naslova iz oblasti policijskog i obrazovanja za ljudska prava.

Simpozijum o upotrebi sile na Policijskoj akademiji

Na Policijskoj akademiji u Danilovgradu, 7. decembra 2015. godine, održana je Konferencija o primjeni sile koju je organizovao ICITAP policijski program Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Crnoj Gori u saradnji sa ambasadnim INL programom stalnog pravnog savjetnika.²⁴⁷

Na konferenciji su izlagali i aktivno učestvovali predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, i član Savjeta, advokat Jovan Poleksić.

Konferencija je okupila predstavnike policije, Ministarstva unutrašnjih poslova, Savjeta za građansku kontrolu rada policije i državnog tužilaštva. Teme koje su posebno obrađene su: prekomjerna upotreba sile, zloupotrebe od strane policijskih službenika, upotreba smrtonosne sile od strane policije, interne istrage, pravila disciplinskog postupka, korišćenje video snimaka u radu policije, transparentnost internih policijskih istraga, zaštita policijskih službenika od prijetnji upućenih od strane građana i kriminalaca, neophodna oprema policijskih službenika na terenu, itd.

Skup je uključio teorijski dio tj. izlaganja od strane američkih kolega, ali u većem dijelu praktični dio. Praktični dio je podrazumijevao učešće u kompjuterskoj simulaciji pucanja, situacije kada treba odnosno ne treba pucati, a takodje i praktičnu demonstraciju odbrambenih taktika policije vezano za rizike kojima su policijski službenici izloženi na terenu.

Takođe, predavači su imali i osvrt na dešavanja u Crnoj Gori vezano za upotrebu sile od strane policije tokom protesta, a tema je profesionalno i neutralno obrađena sa aspekta policije, tužilaca i građana.

Treći "Montenegropride": Policija profesionalno primjenjivala ovlašćenja

Savjet za građansku kontrolu policije pozdravio je održavanje Povorke ponosa u Podgorici, 13. decembra 2015. godine, čime je potvrđeno pravo na mirno okupljanje LGBT zajednice i svih podržavajućih građana.²⁴⁸

²⁴⁵ Sličan, neprimjer, istup načelnik Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije, D.S., imao je na konferenciji u Danilovgradu, o primjeni sile, zbog čega je Savjet zatražio od ministra da doprinese profesionalnijem ponašanju svog saradnika.

²⁴⁶ Posjete su realizovali predsjednik i član Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković i dr Branislav Radulović.

²⁴⁷ Više informacija o skupu možete saznati i preko ovog linka: <http://www.policijaskaakademija.me/obuka/976-konferencija-o-primjeni-sile.html>

²⁴⁸ Ovo su neki od medijskih prikaza učešća Šavjeta u ovoj aktivnosti: <http://www.rtcg.me/vijesti/drustvo/112845/policija-uspjesno-osigurala-prajd.html>; <http://www.vijesti.me/vijesti/pride-u-podgorici-potvrdio-vaznost-drustvenog-prihvatanja-lgbt-zajednice-865215>; <http://www.cdm.me/drustvo/primjena-policijskih-ovlastenja-na-povorci-ponosa-bila-je-izuzetno-profesionalna>; <http://portalanalitika.me/clanak/212120/savjet-za-gradansku-kontrolu-rada-policije-pozdravio-odrzavanje-povorce-ponosa>; <http://www.vijesti.me/vijesti/parada-zavrse-na-zatracen-zakon-o-registrovanim-partnerstvima-865183>; <http://www.kolektiv.me/59342/pride-u-podgorici-potvrdio-vanost-drustvenog-prihvatanja-lgbt-zajednice>; <http://kodex.me/clanak/102981/primjena-policijskih-ovlastenja-bila-izuzetno-profesionalna-na-prajdu>

Savjet je ocjenio da je primjena policijskih ovlašćenja bila profesionalna i da je tome prethodila kvalitetna komunikacija između organizatora mirnog javnog okupljanja i Centra bezbjednosti Podgorica.

Policijski službenici poslednjih sedmica i mjeseci suočavaju se s pojačanim intezitetom aktivnosti koji se, i pored brojnih izazova, nisu negativno odrazili na zakonsku obavezu očuvanja javnog reda i mira i garantovanja sigurnosti svim građanima. Posebno je pohvalno što je policija prihvatile, i uspješno osigurala, izmjerenju rutu kretanja učesnika Povorke ponosa čime je osnaženo povjerenje i pružen dodatan doprinos saradnji sa LGBT zajednicom ali i procesu društvenog prihvatanja LGBT osoba u Crnoj Gori.²⁴⁹

Trening za buduće pravnike: Dokumentovanje torture

Na Fakultetu pravnih nauka Univerziteta Donja Gorica (UDG), 16. decembra 2015. godine, predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr.sc. Aleksandar Saša Zeković, održao je predavanje u sklopu treninga za studente prava na temu "Dokumentovanje torture".

Trening je organizovala nevladina organizacija "Inicijativa mladih za ljudska prava Crna Gora", (YIHR), članica Građanske alijanse, u saradnji sa Fakultetom pravnih nauka UDG kao dio dio aktivnosti projekta "Izgradnja društva bez torture i nekažnjivosti na Zapadnom Balkanu" koji realizuju YIHRMN, YIHRSR, ARCT i IRCT uz podršku Evropske unije.²⁵⁰

Trening je otvorio prof. dr Dragan K. Vukčević, dekan Fakultet pravnih nauka UDG a svoja izlaganja su imali, pored Zekovića, Šućko Baković, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Miroslav Turković, zamjenik u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici, Milan Adžić, glavni policijski inspektor za kontrolu zakonitosti primjene policijskih ovlašćenja, mr Bojan Božović, asistent na Fakultetu pravnih nauka UDG dok je programom koordinirao Milan Radović, koordinator programa ljudskih prava u YIHR.

Studenti su imali priliku da se upoznaju sa nadležnostima i rezultatima institucije Ombudsmana, Tužilaštva, Savjeta za građansku kontrolu rada policije i Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije u oblasti prevencije i zaštite od torture kao i izazovima u ostvarivanju mandata u oblasti prevencije torture.

Razvojni dokument policije zaslužuje prepoznavanje osjetljivih grupa

Savjet za građansku kontrolu rada policije, preko svog predsjednika, učestvovao je, 30. novembra 2015. godine, u javnoj raspravi o nacrtu Strategije razvoja Uprave policije za period 2015-2020 koju je organizovalo Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore.

Iznijete su primjedbe čije bi uvažavanje bilo korisno kako zbog kvaliteta dokumenta tako i ukupnog, očekivanog, razvoja policije kao servisa koji nepriječno, dosledno i efikasno podržava i sprovodi zakon. Posebno je uočljivo da je gotovo nevidljivo prepoznata građanska kontrola policije te rad i tekovine Savjeta za građansku kontrolu policije. Izostale su i konkretne aktivnosti s tim u vezi u predloženom, dvogogodišnjem, akcionom planu. To je neočekivan i neprihvataljiv

²⁴⁹ Ispred Savjeta u šetnji je učestvovao predsjednik mr Aleksandar Saša Zeković.

²⁵⁰ Detaljnije informacije o ovom projektu možete naći na ovom linku: <http://www.freeoftorture.net>

pristup MUP-a koji treba korigovati a strategija razvoja policijske organizacije je primjerena prilika za promociju građanskog nadzora nad radom policije, implementaciju izdatih preporuka, ali i partnerstva i saradnje.

Pohvaljena je i podržana najava pojačane kontrole nad sektorom privatne bezbjednosti cijeneći da je to u skladu sa izdatim preporukama Savjeta i predloženo, što nedostaje, u okviru unapređenja i razvoja kapaciteta u cilju očuvanja stabilnog javnog reda, pojačana komunikacija Uprave policije sa nacionalnim sportskim strukturama u cilju uspostavljanja stalnog nacionalnog dijaloga o problematice i prevenciji nasilja na sportskim događajima, u cilju kreiranja i praćenja preventivnih i drugih mjera, s akcentom da se uz insistiranje na doslednu primjenu zakonske regulative kontinuirano prate međunarodna iskustva i praksa.²⁵¹

Konstruktivni predlozi iznijeti su i oko pitanja rodne ravnopravnosti i uopšte pristupa policije prema različitim osjetljivim društvenim grupama. Predloženo je da se naziv poglavlja Strategije preimenuje i da se doda podnaslov koji jasno i precizno, čak i kraće od ponuđenog, tretira pitanje rodne ravnopravnosti i učešća žena u policijskoj organizaciji i segment, takođe sažet i jasan, koji se odnosi na njegovanje pristupa policije prema marginalizovanim grupama.

Posebno je primjetno odsustvo tematike nasilja u porodici i primjene policijskih ovlašćenja s tim u vezi kao i odnosa policije prema LGBT zajednici. Interesantno je, da se u uvodnom dijelu nacrta Strategije kaže, strana 8., da Strategija definiše i prioritete koji nijesu prepoznati u prethodno donijetim ključnim strateškim dokumentima pa se nabroja više dokumenata, između ostalih, Strategija za zaštitu nasilja u porodici (2010-2015) i Strategija o unapređenju kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori ali se o tome ništa dalje ne govori niti razrađuje u akcionom planu.

Ukazano je i na trenutak u kojem se priprema i usvaja Strategija razvoja policije ističući da je to trenutak u kojem je narušen policijski integritet i sugerisano da se kontrolni mehanizmi u tom kontekstu osnaže.

Na izlaganje predsjednika Savjeta reagovao je šef Unutrašnje kontrole policije, D.S., koji je kazao da se svako tijelo treba izboriti za svoje mjesto u strateškim dokumentima ali ozbiljnim radom. On je iznio primjedbe na rad Savjeta za građansku kontrolu policije ocjenjujući usvojene zaključke i ocjene Savjeta, u vezi sa protestnim okupljanjima, neozbiljnim i usprotivio se ocjeni da je integritet policije narušen. Predsjednik Savjeta je protestovao kod predsjedavajućeg i kazao da javna rasprava o Strategiji nije mjesto za raspravu o individualnim slučajevima niti prilika da g. D.S. iskazuje nezadovoljstvo zbog neke njegove izjave ili odluka Savjeta. Kako je g. D.S. nastavio da se obraća na neprimjeren i način, lično prepoznat kao uvredljiv, predsjednik Savjeta je odlučio, zbog zaštite svog profesionalnog i ličnog dostojanstva, da napusti dalju raspravu. O incidentu je obaviješten Ministar.

Nacrt Strategije razvoja Uprave policije: Komentari građanske kontrole policije

Savjet za građansku kontrolu policije učinio je i pisane komentare i preporuke na nacrt Strategije za razvoj Uprave policije.²⁵² Savjet za građansku kontrolu policije određeni broj komentara na nacrt Strategije razvoja Uprave policije za pe-

²⁵¹ Posebno je od strane Savjeta predloženo, što je dio ranijih preporuka Savjeta, ali i međunarodnih standarda, da se uspostavi nacionalno tijelo za praćenje i sprečavanje nasilja u sportu radi usklađivanja i koordinisanja aktivnosti usmjerenih na sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja na sporstkim događajima i ispunjavanja međunarodnih obaveza s tim u vezi.

²⁵² Komentari su dostupni na ovom linku: http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=145:nacrt-strategije-razvoja-uprave-policije&catid=10&Itemid=113

riod 2016-2020, preko svog predstavnika, saopšto je na javnoj raspravi održanoj 30.11.2015. godine (posebno su dati predlozi u vezi sa nasiljem, uglavnom mladih, na sportskim manifestacijama) i kroz obraćanje, istog dana, resornom ministru unutrašnjih poslova.²⁵³

Konsultacije povodom izrade Strategije razvoja Uprave policije

Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore obavilo je, 17. decembra 2015. godine, konsultacije sa Savjetom za građansku kontrolu policije povodom komentara i preporuka učinjenih na nacrt Strategije razvoja Uprave policije za period od 2016. do 2020. godine.²⁵⁴ Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu policije iska-zao je zadovoljstvo uspjehom obavljene konsultacije cijeneći da je najveći broj dath sugestija, od strane MUP-a, uvažen a za one koje se neće naći u dokumentu, jer su već tretirane drugim strategijama, naći će se način za njihovu kvalitetniju realizaciju obzirom da određena rešenja, kao u slučaju LGBT zajednice, nikada nisu zaživjela u praksi.

Komunikacija Savjeta sa nacionalnim javnim servisom "RTCG"

Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, obavio je konsultaciju sa članovima Savjeta nacionalnog javnog servisa "Radio i Televizija Crne Gore" (RTCG) Goranom Đurovićem i Milanom Radovićem, koji su u ovo tijelo imenovani ispred organizacija iz oblasti ljudskih prava i sloboda.

Razgovarano je o mogućnosti redovnog i kvalitetnog predstavljanja policije preko nacionalnog javnog servisa i posebno svih oblika nadzora nad policijskom organizacijom. Konstatovano je da RTCG nema specijalizovanu emisiju posvećenu policiji. Ukoliko takvo rešenje nije moguće onda tematiku vezanu za policiju, primjenu policijskih ovlašćenja, promovisanje koncepta "Policija u zajednici", obrazovanje policije, približavanje policije građanima i osjetljivim društvenim grupama, kao i uspostavljeni sistem nadzora nad policijom - unutrašnji, parlamentarni i građanski - možda treba plasirati preko postojećih sadržaja odnosno emisija - "Replika", "Okvir", "Otvoreno".

Članovi Savjeta RTCG su podržali ovu inicijativu i najavili podršku prilikom usvajanja Programsko proizvodnog plana za 2015. godinu.

Nakon ovog susreta predsjednik Savjeta je imao sastanak sa direktorkom Televizije Crne Gore, Radojkom Rutović, na kojem su dogovoren konkretni dalji koraci a od strane TVCG najavljeno da će dio jutarnjeg programa jednom sedmično, u odgovarajućoj minutaži, biti rezervisan za policijsku tematiku. Međutim, i pored toga, TVCG nije pristupila realizaciji dogovorenog sadržaja.

253 http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=137:javna-rasprava-o-nacrtu-strategije-razvoja-uprave-policije&catid=108&Itemid=113

254 Na radnom sastanku učestvovali su doc.dr Miloš Vukčević, generalni direktor Direktorata za bezbjednosno zaštitne poslove i nadzor MUP Crne Gore, Dragana Babović, šefica Odjeljka za nadzor nad radom Uprave policije i drugostepeni upravni postupak u Direktoratu za bezbjednosno zaštitne poslove i nadzor MUP Crne Gore i mr.sc. Aleksandar Saša Zeković, predsjednik Savjeta.

Izdavačka produkcija Savjeta posvećena jačanju kapaciteta policije za rad sa građanstvom

Savjet za građansku kontrolu policije publikovao je prvu knjigu, u oblasti udžbeničke literature, u cilju poboljšanja primjene policijskih ovlašćenja i unapređenja kredibiliteta policije u javnosti.

I pored krajne limitiranih mogućnosti i kapaciteta, Savjet je inicirao i uspostavio brojna partnerstva i kroz ekspertizu i dobrovoljan rad uspio pripremiti nekoliko knjiga koje su u funkciji kvalitetnijeg rada policije. U saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, i kroz ostvareno partnerstvo sa organizacijama civilnog društva, pripremljena je i publikovana knjiga "Policajski integritet iz perspektive osjetljivih grupa: Praktični vodič za rad policije sa osjetljivim i marginalizovanim društvenim grupama".²⁵⁵

Kroz saradnju profesionalaca iz policije i praktičara iz civilnog društva kreiran je praktični obrazovni materijal, u formi posebnog vodiča, dizajniranog tako da pomogne policijskim službenicima u svakodnevnim ulogama, obavezama, zadacima i pri svakodnevnoj profesionalnoj komunikaciji s osjetljim društvenim grupama. Izdavači i NVO partneri vjeruju da se kroz ovaj praktični priručnik mogu proširiti razmišljanja o pravednom i profesionalnom postupanju i povećati ukupno razumijevanje pitanja integriteta policije. Podrška okruženja kojem policija služi od ključnog značaja za ostvarivanje svih zakonskih funkcija policije.

Godišnji izvještaj i komunikacija sa Amnesty International

Savjet za građansku kontrolu policije upoznao se, i imao diskusiju, o godišnjem izvještaju, za 2014., globalno prepoznatljive NVO "Amnesty International" (AI). Izvještaj podrazumijeva i uključuje i našu zemlju.²⁵⁶

Savjet je sa AI komunicirao i po pitanju pojedinih pritužbi, posebno onih koje su podnijeli novinari i domaće NVO za ljudska prava.

Krivični i sudski postupci protiv policijskih službenika

Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu policije obratio se Vrhovnom судu Crne Gore molbom da dostavi zbirnu informaciju o svim predmetima od 01.01.2013. godine do 01.10.2015. godine, (znači 2013, 2014. i 2015. godina), u kojima su državni tužioci preduzmiali odgovarajuće radnje protiv policijskih službenika za sva krivična djela - mučenje, zlostavljanje, laka tjelesna povreda, teška tjelesna povreda, ugrožavanje sigurnosti i iznuđivanje iskaza a od Vrhovnog državnog tužioca (VDT), imajući u vidu, da je radom na određenom broju predmeta ustanovljeno da su načelnici centara odnosno odjeljenja bezbjednosti Uprave policije MUP Crne Gore stvarno nadležnim državnim tužilaštвima dostavljali predmete spisa na daju ocjenu i odlučivanje u slučajevima i za krivična djela: prekoračnja ovlašćenja u službi, narušavanje nepovredivosti stana, protivzakonito pretresanje, neovlašćeno prikupljanje ličnih podataka, nasilničko ponašanje, nesavjestan rad u službi, primaњe mita i druga krivična djela. Takođe, Savjetu je ovim povodom VDT dostavilo

²⁵⁵ "Policajski integritet iz perspektive osjetljivih grupa: Praktični vodič za rad policije sa osjetljivim i marginalizovanim društvenim grupama" dostupan je na ovom linku: http://www.kontrolapolice.me/index.php?option=com_content&view=article&id=151:new-book&catid=10&Itemid=113

²⁵⁶ Izvještaj je, za Crnu Goru, dostupan na ovom linku: <https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/montenegro/>

informaciju o 62 predmeta formiranim protiv policijskih službenika. Detaljne informacije Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore i Vrhovnog suda Crne Gore o postupcima i predmetima protiv policijskih službenika dostupne su na sajtu Savjeta za građansku kontrolu policije, www.kontrolapolicije.me, rubrika "Ocjene, preporuke i izvještaji".

Policijkska i krivičnopravna zaštita LGBT osoba u Crnoj Gori

Na inicijativu svog predsjednika Savjet za građansku kontrolu policije se interesovao za detaljnu, zbirnu, informaciju o svim radnjama i aktivnostima Uprave policije i svih organizacionih jedinica, u periodu 1. januar 2014.godine - 30. septembar 2015. godine koje se odnose na prekršajno i krivično precesuiranje slučajeva u kojima je osnova homofobično i transfobično nasilje i mržnja odnosno netrpeljivost prema pripadnicima LGBT zajednice.

Uprava policije nije dostavila tražene podatke. Svi ostali državni organi, kojima se obratio Savjet, su to uradili.

Primjetno je da ni nakon tri godine od početka implementacije vladine Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori nije postignuta ažurnost i urednost izvršne vlasti da prati proces LGBT inkluzije i posebno bezbjednosti LGBT osoba.

Vrhovni sud Crne Gore Savjetu je dostavio Zbirnu informaciju o tekućim, presuđenim i pravosnažnim predmetima u 2014. i 2015. godini u kojima su stranke ili oštećeni pripadnici LGBT populacije iii LGBT nevladine organizacije a Vijeće za prekršaje Infromaciju o prekršajnim postupcima u kojima se kao oštećeni ili svjedoći pojavljuju pripadnici LGBT zajednice za 2014. godinu i period januar-septembar 2015. godine kao i pojedinačne izvještaje sudova za prekršaje u Podgorici, Bijelom Polju i Budvi. Vrhovni državni tužilac Crne Gore informisao je Savjet da je, nakon provjere kroz evidenciju svih državnih tužilaštava, u navedenom vremenskom periodu u osnovnim i višim državnim tužilaštвимa formirano 17 predmeta koji se odnose na kršenje prava i sloboda LGBT osoba.

Svi ovi izvještaji Vrhovnog suda Crne Gore, VDT Crne Gore i sudova za prekršaje dostupni su na web sajtu Savjeta, www.kontrolapolicije.me, u rubrici "Ocjene, preporuke i izvještaji".

Konsultacije i saradnja sa organizacijama civilnog društva

Savjet za građansku kontrolu policije tokom 2015. godine posebno je unaprijedio svoju komunikaciju i proces konsultacija sa civilnim društvom.

Predsjednik Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, na lični zahtjev, posjetio je vodeće organizacije za zaštitu ljudskih prava i sloboda.²⁵⁷

Sa menadžmentom i osobljem NVO razgovarano je o policijskoj praksi i primjeni Zakona o unutrašnjim poslovima, integritetu policijske organizacije, primjeni

²⁵⁷ http://www.cdm.me/drustvo/crna-gora/zekovic-posjetio-vodece-organizacije-za-zastitu-ljudskih-prava; http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=65:posjete-organizacijama-civilnog-društva&catid=10&Itemid=113; http://www.rtcg.me/vijesti/drustvo/80483:posjetio-nvo-koje-se-bave-ljudskim-pravima.html; http://www.vijesti.me/vijesti/zekovic-razgovarao-sa-liderima-nvo-o-policijskim-ovlašćenjima-817035; http://kodex.me/clanak/77995/zekovic-posjetio-organizacije-civilnog-društva; http://www.cdm.me/drustvo/crna-gora/zekovic-sa-predstavnicima-nvo-sektora-o-policijskim-aktivnostima; http://www.nvo4life.me/aktuelnosti.php?id=166; http://portalanalitika.me/clanak/176173/zekovic-povecati-ovlašćenja-savjetu-za-gradansku-kontrolu-rada-policije; https://www.facebook.com/nvo.mans/posts/611938612240275; http://www.cdm.me/drustvo/crna-gora/zekovic-sa-predstavnicima-nvo-unaprijediti-integritet-i-kredibilitet-policije; http://www.stopnasilju.me/vijesti1/323-zekovic-posjetio-centar-za-zenska-prava; http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=68:posjete-2&catid=10&Itemid=113; http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=69:posjeta-2014-02-11&catid=10&Itemid=113

policajskih ovlašćenja prema građanima, saradnji Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, i njениh organizacionih jedinica, sa organizacijama civilnog društva kao i o funkcionisanju i istinskim efektima rada Savjeta za građansku kontrolu rada policije, idejama i preporukama u pogledu budućeg rada i eventualne međusobne saradnje. Razgovarano je i o kapacitetima i pristupima policije za rad sa manjinskim zajednicama i marginalizovanim društvenim grupama.

Predsjednik Savjeta je posjetio sjedišta ovih nevladinih organizacija (NVO): "Institut Alternativa", "Građanska alijansa", "CEDEM - Centar za demokratiju i ljudska prava", "Akcija za ljudska prava", Koalicija NVO-a "Saradjnjom do cilja", "Centar za monitoring" (CEMI), "Centar za građansko obrazovanje" (CGO), "For Life", "Mreža za afirmaciju nevladinog sektora" (MANS), "Udruženje mladih s hendikepom Crne Gore" (UMHCG), "Centar za ženska prava", "CAZAS - Društvo za borbu protiv side Crne Gore", "Centar za antidiskriminaciju - Ekvista".

Konsultacije su vođene, pisanim putem, i kroz neposredno učešće u njihovim aktivnostima, i sa NVO "Crnogorski ženski lobi", "SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Podgorica", "Sigurna ženska kuća", "Bona fides", "Alfa Centar" i "Arka Montenegro".

Savjet je u 2015. godini uzeo učešće, poštujući zadatu metodologiju, tematskim istraživanja o korupciji, integritetu i nasilju u porodici koje su sprovodile, u sklopu svojih programa, NVO MANS i "Centar za ženska prava".

Grupni sastanak sa crnogorskim LGBT pokretom je održan u prostorijama "Drop In Centra" nevladine organizacije "Juventas" a istom su prisustvavli čelnici_ce sledećih NVO: Crnogorska LGBTIQ Asocijacija "Kvir Montenegro", "LGBTIQ Socijalni Centar", "Montenegro Pride", "Juventas", "LGBT Forum Progres" i "Institut za LGBT turizam".²⁵⁸ Takođe, predsjednik Savjeta susreo se, u Skupštini Crne Gore, sa delegacijom NVO "Crnogorska LGBTIQ asocijacija - Kvir Montenegro" koju je predvodio predsjednik Upravnog odbora.²⁵⁹

Savjet za građansku kontrolu policije, uvažavajući važnost problematike koju u kontinuitetu prati od svog osnivanja te djelotvornost implementacije usvojenih preporuka, ocjena i zaključaka, sačinio je zbirnu Informaciju o svim aktivnostima koje je u vezi sa LGBT inkluzijom preduzimao tokom 2015. godine.²⁶⁰

Savjet je redovno, pisanim putem, referentne NVO obavještavao o svim svojim ključnim aktivnostima i naporima.

Ključne međunarodne konferencije: Vladavina prava i jačanje policijskog integriteta

Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu policije, mr Aleksandar Saša Zeković, aprila 2015. učestvovao je na Cetinjskom parlamentarnom forumu čije je ovogodišnje zasjedanje posvećeno ljudskim pravima i rođnoj ravnopravnosti u sektoru bezbjednosti i odbrane. Zeković je moderirao panel sesiju posvećenu ljudskim pravima pripadnika bezbjednosnih i oružanih snaga i predstavio odgovarajuća iskustva, inicijative i rezultate Savjeta za građansku kontrolu policije. Cetinjski Parlamentarni Forum zajednički su organizovali Skupština Crne Gore i Organizacija za evropsku bezbjednost - Misija u Crnoj Gori.

258 <http://www.vijesti.me/vijesti/zekovic-se-susreo-se-predstvincima-svih-crnogorskih-lgbt-organizacija-820999>; http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=72:grupni-sastanak-s-crnogorskim-lgbt-pokretom&catid=10&Itemid=113

259 http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=120:aktivnosti-savjeta-za-gradansku-kontrolu-rada-policije&catid=10&Itemid=113 i <http://www.queermontenegro.org/novosti/vijesti/163-staviti-u-funkciju-policisku-lgbt-kontakt-mrezu-prajd-do-kraja-godine>

260 http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=105:zbirna-informacija-o-radu-savjeta-u-vezi-sa-lgbt-inkluzijom-u-2015&catid=2:uncategorised

Predsjednik Savjeta učestvovao je i na međunarodnom seminaru "Uloga nezavisnih tijela za žalbe na rad policijskih službenika u jačanju policijskog integriteta" koji su u Sarajevu organizovali Centar za sigurnosne studije u saradnji sa Ženevskim centrom za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF) i Odborom za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima Bosne i Hercegovine (BiH). Seminar je imao za cilj da javnosti pruži informacije o ulozi nezavisnih tijela za žalbe na rad policijskih službenika, kao i da se predstave subjekti koji imaju mandat za zaprimanje i istragu žalbi građana protiv zlostavljanja i nedoličnog poнаšanja i zloupotrebe policijskih ovlašćenja. Na seminaru su predstavljena iskustva Crne Gore, BiH, Belgije, Sjeverne Irske i Mađarske, što je učesnicima pomoglo da identifikuju model efikasnog nadzora policije i ukažu na dobre prakse koje se mogu primjeniti u regiji.

Sredinom septembra 2015. godine, predsjednik Savjeta za građansku kontrolu policije učestvovao je na skupu "Demokratija za sve: Politička participacija LGBTI osoba na Zapadnom Balkanu" u Beogradu.²⁶¹ Zeković je bio izlagač na panelu na temu "LGBTI Vidljivost: istraživanje konstrukcija stvarne demokratije" na kojem je govorio uz poslanike, političare i aktiviste iz Njemačke, Švedske, Slovenije, Srbije, Makedonije i Kosova.

Predsjednik Savjeta, u Budvi, sredinom marta 2015. godine, bio je panelista izlagač na okruglom stolu "Policija kao servis građana u demokratskoj pravnoj državi i izazovi za obrazovanje u policiji" koji su zajednički organizovali JU Viša stručna škola "Policijska akademija" i Hanns Seidel Fondacija za Srbiju i za Crnu Goru. Zeković je izlagao na temu "Inkluzivna bezbjednost - Policija i marginalizovane društvene grupe: Dijalog i izgradnja povjerenja".

Zahtjev za pristup informacijama

Na sajtu Savjeta, www.kontrolapolicije.me, rubrike "Ocjene, preporuke i izvještaji" i "Aktuelnosti i dnevnik sjednica", nalaze se apsolutno sve informacije koje se odnose na rad Savjeta. Na sajtu se nalaze i posebno, tematski pripremljene, informacije kako bi se zainteresovanoj javnosti olakšao pristup informacijama od značaja.

Savjet omogućava, u potpunosti, da se ostvari i neposredan uvid, u kompletну dokumentaciju, koja prati rad Savjeta, u skladu sa procedurom - poštovanjem relevantnih normi u vezi sa zaštitom ličnih podataka kao i da se kopira dokumentacija za kojom postoji interesovanje.²⁶²

Od osnivanja je uspostavljena praksa da se podnosiocima pritužbi u prilogu ocjene, zaključka ili preporuke koju je usvojio Savjet kroz postupanje po toj pritužbi dostavi i kompletan kopija spisa predmeta.

U 2015. godini zahtjeve za pristup informacijama u posjedu Savjeta podnosi su nezavisni mediji i NVO. Svi zahtjevi su riješeni su pozitivno i u najkraćem mogućem roku (obično istog dana).

261 Organizator konferencije bil je lezbejska organizacija "Labris" iz Beograda. Za više informacija posjetiti www.labris.org.rs.

262 Do informacija o minulom radu Savjeta, od 2005. godine, može se doći i preko publikacija koje je pripremio i uredio Savjet a dostupne su na ovom linku: http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=5&Itemid=107

Budžet Savjeta godinama isti: Rad u krajnje limitiranim uslovima

Ministrarstvo finansija Vlade Crne Gore već godinama nije povećalo budžet Savjeta za građansku kontrolu policije.

Predsjednik Savjeta se sa tim u vezi obratio predsjednicima nadležnih parlamentarnih odbora da razmotre mogućnoist da se isti uveća za bar minimalnih 2.420 eura kako bi se unaprijedila transparentnost rada i dostupnost tekovina Savjeta. Predsjednik Savjeta se obratio i određenim relevantnim NVO da podrže napore Savjeta kod Skupštine Crne Gore. Inicijativu Savjeta za povećanje budžeta podržali su skupštinski odbori za odbranu i bezbjednost i ekonomiju i finansije. Posebnu podršku izradi i podnošenju amandmana na Zakon o budžetu za 2015. godinu pružili su poslanica Snežana Jonica i poslanik Mevludin Nuhodžić.

Nadoknade za rad članova su minimalne. Član Savjeta, duži predmete (pritužbe) i postupa po soptvenoj inicijativi, komunicira sa podnosiocem pritužbe, MUP i Upravom policije i drugim referentnim organima, priprema predlog ocjene, zaključka ili preporuke koje kao izvjestilac obrazlaže na sjednici Savjeta. Od nadoknade koju prima po osnovu rada u Savjetu, koja iznosi od 2010. godine 475 eura, član Savjeta plaća sve troškove po osnovu rada u Savjetu - putne, materijalne i troškove komunikacije. Učešće u aktivnostima van Podgorice (terenske posjete, razgovori sa podnosiocima pritužbi, konferencije, tribine, predavanja) i bilo koja vrsta službenih putovanja članu Savjeta se ne plaćaju već sve nastale troškove podmiruje iz nadoknade.

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-9591-3-5
COBISS.CG-ID 29571344

